

Verdal kommune
Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 28.05.2018
Tid: 18:00

Evt forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til rådmannskontoret på telefon 740 48257 eller på epost: line.ertsas@verdal.kommune.no

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Før møtet blir satt vil det bli orientering av Proneo – 30 min.

Innstillinger fra formannskapet i sakene 43/18, 45/18, 46/18, 47/18 og 48/18 vil bli utlagt i møtet.

Verdal 16. mai 2018

Bjørn Iversen
Ordfører (s)

Sakliste kommunestyrets møte 28. mai 2018

Sak	Innhold
-----	---------

42/18	Godkjenning av møteprotokoll
43/18	Regnskap og årsberetning 2017
44/18	Regnskap og årsberetning 2017 - Innherred samkommune
45/18	Hvilken boform skal det nye helsebygget ha?
46/18	Investeringer/gebyrer innenfor vann/avløpssektoren
47/18	Valg av nye varamedlemmer i innvanderrådet
48/18	Joachim Waade Nesseemo - søknad om fritak fra vervet som varamedlem i kommunestyret
49/18	Orienteringer
50/18	Interpellasjon fra Arvid Wold (MDG) - Ørin Nord
51/18	Interpellasjon fra Høyre - Forebyggende helse i Verdal kommune

PS 42/18 Godkjenning av møteprotokoll

Regnskap og årsberetning 2017

Saksbehandler: Helge Holthe E-post: helge.holthe@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2018/6765 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	24.05.2018	46/18
Kommunestyre	28.05.2018	43/18

Rådmannens innstilling:

1. Verdal kommunes årsregnskap fastsettes med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 27.560.123,65.
2. Regnskapsmessig mindreforbruk i 2017 avsettes til disposisjonsfond.
3. Rådmannens årsberetning for 2017 vedtas.
4. Rådmannen vil senere legge fram en sak som følger opp vedtak i kommunestyret 29.01 sak 3/18 punkt 13. Dette gjelder disponering av årsresultat til innbyggerdialog og nærmiljø.

Vedlegg:

1. [Regnskap 2017](#)
2. [Årsberetning 2017 - Verdal kommune](#)
3. [Revisjonssberetning 2017 - Verdal kommune](#)
4. [Nummerert brev nr. 2 - Verdal kommune](#)
5. [Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap 2017 - Verdal kommune](#)
6. [Finansforvaltning, årsrapport 2017 – Verdal kommune](#)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Med dette legges Verdal kommunes årsberetning og regnskap for 2017 fram til behandling. Kommunens regnskap for 2017 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 27,6 millioner kroner.

Året 2017 har gitt positive regnskapstall og gir dermed grunnlag for å stabilisere kommunens økonomi på et mer tilfredsstillende nivå fremover. Regnskapsresultat i driftsregnskapet viser en driftsmargin (netto driftsresultat) på 33,5 mill kr og et årsresultat (mindreforbruk) på 27,6 mill kr. Regnskapsresultatet for virksomhetene i kommunen viser at virksomhetene har et mindreforbruk (overskudd) på ca 8 mill kr. Dette viser at det har vært god kontroll i virksomhetene og at aktivitetsnivået har vært noen lunde i samsvar med budsjett. Kommunen har oppnådd et netto driftsresultat på 2,9%, og oppnår med det et av sine beste regnskapsår de senere årene. Målet om netto driftsresultat på 2% er nådd, og vel så det. Det gode resultatet skyldes, ved siden av den gode driftsstyringen, i stor grad eksterne forhold (skatt og renter) og en konsekvent bruk av forsiktighetsprinsipp på anslagsposter som har stor risiko. Dermed er resultatet bare delvis representativt for den underliggende driftsbalansen, noe som betyr at det fortsatt er behov for å forbedre driftsmarginen. Eller vi kan si at netto driftsresultat gjerne burde vært enda bedre enn 2,9% i 2017 på grunn av ekstra skatteinntekter mv.

Det gode resultatet gir mulighet for å avsette til disposisjonsfond. Engangspenger bør ikke brukes til å øke aktivitet som krever årlig finansiering. Det er derfor behov for å ta godt vare på de ekstra inntektene som har kommet inn i 2017.

Regnskapsresultatene korrigert for ekstraordinære forhold viser svakere resultat enn det som fremgår direkte av regnskapet. Dette er nærmere omtalt i årsberetningen kapittel 4.5.1. Her er det gjort beregninger for å teste ut om årsresultat 2017 ville vært et bærekraftig resultat i et normalår. Beregningene gir klare indikasjoner på et omstillingsbehov i årene fremover.

Nærmere om regnskapet som er avlagt:

Året 2017 ble et av de bedre årene for kommunens økonomi, slik det også er for flertallet av norske kommuner. Naturlige svingninger i inntekter og utgifter medfører at noen regnskapsår blir vesentlig bedre enn normalårene. Det er påregnelig at slike gode år kan dukke opp i et 10-årsperspektiv. For 2017 kan det gode resultatet i stor grad forklares av ekstra skatteinntang, at rentenivået ble bedre enn lagt til grunn i forsiktige anslag og at pensjonsutgifter ble lavere enn anslagene. For pensjonsutgiftene har pensjonsselskapenes avkastning på pensjonsmidler gitt lavere utgifter enn budsjettet. Dette er forhold utenfor kommunens kontroll. Samtidig vil konsekvent bruk av forsiktighetsprinsipp i anslagene på store og usikre poster, kunne gi store positive budsjettavvik noen år. For regnskapsåret 2017 var det store positive utslag på anslagene for pensjonspremie.

Nærmere om årsberetningen:

Årsberetningen skal gi en analyse av regnskapet og kommunens økonomi. Årsberetningen skal være bindeleddet mellom den historiske analysen og økonomisk planlegging i økonomiplanen. Årsberetningen kapittel 2.2 og 2.3 oppsummerer analysen på kort og lang sikt. Forhold som skal følges opp videre i økonomiplanprosessen er beskrevet i sammendrags form i kapittel 2.4. En mer detaljert analyse av regnskapet er gitt i årsberetningens kapittel 4. Årsberetningen kan gjerne leses i sammenheng med notene i regnskapsdokumentet.

Revisjonsberetning:

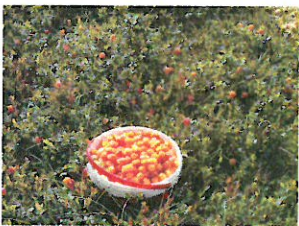
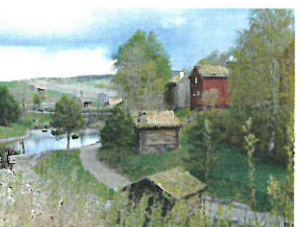
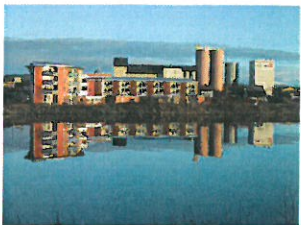
Det er avgitt revisjonsberetning med forbehold. Forbeholdene gjelder kjente svakheter av mindre alvorlighetsgrad. Det vil bli gjort nødvendige endringer for å tilpasse regnskapsføring og budsjettrutiner til de merknadene som revisjonen har gitt. Herunder vil alle budsjettvedtak fremover bli dokumentert med pliktige lovbestemte vedlegg (A og B-skjema i hht regnskap- og budsjettforskrift).

Verdal kommune

Årsregnskap 2017

Verdal 15.02.2018

VERDAL KOMMUNE 2017

Økonomisk oversikt - drift

	NOTER	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger		41 931 847,41	41 765 525,00	40 251 220,00	41 817 135,96
Andre salgs- og leieinntekter		78 485 799,33	78 293 353,00	78 293 353,00	78 377 554,89
Overføringer med krav til motytelse		153 250 251,63	110 383 426,00	156 241 963,00	144 285 017,48
Rammetilskudd		461 589 890,02	456 901 000,00	454 364 000,00	459 460 000,00
Andre statlige overføringer		44 075 570,00	36 850 000,00	37 150 000,00	39 880 807,00
Andre overføringer		7 608 649,69	-	-	1 888 583,19
Skatt på inntekt og formue		319 009 904,78	315 926 000,00	315 926 000,00	303 297 847,12
Eiendomsskatt		35 568 061,56	34 500 000,00	34 500 000,00	34 364 587,57
Sum driftsinntekter		1 141 519 974,42	1 074 619 304,00	1 116 726 536,00	1 103 371 533,21
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	2	566 773 493,89	549 754 031,21	528 566 896,21	550 017 895,69
Sosiale utgifter		148 766 921,74	159 906 726,06	154 419 844,06	145 428 299,59
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		131 286 676,15	110 916 053,73	109 269 556,73	128 892 441,97
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		132 334 970,54	136 026 899,00	141 442 526,00	164 484 763,27
Overføringer		64 244 518,24	59 991 282,00	125 168 912,00	57 426 398,80
Avskrivninger	4	48 935 595,00	46 499 000,00	46 499 000,00	46 278 693,00
Fordelte utgifter		-1 016 085,00	-3 050 000,00	-10 543 860,00	-31 645 601,00
Sum driftsutgifter		1 091 326 090,56	1 060 043 992,00	1 094 822 875,00	1 060 882 891,32
Brutto driftsresultat		50 193 883,86	14 575 312,00	21 903 661,00	42 488 641,89

Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		6 648 181,11	4 000 000,00	4 000 000,00	8 222 385,50
Mottatte avdrag på utlån		460 092,92	350 000,00	350 000,00	358 569,39
Sum eksterne finansinntekter		7 108 274,03	4 350 000,00	4 350 000,00	8 580 954,89
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkost.		33 747 736,46	34 500 000,00	34 500 000,00	34 493 375,92
Avdrag på lån	7	38 000 050,00	38 000 000,00	38 000 000,00	36 224 619,00
Utlån		1 016 836,00	550 000,00	550 000,00	834 851,00
Sum eksterne finansutgifter		72 764 622,46	73 050 000,00	73 050 000,00	71 552 845,92
Resultat eksterne finanstrans.		-65 656 348,43	-68 700 000,00	-68 700 000,00	-62 971 891,03
Motpost avskrivninger		48 935 595,00	46 499 000,00	46 499 000,00	46 278 693,00
Netto driftsresultat		33 473 130,43	-7 625 688,00	-297 339,00	25 795 443,86
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	10	23 965 609,56	23 965 610,00	-	9 284 024,13
Bruk av disposisjonsfond	10	5 663 000,00	5 663 000,00	2 508 000,00	958 000,00
Bruk av bundne fond	10	11 963 249,98	5 125 794,00	980 255,00	7 597 337,82
Sum bruk av avsetninger		41 591 859,54	34 754 404,00	3 488 255,00	17 839 361,95
Overført til inv.regnskapet		100 000,00	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	10, 14	23 965 609,56	23 965 610,00	-	12 009 024,13
Avsatt til bundne fond	10, 14	23 439 256,76	3 163 106,00	3 190 916,00	7 660 172,12
Sum avsetninger		47 504 866,32	27 128 716,00	3 190 916,00	19 669 196,25
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		27 560 123,65	-	-	23 965 609,56

VERDAL KOMMUNE 2017

Økonomisk oversikt - investering

	Noter	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom		4 124 421,35	3 690 000,00	-	7 126 566,00
Andre salgsinntekter		17 510,14	-	-	8 442 163,57
Overføringer med krav til motytelse		16 490 196,00	7 750 000,00	2 800 000,00	17 862 364,05
Kompensasjon for merverdiavgift		12 345 152,22	16 460 000,00	28 260 000,00	12 696 662,99
Sum inntekter		32 977 279,71	27 900 000,00	31 060 000,00	46 127 756,61
Utgifter					
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produk	4	120 644 300,23	140 285 000,00	163 740 000,00	161 809 993,92
Overføringer	4	13 845 152,22	17 960 000,00	29 760 000,00	14 196 662,99
Renteutgifter og omkostninger		984 518,91	-	-	2 029 661,80
Sum utgifter		135 473 971,36	158 245 000,00	193 500 000,00	178 036 318,71
Finanstransaksjoner					
Avdrag på lån		15 470 203,00	-	-	17 772 488,00
Utlån		41 389 580,26	39 300 000,00	30 000 000,00	21 232 247,68
Kjøp av aksjer og andeler		2 783 061,00	2 700 000,00	2 700 000,00	2 530 832,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	10	3 690 000,00	3 690 000,00	-	4 150 000,00
Avsatt til bundne investeringsfond	10	10 319 896,74	-	-	8 698 545,63
Sum finansieringstransaksjoner		73 652 741,00	45 690 000,00	32 700 000,00	54 384 113,31
Finansieringsbehov		176 149 432,65	176 035 000,00	195 140 000,00	186 292 675,41
Dekket slik:					
Bruk av lån		146 421 693,29	173 335 000,00	192 440 000,00	151 786 835,95
Mottatte avdrag på utlån		18 246 132,74	-	-	19 427 008,46
Overført fra driftsregnskapet		100 000,00	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	10	2 683 061,00	2 700 000,00	2 700 000,00	-
Bruk av bundne driftsfond	10	8 698 545,62	-	-	12 597 999,00
Bruk av ubundne investeringsfond		-	-	-	2 480 832,00
Sum finansiering		176 149 432,65	176 035 000,00	195 140 000,00	186 292 675,41
Udekket/udisponert		-	-	-	-

VERDAL KOMMUNE 2017

Anskaffelse og anvendelse av midler

	Noter	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Anskaffelse av midler	1				
Inntekter driftsdel		1 141 519 974,42	1 074 619 304,00	1 116 726 536,00	1 103 371 533,21
Inntekter investeringsdel		32 977 279,71	27 900 000,00	31 060 000,00	46 127 756,61
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		171 776 100,06	177 685 000,00	196 790 000,00	179 794 799,30
Sum anskaffelse av midler		1 346 273 354,19	1 280 204 304,00	1 344 576 536,00	1 329 294 089,12
Anvendelse av midler	1				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)		1 042 390 495,56	1 012 397 149,00	1 037 866 190,00	1 014 604 198,32
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)		134 489 452,45	158 245 000,00	193 500 000,00	176 006 656,91
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner		133 391 985,63	115 050 000,00	105 750 000,00	115 118 075,40
Sum anvendelse av midler		1 310 271 933,64	1 285 692 149,00	1 337 116 190,00	1 305 728 930,63
Anskaffelse - anvendelse av midler		36 001 420,55	-5 487 845,00	7 460 346,00	23 565 158,49
Endring i ubrukte lånemidler		-7 406 693,29	-	-	33 213 164,05
Endring i arbeidskapital	1	28 594 727,26	-5 487 845,00	7 460 346,00	56 778 322,54
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Avsetninger		88 974 886,71	30 818 716,00	3 190 916,00	56 483 351,44
Bruk av avsetninger		52 973 466,16	37 454 404,00	6 188 255,00	32 918 192,95
Netto avsetninger	10, 14	36 001 420,55	-6 635 688,00	-2 997 339,00	23 565 158,49
Int. overføringer og fordelinger					
Interne inntekter mv		50 051 680,00	49 549 000,00	57 042 860,00	77 924 294,00
Interne utgifter mv		50 051 680,00	49 549 000,00	57 042 860,00	77 924 294,00
Netto interne overføringer		-	-	-	-

VERDAL KOMMUNE 2017

			Oversikt balanse		
	Noter	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
EIENDELER					
Anleggsmidler	4	2 741 844 091,65			2 512 044 549,88
Herav:					
Faste eiendommer og anlegg	4	1 334 588 749,13			1 261 337 779,04
Utstyr, maskiner og transportmidler	4	42 762 288,69			35 134 730,96
Utlån		170 227 932,83			147 570 789,88
Aksjer og andeler	5	28 090 512,00			27 990 512,00
Pensjonsmidler	3, 14	1 166 174 609,00			1 040 010 738,00
Omløpsmidler		323 945 737,71			320 430 869,09
Herav:					
Kortsiktige fordringer		88 689 723,45			87 698 917,09
Premieavvik	3, 14	41 920 446,33			52 736 769,07
Kasse, postgiro, bankinnskudd		193 335 567,93			179 995 182,93
SUM EIENDELER		3 065 789 829,36			2 832 475 418,97

EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital		83 782 325,68	26 556 393,65
Herav:			
Disposisjonsfond	10	31 295 446,28	15 675 897,72
Bundne driftsfond	10, 14	30 033 373,78	18 557 367,00
Ubundne investeringsfond	10	5 359 168,00	1 669 168,00
Bundne investeringsfond	10	11 332 806,64	9 711 455,52
Regnskapsmessig mindreforbruk		27 560 123,65	23 965 609,56
Kapitalkonto	11, 14	-11 832 557,72	-33 057 069,20
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drif		-9 966 034,95	-9 966 034,95
Langsiktig gjeld		2 849 523 703,00	2 648 355 366,00
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	3, 14	1 398 269 042,00	1 282 645 452,00
Ihendehaverobligasjonslån		200 000 000,00	378 411 351,00
Sertifikatlån		109 015 000,00	-
Andre lån	6	1 142 239 661,00	987 298 563,00
Kortsiktig gjeld		132 483 800,68	157 563 659,32
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld		132 483 800,68	157 563 659,32
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 065 789 829,36	2 832 475 418,97
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto		-	-
Herav:			
Ubrukte lånemidler	6	95 847 053,63	103 253 746,92
Ubrukte konserninterne lånemidler		-	-
Andre memoriakonti		-95 847 053,63	-103 253 746,92
Motkonto for memoriakontiene		-	-

VERDAL KOMMUNE 2017

	Noter	Endring arbeidskapital		
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett
OMLØPSMIDLER	1			Regnskap 2016
Endring betalingsmidler		13 340 385,00		67 393 199,05
Endring kortsiktige fordringer		990 806,36		9 333 715,85
Endring premieavvik		-10 816 322,74		-421 437,01
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)		3 514 868,62		76 305 477,89
KORTSIKTIG GJELD	1			
Endring kortsiktig gjeld (B)		25 079 858,64		-19 527 155,35
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	1	28 594 727,26		56 778 322,54

VERDAL KOMMUNE 2017

Regnskapsskjema 1A - drift

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	319 009 904,78	315 926 000,00	315 926 000,00	303 297 847,12
Ordinært rammetilskudd	461 589 890,02	456 901 000,00	454 364 000,00	459 460 000,00
Skatt på eiendom	35 568 061,56	34 500 000,00	34 500 000,00	34 364 587,57
Andre generelle statstilskudd	3 341 170,00	3 200 000,00	3 200 000,00	4 050 271,00
Sum frie disponible inntekter	819 509 026,36	810 527 000,00	807 990 000,00	801 172 705,69
Renteinntekter og utbytte	6 648 181,11	4 000 000,00	4 000 000,00	8 222 385,50
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	33 747 736,46	34 500 000,00	34 500 000,00	34 493 375,92
Avdrag på lån	38 000 050,00	38 000 000,00	38 000 000,00	36 224 619,00
Netto finansinnt./utg.	-65 099 605,35	-68 500 000,00	-68 500 000,00	-62 495 609,42
Til ubundne avsetninger	23 965 609,56	23 965 610,00	-	2 725 000,00
Til bundne avsetninger	-	-	-	179 629,00
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	23 965 609,56	23 965 610,00	-	9 284 024,13
Bruk av ubundne avsetninger	5 663 000,00	5 663 000,00	2 258 000,00	400 000,00
Netto avsetninger	5 663 000,00	5 663 000,00	2 258 000,00	6 779 395,13
Overført til investeringsregnskapet	100 000,00	-	-	-
Til fordeling drift	759 972 421,01	747 690 000,00	741 748 000,00	745 456 491,40
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	732 412 297,36	747 690 000,00	741 998 000,00	712 944 486,71
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	27 560 123,65	-	-250 000,00	32 512 004,69

På grunn av endringer i kommunens definisjoner på innholdet i regnskapsskjema 1A (jfr. nummerert brev fra revisor i samband med årsregnskap for 2016) vil kolonnene opprinnelig budsjett og regnskap 2016 fremkomme med et avvik her.

VERDAL KOMMUNE 2017

Regnskapsskjema 1B - drift

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Rådmann	26 888 896,91	27 382 857,00	25 282 000,00	25 367 784,78
Kulturtjenesten	20 401 679,50	21 263 211,00	20 919 000,00	19 369 861,83
Oppvekst felles	113 918 795,22	112 408 470,00	112 211 000,00	105 738 781,07
Skole / SFO	191 103 428,00	191 483 142,00	185 430 000,00	182 325 821,64
Barnehage	197 147,69	1 518 502,00	1 224 000,00	966 083,04
Ressurssenter oppvekst	47 591 512,27	46 386 997,00	45 803 969,00	43 003 894,16
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	22 809 551,29	22 936 198,00	22 800 000,00	24 719 628,93
Landbruk, miljø og arealforvaltning	-57 053,47	-	-	-
Teknisk drift	35 827 969,58	35 929 841,00	35 515 000,00	37 211 171,52
Integrering og mangfold	-2 049 732,26	-	-	-1 874 503,92
Hjemmetjenesten	79 885 624,65	79 225 424,00	77 948 031,00	80 258 620,32
Institusjonstjenesten	87 854 515,43	90 848 952,00	88 603 000,00	91 803 830,86
Bo- og dagtilbudstjenesten	83 776 778,53	85 474 118,00	84 059 000,00	79 624 592,94
Innherred kommunesamarbeid, Regnskap, innfø	4 876,22	-	-	-
Innherred kommunesamarbeid, Geodata og opp	7 013,90	-	-	-
Fellesområder	465 546,87	7 262 188,00	17 500 000,00	234 303,65
Kommunens andel til ISK	38 117 032,05	39 385 100,00	38 518 000,00	36 786 957,61
Finanstransaksjoner	-14 331 285,02	-13 815 000,00	-13 815 000,00	-12 592 341,72
TOTALT	732 412 297,36	747 690 000,00	741 998 000,00	712 944 486,71

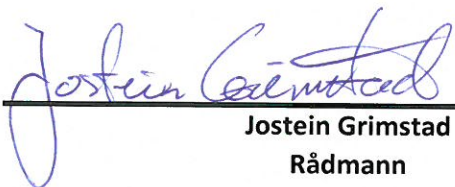
VERDAL KOMMUNE 2017

Regnskapsskjema 2A - investering

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	135 473 971,36	158 245 000,00	193 500 000,00	178 036 318,71
Utlån og forskutteringer	41 389 580,26	39 300 000,00	30 000 000,00	21 232 247,68
Kjøp av aksjer og andeler	2 783 061,00	2 700 000,00	2 700 000,00	2 530 832,00
Avdrag på lån	15 470 203,00	-	-	17 772 488,00
Avsetninger	14 009 896,74	3 690 000,00	-	12 848 545,63
Årets finansieringsbehov	209 126 712,36	203 935 000,00	226 200 000,00	232 420 432,02
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	146 421 693,29	173 335 000,00	192 440 000,00	151 786 835,95
Inntekter fra salg av anleggsmidler	4 124 421,35	3 690 000,00	-	7 126 566,00
Kompensasjon for merverdiavgift	12 345 152,22	16 460 000,00	28 260 000,00	12 696 662,99
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	34 736 328,74	7 750 000,00	2 800 000,00	37 289 372,51
Andre inntekter	17 510,14	-	-	8 442 163,57
Sum ekstern finansiering	197 645 105,74	201 235 000,00	223 500 000,00	217 341 601,02
Overført fra driftsregnskapet	100 000,00	-	-	-
Bruk av avsetninger	11 381 606,62	2 700 000,00	2 700 000,00	15 078 831,00
Sum finansiering	209 126 712,36	203 935 000,00	226 200 000,00	232 420 432,02
Udekket/udisponert	-	-	-	-

VERDAL KOMMUNE 2017**Regnskapsskjema 2B - investering**

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
ADMINISTRASJON	10 202 746,30	5 900 000,00	4 200 000,00	4 961 156,64
ADMINISTRASJONSLOKALER	3 429 965,28	4 000 000,00	10 000 000,00	7 984 525,90
DIVERSE FELLESUTGIFTER	-	800 000,00	800 000,00	-
INTERNE SERVICEENHETER	24 579,00	-	-	-
GRUNNSKOLE	608 363,18	5 700 000,00	3 000 000,00	2 561 852,00
VOKSENOPPLÆRING	-	-	-	440 336,96
FØRSKOLELOKALER OG SKYSS	6 417 468,21	9 100 000,00	25 100 000,00	8 639 254,99
SKOLELOKALER OG SKYSS	13 149 097,82	11 600 000,00	11 700 000,00	14 175 294,93
AKTIVISERING ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	-	-	-	99 000,00
RÅD, VEILEDNING OG SOSIAL FOREBYGGENDE ARBEID	-	-	-	45 877,50
PLEIE, OMSORG, HJELP I INSTITUSJON	149 453,00	11 900 000,00	10 500 000,00	-
PLEIE, OMSORG, HJELP I HJEMMET	-	-	-	130 463,83
Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	-	6 500 000,00	5 000 000,00	79 915,00
BOTILBUD I INSTITUSJON	8 868 523,79	4 000 000,00	30 000 000,00	3 287 381,82
KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER	286 743,54	-	-	9 603 525,00
TJENESTER UTENFOR ORDINÆRT KOMMUNALT ARBEID	-	10 000 000,00	20 000 000,00	-
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	7 326 765,47	9 000 000,00	4 000 000,00	1 498 555,15
Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak	22 685 021,82	21 095 000,00	19 950 000,00	5 989 017,20
REKREASJON I TETTSTED	4 235 325,74	10 500 000,00	7 000 000,00	147 916,89
BEREDSKAP MOT BRANNEER OG ANDRE ULYKKER	151 554,41	250 000,00	250 000,00	2 578 997,40
PRODUKSJON AV VANN	58 137,42	250 000,00	-	51 644,46
DISTRIBUSJON AV VANN	18 847 070,81	18 050 000,00	10 000 000,00	8 516 347,25
AVLØPSNETT/INNSAMLING AV AVLØPSVANN	25 034 941,39	22 800 000,00	12 000 000,00	1 582 582,25
BIBLIOTEK	300 000,00	300 000,00	300 000,00	-
IDRETT	2 185 740,19	500 000,00	15 700 000,00	3 257 349,59
KOMMUNALE IDRETTSBYGG OG IDRETTSANLEGG	374 275,00	2 500 000,00	2 500 000,00	863 567,01
KOMMUNALE KULTUR- OG IDRETTSBYGG	9 638 198,99	2 000 000,00	-	100 041 756,94
KIRKEGÅRDER, GRAVLUNDER OG KREMATORIER	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
TOTALT	135 473 971,36	158 245 000,00	193 500 000,00	178 036 318,71

Jostein Grimstad
Rådmann

Verdal 15.februar 2018

Per Erik Garli
Daglig leder Innherred kommunesamarbeid
regnskap, innfordring og lønn

Note 0 Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering (jf. KRS nr. 6)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Innherred Samkommune ble avviklet 31.12.2017. Hele balansen til Innherred Samkommune ble i sin helhet overført til Verdal kommune og Levanger kommune. Likvidoppgjør mellom Verdal kommune og Levanger kommune er ikke foretatt, men vil bli gjennomført i 2018. Note 14 til regnskapet er regnskapet inkludert noter for Innherred Samkommune.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Note 1 Arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	323 945 738	320 430 869	
2.3 Kortsiktig gjeld	132 483 801	157 563 659	
Arbeidskapital	191 461 937	162 867 210	28 594 727

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	1 141 519 974	
Inntekter investeringsregnskap	32 977 280	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	171 776 101	
Sum anskaffelse av midler	1 346 273 354	1 346 273 354
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	1 042 390 496	
Utgifter investeringsregnskap	134 489 452	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	133 391 986	
Sum anvendelse av midler	1 310 271 934	1 310 271 934
Anskaffelse - anvendelse av midler		36 001 421
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)		-7 406 694
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		28 594 727
Endring arbeidskapital i balansen		28 594 727
Differanse (forklares nedenfor)		0

Forklaring til differanse i arb.kapital :	Beløp	Sum
	0	
	0	
	0	
	0	0

Note 2 Ytelser til ledende personer og revisor

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Natural- ytelser
Administrasjonssjef Jostein Grimstad	947 526	0	0	7 160
Ordfører Bjørn Iversen	921 377	0	0	0

Det skal opplyses om betalt eller skyldig vederlag til ledende personer i forbindelse med avslutning av vedkommendes ansettelsesforhold eller verv.

Naturalytelser til rådmannen er betaling av avisabonnement.

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor var KomRev IKS. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 1.225.000,-. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Note 3 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2017	2016
Innstående på premiefond 01.01.	854 027	171 243
Tilført premiefondet i løpet av året	8 562 714	10 495 250
Bruk av premiefondet i løpet av året	9 315 431	9 812 466
Innstående på premiefond 31.12.	101 310	854 027

Regnskapsføring av pensjon

Efter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,20 %	
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	59 692 561	58 936 040
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	50 689 054	48 174 693
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-46 036 660	-43 384 692
Administrasjonskostnader	4 001 288	3 846 746
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	68 346 243	67 572 787
Betalt premie i året	74 195 918	73 963 286
Årets premieavvik	-5 849 675	-6 390 499

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2017		2016	
	Arb.giveravg.		Arb.giveravg.	
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	1 314 558 828	185 352 795	1 249 660 719	176 202 161
Pensjonsmidler pr. 31.12.	1 097 583 418	154 759 262	1 015 715 180	143 215 840
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	216 975 410	30 593 533	233 945 539	32 986 321
Årets premieavvik	5 849 676	824 804	6 390 499	901 060
Sum gjestående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	46 219 780	6 516 989	46 589 137	6 569 068
Sum amortisert premieavvik dette året	-7 672 785	-1 081 863	-6 759 856	-953 140
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	44 396 671	6 259 931	46 219 780	6 516 989

Estimatavvik og planendringer	2017		2016	
	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Estimatavvik 31.12. dette år	0	0	0	0
Virkningen av planendr. etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

4
Noter - Anleggsregister

1. Bokført verdi pr. 31.12.2017	05 ÅR	10 ÅR	20 ÅR	40 ÅR	50 ÅR	X	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 01.01.17	45 007 545	74 898 282	97 118 791	1 205 457 850	342 680 770	42 701 831	1 807 865 068
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 01.01.17	-20 923 735	-40 936 194	-56 019 164	-314 033 784	-79 479 682	-	-511 392 558
Bokført verdi 01.01.17	24 083 810	33 962 089	41 099 627	891 424 066	263 201 088	42 701 831	1 296 472 510
Tilgang i året	8 843 816	43 425 288	-	61 137 415	13 109 189	7 311 185	133 826 893
Avgang i året	-	-	-	-4 012 770	-	-	-4 012 770
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivninger	-3 985 939	-5 424 802	-4 212 014	-28 985 725	-6 327 115	-	-48 935 595
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12.17	28 941 687	71 962 574	36 887 613	919 562 986	269 983 162	50 013 016	1 377 351 038

2. Anskaffelseskost pr. 31.12.2017						
	05 ÅR	10 ÅR	20 ÅR	40 ÅR	50 ÅR	X
Akkumulert anskaffelseskost pr. 01.01.17	45 007 545	74 898 282	97 118 791	1 205 457 850	342 680 770	42 701 831
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Tilgang i året	8 843 816	43 425 288	-	61 137 415	13 109 189	7 311 185
Avgang i året	-	-	-	-4 012 770	-	-
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Akkumulert anskaffelseskost pr. 31.12.17	53 851 361	118 323 570	97 118 791	1 262 582 495	355 789 959	50 013 016
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 31.12.17	-24 909 674	-46 360 996	-60 231 178	-343 019 509	-85 806 797	-
Bokført verdi 31.12.17	28 941 687	71 962 574	36 887 613	919 562 986	269 983 162	50 013 016
						1 377 351 038

3. Endringer som påvirker kapitalkonto pr. 31.12.2017						
	05 ÅR	10 ÅR	20 ÅR	40 ÅR	50 ÅR	X
Kostpris v/tilgang i året	8 843 816	43 425 288	-	61 137 415	13 109 189	7 311 185
Salgssum v/avgang i året	-	-	-	-3 689 995	-	-
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivninger	-3 985 939	-5 424 802	-4 212 014	-28 985 725	-6 327 115	-
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Sum endring kapitalkonto	4 857 877	38 000 486	-4 212 014	28 461 695	6 782 074	7 311 185
Avgang i året (bokført verdi)	-	-	-	-4 012 770	-	-
Salgssum v/salg	-	-	-	-3 689 995	-	-
Negativt verdiavvik v/salg	-	-	-	350 742	-	-
Positivt verdiavvik v/salg	-	-	-	-27 967	-	-
						-27 967

05 ÅR = EDB-utstyr, kontormaskiner mm

10 ÅR = Anleggsmaskiner, biler mm

20 ÅR = Brannbiler, tekniske anlegg mm

40 ÅR = Boliger, skoler, barnehager etc

50 ÅR = Adm.bygg, institusjoner mm

X = Tomtegrunn mm

Note 5 Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Hen-visning balansen	Eventuell markeds- verdi	Eierandel	Balanseført verdi 31.12.2017	Balanseført verdi 31.12.2016
Egenkapitalinn	22141100			kr 26 978 620	kr 24 295 559
KomRev IKS	22168001		7,14 %	kr 96 000	kr 96 000
KomSek IKS	22168002		6,49 %	kr 20 000	kr 20 000
Lierne nasjonale	22168003		5,00 %	kr 25 000	kr 25 000
Konsek IKS	22168004			kr 100 000	
Verdal boligse	22170003		100,00 %	kr 6 100 000	kr 6 100 000
Innherred bolig	22170005			kr 1 900	kr 1 900
Tindved kultur	22170009		45,32 %	kr 7 500 000	kr 7 500 000
Veksttorget AS	22170012		100,00 %	kr 100 000	kr 100 000
AL Bibliotekse	22170014			kr 3 000	kr 3 000
Stiklestad nas	22170015		50,00 %	kr 8 000 000	kr 8 000 000
Naboer AB	22170017		5,90 %	kr 18 440	kr 18 440
Trøndelag reis	22170018			kr 1 200	kr 1 200
Opplæringsko	22170019			kr 1 000	kr 1 000
Kinobygget AS	22170021		100,00 %	kr 5 866 667	kr 5 866 667
Innherred Inte	22170022		31,90 %	kr 1	kr 1
Innherred renv	22170023		16,50 %	kr 1	kr 1
Regionalt Pile	22170024		30,77 %	kr 50 000	kr 50 000
Proneo	22170025		12,99 %	kr 200 000	kr 200 000
Oil Trøndersk	22170026		0,20 %	kr 7 303	kr 7 303
				kr 55 069 132	kr 52 286 071

I tillegg har Verdal kommune 2,94% eierandel i Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS org.nr. 971 375 965 og 8% eierandel i Trondheim Havn IKS - org.nr. 945 510

Note 6 Langsiktig gjeld

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2017	31.12.2016
Startlån og formidlingslån	126 980 874	112 160 379
Andre utlån	43 247 058	35 410 411
Ubrukte lånemidler	95 847 053	103 253 747
Lånegjeld på kommunens øvrige tjenestekområder	1 185 179 676	1 114 885 377
Sum bokført langsiktig gjeld	1 451 254 661	1 365 709 914

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.	Fordeling fast/flytende
Langsiktig gjeld med fast rente :	333 788 572	23,00 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	1 117 466 089	77,00 %

Anordning av renteutgifter pr 31. desember 2017.

Verdal kommune

Verdivurdering renteswapper

Renteswapper - motpart, kupong, kurs og verdi.

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale.

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm.

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse.

Sikringseffektivitet: Høy, margin er usikret.

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm.

motpart	kupongrente	sluttdato	volum	markedskurs	markedsverdi	startdato	type sikring
Danske Bank	4,6150	imm des 18	50 000 000	103,50	51 750 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	4,6600	imm des 19	50 000 000	106,90	53 450 000	løpende	kontantstrøm
DNB	4,5100	imm jun 20	100 000 000	108,10	108 100 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	3,7575	imm jun 20	50 000 000	106,30	53 150 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	4,5400	imm des 20	50 000 000	109,60	54 800 000	løpende	kontantstrøm

Note 7 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

<i>Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag</i>	2016	2015
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	38 000 050	36 224 619
Bergnet minimumsavdrag	37 692 953	36 207 079
Avvik	307 097	17 540

Avdrag på lån til videre utlån og forskutteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og forskutteringer skal uavkortet benyttes til nedbetaling av kommunens innlån.

	2016	2015
Mottatte avdrag på startlån	14 227 008	14 227 008
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	-5 174 489	-5 174 489
Avsetning til avdragsfond	8 698 546	8 698 546
Bruk av avdragsfond	-12 597 999	-12 597 999
Saldo avdragsfond pr. 31.12, konto 25500110	8 698 546	8 698 546

Note 8 Kommunens garantiansvar

Gitt overfor - navn	Prosentandel	Beløp pr. 31.12.		Utløper dato
		Regnskap 2017	Regnskap 2016	
Garantiansvar:				
Leirsjø vasslag	100 %	kr -	kr 63 834	25.09.2017
Helgådal IL	100 %	kr 323 937	kr 362 726	01.02.2024
Stiklestad IL	100 %	kr 9 630 230	kr -	
Garanti for lån Kommunalbanken:				
Innherred renovasjon AS - lånenr 20080694	16,40 %	kr 826 100	kr 2 478 310	19.06.2018
Innherred renovasjon AS - lånenr 20130476	16,40 %	kr 22 184 240	kr 23 663 180	27.09.2032
Innherred renovasjon AS - lånenr 20150640	16,40 %	kr 14 583 320	kr 16 041 660	16.12.2027
Garanti for lån KLP				
Innherred Renovasjon 8317.50.24827	16,40 %	kr 953 700	kr 1 033 175	02.11.2029
Innherred Renovasjon 8317.50.38488	16,40 %	kr 584 905	kr 752 021	01.04.2021
Innherred Renovasjon 8317.50.40091	16,40 %	kr 1 671 799	kr 2 089 750	30.11.2021
Innherred Renovasjon 8317.50.44275	16,40 %	kr 486 817	kr 575 330	30.01.2023
Innherred Renovasjon 8317.51.91766	16,40 %	kr -	kr 45 875	01.05.2017
Innherred Renovasjon 8317.52.43863	16,40 %	kr 634 667	kr 846 222	19.12.2020
Innherred Renovasjon 8317.52.77075	16,40 %	kr 1 373 600	kr 1 717 680	10.10.2021
Innherred Renovasjon 8317.53.47332	16,40 %	kr 2 831 562	kr 3 049 375	05.09.2030
Innherred Renovasjon 8317.54.75268	16,40 %	kr 6 000 362	kr 6 546 850	25.11.2028
Trondheim Havn IKS 8317.50.50968	8,20 %	kr 60 800	kr 121 600	30.10.2018
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060109	8,20 %	kr 277 500	kr 277 500	15.05.2018
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060111	8,20 %	kr 375 000	kr 375 000	15.03.2018
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060112	8,20 %	kr 2 306 250	kr 2 306 250	15.03.2021
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060113	8,20 %	kr 657 600	kr 657 600	10.11.2020
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060114	8,20 %	kr 1 380 000	kr 1 380 000	16.11.2020
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060213	8,20 %	kr 3 676 900	kr 3 676 900	03.08.2026
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060214	8,20 %	kr 3 561 840	kr 3 561 840	16.11.2020
Trondheim Havn IKS - lånenr 20060215	8,20 %	kr 11 181 650	kr 11 181 650	09.03.2026
Garanti etter lov om sosial omsorg:				
Garanti for dep. Komm. og flyktningetjenesten				
Garanti for dep. ved leieforhold til private				
Sum garantiansvar		kr 85 562 779	kr 82 804 328	

NAV har gitt tilbakemelding om at garanti etter lov om sosialomsorg ikke kan tallfestes. Dette

Note 9 - Vesentlige forpliktelser

Verdal kommune har forskuttert kr 9.300.000,- til FV 757 Holbergkrysset - Havnevegen. Beløpet er ført som utlån i investeringsregnskapet.

Note 10 - Avsetning og bruk av fond

Jfr. forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5 nr. 6

Bundne driftsfond - kap. 251	2017	2016
Beholdning pr.01.01	18 557 367,00	18 494 532,70
Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	11 963 249,98	7 597 337,82
Bruk av bundne driftsfond i investeringsregnskapet	0,00	0,00
Avsetning til bundne driftsfond	23 439 256,76	7 660 172,12
Beholdning pr. 31.12	30 033 373,78	18 557 367,00

Ubundne investeringsfond - kap. 253	2017	2016
Beholdning pr.01.01	1 669 168,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00	2 480 832,00
Avsetning til ubundne investeringsfond	3 690 000,00	4 150 000,00
Beholdning pr. 31.12	5 359 168,00	1 669 168,00

Bundne investeringsfond - kap. 255	2017	2016
Beholdning pr.01.01	9 711 455,52	13 610 908,89
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	8 698 545,62	12 597 999,00
Avsetning til bundne investeringsfond	10 319 896,74	8 698 545,63
Beholdning pr. 31.12	11 332 806,64	9 711 455,52

Disposisjonsfond - kap. 256	2017	2016
Beholdning pr.01.01	15 675 897,72	4 624 873,59
Bruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet	2 683 061,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet	5 663 000,00	958 000,00
Avsetning til disposisjonsfond	23 965 609,56	12 009 024,13
Beholdning pr. 31.12	31 295 446,28	15 675 897,72

Samlet avsetning og bruk av fond i året	2017	2016
Beholdning pr.01.01	45 613 888,24	36 730 315,18
Avsetninger	61 414 763,06	32 517 741,88
Bruk av avsetninger	29 007 856,60	23 634 168,82
Netto avsetninger (Negativt tall betyr netto forbruk)	32 406 906,46	8 883 573,06
Beholdning pr. 31.12	78 020 794,70	45 613 888,24

Note 11 Kapitalkonto

KAPITALKONTO

2017

	DEBET	KREDIT
Saldo 01.01.2017	33 057 069,20	
Debetposter i året:		Kreditposter i året:
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler 129 814 122,82
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	48 935 595,00	Oppskrivning fast eiendom/anlegg 0,00
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	
Salg aksjer/andeler	0,00	Kjøp av aksjer/andeler 100 000,00
Nedskrivning aksjer/andeler	0,00	Oppskrivning av aksjer/andeler 0,00
Avdrag på utlån - sosiale utlån	460 092,92	Utlån - sosiale utlån 1 016 836,00
Avdrag på utlån - andre utlån	18 252 022,74	Utlån - andre utlån 41 395 470,26
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	620 095,15	Avdrag på eksterne lån 53 470 253,00
Avskrivning på utlån - andre utlån	422 952,50	
Bruk av lånemidler	146 421 693,92	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP 2 683 061,00
Endring pensjonsforpliktelser	115 623 590,00	Endring pensjonsforpliktelser
Endring pensjonsmidler SPK		Endring pensjonsmidler SPK 2 134 279,00
Endring pensjonsmidler KLP		Endring pensjonsmidler KLP 79 733 959,00
Endring pensj.midl. andre selskap		Endring pensj.midl. andre selskap 41 612 572,00
Urealisert kurstap utenlandslån		Urealisert kursgevinst utenl.lån
		Saldo 31.12.2017 11 832 558,35
	363 793 111,43	363 793 111,43

Note 12 - Større investeringstiltak

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
IKT-utstyr kommuneorganisasjonen	4 533 733	-	-	4 961 157
Forskuttering av utbygging FV 757	9 300 000	9 300 000	-	-
IKT-utstyr skoler og barnehager	4 143 018	3 000 000	3 000 000	2 049 482
Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	3 142 465	2 000 000	10 000 000	7 133 936
Ørmelen skole	7 759 038	7 600 000	6 000 000	9 129 957
Eablering ENGIA-rom ved MNRT	3 383 248	2 700 000	2 700 000	-
Vuku barnehage, nybygg	5 243 835	8 000 000	24 000 000	-
Oppgradering avlastningsboligen Ringv. Nord	6 099 135	5 800 000	4 000 000	-
N-T teater inkludert uteområde	12 413 792	10 000 000	20 000 000	74 514 417
Vannverk	18 139 789			7 957 822
Avløp	24 899 661			972 413
Kommunale veger	6 616 362			2 993 555
Gang- og sykkelveger	11 127 222			
Moparken	3 907 602	5 800 000	2 000 000	-
Boligfelt Lysthaugen	7 212 915	8 500 000	4 000 000	-

Note 13 Selvkostområder

	Resultat 2017					Balansen 2017	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Vann	19 751 982	21 824 071	-2 072 089	90,5 %	0,0 %	-2 072 089	667 143
Avløp	32 176 706	35 747 135	-3 570 429	90,0 %	0,0 %	-3 570 429	1 658 211

	Resultat 2016					Balansen 2016	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Vann	20 321 462	21 604 415	-1 282 953	94,1 %	100,0 %	-1 282 953	2 739 232
Avløp	33 482 308	34 923 763	-1 441 455	95,9 %	100,0 %	-1 441 455	5 228 640

Selvkostområdene feiing og byggsak vises i note 14 - Innherred Samkommune

**Innherred
samkommune**

Årsregnskap 2017

Verdal, 16. januar 2018

 Innherred samkommune	NOTER	Økonomisk oversikt - drift			
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger		600,00	-	-	-
Andre salgs- og leieinntekter		44 087 720,62	33 976 600,00	33 876 600,00	46 660 614,91
Overføringer med krav til motytelse		14 991 806,86	11 478 211,00	14 693 387,00	14 663 212,91
Andre direkte og indirekte skatter	11	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum driftsinntekter		153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	2	80 129 018,16	76 747 194,00	74 491 619,00	73 630 900,36
Sosiale utgifter	3	20 707 297,71	22 893 660,00	22 299 260,00	19 986 359,95
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		47 899 756,08	32 972 439,00	32 849 039,00	50 844 201,12
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		15 518 760,84	8 597 826,00	8 597 826,00	7 313 788,35
Overføringer		3 186 615,53	3 647 309,00	7 701 160,00	3 466 864,05
Avskrivninger		-	-	-	-
Fordelte utgifter		-3 130 483,97	-2 930 000,00	-2 930 000,00	-2 490 750,94
Sum driftsutgifter		164 310 964,35	141 928 428,00	143 008 904,00	152 751 362,89
Brutto driftsresultat		-10 481 311,76	-3 273 917,00	-3 256 917,00	-975 231,84
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)		-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån		-	-	-	-
Sum eksterne finansinntekter		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)		-	-	-	-
Avdrag på lån		-	-	-	-
Utlån		-	-	-	-
Sum eksterne finansutgifter		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Resultat eksterne finanstransaksjoner		289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Netto driftsresultat		-10 191 370,55	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av bundne fond	4,6	11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Sum bruk av avsetninger		11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Avsatt til bundne fond	4,6	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Sum avsetninger		1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		-	-	-	-

 Innherred samkommune		Anskaffelse og anvendelse av midler			
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Anskaffelse av midler					
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)		153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Sum anskaffelse av midler		154 169 903,58	139 004 511,00	140 101 987,00	152 115 063,74
Anvendelse av midler					
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)		164 310 964,35	142 061 255,00	143 141 731,00	152 751 362,89
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)		-	-	-	-
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Sum anvendelse av midler		164 361 274,13	142 063 255,00	143 143 731,00	152 759 130,65
Anskaffelse - anvendelse av midler		-10 191 370,55	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Endring i arbeidskapital	1	-10 191 370,55	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Avsetninger	4	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av avsetninger	4	11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger		-10 191 370,55	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Int. overføringer og fordelinger					
Interne inntekter mv		3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94
Interne utgifter mv		3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94
Netto interne overføringer		-	-	-	-

 Innherred samkommune	7	Oversikt - balanse	
		Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER			
Anleggsmidler		-	37 143 258,00
Herav:			
Pensjonsmidler	3	-	37 143 258,00
Omløpsmidler		-	43 245 840,01
Herav:			
Kortsiktige fordringer	10	-	36 745 241,77
Kasse, postgiro, bankinnskudd		-	6 500 598,24
SUM EIENDELER		-	80 389 098,01
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital		-	-1 947 579,45
Herav:			
Bundne driftsfond	4	-	10 191 370,55
Kapitalkonto	5	-	-12 138 950,00
Langsiktig gjeld		-	49 282 208,00
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	3	-	49 282 208,00
Kortsiktig gjeld		-	33 054 469,46
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld		-	25 443 931,72
Premieavvik	3	-	7 610 537,74
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		-	80 389 098,01
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto		-	175,24
Herav:			
Ubrukte lånemidler		-	-
Ubrukte konserninterne lånemidler		-	-
Andre memoriakonti		-	175,24
Motkonto til memoriakontiene		-	-175,24

 Innherred samkommune	Oversikt endring arbeidskapital			
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett
				Regnskap 2016
OMLØPSMIDLER				
Endring betalingsmidler	7	-6 500 598,24		-2 209 993,81
Endring kortsiktige fordringer	7	-36 745 241,77		3 061 771,36
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)		-43 245 840,01		851 777,55
KORTSIKTIG GJELD				
Endring kortsiktig gjeld (B)		33 054 469,46		-1 495 844,46
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	1	-10 191 370,55		-644 066,91
Verdal 31.desember 2017				
16.jan.18				
 Ola Stene Administrasjonssjef		 Per Erik Garli Fagansvarlig Regnskap/Innfordring		

 Innherred samkommune			Regnskapsskjema 1A - drift		
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Regnskapsskjema 1A - drift					
Skatt på inntekt og formue		-	-	-	-
Ordinært rammetilskudd		-	-	-	-
Skatt på eiendom		-	-	-	-
Andre direkte eller indirekte skatter		94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum frie disponible inntekter		94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Renteinntekter og utbytte		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Netto finansinnt./utg.		289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Til bundne avsetninger		1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av bundne avsetninger		11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger		10 191 370,55	2 925 917,00	2 908 917,00	644 066,91
Til fordeling drift		105 230 836,87	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		105 230 836,87	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		-	-	-	-

 Innherred samkommune	Regnskapsskjema 1B			
	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
POLITISKE ORGANER	456 034,66	454 000,00	454 000,00	451 728,25
FELLESKOSTNADER	10 054 658,08	9 720 900,00	9 431 000,00	8 699 624,68
ØKONOMIENHETEN	7 871 355,75	8 177 800,00	7 803 000,00	7 052 228,10
IKT	16 703 884,77	17 685 600,00	17 543 000,00	17 003 720,04
ORGANISASJONSENHETEN	7 784 986,59	7 689 600,00	7 483 000,00	7 225 101,52
KEMNER	3 627 941,77	4 521 500,00	4 428 000,00	4 080 299,96
ENHET FOR SAMFUNNSUTVIKLING	18 444 320,39	11 071 879,00	10 635 679,00	9 957 055,02
SERVICEKONTOR	7 564 592,68	8 171 800,00	8 022 000,00	7 324 263,88
DOKUMENTSENTER	6 543 095,56	6 456 000,00	6 275 000,00	6 376 659,14
BRANN OG REDNING	26 179 966,62	22 524 538,00	22 364 238,00	23 256 854,48
Totalt Regnskapsskjema 1 B	105 230 836,87	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07

Note 0 Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering (jfr. KRS nr.6)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Innherred Samkommune avvikles 31.12.17 og derfor er regnskap 2017 det siste regnskapet som avlegges. Regnskapet avlegges i tråd samarbeidsavtalen vedtatt i Kommunestyrene i Verdal og Levanger i november 2012 og kommunestyrevedtak i Verdal og Levanger mars 2017 om avvikling av samkommunen. Alle balanseposter overføres til Verdal og Levanger slik at regnskapet avlegges med alle balanseposter i null bortsett fra mellomværendekonti mellom deltagerkommunene. Disse gjøres opp mellom Verdal og Levanger i deres regnskap for 2017.

Note 9 viser driftsregnskap og balanse før overføring av balanse. Det er dette regnskapet enhetene

Det lages egen note for balanseføring av disse postene i Levanger og Verdal sine regnskap for 2017.

En samkommune er aldri tidligere avviklet og det finnes ikke noen egen regnskapsstandard for en slik avvikling. Regnskapet er derfor avsluttet etter reglene i Kommunelovens § 5 B - Samkommune, og så langt det passer i samsvar med KRS nr 10 og KRS nr 12 som iser noe om regnskapsmessige problemstillinger i kommunale foretak og interkommunale selskap.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunale regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarter (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunale regnskapsskikk (GKRS).

Note 1 Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	0	43 245 840	
2.3 Kortsiktig gjeld	0	33 054 469	
Arbeidskapital	0	10 191 371	-10 191 371

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	153 829 653	
Inntekter investeringsregnskap	0	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	340 251	
Sum anskaffelse av midler	154 169 904	154 169 904
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	164 310 964	
Utgifter investeringsregnskap	0	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	50 310	
Sum anvendelse av midler	164 361 274	164 361 274
Anskaffelse - anvendelse av midler		-10 191 371
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)		0
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		-10 191 371
Endring arbeidskapital i balansen		-10 191 371
Differanse (forklares nedenfor)		0

Forklaring til differanse i arb.kapital :	Beløp	Sum
	0	
	0	
	0	
	0	0

Note 2 Ytelser til ledende personer og revisor

	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Natural- ytelser
Ytelser til ledende personer				
Administrasjonssjef Ola Stene	228 400	0	0	0
Ordfører Bjørn Iversen	12 000	0	0	0

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor i 2017 var KomRev IKS. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 198.000,-. Revisjonen omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Note 3 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnpensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2017	2016
Innestående på premiefond 01.01.	4522	6003
Tilført premiefondet i løpet av året	693482	385877
Bruk av premiefondet i løpet av året	689927	387360
Innestående på premiefond 31.12.	8077	4520

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, og med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr 2). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 20x1 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er *kr. xxx lavere (ev. høyere)* enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,50 %	
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	10 568 012	9 935 112
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	2 062 105	1 906 152
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 684 258	-1 522 749
Administrasjonskostnader	470 207	439 656
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	11 416 066	10 758 171
Betalt premie i året	9 307 484	9 029 821
Årets premieavvik	2 108 582	1 728 350

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2017		2016	
	Arb.giveravg.		Arb.giveravg.	
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	51 696 442	7 289 198	47 782 126	6 737 280
Pensjonsmidler pr. 31.12.	41 612 572	5 867 373	37 143 258	5 237 199
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	10 083 870	1 421 826	10 638 868	1 500 080
Årets premieavvik	-2 108 582	-297 310	-1 728 350	-243 697
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-6 670 060	-940 478	-5 816 867	-820 178
Sum amortisert premieavvik dette året	1 122 064	158 211	875 157	123 397
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-7 656 578	-1 079 577	-6 670 060	-940 478

Estimatavvik og planendringer	2017		2016	
	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelser	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelser
Estimatavvik 31.12. dette år	0	0	0	0
Virkningen av planendr. etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

Premiefond, pensjonsforpliktelser, AGA av pensjonsforpliktelser og premieavvik er fordelt til deltakerkommunene.

Note 4 - Avsetning og bruk av fond

Jfr. forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5 nr. 6

Bundne driftsfond - kap. 251	2017	2016
Beholdning pr.01.01	10 191 370,55	
Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	11 478 066,55	
Bruk av bundne driftsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Avsetning til bundne driftsfond	1 286 696,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Ubundne investeringsfond - kap. 253	2017	2016
Beholdning pr.01.01	0,00	
Bruk av ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Avsetning til ubundne investeringsfond	0,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Bundne investeringsfond - kap. 255	2017	2016
Beholdning pr.01.01	0,00	
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Avsetning til bundne investeringsfond	0,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Disposisjonsfond - kap. 256	2017	2016
Beholdning pr.01.01	0,00	
Bruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet	0,00	
Avsetning til disposisjonsfond	0,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Samlet avsetning og bruk av fond i året	2017	2016
Beholdning pr.01.01	10 191 370,55	0,00
Avsetninger	1 286 696,00	0,00
Bruk av avsetninger	11 478 066,55	0,00
Netto avsetninger (Negativt tall betyr netto forbruk)	-10 191 370,55	0,00
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Alle fond er fordelt til deltakerkommunene.

NOTE 5 KAPITALKONTO

Innherred Samkommune

2017

	DEBIT		KREDIT
1.1 2017 Saldo (undersk. i kapital)	12 138 950,00		
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Aktivisering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Oppskrivning fast eiendom/anlegg	0,00
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00		
Salg aksjer/andeler	0,00	Kjøp av aksjer/andeler	0,00
Nedskrivning aksjer/andeler	0,00	Oppskrivning av aksjer/andeler	0,00
Avdrag på utlån - sosiale utlån	0,00	Utlån - sosiale utlån	0,00
Avdrag på utlån - andre utlån	0,00	Utlån - andre utlån	0,00
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	0,00	Avdrag på eksterne lån	0,00
Avskrivning på utlån - andre utlån	0,00		
Bruk av länemidler	0,00		
Endring pensjonsforpliktelser (økning)		Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	49 282 208,00
Endring pensjonsmidler SPK		Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	37 143 258,00	Endring pensjonsmidler KLP	
Endring pensjonsmidler andre selskap		Endring pensjonsmidler andre selskap	
Urealisert kursstap utenlandslån		Urealisert kursgevinst utenlandslån	
31.12 2017 Balanse (kapital)	0,00		
	49 282 208,00		49 282 208,00

lok: arbeidsgevinst av pensjonsforpliktelser

Betrag: 49 282 208,00
Løst: 49 282 208,00
Løst: 49 282 208,00
Løst: 49 282 208,00
Løst: 49 282 208,00
Løst: 49 282 208,00

Hentes automatisk fra punkt 10

Note 6 Selvkostområder

	Resultat 2017					Balansen 2017	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Feiing	5 176 347	5 823 512	-647 165	88,9 %	0,0 %	-647 165	821 998
Plan- og byggesak	8 601 296	10 202 259	-1 600 963	84,3 %	0,0 %	-1 600 963	309 830

	Resultat 2016					Balansen 2016	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Feiing	5 289 303	5 415 871	-126 568	97,7 %	0,0 %	-126 568	1 469 163
Plan- og byggesak	10 052 406	9 585 261	467 145	104,9 %	0,0 %	467 145	1 910 793

Balanseregnskapet FØR overføring av balanseposter
Regnskap 2017

EIENDELER

Anleggsmidler 41 612 572,00

Herav:

Pensjonsmidler 41 612 572,00

Omløpsmidler 25 132 559,04

Herav:

Kortsiktige fordringer 18 712 525,00

Kasse, postgiro, bankinnskudd 8 420 033,96

SUM EIENDELER 66 745 131,04

EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital -3 569 338,92

Herav:

Bundne driftsfond 7 936 359,08

Kapitalkonto -11 505 698,00

Langsiktig gjeld 53 118 270,00

Herav:

Pensjonsforpliktelser 53 118 270,00

Kortsiktig gjeld 17 196 199,96

Herav:

Annen kortsiktig gjeld 8 460 045,22

Premieavvik 8 736 154,74

SUM EGENKAPITAL OG GJELD 66 745 131,04

Inneholder mellomværendekonti

Nullstilling av balansen i ISK mot Verdal

21350021 Mellomværende Verdal	41 612 572,00	22041001 Pensjonsmidler
21350021 Mellomværende Verdal	294 381,00	21310010 Oppgjørskonto for momskomp.
21350021 Mellomværende Verdal	1 100 598,00	21375002 Debitorer ordinære krav
21350021 Mellomværende Verdal	299 652,00	21399003 Motpost sykepengererefusjon
21350021 Mellomværende Verdal	5 404 902,32	21020140 8673 11 71655 ISK Utbetalingskonto
21350021 Mellomværende Verdal	2 250 358,16	21020143 8673 11 71647 ISK Lønnsutbetaling
21350021 Mellomværende Verdal	407 150,93	21020150 8673 11 71671 ISK OCR
21350021 Mellomværende Verdal	11 505 698,00	25990001 Kapitalkonto
21350021 Mellomværende Verdal	992 077,00	23214004 Oppgjørskonto moms §11.2
21350021 Mellomværende Verdal	9 770,72	23275001 Leverandørgjeld
24014001 AGA av netto pensjonsforpliktelser	1 421 828,00	21350021 Mellomværende Verdal
24041001 Pensjonsforpliktelser	51 696 442,00	21350021 Mellomværende Verdal
23275817 Avsatt feriepenger 2017	8 285 630,81	21350021 Mellomværende Verdal
23275891 Avsatt arbeidsgiveravgift av feriepe	1 176 262,13	21350021 Mellomværende Verdal
23914410 AGA avb premieavvik	1 079 577,10	21350021 Mellomværende Verdal
23941410 Premieavvik KLP	7 656 577,64	21350021 Mellomværende Verdal

Nullstilling av balansen i ISK mot Levanger

21350019 Mellomværende Levanger	357 622,55	21070001 Coop Inntrøndelag - kjøpeutbytte
21350019 Mellomværende Levanger	13 810 325,19	
21350021 Mellomværende Verdal	13 810 325,19	

Overføring av fondskonti til Levanger			
Tiltak ISK	Navn	Beløp	Fordelings- nøkkel
25100068 ansvar 7064	rydding vilt	6 330,00	Hele fondet
25100068	1500 nærvær	12 000,00	Folketall
25100068	3007 folkehelseiltak	400 000,00	Folketall
25100068	3009 DelTa tverrfaglig rusforebygging	138 225,00	Hel fondet
25100068	5025 Biologisk mangfold	10 077,76	Folketall
25100068	5026 Rovvilt	115 725,90	Reell bruk
25100068	5028 Fiskefond Levanger	144 048,00	Hele fondet
25100068	5029 Søppelrydding i verneområder	20 000,00	Reell bruk
25100068	5030 Fremmede arter	25 012,31	Folketall
25100068	5062 Hotranvassdraget	113 282,00	Hele fondet
25100068	5120 Ålegras	36 073,80	Folketall
25100068	7002 Ulovlig bygging	195 000,00	Hele fondet
25100063 ansvar 7063	Viltfond	21 674,51	Hele fondet
25100073 funksjon 3381	Feierfond	470 675,79	Folketall
25100051 ansvar 7072	Byggesak	177 409,00	Folketall
25100013 ansvar 7013	Næringsfond	518 050,00	Halve fondet
	SUM	2 403 584,07	

Overføring av fondskonti til Verdal			
Tiltak ISK	Navn	Beløp	Fordelings- nøkkel
25100068	1500 nærvær	8 000,00	Folketall
25100068	3007 folkehelseiltak	220 218,00	Folketall
25100068	5025 Biologisk mangfold	7 522,24	Folketall
25100068	5026 Rovvilt	116 380,10	Reell bruk
25100068	5029 Søppelrydding i verneområder	6 000,00	Reell bruk
25100068	5030 Fremmede arter	18 669,69	Folketall
25100068	5031 Informasjonstiltak kalksjøer	24 800,00	Hele fondet
25100068	5053 Ramsarsenteret	3 100 000,00	Hele fondet
25100068	5057 Sjøørettbekker Verdal	182 416,00	Hele fondet
25100068	5066 Innfallsport i Verdal kommune	108 297,00	Hele fondet
25100068	5120 Ålegras	26 926,20	Folketall
25100068	5134 Fuglekikkertårn	90 498,00	Hele fondet
25100065 ansvar 7065	Viltfond	403 490,45	Hele fondet
25100073 funksjon 3381	Feierfond	351 321,74	Folketall
25100051 ansvar 7072	Byggesak	132 421,79	Folketall
25100013 ansvar 7013	Næringsfond	518 050,00	Halve fondet
	SUM	5 315 011,21	

	Regnskap 2017	Økonomisk oversikt - drift		Regnskap 2016
		Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	600,00	-	-	-
Andre salgs- og leieinntekter	44 087 720,62	33 976 600,00	33 876 600,00	46 660 614,91
Overføringer med krav til motytelse	14 991 806,86	11 478 211,00	14 693 387,00	14 663 212,91
Andre direkte og indirekte skatter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum driftsinntekter	153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	80 129 018,16	76 747 194,00	74 491 619,00	73 630 900,36
Sosiale utgifter	20 707 297,71	22 893 660,00	22 299 260,00	19 986 359,95
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	47 899 756,08	32 972 439,00	32 849 039,00	50 844 201,12
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	7 582 401,76	8 597 826,00	8 597 826,00	7 313 788,35
Overføringer	3 186 615,53	3 647 309,00	7 701 160,00	3 466 864,05
Fordelte utgifter	-3 130 483,97	-2 930 000,00	-2 930 000,00	-2 490 750,94
Sum driftsutgifter	156 374 605,27	141 928 428,00	143 008 904,00	152 751 362,89
Brutto driftsresultat	-2 544 952,68	-3 273 917,00	-3 256 917,00	-975 231,84
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Sum eksterne finansinntekter	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Sum eksterne finansutgifter	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Resultat eksterne finanstransaksjoner	289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Netto driftsresultat	-2 255 011,47	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av bundne fond	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Sum bruk av avsetninger	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Avsatt til bundne fond	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Sum avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-

	Anskaffelse og anvendelse av midler			
	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	-	-	-	-
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Sum anskaffelse av midler	154 169 903,58	139 004 511,00	140 101 987,00	152 115 063,74
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	156 374 605,27	142 061 255,00	143 141 731,00	152 751 362,89
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Sum anvendelse av midler	156 424 915,05	142 063 255,00	143 143 731,00	152 759 130,65
Anskaffelse - anvendelse av midler	-2 255 011,47	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Endring i arbeidskapital	-2 255 011,47	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av avsetninger	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger	-2 255 011,47	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94
Interne utgifter mv	3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94

	Regnskap 2017	Oversikt - balanse	Regnskap 2016
EIENDELER			
Anleggsmidler	41 612 572,00		37 143 258,00
Herav:			
Pensjonsmidler	41 612 572,00		37 143 258,00
Omløpsmidler	25 132 559,04		43 245 840,01
Herav:			
Kortsiktige fordringer	16 712 525,08		36 745 241,77
Kasse, postgiro, bankinnskudd	8 420 033,96		6 500 598,24
SUM EIENDELER	66 745 131,04		80 389 098,01
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital	-3 569 338,92		-1 947 579,45
Herav:			
Bundne driftsfond	7 936 359,08		10 191 370,55
Kapitalkonto	-11 505 698,00		-12 138 950,00
Langsiktig gjeld	53 118 270,00		49 282 208,00
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	53 118 270,00		49 282 208,00
Kortsiktig gjeld	17 196 199,96		33 054 469,46
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld	8 460 045,22		25 443 931,72
Premieavvik	8 736 154,74		7 610 537,74
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	66 745 131,04		80 389 098,01
MEMORIAKONTI			
Memoriakonto	-		175,24
Herav:			
Andre memoriakonti	-		175,24
Motkonto til memoriakontiene	-		-175,24

	Oversikt endring arbeidskapital	
	Regnskap 2017	Regnskap 2016
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	1 919 435,72	-2 209 993,81
Endring kortsiktige fordringer	-20 032 716,69	3 061 771,36
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	-18 113 280,97	851 777,55
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	15 858 269,50	-1 495 844,46
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	-2 255 011,47	-644 066,91

	Regnskap 2017	Regnskapsskjema 1A - drift		Regnskap 2016
		Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	
Andre direkte eller indirekte skatter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum frie disponible inntekter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Renteinntekter og utbytte	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Netto finansinnt./utg.	289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Til bundne avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av bundne avsetninger	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger	2 255 011,47	2 925 917,00	2 908 917,00	644 066,91
Til fordeling drift	97 294 477,79	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	97 294 477,79	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-
	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
POLITISKE ORGANER	456 034,66	454 000,00	454 000,00	451 728,25
FELLESKOSTNADER	8 084 117,88	9 720 900,00	9 431 000,00	8 699 624,68
ØKONOMIENHETEN	7 871 355,75	8 177 800,00	7 803 000,00	7 052 228,10
IKT	16 703 884,77	17 685 600,00	17 543 000,00	17 003 720,04
ORGANISASJONSENHETEN	7 764 986,59	7 689 600,00	7 483 000,00	7 225 101,52
KEMNER	3 627 941,77	4 521 500,00	4 428 000,00	4 080 299,96
ENHET FOR SAMFUNNSUTVIKLING	13 320 499,04	11 071 879,00	10 635 679,00	9 957 055,02
SERVICEKONTOR	7 564 592,68	8 171 800,00	8 022 000,00	7 324 263,88
DOKUMENTSENTER	6 543 095,56	6 456 000,00	6 275 000,00	6 376 659,14
BRANN OG REDNING	25 357 969,09	22 524 538,00	22 364 238,00	23 256 854,48
Sum Regnskapsskjema 1 B	97 294 477,79	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07

Note 10 Fordringer og gjeld til deltakerkommune

Kommunal virksomhet - navn:	31.12. 2017		31.12. 2016	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
Kortsiktige poster				
Levanger kommune	kr 13 810 323	kr -	kr 18 537 712	kr -
Verdal kommune	kr -	kr 13 810 323	kr 1 958 636	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum kortsiktige poster	kr 13 810 323	kr 13 810 323	kr 20 496 348	kr -
Langsiktige poster				
	kr -	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum langsiktige poster	kr -	kr -	kr -	kr -

Note 11 Overføring fra deltakerkommuner

Oversikten viser overføringer fra deltakerkommunene til Innherred Samkommune.

Mellomværende	Innherred Samkommune	Budsjett
Overføring fra Levanger kommune	kr 53 881 779	51 201 600,00
Overføring fra Verdal kommune	kr 38 117 032	39 385 100,00
Resultat av overføringer	kr 91 998 811	90 586 700,00

Note 12 Vesentlige poster - avsetning pga tidlig regnskapsavslutning

På grunn av tidlig regnskapsavslutning avsettes følgende i 2017-regnskapet:

IKT	kr 800.000,-	Overføres til Levanger
Arkiv og service	kr 250.000,-	Kr 150.000,- overføres til Levanger Kr 100.000,- overføres til Verdal
Brann og redning	Kr 100.000,-	Overføres til Levanger

Verdal kommune

Årsberetning 2017

Rådmannen, 16.04.2018

Foto: Øystein Kvistad

Innhold:

1	INNLEDNING	3
2	MÅLTALL OG MÅLOPPNÅELSE	5
2.1	Formålet med årsberetningen	5
2.2	Året 2017	6
2.3	Historikk	8
2.4	Utfordringsbilde – Sammendrag av årsberetningen	10
3	ORGANISASJONSKART	16
4	ØKONOMI	20
4.1	Om kommuneregnskap og regnskapsoversiktene	20
4.2	Kommunens totaløkonomi – Regnskapsoversikter	21
4.3	Virksomhetenes økonomi – Driftsregnskap – skjema 1A og B	25
4.4	Investeringer – Investeringsregnskap - skjema 2A og B	34
4.5	Analyse driftsregnskap	35
4.6	Analyse investeringsregnskap	48
4.7	Analyse balanseposter	50
5	ARBEIDSGIVERANSVARET	59
5.1	Årsverksutvikling	59
5.2	Sykefravær	65
5.3	Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	67
5.4	Diskriminering og likestilling	69
5.5	Etikk	70
6	KOMMUNAL PLANLEGGING OG STYRING	72
6.1	Kobling til andre planverk	72
6.2	Selvkost	79
7	INTERNKONTROLL	80
7.1	Rutiner for internkontroll	80
7.2	Håndtering av avvik, varsler og klagesaker	81
8	KOSTRAANALYSE	82
8.1	Nøkkeltall og historisk utvikling	82
8.2	Indikatorer fra KOSTRA	83

1 INNLEDNING

2017 representerer på mange vis et avslutningskapittel for en del av den trønderske historie. Det er siste året med Nord-Trøndelag fylkeskommune og Fylkesmann i Nord-Trøndelag, for å nevne et par av de organer som blir erstattet av nye i et nytt Trøndelag fylke. For vår del er det siste år med Innherred samkommune, både som tjenesteproduserende samarbeid og som formelt regionråd for Levanger og Verdal.

Nytt fylke betyr at aktører og interessenter må finne nye former, roller og relasjoner. For Verdal kommune sin del innebar dette å etablere Midt-Trøndelag regionråd sammen med Levanger og Stjørdal. Fokuset er fellesskap for samfunns-, interesse- og næringspolitikk for området mellom Trondheim og Steinkjer. Samtidig er det videreført samarbeidsrelasjoner med kommunen nord for oss, og i løpet av 2018 vil nok samarbeidsrelasjoner og -former sette seg i en tydeligere helhet.

Samkommunen ble avviklet gjennom 2017. Denne prosessen ble i vel så stor grad en prosess hvor «Nye Verdal kommune» ble diskutert og formet i det administrative lederskapet. Med basis i 12 samfunnstrender og utfordringsbilder, og tilsvarende interne perspektiver ble ny organisasjon utformet og beskrevet. De økonomiske realitetene tillater ikke at alle perspektiver og løsninger blir realisert med en gang, men arbeidet gir et godt grunnlag for styrt utvikling av organisasjonen over tid.

Det økonomiske resultatet for Verdal kommune i 2017 er godt. Et helt grunnleggende suksesskriterium er virksomhetsområdenes drift innenfor de rammer kommunestyret har stilt til rådighet i budsjettvedtak. Driften av virksomhetsområdene bidrar med et mindreforbruk på ca kr 8 mill. kroner. Dette betyr at de merinntekter en ekstraordinær god nasjonal skatteinngang genererer og lavere pensjonskostnader gir oss bidrar til positivt tall i bunnlinjen. Samlet mindreforbruk i kommuneregnskapet er ca kr 27,5 mill kroner.

Netto driftsresultat er det beste uttrykket for å beskrive utvikling i driften. I 2017 viser regnskapet netto driftsresultat ca 33,5 mill kroner. Dette er en økning fra 25,8 mill kroner i 2016. I 2015 og 2014 var netto driftsresultat hhv. 15,1 mill kroner og -8,9 mill kroner. Dette viser at merskatteinngang de siste tre årene har bidratt til en mer robust økonomisk situasjon, og ikke blitt forbrukt undervegs. I kapittel 2.3 vises en lengre historikk for denne utviklingen. Årsberetningens kapittel 4 redegjør nærmere for de økonomiske sammenhengene i regnskapet for 2017.

Gjennom 2017 har også kommunestyret tatt beslutninger med stor langsiktig betydning, både i prosessen med utvikling av helse- og velferdstjenester i et langsiktig perspektiv og med tanke på framtidig skolestruktur for å møte stadig synkende elevtall. Fødselstallet i 2017 var på linje med de siste tre-fire årene, og med det lavt. Innbyggertallet økte til tross for dette med 92 personer i 2017, og det er positivt og en vekst på om lag landsgjennomsnittet.

Årsberetningen for Verdal kommunen for 2017 er utarbeidet med utgangspunkt i kravene i bestemmelsene om årsberetning. Med det blir hovedfokuset i årsberetningen de økonomiske resultater. Tjenesteproduksjon og vurderinger av denne blir innarbeidet som del av arbeidet med kommende

økonomiplan, herunder med bruk av KOSTRA-data. Dette henger blant annet sammen med at gode beslutninger og kontinuitet i utviklingsprosesser krever at riktige styringsparametre må brukes med kontinuitet, men også at vi etablerer nytt styrings- og utviklingsmiljø som skal lede an i disse prosessene.

Takk for god innsats og mange gode resultater gjennom 2017.

Verdal 16. april 2018

Jostein Grimstad

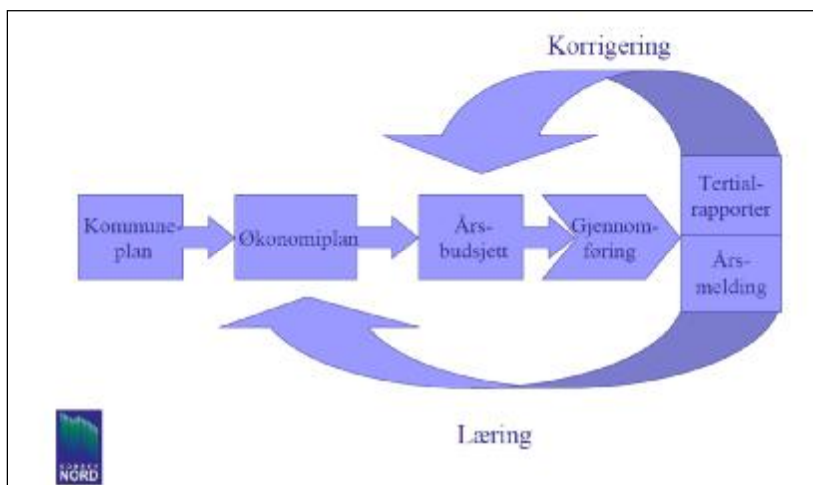
2 MÅLTALL OG MÅLOPPNÅELSE

2.1 Formålet med årsberetningen

Årsberetningen for kommunene er definert i kommunelov med tilhørende bestemmelser i regnskapsforskrift og anbefalinger i regnskapsstandard. Årsberetningen for Verdal kommune for året 2017 er skrevet med utgangspunkt i kravene i bestemmelsene om årsberetning.

Årsberetningens fremste oppgave er å gi en analyse av regnskapet, om det er samsvar mellom inntekter og aktivitetsnivå, om driften av kommunen er økonomisk bærekraftig mv. I tillegg er det en del pliktige momenter som skal besvares. Herunder internkontroll, etikk, likestilling osv. Årsberetningen skal gi grunnleggende og vesentlig informasjon om hvorvidt kommunen lykkes med styring, og bidra til at læring og erfaringer fra arbeidet med å utarbeide årsberetning tas med videre inn i arbeidet med nytt budsjett. Årsberetningen vil således inngå i en styrings- og læringsløype som binder sammen kommunens styringsdokumenter.

Figur: Styrings- og læringsløype i hht Plan og Bygningslov og Kommune lov

Som det fremgår av figuren er årsberetningen (årsmelding) det dokumentet som oppsummerer læring og erfaring og bringer dette fram til forbedringer i økonomisk planlegging (budsjett og økonomiplan.)

Kommune loven § 48:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. [vår uth.]

2.2 Året 2017

Året 2017 har gitt positive regnskapstall og gir dermed grunnlag for å stabilisere kommunens økonomi på et mer tilfredsstillende nivå i 2018. Regnskapsresultat i driftsregnskapet viser en driftsmargin (netto driftsresultat) på 33,5 mill kr og et årsresultat (mindreforbruk) på 27,6 mill kr. Regnskapsresultatet for virksomhetene i kommunen viser at virksomhetene har et mindreforbruk (overskudd) på ca 8 mill kr. Dette viser at det har vært god kontroll i virksomhetene og at aktivitetsnivået har vært noen lunde i samsvar med budsjett. Kommunen har oppnådd et netto driftsresultat på 2,9%, og oppnår med det et av sine beste regnskapsår de senere årene. Målet om netto driftsresultat på 2% er nådd, og vel så det. Det gode resultatet skyldes, ved siden av den gode driftsstyringen, i stor grad eksterne forhold (skatt og renter) og en konsekvent bruk av forsiktighetsprinsipp på anslagsposter som har stor risiko. Dermed er resultatet bare delvis representativt for den underliggende driftsbalansen, noe som betyr at det fortsatt er behov for å forbedre driftsmarginen. Eller vi kan si at netto driftsresultat gjerne burde vært enda bedre enn 2,9% i 2017 på grunn av ekstra skatteinntekter mv.

Det gode resultatet gir mulighet for å avsette til disposisjonsfond. Engangspenger bør ikke brukes til å øke aktivitet som krever årlig finansiering. Det er derfor behov for å ta godt vare på de ekstra inntektene som har kommet inn i 2017.

Regnskapsresultatene korrigert for ekstraordinære forhold viser svakere resultat enn det som fremgår direkte av regnskapet. Dette er nærmere omtalt i kapittel 4.5.1. Her er det gjort beregninger for å teste ut om årsresultat 2017 ville vært et bærekraftig resultat i et normalår. Beregningene gir klare indikasjoner på et omstillingsbehov i årene fremover.

Nærmere om regnskapet som er avlagt:

Året 2017 ble et av de bedre årene for kommunens økonomi, slik det også er for flertallet av norske kommuner. Naturlige svingninger i inntekter og utgifter medfører at noen regnskapsår blir vesentlig bedre enn normalårene. Det er påregnelig at slike gode år kan dukke opp i et 10-årsperspektiv. For 2017 kan det gode resultatet i stor grad forklares av ekstra skatteinntang, at rentenivået ble bedre enn lagt til grunn i forsiktige anslag og at pensjonsutgifter ble lavere enn anslagene. For pensjonsutgiftene har pensjonsselskapenes avkastning på pensjonsmidler gitt lavere utgifter enn budsjettet. Dette er forhold utenfor kommunens kontroll. Samtidig vil konsekvent bruk av forsiktighetsprinsipp i anslagene på store og usikre poster, kunne gi store positive budsjettavvik noen år. For regnskapsåret 2017 var det store positive utslag på anslagene for pensjonspremie.

Forhold som kommunen har blitt kjent med etter 31.12.17 og endringer fremover i tid:

Eiendomsskatt: Kommunen har blitt kjent med en sak som kan medføre tilbakebetaling av eiendomsskatt. Dette vil gi en engangsutgift på anslagsvis 2,5 mill kr

Bortfall av distriktstilskudd fra 2019: Kommunen vil mest trolig miste Distriktstilskudd Sør-Norge fra 2019. Tilskuddet var ca 3,5 mill kr i 2017. Bortfallet antas å bli varig. En konsekvens av dette er at kommunens inntekter i enda større grad får en inntektssammensetning som følger folketallsutviklingen.

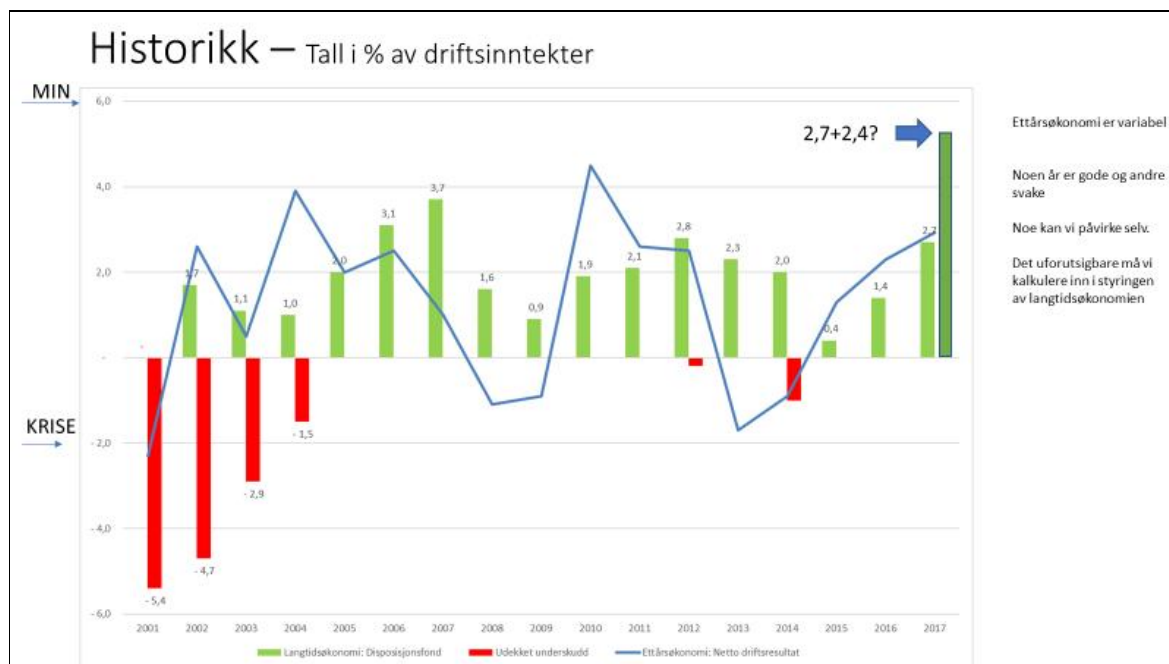
Justeringsbehov i budsjettet for 2018: Det har i 2018 kommet til flere forhold som påvirker budsjettbalansen. Her omtales forhold som medfører at regnskapsresultatet i 2017 ikke er representativt for reell balanse i 2018. Regnskapet for 2017 skal i utgangspunktet være representativt for 2018, men ikke dersom det er reelle endringer i driften. Ved avvikling av samkommunen mistet kommunen noen kostnadsbesparelser, og kommunen fikk også noen ekstrakostnader til å bygge opp nye fagmiljø. Disse ekstrakostnadene ble i rådmannens forslag budsjettet inn i 2018 med finansiering fra økt eiendomsskatt med 10,5 mill kr. Kommunestyret vedtok i desembermøtet å ta vekk økningen i eiendomsskatt. Budsjettet ble saldert (inntektsbortfallet ble finansiert) ved å redusere rammene til virksomhetene med 10,5 mill kr. Det var ikke knyttet noe vedtak om redusert aktivitetsnivå til salderingen, slik at det oppstod et behov for å erstatte den midlertidige salderingen med reelle tiltak i 2018. Kommunestyret vedtok i januarmøtet å øke satsen for eiendomsskatt med inntektsvirkning på 5,25 mill kr. Altså bortfalt 5,25 mill kr av den midlertidige salderingen. Det gjenstod fortsatt 5,25 mill kr som måtte erstattes. I formannskapsmøte 22.03 ble det lagt fram en tiltaksplan som fant tiltak på ca halvparten av de 5,25 mill kr i gjenstående. Det står fortsatt igjen 2,15 mill kr som ikke har fått en varig finansiering. Det er også en del budsjettmessige svakheter i de deler av budsjettene som har sitt opphav i samkommunen. Dette er også forhold som må rettes opp.

Alt i alt betyr dette at endringer som har kommet til i 2018 har medført at den underliggende driftsbalansen i 2018 er svakere enn det bilde som kan leses ut av regnskapsresultatet for 2017.

2.3 Historikk

I dette kapitlet beskrives de langsiktige utfordringene og endringene i kommunens økonomi. Kommunens langsiktige økonomi vil i langt sterkere grad enn årsresultatet kunne sin noe om utfordringer og handlingsrommet for årene som kommer.

Figur: Utvikling i kommunens økonomi fra 2001-2017

Figuren viser hvordan kommunens langsiktige økonomi (målt med disposisjonsfond og udekket underskudd) og kortsiktige driftsbalanse (målt ved netto driftsresultat) har endret seg fra år 2001 til år 2017. I figuren er yttergrensene for en kritisk svak økonomi satt til 2% eller mer i underskudd. Minimumsmålet for en god og robust økonomi er satt på et disposisjonsfond på minimum 6%. Anbefalt årlig driftsmargin (netto driftsresultat) er satt til 2%.

Tallene viser at kommunen hadde en sterk forbedring av økonomien fra 2001 til 2007. Dette var også helt nødvendig for å komme ut av Robek. Robek er definert i Kommuneloven § 60 – og begrepet Robek viser til Kommunaldepartementets liste over kommuner med langsiktig økonomisk ubalanse. I perioden 2007 til 2014 stagnerte den gode utviklingen. I enkelte av årene var netto driftsresultat høyt nok i fht kommunens mål (2%), men uten at dette medførte at disposisjonsfondet økte til et robust nivå (6%). De to siste årene har regnskapsresultatene vært gode, og mye bedre enn den underliggende drift. Hovedforklaringen er skatteinntekt langt over det normale. Hvis kommunen bruker årsresultat fra 2017 til å øke disposisjonsfondet ytterligere, vil kommunen kunne nærme seg et minimumsnivå ved utgangen av 2018. Dette forutsetter imidlertid at det ikke brukes av disposisjonsfond i 2018 og at årsoverskudd 2017 anvendes til økning av disposisjonsfondet. Hvis kommunen klarer å få til et normalt godt

regnskapsår for 2018 med overskudd, så vil disposisjonsfondet kunne nå et minstemål på 6% tidligst i 2019.

Den gode utviklingen i kommunens økonomi årene 2001 til 2007 viser etter rådmannens vurdering at det skal være fullt mulig å forbedre økonomien over noen år. Rådmannen er derfor av den oppfatning at det også i perioden fra 2018 og fremover i tid er realistisk å oppnå forbedring i kommunens økonomi. Det vil naturligvis være krevende å gjøre de nødvendige omstillinger, men målet kan nås om styrking av økonomien gis sterk prioritet.

Kommunen har altså forbedret økonomien kraftig fra Robek-perioden (årene 2001 til 2005), og med de siste to års overskudd har kommunen beveget seg bort fra en kritisk svak kommuneøkonomi. Det er samtidig all grunn til å minne om at det er mye som mangler på en robust økonomi. Utviklingsbildet fra 2001 til 2017 viser at det er et handlingsrom for forbedring. Men for å si noe om utfordringsbildet fremover, må det også korrigeres for fremtidige forhold. Utfordringene fremover i tid preges av store investeringer. Dette gir økte utgifter til renter og avdrag for lang tid fremover. I tillegg kommer inntektsbortfall og fersk kunnskap om utgiftsbehov som kommer fram i regnskapene for 2018.

Kommunen har satt et langsiktig mål om 2% årlig netto driftsresultat. Dette forutsetter at målet nås i normalårene, at målet overoppfylles i gode år, og at det svært sjeldent oppstår regnskapsår som avsluttes med underskudd (merforbruk). Dersom strategien lykkes vil alle inntjente driftsinntekter kunne styres planmessig tilbake til drift over tid, og bidra til at aktiviteten holdes på et bærekraftig nivå.

Det er viktig at aktivitet ikke legges etter de gode årene, men etter nøkterne inntektsprognoser for normalår. En slik strategi vil gjøre det mulig å utnytte de gode årene til å bygge opp nødvendige reserver. Et hovedprinsipp i kommunelovens økonomibestemmelse er at løpende driftsutgifter skal finansieres med løpende driftsinntekter. Konsekvensen av prinsippet er at ekstraintekter styres mot fond, og at upåregnelige ekstraavgifter kan finansieres ved å hente midler fra fond.

I arbeidet med økonomiplanen vil avviket til anbefalt driftsmargin i normalår (se beregningene i kapittel 4.5.1 med analyse av perioden 2015-2017) måtte ses opp mot andre kjente forhold som krever tilpasning av aktivitetsnivået. Herunder utviklingen i regnskapet 2018, informasjon om endringer i rammebetingelser og inntekter i årene fremover, vedlikeholdsetterslep bygningsmasse osv. Tallene for driftsmargin i normalår kan derfor ikke alene si noe om hvor stort omstillingsbehov vi skal legge til grunn i økonomiplan 2019-2022. Men uansett kan det konkluderes med at en reell forbedring i den underliggende driftsbalansen på 1%, ville gitt en klar forbedring av kommunens økonomi.

2.4 Utfordringsbilde – Sammendrag av årsberetningen

I dette kapitlet oppsummeres de viktigste funn og konklusjoner i årsberetningen. Disse punktene følges opp i arbeidet med budsjett og økonomiplan.

2.4.1 Oppsummering av årsberetning kapittel 4 - Økonomi

Det er gjennomført en rekke tiltak i kommunen de senere år for å bedre driftsbalansen. I årene fremover må det gode omstillingsarbeidet fortsette, og omstillingstakten økes slik at endringene ikke kommer på etterskudd. Svaret på utfordringen er bedre aktivitetsstyring, raskere omstillingstakt og større bevissthet rundt omstillingsmålene. Det må også være et godt mål å ta godt vare på de ekstra inntektene som kommunen har fått de siste to regnskapsårene.

I kapittel 4.5.1 er det gjort beregninger på om regnskapsresultatene for drift de tre siste år er bærekraftige når de omregnes til normalår. Samlet trekker disse beregningene i retning av at kommunen har oppnådd gode regnskapsresultater de siste 2 år, men at resultatene i stor grad har kommet som følge av forhold utenfor kommunens styring. De korrigerte tallene kan indikere at kommunens basisdrift ikke er tilstrekkelig tilpasset utfordringene i et normalår. De korrigerte tallene indikerer at det er et omstillingsbehov som må følges opp videre i arbeidet med budsjett og økonomiplan.

Det må utvikles bedre styringsdata for riktig dimensjonering av aktivitet på bærekraftig nivå. Reserveene bør konsolideres på et mer robust nivå enn de tall som foreligger pr 31.12.17. Fremtidig uttak av reserveene kan gjøres planmessig og på en slik måte at det er tilstrekkelige reserver i behold til å møte store uforutsette utfordringer. Denne utfordringen følges opp videre i økonomiplanarbeidet, for å søke bedre driftsbalanse i normalår.

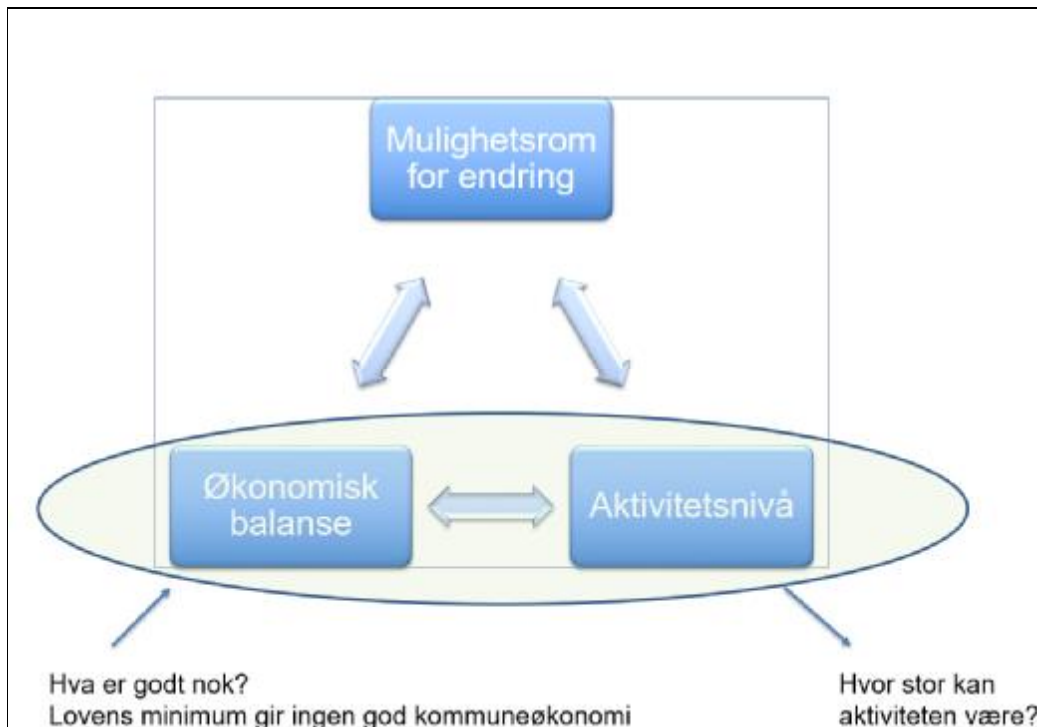
Analysen viser at en varig forbedring i driftsbalansen på 1% av driftsinntekt (målt i fht rammebetingelser som gjaldt i 2017), vil gi positiv langtidseffekt på kommunens økonomi. I tillegg kommer omstillingsbehov som følge av kjente endringene etter 2017. Forbedringsbehovet følges opp videre i økonomiplanarbeidet.

I kapittel 4.7.4 er det sett nærmere på analyse av finansområdet. Ut fra varsler om økt rente fra høsten 2018 er det naturlig at behovet for tiltak på finansområdet tas inn i arbeidet med nytt budsjett og økonomiplan.

I kapittel 4.7.6 er det sett nærmere på fondsmidler. Rådmannen anbefaler at det utredes en strategi for økt robusthet i årene fremover. Herunder muligheten for å sette mål for størrelsen av disposisjonsfond og strategi for avsetning/bruk av disposisjonsfond.

Rådmannen legger fram en analyse av kostratall, befolkningstall og andre relevante styringsdata i arbeidet med økonomiplanen.

Figur: Tilpasning av aktivitet og økonomisk handlingsrom

Figuren viser hvordan en kommune må arbeide for å få god kobling mellom mål for økonomi og tilpasning av aktivitet. En økonomi som er bedre enn lovens minimum gir på lang sikt det høyeste aktivitetsnivået. Styring skjer både på økonomi og dimensjonering av aktivitet (utgifter til tjenestene). God styring blir da å optimalisere tjenestene som kan hentes ut av et gitt inntektsnivå.

Hvor står Verdal kommunes økonomi ved utgangen av 2017:

Finansielle og økonomiske indikatorer gir grunnlag for å sjekke status på kommunens økonomiske og finansielle situasjon.

Fem indikatorer kan sammen indikere din kommunes økonomiske tilstand (se figur til venstre).

En solid økonomisk tilstand kan fort endres ved at det fattes beslutninger uten å ha innsikt i beslutningenes virkninger.

Figur hentet fra veileder i økonomistyring, Fylkesmannen i Nordland

Denne enkle sjekklisten kan si noe om hva som er økonomisk status slik denne er vurdert i årsberetningen:

Mål	Dagens drift	Framtid
Netto driftsresultat - ukorrigert	Bra	
Netto driftsresultat i normalåret	Svak	Svak
Gjeldsbelastning	Ikke farlig høy	Mer krevende
Renteeksposering	Ok	Mer krevende
Likviditet	I klar bedring	Må styrkes
Robek	Ok	Ikke de nærmeste år / må unngås

Netto driftsresultat: Gode tall i 2017, men underliggende tall viser en svak driftsmargin. Behov for forbedring. Med høyere gjeld i årene kan forbedret driftsmargin kompensere noe for økt risiko ved høyere gjeld.

Gjeldsbelastning og renteeksposering: Kommunen har høyere gjeld enn landssnittet, men ikke noe særskilt høy gjeld i fht sammenlignbare kommuner i nærområdet. Sammensetningen av gjelden er heller ikke alarmerende i fht sammenlignbare kommuner. Risiko bør derfor være håndterbar slik vi kjenner

rentenivået i dag. Forventninger om økt rentenivå og et evt worst case scenario (jfr stresstest gjeld – kapittel 4.7.4.2) tilsier at renteøkning vil utløse et større omstillingsbehov. Kommunen har i gjeldende økonomiplan lagt opp til store investeringer. Dette vil naturligvis øke risikoen isolert sett. Men samtidig må det påpekes at kommunen ikke alltid kan velge bort investeringer og låneopptak. Manglende investeringer når endring er nødvendig, vil også medføre merutgifter. Det er over tid helt nødvendig å fornye kommunens bygninger og anlegg, slik at de kan fylle sin funksjon og bidra til effektiv og målrettet tjenesteproduksjon. Det vises til gjeldsanalyse i kapittel 4.7.3.

Likviditet: Likviditet er forbedret. God likviditet gir kommuner en bedre robusthet til å tåle naturlige påregnelige svingninger i økonomien. Rådmannen mener at likviditeten også bør forbedres slik at den kan representere en sikring i fht risiko ved økt gjeld. Bedre likviditet betyr dermed at kommunen kan tåle en noe høyere gjeldsrisiko. Rådmannen ser at kommunen kan forbedre sin likviditet ved at overskuddene fra 2016 og 2017 settes på fond, og ved at kommunen leverer gode regnskapsresultater også de nærmeste årene.

ROBEK: Robek er Kommunaldepartementets liste over kommuner i alvorlig langsiktig økonomisk ubalanse, jfr kommunelovens § 60. Kommunen har ingen kjente forhold som skulle tilsi en registrering i Robek de aller nærmeste årene. Usikkerheten i en slik vurdering øker naturlig nok mot slutten av en økonomiplanperiode (4 år). Dersom kommunen skulle havne i en situasjon der Robek-registrering er uunngåelig, vil det samtidig bety økonomiske utfordringer som er så store at det vil sette målsettingene i gjeldende økonomiplan i fare. Det er helt nødvendig å få til en økonomiplan med robuste marginer og god realisme for perioden 2019-2022. Dette vil kreve tydelige politiske prioriteringer.

2.4.2 Oppsummering av årsberetning kapittel 5 - Arbeidsgiveransvaret.

Kommunens sykefravær er ca 10% målt med KS sine definisjoner. Merk at KS bruker tall som er definert annerledes enn de som brukes i kommunens systemer. Våre tall og tall fra KS kan derfor ikke sammenlignes mot hverandre, men kan brukes hver for seg. Konklusjonene som kan trekkes av tallene er de samme.

Sykefraværet er helt på linje med landssnittet. I forhold til andre bykommuner i området er det for eksempel lavere enn Namsos og Stjørdal m fl og marginalt høyere enn Levanger. Se årsberetningen kapittel 5.2.

Sykefraværet er jevnt synkende i perioden fra 2009-2017. Samtidig ser vi at forbedringen flater ut i 2017 med en marginal økning. Det er fortsatt stort sykefravær i deler av kommunen, og det er av stor betydning at arbeidet med reduksjon av fraværet fortsetter. Et lavt sykefravær er avgjørende for effektiv produksjon av gode tjenester, arbeidsmiljø og kommuneøkonomi. Selv marginale forbedringer vil utgjøre en stor forskjell. Utfordringen følges opp i budsjett og økonomiplan.

Årsverkene i kommunen har etter SSB-statistikkens definisjon på avtalte årsverk økt fra 920 årsverk i 2014 til 990 årsverk i 2017. Veksten må ses i sammenheng med nye kommunale oppgaver, nasjonalt

finansierte styrking av bemanning på enkelte tjenesteområder og at kommunen har overtatt en privat barnehage.

Det er avgjørende å utvikle bedre kommunale måltall for styring av forbruk av årsverk i kommunen. Dette for å få en god dimensjonering av årsverk innenfor de økonomiske rammene som kommunen disponerer. Rutiner og system bør gjennomgås for å finne forbedringer. Området egner seg godt for arbeid med digitalisering, da bedre systemer vil kunne gi både tidsbesparelser og bedre data for analyse.

Rådmannen ser at støtteutgifter knyttet til årsverk har vært gjenstand for sparing over flere år. Det kan stilles spørsmål ved om dette over tid har medført en uheldig miks mellom lønnsutgifter og nødvendige støtteressurser til drift av stillingene. Ytterligere sparing på slike utgifter kan medføre at årsverk blir ineffektive som følge av at det ikke er nok støtteressurser til å utføre arbeidet effektivt og til å sikre nødvendig kompetanse. Rådmannen anbefaler at dette forholdet utredes nærmere i arbeidet med neste økonomiplanperiode. En løsning kan være at det etableres bedre styringsdata og budsjetteringsmodeller som sikrer god balanse mellom årsverk og støtteressurser. Behovet for balanse i ressursinnsatsen aktualiseres med forventningene om økt effektivitet ved å digitalisere. Rådmannen ser at en konsekvens at dette er at det må settes av nok penger til å anskaffe de tekniske systemene som gjør det mulig å redusere på antall årsverk. Litt forenklet sagt må den totale aktiviteten i kommunen dimensjoneres slik at det ikke er flere årsverk enn at kommunen har råd til å la de ansatte jobbe effektivt.

HMS-arbeidet er beskrevet i kapittel 5.3. Aktivitet er gjennomført som planlagt. System for melding av avvik viser at avvik blir meldt. Kvalitetssystemet er arbeidskrevende å oppdatere og rådmannen ser at det er behov for å utrede om systemene bør moderniseres for å få en bedre balanse mellom kost og nytte.

Etikk, likestilling og diskriminering er beskrevet i kapittel 5.4 og 5.5. Rådmannens vurdering er at kommunen oppfyller sine plikter og aktivitet er gjennomført som planlagt.

2.4.3 Oppsummering av årsberetning kapittel 6-8

En oversikt over status på arbeid med planverk ligger i kapittel 6.1. Rådmannens vurdering er at det ikke foreligger vesentlige avvik fra plan om gjennomføring.

Det er gitt en oversikt over utvikling selvkostfond i kapittel 6.2. Rådmannens vurdering er at fondene bygges ned som forutsatt.

Rutiner for internkontroll er beskrevet i kapittel 7.1.

Status på håndtering av avvik, varsler og klagesaker er beskrevet i kapittel 7.2. Rådmannens vurdering er at det ikke foreligger store åpne avvik fra 2017 som gjenstår når årsberetningen skrives.

En historisk oversikt over sentrale tall fra Kostra og regnskap er gitt i kapittel 8. Rådmannen planlegger en mer utførlig analyse av Kostra og andre relevante styringsdata for befolkning, innbyggerbehov mv

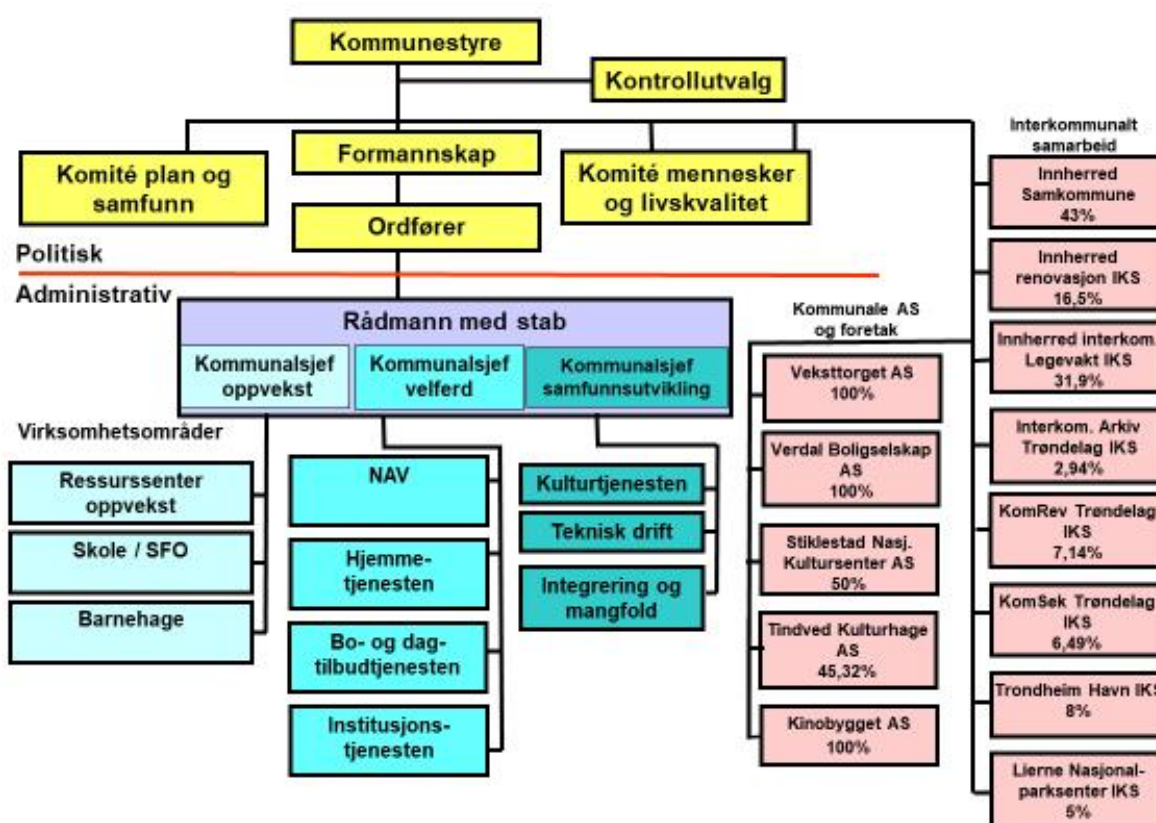
som legges fram under arbeidet med ny økonomiplan. Det legges også opp til aktiv bruk av kostraanalyser i virksomhetene. Økonomienheten får ansvar for å koordinere arbeidet med analysearbeid. Det kan her vises til gjeldende økonomiplan kapittel 4. Her fremgår at det er behov for å arbeide videre med å utnytte styringsdata bedre.

3 ORGANISASJONSKART

Organisasjonskartet viser hvilke virksomhetsområder og myndighetsstrukturer kommunen ble driftet etter i 2017. Fokuset for administrativt lederskap er samhandling og helhet i arbeidsprosesser innad og på tvers av organisasjonsstrukturen.

Figuren viser organisasjonskartet som var gjeldende for 2017.

Kartet ble endret som følge av avvikling samkommunen pr 01.01.2018.

Funksjoner som dekkes av kommunesamarbeid og selskaper:

Organisasjonsform	Betegnelse	Beskrivelse
Kommunalt AS	Veksttorget AS Eierandel: 100%	VekstTorget sin hovedoppgave er å hjelpe mennesker med variert arbeidserfaring og bakgrunn til å komme i jobb. De utøver et viktig samfunnsoppdrag, og bidrar til økt inkludering og verdiskapning. VekstTorget er en non-profit, frittstående kompetansebedrift som er eid av Verdal Kommune.
Kommunalt AS	Verdal Boligselskap AS Eierandel: 100%	Selskapet er en utøvende aktør for å skape et tilfredsstillende boligsosialt tilbud i kommunen. De driver med oppføring og drift av innskuddsfrie gjennomgangsboliger for fjernformidlet arbeidskraft, unge nyetablerte, pensjonister, flyktninger og husstander med spesielle sosiale behov.
Aksjeselskap	Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS Eierandel: 50%	Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS (SNK) ble opprettet ved stortingsvedtak i 1995 med hovedformål å formidle politiske, kulturelle og åndelige dimensjoner ved Olavsarven. I kultursenterets virksomhet inngår helårlig middelalderformidling, Spelet om heilag Olav, utstillinger, skoletjeneste og kulturhusvirksomhet. Et folkemuseumsområde med 30 antikvariske bygninger inngår og i kultursenterets virksomhet. Senteret har ansvar for drift av konsolidert museum i søndre del av Nord-Trøndelag, som i tillegg til virksomheten på Stiklestad består av Egge museum, Stjørdal museum, Levanger Fotomuseum og Nils Aas Kunstverksted. Stiklestad Nasjonale Kultursenter er organisert som et aksjeselskap hvor Verdal kommune og Trøndelag fylkeskommune eier 50 prosent av aksjene hver.
Aksjeselskap	Tindved Kulturhage AS Eierandel: 45,32%	Tindved kulturhage AS eier og driver anlegget i Møllegata 6, Verdal. Lokalet leies ut til bedrifter og institusjoner innenfor kulturnæring og utdanning. Tindved Kulturhage AS skal være en nasjonal aktør innenfor kulturbasert næringsutvikling og verdiskaping i kulturnæringene. Selskapet skal bistå bedrifter med tjenester og rådgivning rettet mot bedriftenes og virksomhetenes etablering og utvikling. Tindved har per i dag tre avdelinger for kreative næringsaktører i Trøndelag. Disse ligger i Verdal, Levanger og Inderøy.
Kommunalt AS	Kinobygget AS Eierandel: 100%	Ansvarlig for bygg og drift av Kinobygget som huser kommunens kino. Kommunens servicekontor, bibliotek og NAV er også lokalisert i kinobygget.
Interkommunalt samarbeide	Innherred Samkommune ISK Andel: 43%	Samkommunen ble etablert som et felles prosjekt etter forsøksloven for kommunene Levanger og Verdal den 1. februar 2004. Inntil samkommune i 2012 ble innarbeidet som samarbeidsform i kommuneloven, ble Innherred samkommune drevet som forsøksprosjekt. ISK har hatt ansvar for: • IKT-enhet • Kemner

		• Organisasjonsenhet (lønn og personal) • Dokumentsenter • Økonomienhet • Plan/byggesak/oppmåling og miljø • Landbruk/naturforvaltning • Servicekontor • Brann og redning (eks deltid) Samkommunen oppløst pr 1/1-2018.
Interkommunalt samarbeide	Innherred renovasjon IKS (IR) Andel: 16,5%	Innherred Renovasjon IKS er et interkommunalt selskap som eies av 10 kommuner, hvor eierandelene regnes ut i fra kommunenes innbyggertall. IR løser eierkommunenes oppgaver innenfor avfallsbehandling, gjenvinning og ombruk. Målsetting er effektive renovasjonstjenester med høyt servicenivå. Hovedkontoret til Innherred Renovasjon IKS ligger på Ørin industriområde i Verdal.
Interkommunalt samarbeide	Innherred Interkommunale Legevakt IKS Eierandel: 31,9%	Den interkommunale legevakten er et samarbeid mellom kommunene Frosta, Verdal, Levanger og Inderøy. Lokalisert i nytt bygg ved Sykehuset Levanger.
Interkommunalt samarbeide	Interkom Arkiv Trøndelag IKS (IKA) Eierandel: 2,94%	Interkom ArkivTrøndelag er et interkommunalt selskap innenfor kommuneforvaltning i Trøndelagsregionene for tjenester knyttet til dokumentbehandling og arkiv. Med sin arkivfaglige kompetanse skal IKA gjøre eierkommunene i stand til å oppfylle sine lovpålagte arkivoppgaver. IKA er depot for papirbaserte og digitale arkiv for eierne og eies av Trøndelag fylkeskommune og 40 kommuner.
Interkommunalt samarbeide	KomRev Trøndelag IKS Eierandel: 7,14%	KomRev Trøndelag er en selvstendig revisjonsenhet organisert som et samvirkeselskap der Fylkeskommune og kommuner i Trøndelag er deltakere i selskapet. Selskapet skal være en samfunnsansvarlig revisor som bidrar effektivt til kommunenes kontroll- og tilsynsfunksjon og med kompetanse som bidrar aktivt til en bedre forvaltning.
Interkommunalt samarbeide	KomSek Trøndelag IKS Eierandel: 6,49%	KomSek Trøndelag IKS er et sekretariat for kontrollutvalgene i 23 kommuner i tidligere Nord-Trøndelag, samt for kontrollutvalgene i Nord-Trøndelag fylkeskommune og Midtre Namdal Samkommune. Kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredsstiller utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen. Selskapet ble fusjonert inn i Konsek Trøndelag IKS pr 01.01.2018.
Interkommunalt samarbeide	Trondheim Havn IKS Eierandel: 8%	Trondheim Havn IKS er et interkommunalt selskap der selskapets deltakere er kommunene Orkdal, Trondheim, Malvik, Stjørdal, Steinkjer, Levanger, Verdal, Frosta, Inderøy,

		Verran og Leksvik. Formålet for det interkommunale selskapet er å samordne og utvikle en effektiv, sikker og rasjonell havnevirkksomhet innenfor samarbeidsområdet og skape forutsetninger for en effektiv og konkurransedyktig sjøtransport i Midt-Norge. Trondheim Havn IKS er eier av en betydelig tomtemasse som nyttes til selskapets kjernevirksomhet og utvikling, men også areal som kan utvikles til annet formål enn havnevirkksomhet.
Interkommunalt samarbeide	Lierne Nasjonalparksenter Eierandel: 5%	Lierne Nasjonalparksenter IKS er besøkssenter for nasjonalparkene Lierne og Blåfjella-Skjækerfjella. Bak senteret står et interkommunalt selskap, med Trøndelag Fylkeskommune og kommunene Lierne, Snåsa, Steinkjer, Verdal og Grong som eiere. Lierne Nasjonalparksenter skal være en åpen dør til naturen og naturopplevelser og har som oppgave å drive med formidling for miljøforvaltningen, informere om nasjonalparker og naturvern, skape forståelse for vern av sårbare naturtyper og arter og verdien av store sammenhengende naturområder. Senteret er plassert i «Naturporten» i Lierne kommune.

Organisering av driftsoppgaver ivaretatt av samkommunen etter avvikling:

Våren 2015 vedtok Stortinget å endre kommuneloven, slik at det ikke ble mulig å opprette nye samkommuner. Samtidig fikk etablerte samkommuner anledning til å drive fram til 1. januar 2020. Lovendringen trådte i kraft 25. april i 2016. Vedtak om avvikling av Innherred samkommunen ble fattet av kommunestyrene i Verdal (28/11-2016, PS 98/16) og i Levanger, med virkning fra 01.01.2018.

Samarbeidsavtale med Levanger Kommune ble vedtatt av kommunestyret 11/12-17, PS 111/17. Noen av samarbeidsområdene fra Innherred samkommune erstattes med nye samarbeidsløsninger organisert etter kommunelovens §27, der rådmennene sitter i styret for å ivareta nærhet til kommuneorganisasjonene. Formålet med denne samarbeidsavtalen er å tydeliggjøre vilje og forpliktelse i begge kommuner om å søke samarbeid også utover dette, og å gjøre samarbeidet mer forutsigbart og systemrobust.

Interkommunalt samarbeid etter §27 er etablert på følgende områder med virkning fra 1/1-18:

- Brann og redning. Forretningsadresse Levanger, lokasjoner i begge kommuner.
- Kemner, IKT, innkjøp og kommuneadvokat (lokalisert Levanger)
- Geodata og oppmåling (lokalisert Verdal)
- Regnskap, innfordring og lønn (lokalisert Verdal)

Øvrige oppgaver som ble håndtert i samkommunen er tilbakeført til respektive kommuner.

4 ØKONOMI

4.1 Om kommuneregnskap og regnskapsoversiktene

I kapittel 4 viser vi regnskapsoversiktene fra regnskap 2017 sammen med analyser for de viktigste tallene i kommunens økonomi:

- Kapittel 4.2 oversikt over kommunens samlede økonomi
- Kapittel 4.3 oversikt over virksomhetenes økonomi og budsjettstyring. Her finnes også oversikt over budsjettavvikene for virksomhetsområdene
- Kapittel 4.4 oversikt over investeringer
- Kapittel 4.5 analyse av driftsregnskapet – Regnskapet som viser tall for kommunens drift.
- Kapittel 4.6 analyse av investeringsregnskapet – Regnskapet som viser kommunens investeringer og hvordan disse er finansiert.
- Kapittel 4.7 Analyse av kommunens balanse – Oversikten over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital.

Analysene i kapittel 4 bygger på kommuneregnskapet for 2017. Regnskapet dekker alle deler av kommunens virksomhet som ikke bokføres i egne regnskaper. Interkommunale selskaper, aksjeselskaper mv som inngår i kommune konsernet er således ikke med i kommuneregnskapet.

Kommuneøkonomi

I en kommune er ikke overskudd det primære målet, men et verktøy for bedre styring av ressurser slik at kommunen kan produsere bedre tjenester. I kapittel 4.2 er fokus satt på analyse av kommunens totaløkonomi. Regnskapsoversiktene er satt opp etter art, altså type inntekt og utgift. Kommunens økonomi er et resultat av inntektene kommunen mottar og de utgifter som følger av kommunens aktivitet. En god kommuneøkonomi betyr at det er god balanse mellom inntekter og aktivitetsnivå/utgifter.

4.2 Kommunens totaløkonomi – Regnskapsoversikter

4.2.1 Økonomisk oversikt drift (art)

VERDAL KOMMUNE 2017		Økonomisk oversikt - drift		
	Kapittel- henvisning	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger		41 931 847,41	41 765 525,00	41 817 135,96
Andre salgs- og leieinntekter		78 485 799,33	78 293 353,00	78 377 554,89
Overføringer med krav til motytelse		153 250 251,63	110 383 426,00	144 285 017,48
Rammetilskudd		461 589 890,02	456 901 000,00	459 460 000,00
Andre statlige overføringer		44 075 570,00	36 850 000,00	39 880 807,00
Andre overføringer		7 608 649,69	-	1 888 583,19
Skatt på inntekt og formue		319 009 904,78	315 926 000,00	303 297 847,12
Eiendomsskatt		35 568 061,56	34 500 000,00	34 364 587,57
Sum driftsinntekter	4.5.2	1 141 519 974,42	1 074 619 304,00	1 103 371 533,21
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	4.5.3	566 773 493,89	549 754 031,21	550 017 895,69
Sosiale utgifter	4.5.3	148 766 921,74	159 906 726,06	145 428 299,59
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	4.5.4	131 286 676,15	110 916 053,73	128 892 441,97
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	4.5.4	132 334 970,54	136 026 899,00	164 484 763,27
Overføringer		64 244 518,24	59 991 282,00	57 426 398,80
Avskrivninger		48 935 595,00	46 499 000,00	46 278 693,00
Fordelte utgifter		-1 016 085,00	-3 050 000,00	-31 645 601,00
Sum driftsutgifter		1 091 326 090,56	1 060 043 992,00	1 060 882 891,32
Brutto driftsresultat		50 193 883,86	14 575 312,00	42 488 641,89
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte		6 648 181,11	4 000 000,00	8 222 385,50
Mottatte avdrag på utlån		460 092,92	350 000,00	358 569,39
Sum eksterne finansinntekter	4.5.5	7 108 274,03	4 350 000,00	8 580 954,89
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkost.		33 747 736,46	34 500 000,00	34 493 375,92
Avdrag på lån		38 000 050,00	38 000 000,00	36 224 619,00
Utlån		1 016 836,00	550 000,00	834 851,00
Sum eksterne finansutgifter	4.5.5	72 764 622,46	73 050 000,00	71 552 845,92
Resultat eksterne finanstrans.		-65 656 348,43	-68 700 000,00	-62 971 891,03
Motpost avskrivninger		48 935 595,00	46 499 000,00	46 278 693,00
Netto driftsresultat		33 473 130,43	-7 625 688,00	25 795 443,86
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk		23 965 609,56	23 965 610,00	9 284 024,13
Bruk av disposisjonsfond		5 663 000,00	5 663 000,00	958 000,00
Bruk av bundne fond		11 963 249,98	5 125 794,00	7 597 337,82
Sum bruk av avsetninger	4.7.6	41 591 859,54	34 754 404,00	17 839 361,95
Overført til inv.regnskapet		100 000,00	-	-
Avsatt til disposisjonsfond		23 965 609,56	23 965 610,00	12 009 024,13
Avsatt til bundne fond		23 439 256,76	3 163 106,00	7 660 172,12
Sum avsetninger	4.7.6	47 504 866,32	27 128 716,00	19 669 196,25
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		27 560 123,65	-	23 965 609,56

4.2.2 Økonomisk oversikt investering (art)

VERDAL KOMMUNE 2017

	Kapittel- henvisning	Økonomisk oversikt - investering		
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Regnskap 2016
Inntekter	4.6			
Salg av driftsmidler og fast eiendom		4 124 421,35	3 690 000,00	7 126 566,00
Andre salgsinntekter		17 510,14	-	8 442 163,57
Overføringer med krav til motytelse		16 490 196,00	7 750 000,00	17 862 364,05
Kompensasjon for merverdiavgift		12 345 152,22	16 460 000,00	12 696 662,99
Sum inntekter	4.6.1	32 977 279,71	27 900 000,00	46 127 756,61
Utgifter				
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		120 644 300,23	140 285 000,00	161 809 993,92
Overføringer		13 845 152,22	17 960 000,00	14 196 662,99
Renteutgifter og omkostninger		984 518,91	-	2 029 661,80
Sum utgifter		135 473 971,36	158 245 000,00	178 036 318,71
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	4.6.2	15 470 203,00	-	17 772 488,00
Utlån		41 389 580,26	39 300 000,00	21 232 247,68
Kjøp av aksjer og andeler		2 783 061,00	2 700 000,00	2 530 832,00
Avsatt til ubundne investeringsfond		3 690 000,00	3 690 000,00	4 150 000,00
Avsatt til bundne investeringsfond		10 319 896,74	-	8 698 545,63
Sum finansieringstransaksjoner		73 652 741,00	45 690 000,00	54 384 113,31
Finansieringsbehov		176 149 432,65	176 035 000,00	186 292 675,41
Dekket slik:				
Bruk av lån	4.6.2	146 421 693,29	173 335 000,00	151 786 835,95
Mottatte avdrag på utlån		18 246 132,74	-	19 427 008,46
Overført fra driftsregnskapet		100 000,00	-	-
Bruk av disposisjonsfond		2 683 061,00	2 700 000,00	-
Bruk av bundne driftsfond		8 698 545,62	-	12 597 999,00
Bruk av ubundne investeringsfond		-	-	2 480 832,00
Sum finansiering		176 149 432,65	176 035 000,00	186 292 675,41
Udekket/udisponert		-	-	-

4.2.3 Balanse

VERDAL KOMMUNE 2017		Oversikt balanse	
	Kapittel- henvisning	Regnskap 2017	Regulert budsjett Regnskap 2016
EIENDELER			
Anleggsmidler		2 741 844 091,65	2 512 044 549,88
Herav:			
Faste eiendommer og anlegg	4.7.2	1 334 588 749,13	1 261 337 779,04
Utstyr, maskiner og transportmidler	4.7.2	42 762 288,69	35 134 730,96
Utlån		170 227 932,83	147 570 789,88
Aksjer og andeler	3	28 090 512,00	27 990 512,00
Pensjonsmidler	4.7.1	1 166 174 609,00	1 040 010 738,00
Omløpsmidler		323 945 737,71	320 430 869,09
Herav:			
Kortsiktige fordringer		88 689 723,45	87 698 917,09
Premieavvik	4.7.1	41 920 446,33	52 736 769,07
Kasse, postgiro, bankinnskudd		193 335 567,93	179 995 182,93
SUM EIENDELER		3 065 789 829,36	2 832 475 418,97
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital		83 782 325,68	26 556 393,65
Herav:			
Disposisjonsfond	4.7.6	31 295 446,28	15 675 897,72
Bundne driftsfond	4.7.6	30 033 373,78	18 557 367,00
Ubundne investeringsfond	4.7.6	5 359 168,00	1 669 168,00
Bundne investeringsfond	4.7.6	11 332 806,64	9 711 455,52
Regnskapsmessig mindreforbruk		27 560 123,65	23 965 609,56
Kapitalkonto		-11 832 557,72	-33 057 069,20
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		-9 966 034,95	-9 966 034,95
Langsiktig gjeld	4.7.3	2 849 523 703,00	2 648 355 366,00
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	4.7.1	1 398 269 042,00	1 282 645 452,00
Ihendehaverobligasjonslån	4.7.4	200 000 000,00	378 411 351,00
Sertifikatlån	4.7.4	109 015 000,00	-
Andre lån	4.7.4	1 142 239 661,00	987 298 563,00
Kortsiktig gjeld	4.7.3	132 483 800,68	157 563 659,32
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld		132 483 800,68	157 563 659,32
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 065 789 829,36	2 832 475 418,97

4.2.4 Sammendrag regnskap

Driftsregnskapet er avsluttet med et netto driftsresultat på 33,5 mill kr, og et årsresultat på 27,6 mill i mindreforbruk (overskudd). Balanseført årsresultat fra 2016 er disponert til forbruk i 2017 i samsvar med regnskapsvedtaket, og erstattes med nytt overskudd fra 2017. Balanseført overskudd pr 31.12.17 er dermed 27,6 mill kr, som tilsvarer årsresultat drift 2017. Kommunen har ikke udekket driftsunderskudd i balansen. Kommunen har økt disposisjonsfondet fra 15,7 til 31,3 mill kr.

Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse. Det var ikke balanseført udisponert (positiv egenkapital) eller udekket (negativ egenkapital) i balansen pr 01.01.17. Det betyr at det heller ikke er balanseført udisponert eller udekket pr 31.12.17.

Årsresultatet for drift og investering oppfyller kommunelovens minimumsbestemmelse om økonomisk balanse i driftsregnskap og investeringsregnskap.

4.3 Virksomhetenes økonomi – Driftsregnskap – skjema 1A og B

4.3.1 Regnskapsskjema 1A og 1B

VERDAL KOMMUNE 2017

Regnskapsskjema 1A - drift					
	Kap.- henv.	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Regnskap 2016	Endring 2016-2017
Skatt på inntekt og formue		319 009 905	315 926 000	303 297 847	15 712 058
Ordinært rammetilskudd		461 589 890	456 901 000	459 460 000	2 129 890
Skatt på eiendom		35 568 062	34 500 000	34 364 588	1 203 474
Andre generelle statstilskudd		3 341 170	3 200 000	4 050 271	-709 101
Sum frie disponible inntekter	4.5.2	819 509 026	810 527 000	801 172 706	18 336 321
Renteinntekter og utbytte		6 648 181	4 000 000	8 222 386	-1 574 204
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	4.7.4	33 747 736	34 500 000	34 493 376	-745 639
Avdrag på lån		38 000 050	38 000 000	36 224 619	1 775 431
Netto finansinnt./utg.		-65 099 605	-68 500 000	-62 495 609	-2 603 996
Til ubundne avsetninger		23 965 610	23 965 610	2 725 000	21 240 610
Til bundne avsetninger		-	-	179 629	-179 629
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk		23 965 610	23 965 610	9 284 024	14 681 585
Bruk av ubundne avsetninger		5 663 000	5 663 000	400 000	5 263 000
Netto avsetninger	4.7.6	5 663 000	5 663 000	6 779 395	-1 116 395
Overført til investeringsregnskapet		100 000	-	-	100 000
 Til fordeling drift		 759 972 421	 747 690 000	 745 456 491	 14 515 930
 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		 732 412 297	 747 690 000	 712 944 487	 19 467 811
 Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		 27 560 124	 -	 32 512 005	

Regnskapsskjema 1B - drift					
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Regnskap 2016	Endring 2016-2017
Rådmann		26 888 897	27 382 857	25 367 785	1 521 112
Kulturtjenesten	4.3.2	20 401 680	21 263 211	19 369 862	1 031 818
Oppvekst felles	4.3.2	113 918 795	112 408 470	105 738 781	8 180 014
Skole / SFO	4.3.2	191 103 428	191 483 142	182 325 822	8 777 606
Barnehage	4.3.2	197 148	1 518 502	966 083	-768 935
Ressurssenter oppvekst	4.3.2	47 591 512	46 386 997	43 003 894	4 587 618
NAV Sosial- og flyktningetjenesten		22 809 551	22 936 198	24 719 629	-1 910 078
Landbruk, miljø og arealforvaltning		-57 053	-	-	-57 053
Teknisk drift		35 827 970	35 929 841	37 211 172	-1 383 202
Integrering og mangfold	4.3.2	-2 049 732	-	-1 874 504	-175 228
Hjemmetjenesten		79 885 625	79 225 424	80 258 620	-372 996
Institusjonstjenesten	4.3.2	87 854 515	90 848 952	91 803 831	-3 949 315
Bo- og dagtilbudstjenesten	4.3.2	83 776 779	85 474 118	79 624 593	4 152 186
IK Regnskap, innfordring og lønn		4 876	-	-	4 876
IK Geodata og oppmåling		7 014	-	-	7 014
Fellesområder		465 547	7 262 188	234 304	231 243
Kommunens andel til ISK		38 117 032	39 385 100	36 786 958	1 330 074
Finanstransaksjoner		-14 331 285	-13 815 000	-12 592 342	-1 738 943
					-
T O T A L T	4.3.2	732 412 297	747 690 000	712 944 487	19 467 811

Pga endringer i kommunens definisjoner på innholdet i regnskapsskjema 1A vil regnskapsresultatet for 2016 vise for høyt mindreforbruk. Riktig mindreforbruk i 2016 er 23 965 610.

Hva regnskapsoversiktene viser:

Regnskapsskjema 1A og 1B viser at ramme til fordeling (generelle inntekter til fordeling) ble budsjettert med 747,7 mill kr.

Regnskapstall viser at disponibel ramme ble 760 mill kr. Altså har generelle inntekter økt med 12,3 mill kr. Fra B-skjemaet fremgår at virksomhetene brukte 732,4 mill kr. Det vil si at 27,6 mill kr av tilgjengelig ramme i A-skjemaet ikke ble brukt. Ubrukt del tilsvarer årsresultatet på 27,6 mill kr.

A-skjemaet viser at det er store endringer på noen inntektsposter og på finansområdet. Endringene er nærmere beskrevet i kapittel 4.5.2 og 4.7.4.

B-skjemaet viser at noen virksomheter har avvik fra budsjettet. Avvikene er nærmere omtalt i kapittel 4.3.2.

A- og B-skjemaene

A og B skjema er obligatoriske oversikter etter regnskapsforskriftene. A-skjemaet viser en oppstilling av hvilke generelle sektorovergripende inntekter som kan disponeres, hva som brukes til interne transaksjoner (avsetning og bruk av fond som ikke er øremerket) og hva som går med til finansposter (finanspostene er sektorovergripende). Restbeløpet er det beløpet som kan fordeles til virksomhetene. I B-skjema fremgår hvordan den disponible inntekten er brukt av virksomhetene. B-skjemaet inneholder også inntekter som ikke er generelle sektorovergripende, og avsetning /bruk av fond som ikke er generelle/sektorovergripende.

Økonomisk oversikt drift og skjema 1A /1B skal vise samme årsresultat. Det er bare to forskjellige måter å stille opp de samme tallene på.

4.3.2 Budsjettavvik drift

Kommunens virksomhet styres etter budsjett vedtatt på artsgruppenivå. I oversikten nedenfor vises utviklingen fra 2016 til 2017 og budsjettavvik i 2017.

Virksomhetsområder	Tidslinje 2016-2017			Budsjett resultat i 2017		Endring fra 2016	
	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Regnskap 2017	1000 kr	% forbruk	1000 kr	%
Radmann	25 368	27 383	26 889	494	98 %	1 521	6 %
Kulturtjenesten	19 370	21 263	20 402	862	96 %	1 032	5 %
Oppvekst felles	105 739	112 408	113 919	-1 510	101 %	8 180	8 %
Skole / SFO	182 326	191 483	191 103	380	100 %	8 778	5 %
Barnehage	966	1 519	197	1 321	13 %	-769	-80 %
Ressurssenter oppvekst	43 004	46 387	47 592	-1 205	103 %	4 588	11 %
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	24 720	22 936	22 810	127	99 %	-1 910	-8 %
Landbruk, miljø og arealforvaltning	-	-	-57	57	0 %	-57	
Teknisk drift	37 211	35 930	35 828	102	100 %	-1 383	-4 %
Integrering og mangfold	-1 875	-	-2 050	2 050	0 %	-175	9 %
Hjemmetjenesten	80 259	79 225	79 886	-660	101 %	-373	0 %
Institusjonstjenesten	91 804	90 849	87 855	2 994	97 %	-3 949	-4 %
Bo- og dagtilbudstjenesten	79 625	85 474	83 777	1 697	98 %	4 152	5 %
Innherred kommunesamarbeid	-	-	12	-12	0 %	12	
Kommunens andel til JSK	36 787	39 385	38 117	1 268	97 %	1 330	4 %
Sum for virksomheter	725 303	754 243	746 278	7 965	99 %	20 976	2,9 %
Virksomhetenes bidrag til årsresultatet				7 965			

Oversikten viser at virksomhetene i sum har en ubrukt ramme på ca 8 mill kr. Det vil også si at virksomhetene bidrar med ca 8 mill til årsresultatet på 27,6 mill kr. Det er svært positivt at dette skjer, og det viser at kommunens aktivitet i stor grad følger budsjettet. Det er ulik grad av uforutsigbarhet mellom de ulike ansvarsområdene. Drift av institusjon og barnevern er områder som tradisjonelt har en iboende uforutsigbarhet, mens eksempelvis drift av skole under normale driftsforhold er mer stabil og forutsigbar. Ansvarsområder med store mindreforbruk i fht budsjett (altså bidrar til kommunens overskudd) er barnehage, integrering og mangfold, institusjonsdrift, bo og dagtilbud og samkommunen. Ansvarsområder som har merforbruk (altså reduserer kommunens overskudd) er oppvekst og hjemmetjeneste.

Det kan være svært ulike årsaker til at enkelte virksomheter har brukt mer enn budsjettet eller har brukt mindre. Dette kan være endringer i behov i fht til budsjettpremiss, endring i priser, endring i volum, forbedring i styring/ledelse, at planlagt aktivitet ikke er gjennomført («uønsket sparing») osv.

Det er behov for generell forbedring av styringsdata for å kunne

Budsjettstyring

Kommunestyret har vedtatt budsjettet på ansvarsgruppenivå. Derfor er oversikten over budsjettavvik satt opp med samme detaljering. Oversikten følger dermed også systematikken i skema 1B. Det betyr samtidig at budsjettavvik på de underliggende ansvar ikke er tatt med i oversikten. Vi har i noen tilfeller likevel valgt å kommentere noen enkeltstående større avvik på underliggende nivå. Dette for å synliggjøre viktig informasjon om hvorfor enkelte budsjettansvar får store avvik.

analysere budsjettavvikene nærmere. Det arbeides med å se på datasystemer og utvikling av bedre måleindikatorer som kan gi mer presise svar i årene fremover. Det henvises her til gjeldende økonomiplan kap 4, der samme problemstilling er belyst.

Nedenfor følger kommentarer til de største avvikene.

Beskrivelser av utvalgte større avvik

Kulturtjenesten

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1250	Virksomhetsleder kulturtjenesten	11 174 525	11 574 772	96,54	400 247
1251	Rektor musikk- og kulturskolen	5 313 919	5 452 981	97,45	139 062
1252	Ungdommens hus	1 124 330	1 388 332	80,98	264 002
1253	Biblioteksjef Verdal Bibliotek	2 788 905	2 847 126	97,96	58 220
		20 401 679	21 263 211	95,9 %	861 531

Kulturtjenesten har et samlet mindreforbruk på 0,9 mill. kroner. Refusjon til fylkeskommunen ihht samarbeidsavtale om drift av Verdalshallen ble lavere enn forutsatt, samtidig som at utgifter til faste arrangementer som UKM, prisutdelingsarrangement og 17.mai også er holdt lave. Pengebruken gjennom resten av året har også vært nøktern. Panzer/Ungdommens hus hadde sitt første driftsår i 2017 og var dermed inne i en innkjøringsfase. Mindreforbruket er knyttet til besparelser i lønnsutgifter.

Oppvekst felles

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1260	Oppvekst felles	2 830 800	2 082 845	135,91	-747 955
1281	Barnehagemyndighet	111 087 995	110 325 625	100,69	-762 371
		113 918 795	112 408 470	101,3 %	-1 510 326

Oppvekst felles omfatter midler til total barnehagedrift (kommunale og private). I tertialrapporteringene i 2017 er det informert om nye ordninger som det var en usikkerhet rundt den økonomiske effekten av (måten 3-åringer skulle regnes, økt andel pedagoger). Tross usikkerheten ble rammene anslått å være tilstrekkelige, men årets slutt viser altså noe merforbruk.

Merforbruket i fellesområdet for oppvekst skyldes at virksomhetsområdet har fått tilført en ekstra ressurs, i tillegg til regninger knyttet til en del IKT-løsninger for skole og barnehage, uten at budsjettet er justert tilsvarende.

Skole/SFO

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1201	Vuku barne- og ungdomsskole	24 790 125	24 927 164	99,45	137 039
1202	Garnes Skole	5 361 828	5 643 772	95,00	281 943
1203	Volden skole	5 276 932	5 177 076	101,93	-99 856
1211	Leksdal skole	5 871 485	6 136 771	95,68	265 286
1212	Stiklestad skole	15 900 483	16 043 341	99,11	142 858
1221	Verdalsøra barneskole	33 856 277	32 506 158	104,15	-1 350 119
1222	Ørmelen skole	26 720 551	27 131 049	98,49	410 497
1231	Verdalsøra ungdomsskole	33 758 082	34 765 208	97,10	1 007 127
1241	Vinne skole	17 294 542	17 689 829	97,77	395 288
1242	Ness skole	7 741 139	7 884 497	98,18	143 358
1270	Virksomhetsleder skole / SFO	13 901 819	12 660 535	109,80	-1 241 283
1271	MNRT	630 165	917 743	68,66	287 577
		191 103 428	191 483 143	99,8 %	379 715

Merforbruket ved Verdalsøra barneskole skyldes at man ikke fikk redusert bemanningskostnaden tilstrekkelig etter at en helsetjeneste ved skolen ble avviklet.

Økonomistyring/bemanningsstyring i SFO er krevende da det er færre barn i SFO enn budsjettet, og dermed også mindre inntekter. Virksomhetsområdet erfarer at mange slutter etter 3. trinn.

Ansvarsområdet Virksomhetsleder skole/SFO viser et merforbruk som skyldes stor økning i kostnader knyttet til elever som er Verdal kommunes ansvar, men som har skoleplass i andre kommuner. Dette etter barnevernsvedtak/fosterheimsplasserte elever. Ellers også noe overforbruk på investeringer knyttet til datakabling-/utstyr og møblelement på skoler, som er belastet dette ansvarsområdet.

Barnehage

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1204	Vuku barnehage	217 002	274 870	78,95	57 868
1205	Garnes barnehage	-240 329	-35 209	682,58	205 120
1213	Forbregd/Lein barnehage	198 420	29 509	672,41	-168 911
1214	Leksdal barnehage	23 205	243 417	9,53	220 212
1223	Ørmelen barnehage	-657 047	-720 668	91,17	-63 621
1224	Reinsholm barnehage	-896 374	-85 137	1 052,86	811 237
1226	Maritvold barnehage	20 691	251 377	8,23	230 686
1243	Vinne barnehage	336 372	243 606	138,08	-92 766
1244	Kanutten barnehage	-82 960	-36 982	224,33	45 978
1245	Ness barnehage	140 442	195 226	71,94	54 784
1280	Virksomhetsleder barnehage	1 137 726	1 158 493	98,21	20 767
		197 148	1 518 502	13,0 %	1 321 354

Kommunale barnehager viser totalt sett et mindreforbruk på 1,3 mill kroner i 2017. Overskuddet skyldes god økonomistyring og kontroll av alle styrere. Virksomhetsområdet utviser lojalitet overfor vedtak, og gjennom månedlig rapportering fra styrere er virksomhetsleder godt orientert om økonomisk status. Ved avvik fra budsjett settes det inn sparetiltak for å komme på vedtatt ramme. Området har et godt samarbeid, og har som mål og krav å gå i balanse totalt sett.

Det estimeres hele tiden et antall barn som skal begynne i kommunale barnehager. Foreldre søker plass der de ønsker det. Utgifter er hele tiden sammenfallende med inntekter. Dette gjennom beregning av kommunalt tilskudd og kommunens gebyrregulativ for foreldrebetaling. Bemanning er til enhver tid beregnet og endret i forhold til antall brukere. Driftsutgifter endres imidlertid ikke med antall barn. Den fastsettes ut fra antall barn pr. 01.01. hvert år.

Overskuddet i 2017 utgjøres av pensjonsutgifter og andre poster/utgifter med variabler.

Ressurssenter oppvekst

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1300	Virksomhetsleder ROS	2 874 527	2 841 754	101,15	-32 773
1301	Leder helsestasjonen	10 067 151	10 283 432	97,90	216 281
1302	Leder barneverntjenesten	29 444 529	28 073 821	104,88	-1 370 708
1303	Leder PPT	5 205 306	5 187 991	100,33	-17 315
		47 591 513	46 386 998	102,6 %	-1 204 515

Merforbruket for ressurscenter oppvekst er i hovedsak knyttet til Barneverntjenesten, noe som også har vært varslet ved alle økonomirapporteringer gjennom året. Barnevernet har overtatt omsorgen for flere barn enn forventet i budsjettet, samtidig som at det er brudd i flere fosterhjem, noe som medfører merkostnader. I tillegg er dette det første driftsåret uten det statlige ekstratilskuddet fra IMDI for fem søsken under omsorg. Dette er en varslet endring, men budsjettet er ikke endret i samsvar med bortfall av inntekter. Kostnader til juridisk hjelp (pga redusert bemanning og kapasitet hos kommuneadvokatene), kjøp av sakkyndige utredninger (etter pålegg fra fylkesnemnda) har også økt utover det som er budsjettet.

Barnevernbudsjettet er styrket fra 2017 til 2018, men trenden med økning i antall barn på institusjon og i fosterhjem ser ut til å vedvare, og det er derfor usikkert om budsjettet for det kommende året vil holde.

Integrering og mangfold

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1450	Flyktningetjenesten	-9 788 704	-4 183 079	234,01	5 605 625
1451	Voksenopplæringen	7 738 972	4 183 079	185,01	-3 555 893
		-2 049 732	0		2 049 732

Integrering og mangfold viser et mindreforbruk på drøye 2 mill. kroner. Det er bosatt 56 flyktninger i kommunen i 2017. I og med at mye av denne bosettingen skjedde så sent som i november har kommunen lave utgifter knyttet til disse personene, men mottar likevel fullt tilskudd. I det kommende året er det betydelig færre som skal bosettes, samtidig som at de kommer tidligere på året, og det forventes derfor mer samsvar mellom tilskudd og utgifter i 2018.

Institusjonstjenesten

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1530	Administrasjon institusjonstjenesten	6 141 300	6 304 400	97,41	163 100
1531	Kjøkken	8 745 124	9 105 467	96,04	360 342
1532	Verdal bo- og helsetun 1. etasje	18 884 169	18 840 752	100,23	-43 418
1533	Verdal bo- og helsetun 2. etasje	20 423 014	22 242 107	91,82	1 819 093
1534	Ørmelen bo- og helsetun sykepost	783 617	0	0,00	-783 617
1535	Ørmelen bo- og helsetun Fredheim	19 181 033	19 630 542	97,71	449 509
1536	Legetjenesten	13 696 258	14 725 685	93,01	1 029 427
		87 854 515	90 848 953	96,7 %	2 994 436

Institusjonstjenesten bidrar med det største mindreforbruket (i kroner) av alle virksomhetsområdene og viser et positivt avvik på nesten 3 mill. kroner i 2017. Årsaken er flerdelt. Den største effekten knytter seg til merinntekt på brukerbetalingene. Det ble budsjettert med flere korttidsplasser enn hva man greide å opprettholde, slik at flere av pasientene som mottok tjenester fra institusjonstjenesten betalte for langtids plass. 1 mill skyldes lavere utgifter ved kjøp av tjenester til private og høyere refusjon for veiledning av vikarer i legetjenesten enn budsjettert. Samtidig er det totale bidraget fra institusjonstjenesten redusert som følge av lengre drift ved Ørmelen bo- og helsetun sykeavdeling enn budsjettert.

Bo- og dagtilbudstjenesten

Ansvar	Ansvar	Regnskap 2017	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Budsjett-avvik
1560	Administrasjon bo- og dagtilbud	1 727 275	1 976 651	87,38	249 376
1561	Brukerstyrt personlig assistanse	3 406 572	4 065 931	83,78	659 359
1562	Avlastningstjeneste barn	4 108 796	6 238 217	65,86	2 129 421
1563	Arken, arbeid og aktivisering	11 281 019	10 276 180	109,78	-1 004 839
1564	Hjemmetjenester Lysgård	18 617 560	16 813 567	110,73	-1 803 993
1565	Avdeling psykisk helse	9 164 196	10 057 834	91,12	893 638
1566	Bofelleskap Ringvegen	7 053 758	7 240 660	97,42	186 902
1567	Bofelleskap Prost Brants veg	5 433 095	5 524 606	98,34	91 511
1568	Bofelleskap Veslefrikk	7 211 513	7 085 990	101,77	-125 523
1569	Bofelleskap Vinkelen	6 303 511	6 808 013	92,59	504 503
1570	Avdeling Rus	9 469 484	9 386 470	100,88	-83 014
		83 776 779	85 474 119	98,0 %	1 697 341

1562 Avlastningstjenester for barn og unge

På grunn av endring i behov har tjenester og åpningstider ved Verdal kommunale avlastningsbolig blitt redusert i 2017. Overtallig personell, tilsvarende ca 2,7 årsverk, har fått tilbud om jobb i andre avdelinger. Innsparte ressurser er omfordelt og brukt i opptrapping rundt økt tjenestebehov til brukere som flyttet inn på Reinsholm Vest fra mai 2017.

1563 Arken, arbeid og aktivisering

Underbudsjettert med 1 årsverk i overgangen 2016 til 2017. Planlagt å skulle ivareta nye brukere høsten 2017 uten tilførsel av ressurser. Det er ventet at det fra høsten 2018 vil være ytterligere 3-5 nye personer som trenger tilrettelagte tilbud, og det er p.t noe usikkert om budsjettet for tjenesten er tilstrekkelig til å dekke behovet framover.

Støttekontakttjenesten hadde i 2017 et merforbruk på ca 420 000. Dette er knyttet til et høyere antall vedtakstimer enn det som var budsjettert. Tjenesten dekker brukere innenfor eldre, psykisk helse, funksjonshemminger/psykisk utviklingshemming og rus. Det er stort fokus på å tilpasse rammer med vedtakstimer. En søker også å utvikle og prøve ut aktivitetsgrupper som et alternativ innenfor denne tjenesten.

Arken flyttet lokaler 19.03.18, til Ørmelen bo og helsetun. Dette vil generere noe ekstra utgifter det kommende året til bla inventar og datakabling. I forbindelse med flyttingen var Arken stengt i en uke, noe som medførte ekstrakostnader for hjemmetjenesten i bofellesskap som da måtte bistå brukerne med tjenester den uken.

1564 Hjemmetjenesten Lysgård

Avdeling Lysgård hadde i 2017 et merforbruk på 1,8 mill kroner. Avdelingen vokste mye i 2017 og det ble rekruttert ansatte fra flere andre avdelinger, noe som bla første til utfordringer i at ulike kulturer ble samlet, samtidig som at avdelingen ble uhensiktsmessig stor. Det har vært utfordringer knyttet til både sykefravær og overtid. Fra og med januar 2018 ble avdelingen delt i 2 med hver sin avdelingsleder, for å kunne håndtere bruker- og personaloppfølging på en bedre måte.

Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Tilskuddet forvaltes av Helsedirektoratet. I Verdal Kommune er det først og fremst bo- og dagtilbudstjenesten som leverer slike tjenester, og som dermed også mottar tilskuddet. Ordningen er innstrammet med ca 50 000 pr bruker i 2017, noe som tilsvarer en drøy million i redusert tilskudd for Verdal Kommune.

4.4 Investeringer – Investeringsregnskap - skjema 2A og B

4.4.1 Regnskapsskjema 2A og 2B

VERDAL KOMMUNE 2017		Regnskapsskjema 2A - investering		
	Kap. henv.	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	4.7.2	135 473 971	158 245 000	178 036 319
Utlån og forskutteringer	4.7.3	41 389 580	39 300 000	21 232 248
Kjøp av aksjer og andeler	4.7.3/4	2 783 061	2 700 000	2 530 832
Avdrag på lån		15 470 203	-	17 772 488
Avsetninger		14 009 897	3 690 000	12 848 546
Årets finansieringsbehov		209 126 712	203 935 000	232 420 432
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	4.6.2	146 421 693	173 335 000	151 786 836
Inntekter fra salg av anleggsmidler	4.6.1	4 124 421	3 690 000	7 126 566
Kompensasjon for merverdiavgift		12 345 152	16 460 000	12 696 663
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		34 736 329	7 750 000	37 289 373
Andre inntekter		17 510	-	8 442 164
Sum ekstern finansiering		197 645 106	201 235 000	217 341 601
Overført fra driftsregnskapet		100 000	-	-
Bruk av avsetninger		11 381 607	2 700 000	15 078 831
Sum finansiering		209 126 712	203 935 000	232 420 432
Udekket/udisponert		-	-	-
		Regnskapsskjema 2B - investering		
ADMINISTRASJON		10 202 746	5 900 000	4 961 157
ADMINISTRASJONSLOKALER		3 429 965	4 000 000	7 984 526
DIVERSE FELLESUTGIFTER		-	800 000	-
INTERNE SERVICEENHETER		24 579	-	-
GRUNNSKOLE		608 363	5 700 000	2 561 852
VOKSENOPPLÆRING		-	-	440 337
FØRSKOLELOKALER OG SKYSS		6 417 468	9 100 000	8 639 255
SKOLELOKALER OG SKYSS		13 149 098	11 600 000	14 175 295
AKTIVISERING ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE		-	-	99 000
RÅD, VEILEDNING OG SOSIAL FOREBYGGENDE ARBEID		-	-	45 878
PLEIE, OMSORG, HJELP I INSTITUSJON		149 453	11 900 000	-
PLEIE, OMSORG, HJELP I HJEMMET		-	-	130 464
Akutthjelp helse- og omsorgstjenester		-	6 500 000	79 915
BOTILBUD I INSTITUSJON		8 868 524	4 000 000	3 287 382
KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER		286 744	-	9 603 525
TJENESTER UTENFOR ORDINÆRT KOMMUNALT ANSVARSOMRÅDE		-	10 000 000	-
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak		7 326 765	9 000 000	1 498 555
Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering		22 685 022	21 095 000	5 989 017
REKREASJON I TETTSTED		4 235 326	10 500 000	147 917
BEREDSKAP MOT BRANNER OG ANDRE ULYKKER		151 554	250 000	2 578 997
PRODUKSJON AV VANN		58 137	250 000	51 644
DISTRIBUSJON AV VANN		18 847 071	18 050 000	8 516 347
AVLØPSNETT/INNSAMLING AV AVLØPSVANN		25 034 941	22 800 000	1 582 582
BIBLIOTEK		300 000	300 000	-
IDRETT		2 185 740	500 000	3 257 350
KOMMUNALE IDRETTSBYGG OG IDRETTSANLEGG		374 275	2 500 000	863 567
KOMMUNALE KULTUR- OG IDRETTSBYGG		9 638 199	2 000 000	100 041 757
KIRKEGÅRDER, GRAVLUNDER OG KREMATORIER		1 500 000	1 500 000	1 500 000
T O T A L T	4.6	135 473 971	158 245 000	178 036 319

4.5 Analyse driftsregnskap

4.5.1 Driftsmarginer og årsresultat

Regnskapsresultat Tall i 1000 kr	2015	2016	2017	Endring 2016-2017
Inntekter/utgifter				
Sum driftsinntekter	1 100 525	1 103 372	1 141 520	38 148
Sum driftsutgifter	1 070 383	1 060 883	1 091 326	30 443
Brutto driftsresultat	30 143	42 489	50 194	7 705
Sum eksterne finansinntekter	7 753	8 581	7 108	-1 473
Sum eksterne finansutgifter	68 376	71 553	72 765	1 212
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-60 623	-62 972	-65 656	-2 684
Motpost avskrivninger	45 624	46 279	48 936	2 657
Netto driftsresultat	15 144	25 796	33 473	7 677
Netto avsetninger	-5 859	-1 830	-5 813	-3 983
Overført til investeringsregnskapet	0	0	-100	-100
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	9 284	23 966	27 560	3 594

Regnskapsresultatet:

Oversikten viser at Verdal kommune i 2017 har et netto driftsresultat på 33,5 mill kr og et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 27,6 mill. kroner. Det positive regnskapsresultatet skyldes flere forhold.

Resultatbegreper drift

Driftsregnskapet til kommunen har tre resultatbegreper. Brutto driftsresultat, netto driftsresultat og årsresultat. *Brutto driftsresultat* viser resultat av eksterne inntekter og eksterne utgifter inklusive avskrivninger, men uten at finansinntekter og utgifter eller interne poster er tatt med. *Netto driftsresultatet* er det resultatbegrepet i kommuneregnskapet som ligner mest på årsresultatet etter regnskapsloven (som gjelder for private virksomheter). Netto driftsresultat viser resultat av eksterne inntekter og eksterne utgifter. Men fordi kommuneregnskapet er finansielt orientert blir avskrivningene (kalkulatorisk post) tilbakeført og erstattet med avdrag på lån (betalbar post). *Årsresultatet* er netto driftsresultat påplussset interne poster som bruk av fond og fratrullet avsetninger til fond og overføring til investeringsregnskapet. Årsresultatet i kommuneregnskapet er derfor i realiteten et budsjettavvik.

De beste tallene for kommunens økonomiske sunnhet får vi ved å analysere på netto driftsresultat.

Regnskapsresultatet for 2017 er sterkt påvirket av eksterne faktorer som er relativt lite styrbare for kommunen, men også god virksomhetsstyring har bidratt betydelig. De faktorer som i stor grad ligger utenfor kommunens kontroll, er i hovedsak økt skatteinngang på nasjonalt nivå, lavere pensjonskostnader enn budsjettert og netto lavere finanskostnader enn budsjettert. I tillegg har virksomhetene levert et samlet overskudd på 8 mill kr.

Alle resultatmål viser forbedring i 3-årsperioden. Konsekvensen av bedre resultater i driftsregnskapet er at også tallene for frie fond og likviditet i balansen viser bedring. Det betyr at de gode resultatene er brukt til å konsolidere kommunens økonomi, slik at kommunen er mer robust enn tidligere. Denne utviklingen er både ønskelig og nødvendig med økte investeringer og låneopptak i årene som kommer.

Er regnskapsresultatet bærekraftig?

Kommuneloven har minimumsregler for styring av kommuneøkonomien. Disse reglene er utformet slik at kravene til styring av kommunens økonomi ikke skal komme i konflikt med kommunalt selvstyre. Det er derfor et stort spenn fra kommunelovens minimumsbestemmelser til lovens ideal om best mulig husholdning med kommunens ressurser. I forarbeidene til kommuneloven er begrepet «bærekraftig økonomi» brukt for å si at økonomistyringen skal ha et langsiktig perspektiv. I dette ligger at kommunens økonomi bør styres slik dagens ressursbruk ikke truer velferden til kommunens innbyggere i fremtiden. Altså, dagens utfordringer skal ikke løses ved å skyve regningen foran seg til fremtidige år.

Regnskapsresultater som presenteres i kommuneregnskapet er standardiserte og følger oppstillingsplaner i lov og forskrift. Det er mulig å gjøre beregninger på tallene som kan si noe mer om regnskapsresultatet er bærekraftig. Slike beregninger har naturligvis innslag av skjønnsmessige vurderinger, og må ikke oppfattes som tall som skal erstatte de offisielle tallene. De korrigerte tallene er heller ikke sammenlignbare med tall fra andre kommuner og tall fra Kostra. I tillegg kommer at begrepet bærekraftig økonomi i seg selv er et lite presist begrep i beregningsteknisk sammenheng, slik at rommet for tolkning er relativt stort.

Det følger av den kommunale regnskapsmodell at netto driftsresultat er et bedre måltall på kommunens driftsøkonomi enn bunnlinjen i kommuneregnskapet. Bunnlinjen i kommuneregnskapet (mer/mindreforbruket) er mer å betrakte som et tall for budsjettavvik enn det er et tall som kan si noe om resultatet er godt eller dårlig. Den enkle tilnærmingen videre er at netto driftsresultat over tid er den beste indikatoren på om kommunens økonomi er bærekraftig. I dette ligger at forhold i de enkelte år kan gi noen forstyrrelser i tallene slik at årets resultat ikke er representativt for normalåret. Teknisk beregningsutvalg for kommuneøkonomi (TBU), Kommunaldepartementet og Fylkesmannen bruker i sin veiledning et mål for sunn økonomisk balanse på minimum ca 2% netto driftsresultat. Resultatkravet regnes i prosent av kommunens driftsinntekter. Med driftsinntekter menes sum driftsinntekter, slik de fremgår av hovedoversikt driftsregnskap. Det første kravet blir dermed at netto driftsresultat i det offisielle regnskap er minst 2%. Her overoppfylles kravet i 2017 ved at netto driftsresultat er på 2,9%. Dette er i beregningen nedenfor omtalt som metode null.

I oversikten nedenfor har vi foretatt korrigeringer på netto driftsresultat for å teste om resultatet er tilstrekkelig stort når vi korrigerer for spesielle forhold som tilhører året. Altså forhold som ikke nødvendigvis er representativt for et normalår. Helt til slutt beregner vi også et alternativ som ligger så nært opp til årsresultat etter regnskapsloven som det er mulig å komme med informasjonen i kommuneregnskapet. Det er under tabellen gitt merknader til de ulike korrigeringsmodellene, og hva de er ment å skulle dekke.

	Testing av netto driftsresultat	2015	2016	2017
	Driftsinntekt	1 122 961	1 103 372	1 141 520
	Metode 0: Netto driftsresultat offisielt	15 144	25 795	33 473
+	Bruk av bundne fond	5 717	7 597	11 963
-	Avsetning til bundne fond	-11 976	-7 660	-23 439
=	Resultat metode 1:	8 885	25 732	21 997
+/-	Premieavvik (ikke årsrelevant)	11 712	421	2 561
=	Resultat metode 2:	20 597	26 153	24 558
+/-	Ekstraordinære poster (skattevekst)	728	-11 185	-7 791
=	Resultat metode 3:	21 325	14 968	16 767
+	Avdrag	33 018	36 225	38 000
-	Avskrivninger	-45 624	-46 279	-48 935
=	Resultat metode 4:	8 719	4 914	5 832
	Resultat% regnet av driftsinntekt			
	Metode 0: Ukorrigerte tall	1,3 %	2,3 %	2,9 %
	Metode 1: Korrigert for selvkost	0,8 %	2,3 %	1,9 %
	Metode 2: Standardkorr premieavvik	1,8 %	2,4 %	2,2 %
	Metode 3: Standardkorr ekstraord skatt	1,9 %	1,4 %	1,5 %
	Metode 4: Tilnærmet regnskapslov	0,8 %	0,4 %	0,5 %

Nærmere om de ulike korrigeringsmetodene:

Metode 0: Bruker offisielle tall slik de fremgår av kommunens regnskap, kostra osv. Viser klar forbedring i 3-årsperioden. Ligger over anbefalt nivå på 2% for de to siste årene.

Metode 1: Korrigerer for at bundne fond indirekte har påvirket utgiftsnivået til kommunen. Årsaken ligger i feil nivå på selvkosttjenester og bruk av øremerkede inntekter tidligere år. Korrigering for bruk/avsetning bundne fond er en korreksjon som er godt beskrevet i litteraturen, for eksempel i boken Kommuneregnskapet av Øyvind Sunde. Mange kommuner gjør slik korreksjon når årsresultatet skal analyseres. Korreksjonen viser at resultatet for 2015 og 2017 fremstår som noe svakere. Se kapittel 6.2 selvkost for en nærmere beskrivelse av behovet for korrigering.

Metode 2: Korrigerer for at premieavvik og amortisering av premieavvik pensjon har påvirket netto driftsresultat. Føring av premieavvik og amortisering inneholder differanser mellom betalt pensjonspremie og teoretisk beregnet gjennomsnittlig pensjonskostnad for tidligere år. Beløpene er derfor ikke relevante for året. Effekten på resultatet korrigeres derfor bort. Tallene viser nå noe bedre resultatprosent. Dette skyldes at årsresultatet for 2017 blir kunstig lavt som følge av forhold som gjelder tidligere år. Det hører med til historien at resultatet da var kunstig høyt de tidligere årene. Dette er også en type korrigering som ofte gjøres i analysene hos mange kommuner, av KS og Kommunal Rapport.

Metode 3: Skatteveksten nasjonalt de siste tre årene har vært langt over det som ble varslet i statsbudsjettet. Varslet skattevekst er basert på prognoser fra Finansdepartementet. Det har vist seg at faktisk skattevekst har ligget langt høyere enn prognosene, noe som har gitt prognoseavvik langt over det normale nivået. Det er ingen grunn til å tro at dette vil bli en varig situasjon. For å normalisere skatteveksten har vi her byttet ut faktisk skatteinntang med den skatteinntangen som lå i statsbudsjettprognosene. Dette vil være et mer nøkternt anslag på normalsituasjonen. Etter denne korleksjonen svekkes årsresultatene betydelig i 2016 og 2017. Årsresultatene ligger nå under anbefalt nivå, men ikke lavere enn at det er realistisk å forbedre driftsmarginen i en 1-2 års periode.

Metode 4: Her erstattes avdrag med avskrivninger, slik at det er verditapet på eiendeler som påvirker resultatet, og ikke nedbetaling av lån. Dette er tilnærmet slik det ville blitt gjort i et regnskap etter regnskapsloven, og er slik sett det resultatet som ligger tettest opp til årsresultatet for en bedrift. Det er nå gjort så mange korrigeringer at måltallet på 2% ikke gir samme mening. Men det er åpenbart at en virksomhet som fører etter regnskapsloven må ha overskudd for å vedlikeholde egenkapitalen. Dermed må resultatet ligge over 0% i normalåret. De korrigerede tallene ligger like over 0%. Dette gir grunn til ettertanke med utgangspunkt i at kommunen skal inn i en periode med store investeringer. Nye investeringer og låneopptak vil øke renter og avskrivninger (kapitalslit på bygninger). Svake resultat etter metode 4 kan således være en indikasjon på at det er behov for omstillingstiltak for å rydde plass til økte utgifter til investeringene.

Oppsummering:

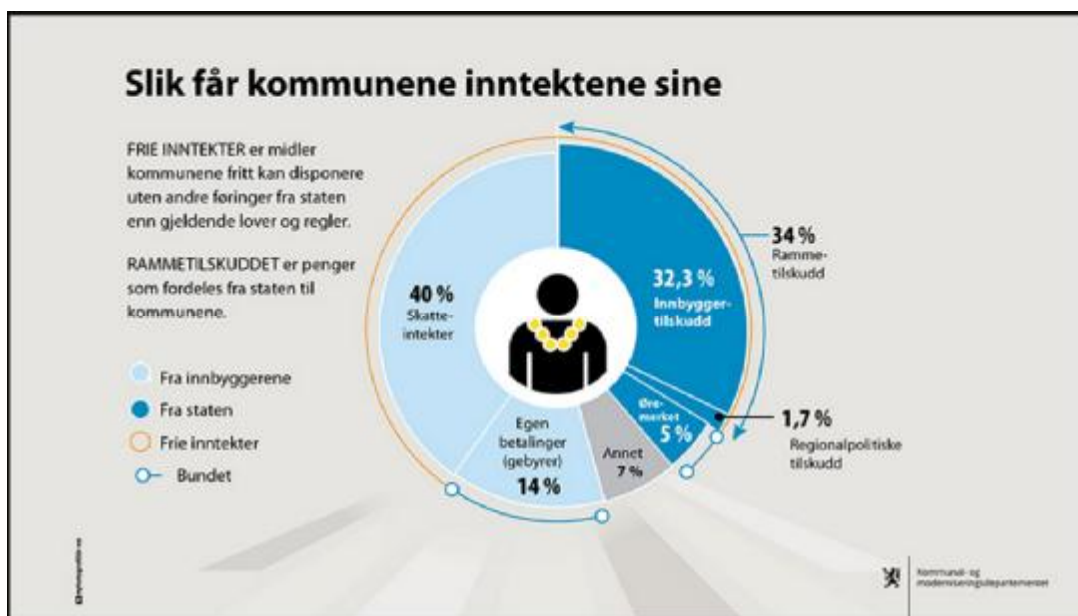
Samlet trekker beregningene i retning av at kommunen har oppnådd gode regnskapsresultater, men at disse i stor grad har kommet som følge av forhold utenfor kommunens styring. De korrigerede tallene kan indikere at kommunens basisdrift ikke er tilstrekkelig tilpasset utfordringene i et normalår. De korrigerede tallene indikerer at det er et omstillingsbehov som må følges opp videre i arbeidet med budsjett og økonomiplan.

4.5.2 Inntektsposter

Den største delen av kommunens inntekter kommer fra skatt og rammetilskudd. Nivået bestemmes i stor grad nasjonalt, og fordelingsmekanismene er slik at store deler av inntekten følger folketallet. Det vil derfor være sterk kobling mellom kommunens inntekter og utviklingen i folketall. Det vil også være koblinger mellom endringer i befolkningens alderssammensetning og endringer i inntektsnivå.

En mindre del av kommunens inntekter vil være bestemt av regelverk. Dette vil gjelde selvkosttjenester der inntektene ikke skal overstige utgiftene, og det gjelder statlige tilskudd som utmåles etter regelverk.

Figur: Kommunaldepartementets beskrivelse av kommunenes inntekter

Figuren viser at skatt og innbyggertilskuddet utgjør en stor del av kommunens inntekter. Innbyggertilskuddet er den delen av rammetilskuddet som gis med et likt beløp pr innbygger til alle kommuner. Verdal kommune har et regionalpolitisk tilskudd (Distriktstilskudd Sør-Norge) i 2018. Dette vil mest trolig falle bort fra 2019. En liten andel av inntektene er øremerket. Gebyrinntektene er for Verdal i hovedsak gebyrer for vann og avløp, samt betaling for opphold på sykeheim.

Tabell: Tabellen under viser utviklingen i driftsinntektene de siste årene.

Utvikling i inntekter	Beløp i 1000 kroner			Endring i % 2016-2017
	2015	2016	2017	
Type inntekt				
Skatt på inntekt og formue	280 360	303 298	319 010	5,2 %
Eiendomsskatt	31 174	34 365	35 568	3,5 %
Rammetilskudd	446 588	459 460	461 590	0,5 %
Sum frie inntekter	758 122	797 122	816 168	2,4 %
Brukerbetalinger	41 585	41 817	41 932	0,3 %
Andre salgs- og leieinntekter	81 807	78 378	78 486	0,1 %
Overføringer	217 694	184 166	197 326	7,1 %
Andre overføringer	1 317	1 889	7 609	302,8 %
Sum driftsinntekter	1 100 525	1 103 372	1 141 520	3,5 %

Frie inntekter

Vis i søket: Kommunegruppe Følge Landet uten Data Landet

	Verdal			Kommunegruppe 28			Nord-Trøndelag			Landet uten Oslo		
Tall for årene	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Frie inntekter i kroner per innbygger	48 828	51 368	52 245	48 134	50 236	51 384	52 572	54 260	54 364	49 775	52 156	53 621

Med frie inntekter menes skatt og rammetilskudd. I analysesammenheng kan også eiendomsskatt inkluderes, men eiendomsskatten er en selvvalgt inntekt som ikke alle kommuner har. Eiendomsskatt er ikke med i tallene ovenfor.

Figuren viser at de frie inntektene pr innbygger i Verdal er noe høyere enn i sammenlignbare kommuner (kommunegruppa), men lavere enn landssnittet. Lavere inntekt enn landssnittet skyldes i stor grad at Verdal kommune er en minsteinntektskommune. Verdal har et nivå på skatteinntekter etter utjevning på ca 94% av landssnittet. Dette er nærmere omtalt nedenfor under avsnittet om skatteinntekter. Verdal kommune har derfor ca 6% lavere inntekt enn landssnittet. Dette gir føringer for at kommunen må drives effektivt.

Skatt

Skatteinntekter er en ukjent størrelse når året starter. I budsjett for 2017 ble det lagt til grunn et anslag for skatt 2017 basert på det som var kjente nasjonale anslag høsten 2016. I oversikten nedenfor vises skattetall for de siste årene inkludert utjevningstall for skatt. Tallene viser at kommunen har fått et utjevnet skattenivå alle år på ca 94% av landssnittet. Kommunens egen skatt har variert fra 70-75% av landssnittet. Kommunene har de fleste årene fått mer utjevnet skatt enn statsbudsjettprognosen, men avvikene var relativt små fram til de siste to årene. De siste to årene har merskatten vært på henholdsvis

11,1 mill kr og 7,8 mill kr. Merskatten har bidratt til gode årsresultat de to siste årene. Sammenhengen mellom merskatt og gode årsresultat skyldes at kunnskapen om merskattevekst har kommet først et godt stykke ut i året, og at budsjettene ikke ble oppjustert med mulige ekstrainntekter i løpet av skatteåret. Det er et sunt prinsipp at kommunen ikke budsjetterer økte skatteinntekter i løpet av året, men avventer det endelige årsresultat av skatteavregningen. Resultatet av inntektsutjevningen ligger utenfor kommunens kontroll.

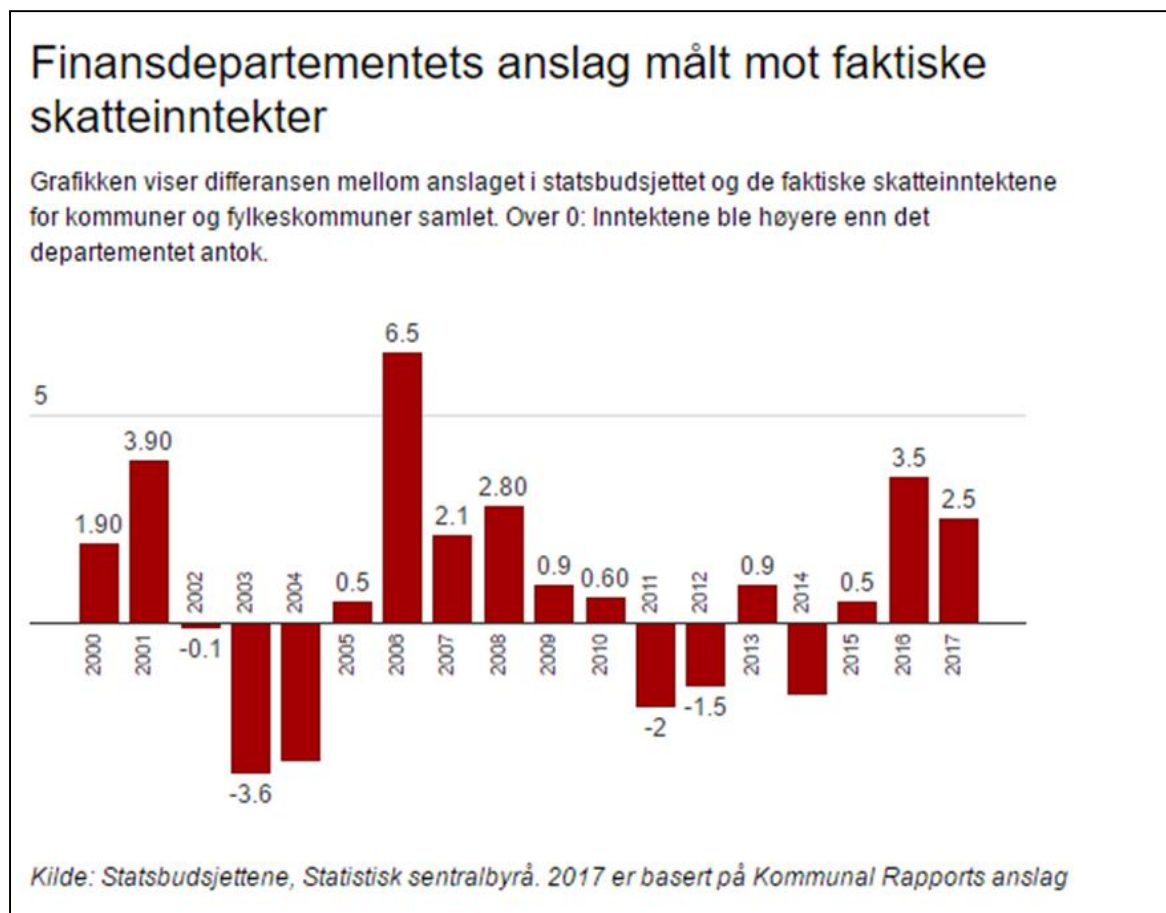
Tabell: Skattetall analyse.

		2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Enhet						
Endelige tall							
Skatt på formue og inntekt	1000 kr	248 868	266 386	279 742	280 360	303 298	319 010
Netto inntektsutjevning	1000 kr	74 547	75 235	70 610	87 203	97 728	95 825
Skatt inklusiv utjevning	1000 kr	323 415	341 621	350 352	367 563	401 026	414 835
Sammenlignet med statsbudsjettprognose							
Skatt inklusiv utjevning	1000 kr	321 824	339 325	353 991	368 291	389 841	407 044
Merskatt i året	1000 kr	1 591	2 296	-3 639	-728	11 185	7 791
Skattevekst uten utjevning	%		7,0 %	5,0 %	0,2 %	8,2 %	5,2 %
Skattevekst med utjevning	%		5,6 %	2,6 %	4,9 %	9,1 %	3,4 %
Skatteanalyse (kroner)							
Skatt pr innbygger nasjonalt	Kroner	23 981	25 027	25 226	26 443	28 733	29 779
Skatt pr innbygger Verdal	Kroner	17 298	18 322	18 917	18 932	20 376	21 484
Skatteutjevning pr innbygger Verdal	Kroner	5 182	5 175	4 775	5 889	6 566	6 453
Utjevnet skatt pr innbygger Verdal	Kroner	22 480	23 497	23 692	24 820	26 942	27 937
Mindre skatt pr innbygger enn landssnitt	Kroner	1 501	1 531	1 535	1 622	1 791	1 842
Andel skatt før utjevning	%	72,1 %	73,2 %	75,0 %	71,6 %	70,9 %	72,1 %
Andel skatt etter utjevning	%	93,7 %	93,9 %	93,9 %	93,9 %	93,8 %	93,8 %
Andel skatt av landet før utjevning	Promille	2,1	2,1	2,2	2,1	2,0	2,0

Sitat: KS regnskapsundersøkelsen 2017: Skatteinntektene for kommunesektoren inkl. Oslo for 2017 ble 4,9 mrd. kroner høyere enn anslått i nasjonalbudsjettet for 2017. Dette tilsvarer ca 1 pst av de samlede driftsinntektene i 2016 for kommunesektoren inkl. Oslo. Mye av denne merskatteveksten ble først kjent sent på året, og det antas at dette har hatt en positiv effekt på driftsresultatet i 2017.

Sitat fra Kommunal Rapport 14.12.17: Departementet henviser blant annet til Teknisk beregningsutvalg, som i sin nyeste rapport omtaler de høye skatteinntektene slik: «Oppjusteringen av inntektsveksten har sammenheng med undervurdering av inntektene til personlige skattytere i utformingen av skatteopplegget, hovedsakelig på grunn av tilpasninger til økt skatt på utbytte.» Det har vært kjent lenge at skattereform førte til at mange tilpasset seg regelverket før det ble innført, noe som økte skatteinntektene i fjor vesentlig. «Den høye skatteinngangen må ses i sammenheng med at uttaket av utbytter til personlige skattytere var høyere enn ventet også for inntektsåret 2016», skrev departementet i statsbudsjettet som ble lagt fram i oktober. Men antakelsene fra to måneder tilbake ser altså også ut til å ha vært for lave.

Det er ikke unormalt at skatteinntekter avviker fra prognosene som legges fram i statsbudsjettet. Nedenfor viser en figur som sammenfatter avvikene fra 2000 til 2017. Oversikten viser tydelig hvorfor årene 2006, 2016 og 2017 har vært gode år for kommuneøkonomien.

Figuren viser tydelig at skatteinntekter er en uforutsigbar størrelse, og at avvikene går begge veier. Dette tilsier at en strategi med forsiktige anslag gir den tryggeste økonomistyringen.

Tabell: Historisk oversikt over skattetall

År	Skatteinngang (mill. kr.)	Endring fra forrige år (mill. kr)	Endring %	Andel av skatteinngang i landet	Andel av Nord- Trøndelag
2017	319	16	5,2	0,20 %	10,15 %
2016	303	23	8,2	0,20 %	10,10 %
2015	280	1	0,3	0,21 %	10,22 %
2014	280	13	5,0	0,22 %	10,76 %
2013	266	18	7,0	0,21 %	10,29 %
2012	249	19	8,3	0,21 %	10,25 %
2011	230	-11	-4,7	0,21 %	10,31 %
2010	241	13	5,9	0,21 %	10,15 %
2009	228	10	4,6	0,21 %	10,25 %
2008	218	-	-	0,21 %	10,53 %

Tabellen viser hvordan Verdal kommunes skatteinngang har utviklet seg de senere årene, samt hvor stor andel av både landets og fylkets skatteinntekter som tilfaller Verdal kommune.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten ga en inntekt i 2017 på 35,6 mill. kroner, noe som er omtrent 1,1 mill kroner høyere enn budsjettet. Sammenlignet med 2016 er økningen 1,2 mill. kroner.

Rammetilskudd

1000 kr	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017 SB
1 Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	298 844	315 466	337 358	331 393	336 965	347 127	347 127
2 Utgiftsutjevningen	15 583	17 169	8 870	9 977	13 711	11 695	11695
3 Overgangsordning - INGAR	10 513	4 112	4 312	6 415	1 202	-1 502	-1 502
4 Sakar med særskilt fordeling (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	3 557	-	607	1 244	2 067	2 532	2 532
5 Distriktstilskudd Sør-Norge	6 883	7 127	7 394	2 588		3 485	3 485
6 Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg.	2 900	2 500	1 200	1 400	2 200	1 800	1 800
7 Skjønn - tap endringer av inntektssystemet 2011	2 300	2 300	2 300	2 300	2 300		
8 Mindre endringer knyttet til enkeltår	348	171	-1 584	2 168	1 812	-91	
Sum rammetilskudd uten inntektsuttj	340 927	348 845	360 457	357 485	360 257	365 046	365 137
Rammetilskudd - endring 1%		2,3	3,3	-0,8	0,8	1,3	

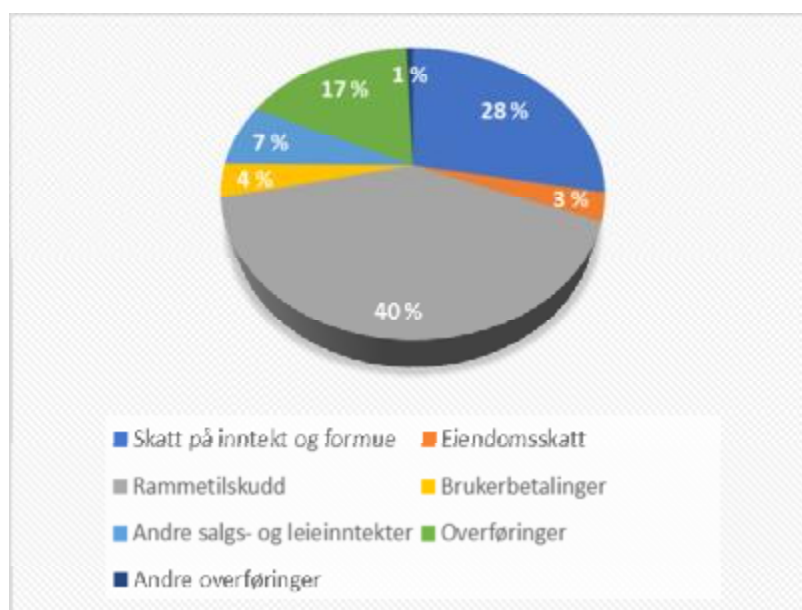
Som det fremgår av tabellen ble det en lav økning av rammetilskudd fra 2016 til 2017. Rammetilskuddet er i stor grad endelig når det legges fram høsten før budsjettåret. I 2017 ble det bare gjort endringer på netto 91.000 kr reduksjon i revideringer i løpet av i 2017. Tallene som ble lagt fram i statsbudsjettet vises i siste kolonne.

Det er således ikke så mye mer å si om rammetilskudd for 2017, enn det ble som lagt til grunn i budsjettet. For nærmere kommentarer om rammetilskudd 2017 vises derfor til budsjettdokumentet.

Andre inntekter

Overføringsinntekter øker fra 2016 til 2017 med totalt nærmere 18,9 mill kroner. Årsaken til økningen i ordinære overføringer skyldes at kommunen har mottatt mer i integreringstilskudd, høyere salg av interne tjenester til ISK-enheter og mottatt mer i øremerkede statstilskudd. I andre overføringer ligger mottatte spillemidler som er videreført til flere av idrettslagene i kommunen, og likvide midler som er overtatt ifbm oppkjøpet av Maritvold barnehage, og som er avsatt til bundet driftsfond, ref spesifikasjon av fondene i kap 4.7.6.

Figur: Fordeling av driftsinntekter

4.5.3 Lønnsutgifter

Tabell: Utviklingen i lønn og driftsutgifter de siste årene.

Utvikling i utgifter	Beløp i 1000 kroner			Endring i % 2016-2017
	2015	2016	2017	
Type utgift				
Lønn, inkl. sosiale utgifter	669 827	695 446	715 540	2,9 %
Kjøp av varer og tjenester	244 831	261 732	262 606	0,3 %
Overføringsutgifter	110 101	57 426	64 245	11,9 %
Avskrivninger	45 624	46 279	48 936	5,7 %
Sum driftsutgifter	1 070 383	1 060 883	1 091 326	2,9 %

Samlede lønnskostnader øker med 20 mill kroner fra 2016 til 2017. Tilsvarende vekst fra 2015 til 2016 var 26 mill. Prosentvis vekst i perioden 2016-2017 er 2,9 %, mens lønnsvekst i offentlig sektor i 2016 var 2,3% og 2017 2,5%. Lønnsoverhenget til 2018 er på 1,4% og lønnsglidning på 0,5%. Dette er tall fra Teknisk beregning og statistikkutvalg for kommunesektoren (TBSK).

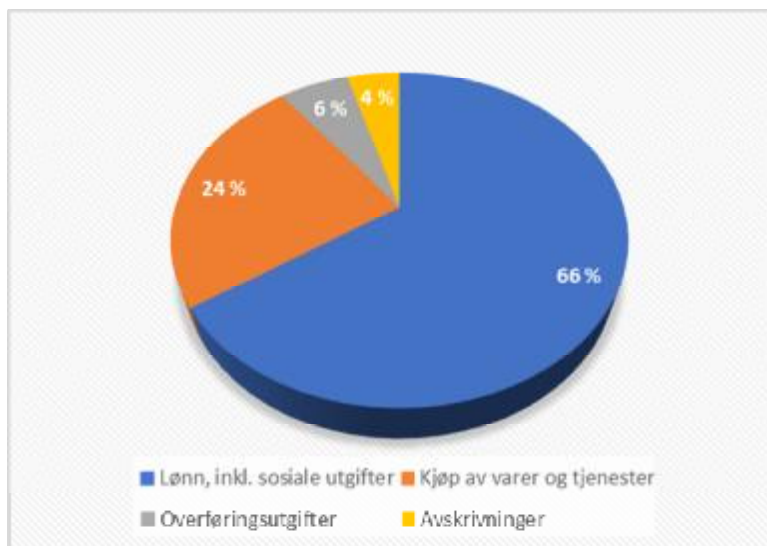
Prosentvis lønnsvekst varierer noe mellom de ulike kapitler i Hovedtariffavtalen. TBSK sine beregninger viser at stillinger i kapittel 4 har hatt en vekst på 2,4%, med lønnsoverheng 1,5%. HTA kapittel 5 har hatt en lønnsvekst på 3%, dette er stillinger med kun lokal lønnsfastsettelse. Stiller i kapittel 3.4 (lokal lønnsfastsettelse) fikk en lønnsvekst på 2,9% og lønnsoverhenget for begge kapitler er på 0,9%. Lønnsoppgjør i privat sektor i 2018 er på 2,8% og gir en føring for hva oppgjør i kommunal sektor vil bli.

Kjøp av Maritvold barnehage med virkning fra 1.1.2017 medførte en tilvekst på 12,7 årsverk. Helårvirkning på disse årsverkene vil være noe av forklaringen på økningen i lønnsutgifter. Svingninger i pensjonskostnad påvirker forholdvis mye de samlede lønnsutgiftene og effekten av inntektsført premieavvik bedrer tallene i omfang 8,8 mill sammenlignet med budsjetterte pensjonskostnader. Arbeidsgiveravgift påvirkes også positivt av denne reduksjonen i belastet pensjonskostnad. Nøktern budsjettering av refusjoner fra NAV gir et positivt avvik på 13,5mill mot budsjett. Dette forbrukes fullt ut på merforbruk vikarutgifter og høyere fastlønnsutgifter enn budsjettet.

4.5.4 Andre driftsutgifter

Kommunens samlede driftsutgifter øker med 30 mill fra 2016 til 2017, tilsvarende 2,9 %, ref tabell i 4.5.3. Regnskapsprinsipp for overføringsutgiftene (kommunalt tilskudd til kommunale barnehager) ble endret fom driftsåret 2016, og sammenstilling av driftsutgifter for 2017 mot 2016 er dermed mer reell, enn tilsvarende 2016 mot 2015. Kjøp av varer og tjenester har en svak vekst på knappe 0,9 mill. Konsumprisindeks i 2017 var 1,83% mot 3,6% forrige år. Dette kan forklare noe av nedgangen i vare og tjenestekjøpet. Budsjett disiplin og økt innsparingfokus bidrar på området.

Figur: Fordeling av driftsutgifter

4.5.5 Finansposter

Tabell: Tabellen nedenfor viser utviklingen i kapitalutgifter de siste årene.

Utvikling i finansposter	Beløp i 1000 kroner				Endring i % 2016-2017
	2015	2016	2017	Budsjett 2017	
Renteutgifter og låneomkostninger	34 685	34 493	33 748	34 500	-2,2 %
Renteinntekter og utbytte	-7 550	-8 222	-6 648	-4 000	-19,1 %
Netto renteutgifter	27 135	26 271	27 100	30 500	3,2 %
Avdrag på lån	33 018	36 225	38 000	38 000	4,9 %
Sosial- og næringslån	673	835	1 017	550	21,8 %
Mottatte avdrag	-203	-359	-460	-350	28,2 %
Netto gjeldsavdrag	33 488	36 701	38 557	38 200	5,1 %
Sum finansposter	60 623	62 972	65 656	68 700	4,3 %

De samlede netto rente- og avdragsutgiftene er på ca 63 mill kroner i 2016, og øker til 65,7 i 2017. Økningen skyldes hovedsakelig økte avdrag på lån som følge av økt lånegjeld. Et generelt lavt rentenivå gir lavere renteutgifter enn tidligere år, selv om kommunen har et høyere gjeldsnivå enn tidligere år. Dette begrunnes med at porteføljerenten for kommunens lånemasse er synkende ettersom gamle fastrenteavtaler er blitt erstattet med flytende rente på lånene. Kommunen når i løpet av 2018 grensen

for hvor mye flytende lån kommunen kan ha i hht kommunens eget finansreglement. Porteføljen må derfor tilpasses løpende slik at finansreglementet til enhver tid overholdes.

En årsak til den lave renteutgiften er at kommunen har dekket deler av lånebehovet med sertifikatlån. Sertifikatlån er lån som har kort forfallstid. Det har i 2017/2018 vært meget lave renter på sertifikatlån. Bruken av sertifikatlån må ses i sammenheng med at kommunen har hatt en klar bedring i likviditeten. Etter rådmannens vurdering kan kommunen dermed tåle en viss refinansieringsrisiko. Med refinansieringsrisiko menes risikoen for at det ikke tilbys nye lån i markedet når sertifikatlån skal innløses. Rådmannen ser at bruken av sertifikatlån er innenfor begrensningene i finansreglementet i 2017, men at andelen sertifikatlån ikke kan økes i 2018.

4.6 Analyse investeringsregnskap

Tabellen under viser større investeringsprosjekter i 2017:

Større investeringer 2017	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016	Kommentarer til prosjekt
Kirker og kirkegårder	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Tilskudd er utbetalt
Helsebygget	1 843 099	4 000 000	30 000 000	2 490 742	Programmeringsarbeid/reguleringsplan pågår
Mindre tiltak skoler	2 818 655	4 500 000	5 500 000	2 206 961	Verdalsøra Ungdomsskole og barneskole er utført
Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	3 142 465	2 000 000	10 000 000	7 133 936	Herredshuset ferdig. Ventilasjonsarbeider på Rådhus pågår
Etablering ENGIA-rom ved MRNT	3 383 248	2 700 000	2 700 000	0	Utført
Moparken	3 907 602	5 800 000	2 000 000	0	Pågår, ferdigstilles vår 2018
IKT-utstyr i skoler og barnehager	4 143 018	4 000 000	4 000 000	2 049 482	Kontinuerlige innkjøp
IKT-utstyr kommuneorganisasjonen	4 533 733	3 900 000	2 200 000	4 949 668	Kontinuerlige innkjøp
Vuku barnehage, nybygg	5 243 835	8 000 000	24 000 000	0	Bygging pågår, ferdigstilles høst 2018
Oppgradering avlastningsboligen Ringv. Nord	6 099 135	5 800 000	4 000 000	0	Bygg er ferdig.
Kommunale veger	6 616 362	8 200 000	13 450 000	2 993 555	Arbeid utført i henhold til plan
Boligfelt Lysthaugen	7 212 915	8 500 000	4 000 000	0	Boligfeltet er ferdigstilt
Ørmelen skole	7 759 038	7 600 000	6 000 000	9 129 957	Nye garderober og SFO er ferdigstilt.
Forskuttering av utbygging FV 757	9 300 000	9 300 000	0	0	Anlegget er ferdig, sluttregning ikke mottatt
Gang- og sykkelveger	11 127 222	12 145 000	4 800 000	1 637 658	Egenandel Minsaas/Holte/Lein + arbeider Reinsholm/Ørin
Nord-Trøndelag teater, inkl uteområde	12 413 792	14 000 000	20 000 000	74 514 417	Teater med uteområder er ferdigstilt
Vannverk	18 139 789	17 800 000	10 000 000	7 957 822	Uvilla ferdigstilt og Volhaugvegen pågår
Avløp	24 899 661	22 800 000	12 000 000	972 413	Fætta ferdigstilles, Volhaugvegen pågår

I tabellen er enkelte tiltak summert opp i samleposter, med aggregerte tall for kostnad og budsjett. Innenfor kommunale veier, gang og sykkelveier, vann og avløp er det i regnskapet budsjettert ned på tiltaksnivå. For de tiltak som viser betydelig mindreforbruk i forhold til budsjett, skyldes avviket i all hovedsak at prosjekter er forsinket i forhold til framdriftsplan.

For totale investeringer i anleggsmidler viser regnskapsskjema 2B at det er budsjettert med 158,2 mill kr i investeringer. Regnskapet viser 135,4 mill kr i faktisk forbruk. Altså er det 22,8 mill kr i mindre forbruk enn budsjettert. Budsjettavviket vil være en blanding av avvik som skyldes at prosjekter er forsert eller forsinket, og avvik som skyldes reelt avvik mellom investeringsutgifter og den samlede finansieringen av investeringsprosjektene.

Utlån og forskutteringer ligger marginalt høyere enn budsjettert.

I regnskapsskjema 2 B er det store avvik mellom regnskap og regulert budsjett. Regnskapsskjema 2 B er inndelt etter kostrafunksjoner og således ikke direkte sammenlignbar med oppstillingen som er gitt ovenfor. Det er en utfordring at B-skjema ikke er i samsvar med regnskapsoversikter som brukes i virksomhetene. Disse har fokus på tiltaksnr, som i prinsippet er en hjelpedimensjon i regnskapsføringen. I arbeidet med neste budsjett og økonomiplan vil rådmannen anbefale at det ses nærmere på konsistens mellom de styringsdata som kommunen har.

For ytterligere kommentarer knyttet til investeringene for 2017 vises det til kommentarer under kap 6.1.2 Gjennomføring av investeringstiltak iht. økonomiplanen.

4.6.1 Investeringsinntekter

Investeringsinntekter fremgår av økonomisk oversikt investering (investeringsregnskap satt opp etter artstype, se tabell i pkt 4.2.2). Investeringsinntekter er inntekter som ikke er relatert til kommunens drift. For eksempel salg av kommunal eiendom, salg av biler osv. Det fremgår her at salg av driftsmidler og fast eiendom er marginalt høyere enn budsjettert. Inntektene er omtrent halvert fra 2016.

Overføringer med krav til motytelse er betydelig høyere enn budsjettert, og ligger omtrent på nivået fra 2016. Avviket fra budsjettet skyldes at kommunen har mottatt til sammen 8,5 millioner i tippemidler til svømmehall og ballflate ved Verdalsøra Barne- og Ungdomsskole.

4.6.2 Låneopptak og bruk av lån

For totale investeringer i anleggsmidler viser regnskapsskjema 2B tabell i pkt 4.4.1, at det er budsjettert med 158,2 mill kr i investeringer. Regnskapet viser 135,4 mill kr i faktisk forbruk og dette medfører lavere bruk av lånemidler og lavere kompensasjon av merverdiavgift enn budsjettert.

4.7 Analyse balanseposter

4.7.1 Analyse av balansen

Tabellen viser hovedtallene fra kommunens balanseregnskap.

Balanseregnskapet	Tall i 1000 kroner		
	2015	2016	2017
Eiendeler:			
Omløpsmidler	244 125	320 431	323 946
Anleggsmidler	2 358 058	2 512 045	2 741 844
Sum eiendeler	2 602 184	2 832 475	3 065 790
Gjeld og egenkapital:			
Kortsiktig gjeld	138 037	157 564	132 484
Langsiktig gjeld	2 467 763	2 648 355	2 849 524
Bokført egenkapital	-3 616	26 556	83 782
Sum gjeld og egenkapital	2 602 184	2 832 475	3 065 790

Bokført egenkapital har de siste årene hatt en positiv utvikling, og er ved utgangen av 2016 igjen positiv. Dette skyldes hovedsakelig positivt regnskapsresultat i 2016. I 2017 kom et nytt godt regnskapsresultat som gjør at tendensen forsterkes. I sum har de to siste års driftsoverskudd bidratt til betydelig bedre likviditet, noe som er synlig i kommunens bankbeholdning. Motstykket til forbedringer i likviditeten er avsetningene i egenkapital som er fordelt på avsetning til disposisjonsfond og avsetning av overskudd. Egenkapitalen er nærmere omtalt i kapittel 4.7.6.

I 2017 inngår det 1 166 mill. kroner i pensjonsmidler i anleggsmidlene. Innunder langsiktig gjeld inngår 1 398 mill. kroner som er framtidige pensjonsforpliktelser. Korrigert for dette er summen av langsiktige lån, inkludert formidlingslån, på 1 451 mill. kroner ved utgangen av året.

I 2017 inngår 41,9 mill kr i premieavvik i omløpsmidlene. Dette er en post som inneholder avvik mellom gjennomsnittlig pensjonskostnad og pensjonspremie fra tidligere år. Balanseposten representerer derfor ingen likviditet. Premieavviket må derfor holdes utenfor når likviditeten analyseres. Balanseposten inneholder beløp som kommer til utgiftsføring i fremtidige regnskaper og kan derfor leses som en post for utsatt utgiftsføring. Kommunene, KS, fylkesmenn og flere andre har i mange år advart mot effektene av at nedbygging av premieavviket vil gi store utgiftsføringer i kommuneregnskapene. Store premieavvik som kommer til utgiftsføring er en nasjonal sak, og Verdal kommune er ikke noe annerledes på dette området enn andre kommuner.

4.7.2 Anleggsmidler

Drøye 85 % av kommunens bokførte anleggsmidler består av boliger, skoler, barnehager, institusjoner, administrasjonsbygg mv. For å kartlegge behovet for nyinvesteringer er det gjort tilstandsanalyser av både skolebyggene i kommunen og bo- og helsetunene i Verdal sentrum. Noe av bygningsmassen er ikke lengre i stand til eller hensiktsmessig utformet for å møte dagens standard og behov. Kommunen står derfor ovenfor et historisk investeringsløft, med både nye skoler og helsebygg på agendaen. Arbeidet med videre analyse av tilstand og potensiale for kapasitetsutnyttelse av eksisterende bygningsmasse vil fortsette i årene som kommer.

4.7.3 Gjeld

Sammensetning og struktur på gjeld:

Det er ønskelig å kunne vise hvordan den kommunale gjelden har utviklet seg på de ulike områdene de siste årene. Tabellen nedenfor viser hvordan gjelden fordeler seg mellom det rådmannen har valg å benevne som «selvbærende gjeld», videreutlån og lån til øvrig kommunal tjenesteproduksjon. I begrepet selvbærende gjeld ligger det at gjelden betjenes av andre parter enn kommunen selv gjennom f.eks. selvkost, leiekontrakter eller gjennom salg (tomter).

Utvikling i kommunal gjeld	Beløp i hele 1000 kroner			Endring i % 2016-2017
	2015	2016	2017	
Type gjeld				
Selvbærende gjeld, selvkostområder	212 185	208 576	237 517	13,88 %
Selvbærende gjeld, andre områder	144 954	231 510	235 324	1,65 %
-Tomter	36 003	36 705	43 035	17,25 %
-Boliger	100 599	104 542	104 171	-0,35 %
-Teaterbygg	8 352	90 263	88 118	-2,38 %
Lån til videreutlån	145 506	147 570	170 228	15,35 %
Ubrukte lånemidler	70 041	103 254	95 847	-7,17 %
Lån øvrig tjenesteproduksjon	662 022	674 800	712 339	5,56 %
Pensjonsforpliktelser	1 233 056	1 282 645	1 398 269	9,01 %
Sum langsiktig gjeld	2 467 764	2 648 355	2 849 524	7,60 %

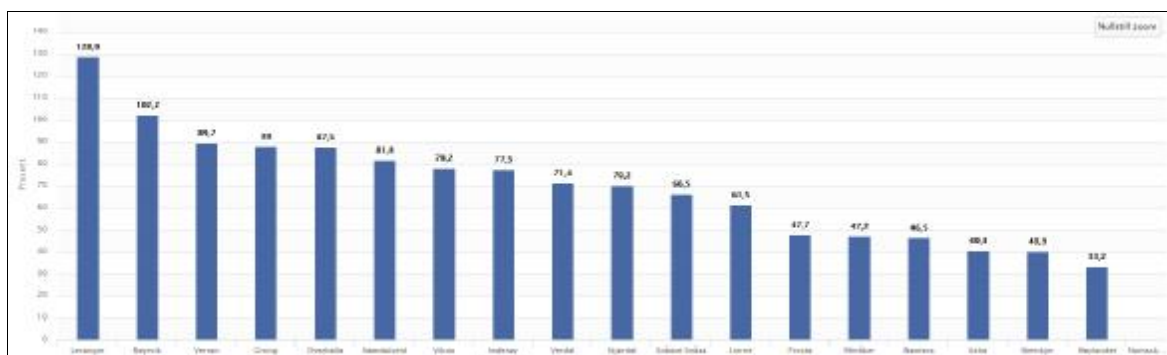
Gjeldsnivået:

Størrelsen på gjeld kan ha betydning for kommunens drift. Høy gjeld binder opp inntekter til å finansiere renter og avdrag. Samtidig er gjeld en vanskelig størrelse å analysere på en entydig måte. Dette skyldes blant annet at gjeld følger investeringssykluser, at gjeld er delvis komplementær med langsiktig leie, at kombinasjonen lav gjeld med svak driftsbalanse og høyt investeringsbehov er en farlig kombinasjon osv.

Det er heller ikke slik at kommunene alltid kan velge bort investeringer og låneopptak. For bygninger og anlegg som har hatt sin levetid, vil det være nødvendig å reinvestere. En utsettelse av investeringen vil ofte slå ut i høyere vedlikeholdskostnader og/eller at driftsform ikke blir effektiv i forhold til nåværende og fremtidige behov. I noen tilfeller er investeringer nødvendig for å tilpasse til endringer i demografi og innbyggerbehov. Kommunene må derfor holde av tilstrekkelig midler til å fornye sine bygninger og anlegg.

Rådmannen ser at gjeld må tolkes inn i en helhet. Det er ikke gitt at målet er å ha lavest mulig gjeld til enhver tid. Gjeldsnivået må holdes på et nivå som kan finansieres på en trygg måte og slik at utgiftene til å bære gjelden ikke fortrenger nødvendige tjenester. Sentrale spørsmål blir da hva som er nødvendige investeringer og hvor store gjeldsutgifter som kan belastes kommunens drift.

Renteekspontert gjeld 2017 etter Kostra: Prosent av driftsinntekter

Verdal er etter definisjonen i Kostra målt til å ha en renteekspontert gjeld på 71,4% av driftsinntektene. Det mangler en del kostratall for 2017 i foreløpig kostrapublisering. Tallene kommer trolig 15.06. Det betyr at det mangler en del viktige sammenligningstall som landet, fylket og kommunegruppe. De ferskeste offisielle tallene er fra kommuneproposisjonen 2018 som ble lagt fram våren 2017. Her var snittet for landet oppgitt til 36,4%, og Nord-Trøndelag til 59,2%. Verdal ligger over disse nivåene.

Nedenfor vises tall for gjeldsnivå og andelen av gjeld som er renteekspontert for en del sammenlignbare kommuner i nærområdet. Som nevnt i avsnittet over, mangler tall for landet i mars-publiseringen av kostratall.

Kommune	Renteekspontert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter,			Renteekspontert gjeld i prosent av langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser,		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Landet	..	..	..	..	..	..
Verdal	50,1	68,6	71,4	43,9	57,4	58,3
Levanger	107,6	116,6	128,9	78,4	78,7	84,4
Steinkjer	24,2	36,5	40,3	31,1	46,2	45,8
Namsos	35,9	44,4	46,5	42,2	54,7	55,1
Stjørdal	76,6	74,6	70,2	60,7	57,1	56,1

Bildet som fremgår av tallene er noe sammensatt og det er ikke så lett å gi en entydig vurdering av gjeldsnivået til Verdal. En enkel oppsummering kan være at kommunens gjeld og sammensetning har en noe høyere risiko enn landssnittet. Men risikoen med dagens gjeldsnivå er ikke vesentlig høyere enn i sammenlignbare kommuner i nærområdet.

4.7.4 Finansiell risiko

4.7.4.1 Sammendrag

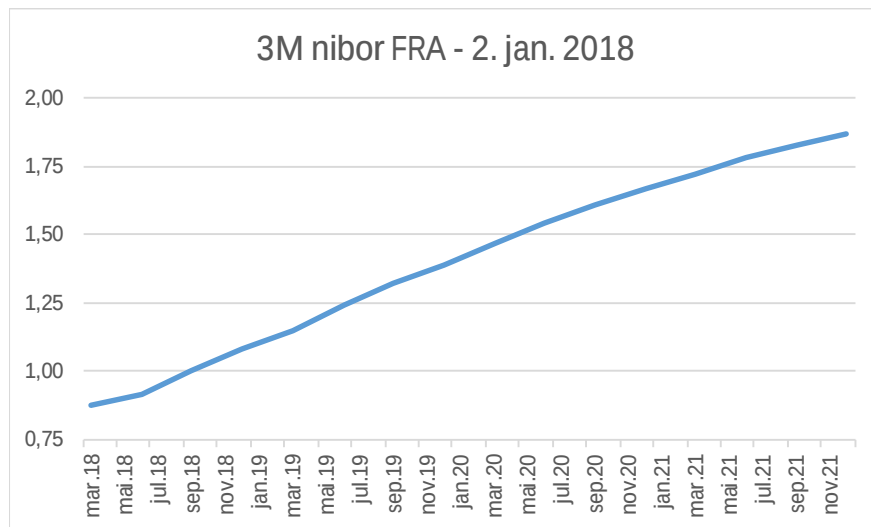
Det er fra 1. januar 2017 foretatt endringer i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Disse er:

- Finansreglementet og interne rutiner skal omfatte refinansieringsrisiko ved opptak av lån.
- I rapporteringen til politisk nivå skal det opplyses om verdien av lån som forfaller og som må refinansieres de neste 12 måneder.
- Begrepet «finansforvaltning» erstattes med «finans- og gjeldsforvaltning».
- I tillegg er det foretatt endringer i anskaffelsesforskriften og dette innebærer bl.a. at «banklån» ikke lenger må kunngjøres.

Norges Bank sin rentebane fra desember indikerer at vi kan få en renteheving (0,25 prosentpoeng) mot slutten av 2018 eller tidlig i 2019. På mellommøtet nå i januar antydes det at en rentøkning heller kommer før, enn senere. Norsk økonomi vokser godt og sysselsettingen øker. Dette gjelder også mange andre steder i verden og resultatet blir sannsynligvis høyere nivå på både korte og lange renter i løpet av 2018. Økende aktivitet kombinert med det lave rentenivået gir stadig nye børsrekorder. Marginen på lån med kommunal- og fylkeskommunal risiko har falt svakt i 3. tertial. Kommunalbankens margin på flytende niborlån er uendret og ligger på 0,6 prosentpoeng.

Samlet lånevolum som omfattes av finansrapporteringen er 1 278 millioner pr. 31. desember. Herav utgjør lån med fast rente 23%. Lånene er etablert i Kommunalbanken og via verdipapirmarkedet. Gjennomsnittsrenten i låneporteføljen er 2,22%. Kommunen har 2 lån som forfaller i løpet av de neste 12 måneder. Disse har et volum på 309 millioner og utgjør 24% av samlet låneportefølje. Gjennomsnittlig tid til forfall på hele porteføljen er 8,3 år, mens porteføljens gjennomsnittsdurasjon er 0,63 år. Samlet finansiell risiko vurderes å være tilfredsstillende. Det har ikke forekommet brudd på finansreglementet i 2017.

Markedsaktørenes forventning til fremtidig kortrente (3M nibor) priser inn en renteøkning fra 2. halvår 2018. Det forventes videre en forsiktig, men jevn, renteøkning videre utover.

Sammensetning av låneporteføljen.

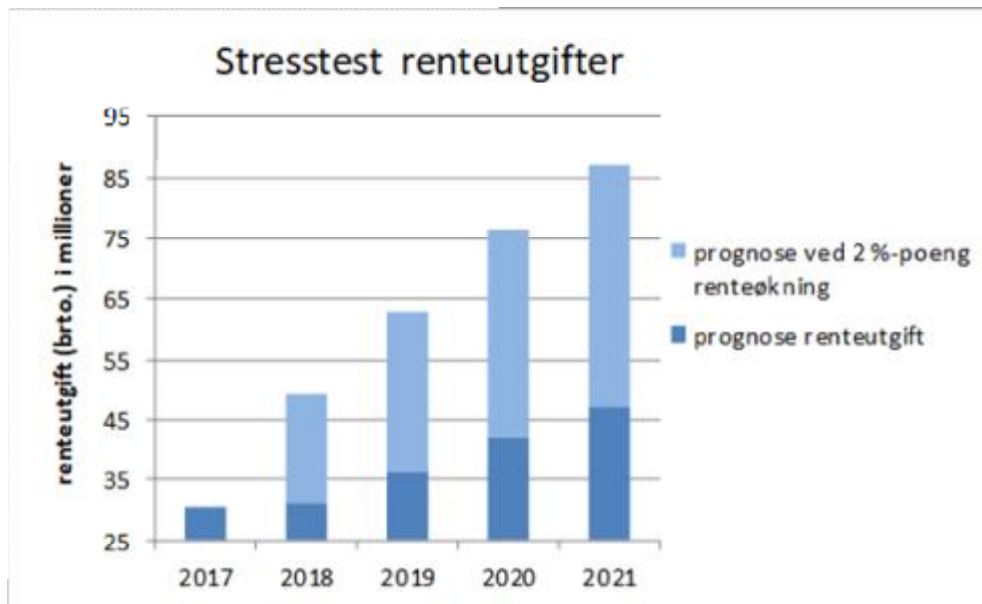
Ved utgangen av året består låneporteføljen av lån fra Kommunalbanken og verdipapirmarkedet. Samlet lånevolum utgjør 1.278 millioner kroner.

Långiver	31.des.17	andel
Kommunalbanken	969	0,76
Verdipapirmarkedet	309	0,24
(tall i mill)	1 278	1,00

Finansrapporten i sin helhet vedlegges når regnskapet legges frem til politisk behandling.

4.7.4.2 Stresstest renteutgifter

I rapporten er det laget en framskriving av porteføljerenten for økonomiplanperioden. Basert på denne, men med et tillegg for margin på lånene, kan vi beregne låneporteføljens brutto rentekostnad. Nedenfor er denne rentekostnaden fremstilt grafisk. I tillegg er det gjort en simulering der vi får en umiddelbar renteoppgang på 2 % og hvilken effekt dette får på brutto renteutgifter:

En eventuell renteoppgang vil også ha betydning for kommunens selvfinansierende lån og aktivaside. Det er ikke tatt høyde for dette i beregningen. Det er heller ikke tatt høyde for renterisiko på investeringer som skal gjøres fremover i tid. Renterisikoen vil øke med økt gjeld.

Ut fra varslene om renteøkning er det naturlig at renteprognosen følges opp med analyse av behovet for tiltak i arbeidet med budsjett og økonomiplan.

4.7.5 Langsiktige bindinger

I tillegg til økonomiske binding med gjeld, vil kommunen også ha andre langvarige forpliktelser. Dette er for eksempel langsiktige leieavtaler og avhengighet av kommunale selskaper og aksjeselskaper.

Bindinger som er knyttet til avhengighet av selskaper utenfor kommunen som juridisk enhet, er sammensatte og vanskelige å beskrive på en entydig måte. Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS kan stå som et eksempel på et slikt avhengighetsforhold. Her er det avtaler mellom kommunen og selskapet som skaper langsiktige bindinger. Samtidig er kultursenteret en viktig del av kommunens tilbud ut mot innbyggerne, slik at det også ligger bindinger i kommunens behov for at kultursenteret fyller sin rolle. Dersom økonomien i et selskap kommunen har et avhengighetsforhold til blir svak, så vil det lett kunne få indirekte konsekvenser for kommunens økonomi. For eksempel ved at kommunen må reetablere tilbud i nye bygg, at kommunen må reforhandle leieavtaler, stille garantier osv.

Denne typen indirekte risiko er vanlig for kommuner, og rådmannen kan ikke se at risikoen er vesentlig høyere i Verdal kommune enn i kommuner vi naturlig kan sammenligne oss med. Det er samtidig viktig at denne typen iboende risiko er med i arbeidet med økonomisk planlegging.

Rådmannen vil i 2018 legge fram en eierskapsmelding som sier noe mer om kommunens engasjement i andre selskaper.

4.7.6 Fondsmidler

Utvikling i fondsmidler	Beløp i 1000 kroner			Endring i % 2016-2017
	2015	2016	2017	
Type fond				
Disposisjonsfond	4 625	15 676	31 295	99,6 %
Bundne driftsfond	18 495	18 557	30 033	61,8 %
Ubundne investeringsfond	0	1 669	5 359	221,1 %
Bundne investeringsfond	13 611	9 711	11 333	16,7 %
Sum fond	36 731	45 614	78 021	71,0 %

Som det framgår av tabellen ovenfor har kommunens fondsbeholdninger økt i perioden fra 2015 til 2017. Økningen i disposisjonsfond er det som i størst grad bidrar til økt fondsbeholdning. Økningen i disposisjonsfondet skyldes avsetning av regnskapsmessig mindreforbruk (driftsoverskudd) i årene 2015 og 2016, og at disse fondsbeholdningene ikke har vært budsjettert til økt forbruk i påfølgende år.

Disposisjonsfond er reserver som kommunestyret kan disponere fritt for å møte fremtidige utfordringer. Et disposisjonsfond av tilstrekkelig størrelse representerer handlingsfrihet for kommunen og er også et mål på hvor robust kommunens økonomi er. Selv om disposisjonsfondet har vokst siste regnskapsår, er

fondet fortsatt ikke stort nok til å nå et anbefalt nivå på 6%. Se figuren i kapittel 2.3 som sammenfatter tall for driftsbalanse årlig og historisk. Dersom årsoverskudd 2017 settes av til disposisjonsfond, og avsetningen ikke utsettes for strykninger (forutsetter at regnskapet for 2018 avsluttes i balanse eller overskudd før strykninger) vil fondet kunne nå et nivå som nærmer seg anbefalt minstenivå. Dette følges opp i arbeidet med budsjett og økonomiplan.

Bundne driftsfond er øremerkede midler, som knytter seg til eksempelvis overskudd på selvkosttjenester eller øremerkede driftstilskudd. Disse midlene kan kun benyttes til disse særskilte formålene. Den store økningen fra 2016 til 2017 skyldes at det er avsatt enkelte store øremerkede summer som skal disponeres i 2018, slik som midler knyttet til bredbånd og mobilutbygging, midler fra Husbanken, samt overføring av fond fra samkommunen ifbm oppløsningen av den.

Fondsbeholdningen har sitt motstykke i arbeidskapitalen. Dvs at fondsbeholdningen har en kobling til bankinnskudd, kortsiktig gjeld osv. Dermed vil stor fondsbeholdning henge sammen med god likviditet.

Fondsmidler er en spesifisert del av kommunens egenkapital, og deles inn etter graden av binding og etter hvorvidt avsetningen er gjort i drift eller investering.

Tabell: Tabellen under viser en nærmere spesifikasjon av bundne driftsfond

Bundne driftsfond		
Type fond	2016	2017
Tilfluktsrom	266 492	266 492
Bundet driftsfond Maritvold barnehage	0	2 958 234
Bundne driftsfond (samlekonto øremerkede driftstilskudd)	5 564 313	18 555 226
Diverse gavefond	1 647 599	1 554 561
Næringsfondet	6 715	459 765
Jordbruksfondet	3 685	3 685
5021- Viltfondet (ISK)	0	403 490
Dekn. av tap etabl.lån	240 610	0
Boligtilskudd	988 299	988 299
Diverse grusfond	1 871 781	2 034 523
Vannverksfond	2 739 232	667 143
Kloakkfond	5 228 640	1 658 211
Feiervesenet	0	351 322
BYGGESAKSFOND	0	132 422
Sum fond	18 557 366	30 033 373

For omtale av utviklingen i selvkostfondene vises det til kap 6.2. Grusfondene skal gå til dekning av tilbakeføringsforpliktelser ved fremtidig avvikling av grustakene i kommunen. Disse midlene er i 2018 planlagt overført til Direktoratet for Mineralforvaltning som har godkjenningsansvar for avvikling av produksjonssted og styring av avsatte sikringsstillelser.

5 ARBEIDSGIVERANSVARET

5.1 Årsverksutvikling

5.1.1 Årsverkstabell

Virksomhetsområder	Pr. 31.12.15	Pr. 31.12.16	Pr 31.12.17	Endring 16/17
Rådmannen	11,3	11,5	11,5	-0,1
Kulturtjenesten	14,2	13,6	16,3	2,7
Oppvekst felles	11,5	12,5	14,0	1,5
Skole/SFO	289,5	298,8	306,5	7,6
Barnehage	102,4	104,2	121,2	17,0
Ressurssenter oppvekst	64,4	48,9	44,2	-4,7
NAV	16,6	12,0	14,4	2,4
Teknisk drift	44,9	49,4	49,2	-0,2
Hjemmetjenesten	107,0	106,6	107,2	0,6
Institusjonstjenesten	122,3	106,6	104,4	-2,2
Bo- og dagtilbudstjenesten	130,7	141,0	142,1	1,1
Integrering og mangfold	0,0	17,2	22,9	5,7
Sum antall årsverk Verdal kommune	914,7	922,2	953,7	31,5

Tabellen er et øyeblikksbilde pr. 31.12. hvert år.

5.1.2 Analyse årsverk

Endringen ved Integrering og mangfold skyldes etableringen av grunnskole for voksne på Møllegata voksenopplæring. Denne tjenesten ble tidligere kjøpt fra Levanger. Det ble ansatt flere lærere med fagkretsen matematikk, naturfag og engelsk.

Området barnehage har hatt en stor økning i årsverk. Denne økningen kan forklares med kjøpet av Maritvold barnehage. Med dette kjøpet overtok kommunen 12,7 årsverk. Resten av endringen er variable faktorer, der det på slutten av året var en liten økning i den variable bemanningen.

Kulturtjenesten har i forhold til størrelsen, en forholdsvis stor økning. Denne økningen er ikke reell da det er avdekket feilføringer i tidligere år samt at et årsverk på biblioteket ikke er medregnet i antall årsverk i 2016.

Ressurssenter oppvekst har en reduksjon på 4,7 årsverk. Dette skyldes i stor grad overføringen av Frisklivssentralen fra Ressurssenter oppvekst, til Hjemmetjenesten.

Skole/SFO har en økning på 7,6 årsverk, til 306,5 årsverk pr. 31.12.2017. Opp fra 289,5 årsverk i 2015. Dette er kommunens største virksomhetsområde, og økningen i prosent er 2,56% fra 2016-2017. Endringer som kan ha ført til denne økningen, kan være at det i 2015 kom en omgjøring i arbeidsmiljølovens § 14-9 Midlertidig ansettelse pkt 6:

(6) Arbeidstaker som har vært sammenhengende midlertidig ansatt i mer enn fire år etter første ledd bokstav a eller i mer enn tre år etter første ledd bokstav b og f, skal anses som fast ansatt slik at reglene om oppsigelse av arbeidsforhold kommer til anvendelse. Ved beregning av ansettelsestid etter andre punktum¹ skal det ikke gjøres fradrag for arbeidstakers fravær.

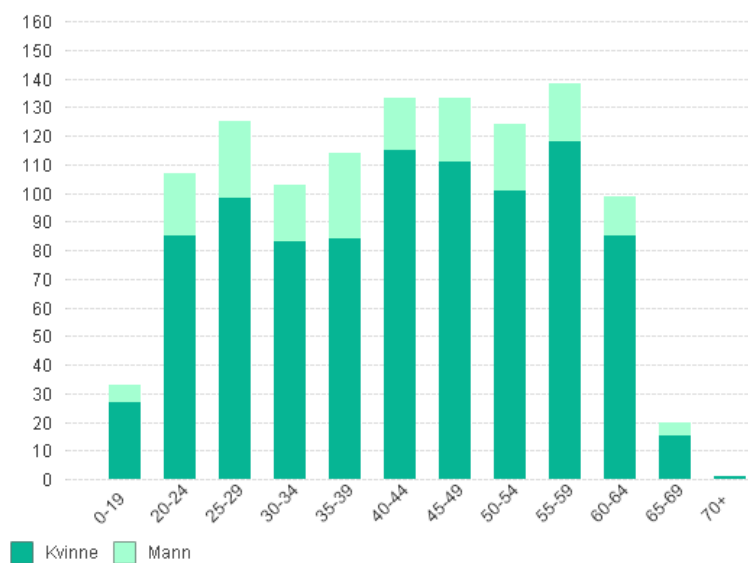
Her ble periode for midlertidighet endret fra 4 til 3 år, og dette medførte at det ble en opphopning av midlertidige ansettelser (vikarer) som hadde rett på fast stilling.

Det har vært en liten økning i uketimetallet i grunnskolen de 3 siste årene. (Valgfag med full virkning i 2017 og 1 time ekstra naturfag i barneskolen). I 2017 har det vært 5 ekstra lærere på ungdomstrinnet, innføring med økning i 2017 på tidlig innsats 1.-4. lærere – og en økning av elever med fremmedspråklig bakgrunn.

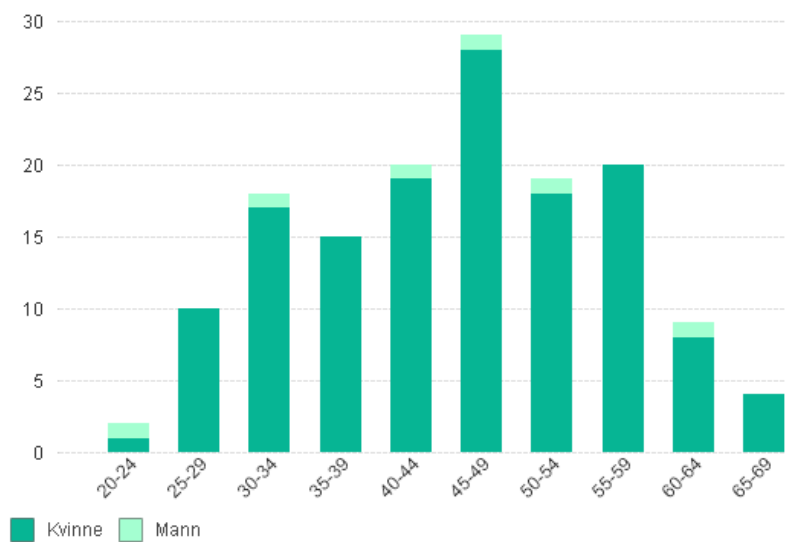
Årsverkstabellen er et øyeblikksbilde pr. 31.12 hvert år. Antall årsverk i kommunen beregnes pr. 31.12. hvert år og sammenlignes med forrige år. Endringer i årsverk fra et år til et annet kan skyldes tilfeldigheter på øyeblikksbildet/telletidspunktet. På begge telletidspunktene blir både den sykemeldte eller person som er ute i permisjon med eller uten lønn, regnet dobbelt. Dette pga av at vikaren også telles. Det betyr at de reelle årsverk i produksjon kan være vesentlig lavere enn de rapporterte tallene. Systemverktøyet vi har i dag klarer ikke å fange opp dette på en bedre måte.

Alderssammensetningen i Verdal kommune

Nedenfor er det tre figurer. De to første figurene gir en oversikt over ansatte i Verdal kommune registrert hos KLP i 2017. Disse 2 figurene inneholder kun ansatte med medlemskap i KLP. Figur 1 viser at kommunen har en forholdsvis jevn aldersfordeling for aldersgruppen 25 – 59 år blant ordinære medlemmer av KLP. Figur 2 viser sykepleierne ansatt i Verdal kommune, de har en egen ordning og er ikke med i den første figuren. I tillegg er det 245 ansatte i Verdal kommune som har medlemskap i Statens pensjonskasse, se diagram 3. Dette er lærere og annet pedagogisk personell i det offentlige skoleverket. Alderssammensetningen i Verdal kommune, blant disse, er mer konsentrert i gruppen mellom 35-39 år.

Figur 1KLP Ordinære medlemmer

Figur 2KLP Sykepleierordningen

Figur 3 SPK Ordinære medlemmer

Nøkkeltall for Verdal kommune

Kommuner og bedrifter

Dato	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
31.12.2013	42,32	258 571	373 857	65,47%	15,34%	11,47%	84,59%	1 097
31.12.2014	42,61	273 299	389 277	66,85%	14,39%	10,50%	83,95%	1 103
31.12.2015	42,66	273 201	397 773	64,89%	12,95%	9,15%	82,94%	1 102
31.12.2016	42,62	282 271	408 023	65,16%	11,35%	9,53%	82,38%	1 107
31.12.2017	42,54	297 491	419 031	66,91%	10,05%	8,31%	81,68%	1 130

Sykepleiere

Dato	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
31.12.2013	43,13	350 717	441 870	76,82%	12,29%	7,15%	96,43%	168
31.12.2014	44,24	372 439	468 239	77,24%	12,57%	7,42%	95,73%	164
31.12.2015	45,03	373 451	481 785	74,98%	15,79%	9,94%	96,25%	160
31.12.2016	45,30	370 369	490 766	72,82%	16,57%	10,01%	96,23%	159
31.12.2017	45,70	403 899	507 945	77,17%	17,39%	11,01%	95,89%	146

Medlemmer som mottar både lønn og pensjon fra KLP blir talt med både som aktive og som pensjonister.

Sammenligning av nøkkeltall

Kommuner og bedrifter

	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
Verdal kommune	42,54	297 491	419 031	66,91%	10,05%	8,31%	81,68%	1 130
Nord-Trøndelag	43,26	306 641	430 802	66,90%	11,06%	9,22%	73,96%	12 857
KLP-Total	43,28	325 703	440 144	69,94%	10,46%	9,12%	75,08%	291 566

Sykepleiere

	Gj.snitts- alder	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr aktiv	Gj.snitt pensjons- grunnlag pr årsverk	Gj.snitt aktuell deltid	Uføreandel	Uføreandel per årsverk	Kvinneandel	Aktive
Verdal kommune	45,70	403 899	507 945	77,17%	17,39%	11,01%	95,89%	146
Nord-Trøndelag	45,21	433 696	510 024	83,32%	13,24%	9,09%	93,64%	1 572
KLP-Total	43,52	458 486	523 798	85,96%	8,38%	5,75%	90,72%	86 037

Tallene ovenfor er hentet fra KLP sin statusrapport 2017. Den første figuren sier noe om endringer de siste årene for Verdal kommune. Endringer i gjennomsnittsalder, andel uføre, kvinneandel, e.t.c. Den andre figuren sammenligner Verdal kommune med Nord-Trøndelag i tillegg til KLP totalt.

Begrepsavklaringer:

Pensjonsgrunnlag: Pensjonsgivende inntekt i pensjonsordningen.

Gj.snitt pensjonsgrunnlag per aktiv: Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for alle aktive medlemmer.

Delvise pensjonister inngår med den stilling de er aktive i.

Gj.snitt pensjonsgrunnlag per årsverk: Sum pensjonsgrunnlag aktive medlemmer / antall årsverk aktive medlemmer. Delvise pensjonister inngår med den stilling de er aktive i.

Gj.snitt aktuell deltid: Gjennomsnittlig aktuell deltid for aktiv bestand ved uttrekkstidspunktet. Delvise pensjonister inngår med den stilling de er aktive i.

Uføreandel: Antall uføre / Sum aktive og uføre. Delvis uføre telles både som aktive og uføre.

Uføreandel per årsverk: Antall uføre årsverk / Sum aktive årsverk og uføre årsverk

Kvinneandel: Antall aktive kvinner / antall aktive totalt.

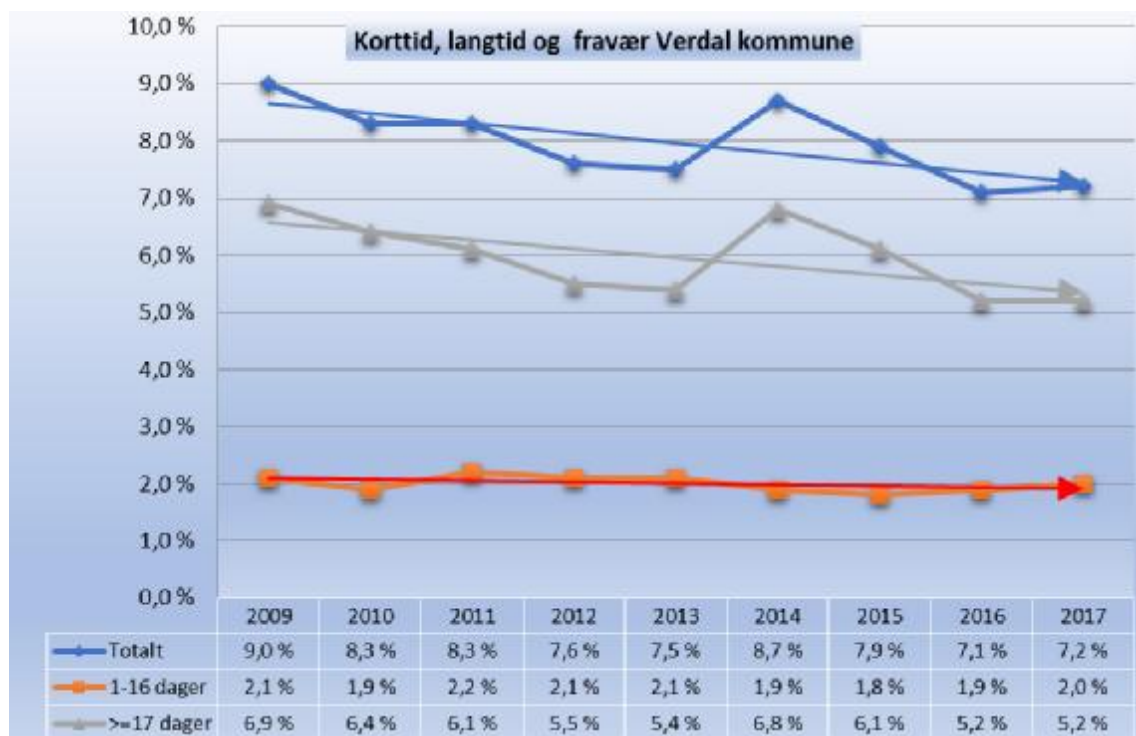
5.2 Sykefravær

Tabellen nedenfor viser utviklingen i sykefravær for hvert enkelt virksomhetsområde fra 2016 til 2017. Det er små endringer fra 2016 til 2017.

Sykefravær pr. enhet	2016			2017			Endring 2016-2017
	Totalt dager	1-16 dager	>= 17 dager	Totalt dager	1-16 dager	>= 17 dager	
110 Rådmannen	3,0 %	0,6 %	2,4 %	3,9 %	1,1 %	2,8 %	0,9 %
Oppvekst	6,6 %	1,8 %	4,8 %	6,7 %	1,8 %	4,9 %	0,1 %
126 Oppvekst felles	0,0 %	0,0 %	0,0 %	8,2 %	2,4 %	5,8 %	8,2 %
127 Virksomhetsområde skole/sfo	5,6 %	1,6 %	4,0 %	6,2 %	1,6 %	4,6 %	0,6 %
128 Virksomhetsområde barnehager	9,2 %	2,2 %	7,0 %	7,9 %	1,8 %	6,1 %	-1,3 %
130 Ressurscenter Oppvekst	7,5 %	2,0 %	5,5 %	7,0 %	2,6 %	4,4 %	-0,5 %
Velferd	8,5 %	2,2 %	6,3 %	8,7 %	2,5 %	6,2 %	0,2 %
150 Hjemmetjenesten	7,2 %	2,6 %	4,6 %	8,3 %	2,3 %	6,0 %	1,1 %
153 Institusjonstjenesten	10,3 %	2,0 %	8,3 %	9,0 %	2,3 %	6,7 %	-1,3 %
156 Bo og dagtilbudstjenesten	8,3 %	2,2 %	6,1 %	9,0 %	2,8 %	6,2 %	0,7 %
135 NAV	3,3 %	0,7 %	2,6 %	6,0 %	1,0 %	5,0 %	2,7 %
Samfunnsutvikling	5,6 %	1,0 %	4,6 %	4,5 %	1,3 %	3,2 %	-1,1 %
125 Kultur	1,5 %	0,7 %	0,8 %	2,2 %	1,1 %	1,1 %	0,7 %
141 Teknisk drift	5,8 %	0,9 %	4,9 %	5,0 %	1,1 %	3,9 %	-0,8 %
145 Integrering og mangfold				5,3 %	2,0 %	3,3 %	5,3 %
Totalt:	7,1 %	1,9 %	5,2 %	7,2 %	2,0 %	5,2 %	0,1 %

Integrering og mangfold som eget virksomhetsområde eksisterte ikke i 2016, og derav ingen fraværstall.

Utvikling i sykefraværet i perioden 2009-2017:

Som grafen viser, har det totale fraværet gått nedover de siste årene, mens korttidsfraværet ligger stabilt rundt 2%. Fra 9,0 % i 2009 og til 7,2 % i 2017. Korttidsfraværet har beveget seg svakt oppover de siste 3 årene. Verdal kommune er IA-bedrift og de ansatte har mulighet til å bruke inntil 3 ganger 8 egenmeldingsdager. En økning i korttidsfravær ved å bruke en egenmeldingsdag når en er syk, i stedet for å presse seg for lenge i arbeid, kan gi en nedgang i langtidsfraværet. Det totale sykefraværet har gått jevnt nedover siden 2009. Det er imidlertid en liten oppgang i det totale fraværet på 0,1% fra 2016 til 2017. Vi kan ikke i dag fastslå om vi har nådd et vendepunkt eller ikke.

Sykefraværet varierer med de forskjellige områdene i kommunen. Områdene innen helse og velferd har generelt sett det høyeste fraværet i en kommune. Skole og barnehager følger deretter, mens kontor/administrasjon, generelt sett har det laveste fraværet. Dette er fellestrekk for alle landets kommuner.

Sykefraværstatistikken viser områder/enheter med høyt sykefravær. Et høyt sykefravær på en enhet kan være helt normalt, slik at årsakene må avklares, for det er ulike årsaker til at enkelte virksomheter har et høyt sykefravær. 8% sykefravær innen området skole kan være høyt sammenlignet med andre skoler, men trenger ikke være høyt sammenlignet med områder innen helse, hvis gjennomsnittfraværet normalt sett ligger høyere.

Sykefravær deles opp i korttidsfravær, langtidsfravær og det totale fraværet. Korttid er i arbeidsgiverperioden, de første 16 dagene. Langtidsfravær er fravær fra og med 17. dag og ut sykefraværsåret. Totalt fravær er disse to til sammen. Fraværet som beregnes er sykemeldt og egenmeldt fravær, som registreres inn i lønssystemet. Fravær syke barn regnes ikke med.

Sykefraværet til Verdal kommune sammenlignet med andre kommuner:

KS utarbeider fraværstatistikk for alle ansatte i kommuner, fylkeskommuner og andre virksomheter som er i KS' tariffområde. Disse sykefraværstallene kan pr. i dag ikke direkte sammenlignes med kommunens egen statistikk. Årsaken til det er at KS bruker et annet beregningsgrunnlag en det kommunens lønns og personalsystem bruker. KS sine tall kan imidlertid gi en pekepinn på hvilket nivå Verdal kommune ligger i forhold til andre. Tallene fra KS viser følgende for perioden fra og med 4. kvartal 2016 – til og med 3. kvartal 2017, som er de siste ferdige tall:

Gj.snitt alle kommuner i Norge	9,91 %
Nord-Trøndelag fylkeskommune	6,39 %
Levanger kommune	9,15 %
Stjørdal kommune	11,18 %
Namsos kommune	12,43 %
Steinkjer kommune	9,83 %
Verdal kommune	9,91 %

Verdal kommune ligger akkurat på gjennomsnittet for alle kommuner i Norge. Sammenlignet med de største kommunene i Nord-Trøndelag, ligger vi midt på treet, men vi har fremdeles en del å strekke oss etter.

5.3 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Arbeidsmiljøutvalget: Det er i 2017 avholdt 5 møter i arbeidsmiljøutvalget. 2 av disse møtene har vært felles med AMU Levanger.

HMS-/IA-planer: I 2017 har 44 av 46 enheter/verneområder i Verdal kommune utarbeidet HMS/IA-planer. Planen inneholder både evaluering, målsetting og tiltak for både overordnet og lokalt IA- og HMS- arbeid. Planene har nå en varighet på to år og fyller kravene til HMS-systematikk, jfr. arbeidsmiljøloven, internkontrollforskriften og kommunens overordnede IA-avtale og HMS mål.

HMS-besøk (Internkontroll): Det er ikke gjennomført noe HMS-besøk i Verdal kommune i løpet av 2017. Normalt planlegges det tre besøk på høsthalvåret, men grunnet ressursmangel ble dette ikke gjennomført.

Bedriftshelsetjenesten

Ant HMS og Bedriftshelse AS har levert bedriftshelsetjenester for ansatte i Verdal kommune fram til 2016. Etter ny anbudsrunde fikk Ant HMS tilslag på videre levering av bedriftshelsetjenester til Verdal kommune i 2017 og 2018, med opsjon på forlengelse av avtalen ytterligere 1+1 år. Avtale er i samarbeid med Levanger kommune. Bedriftshelsetjenesten leverer månedlige rapporter på forbruk av timer og tjenester.

Tabellen under viser forbruk av timer i 2016 og 2017:

Kommune	Timer 2016	Timer 2017
Levanger	461	536
Verdal	370	582
ISK	261	220
SUM	1 092	1338

Rammetallet for Levanger og Verdal kommune er i henhold til avtale 1200 timer. I 2017 ble det et merforbruk av antall timer, dette skyldes i hovedsak mye arbeid i forbindelse med oppfølging av pålegg etter tilsyn fra arbeidstilsynet. Dette gjelder oppfølging av risikokartlegging i forbindelse med vold og trusler innenfor helsetjenesten. I tillegg har det vært brukt mye timer på oppfølging av saker i forbindelse med omorganisering og saker innenfor område psykososialt arbeid. Rådmannen og arbeidsmiljøutvalget ble orientert om økningen av timeantallet i november måned 2017.

Fysisk aktivitet for kommunale ansatte

1. Kommunale gruppetimer på SPREK Verdal er gjennomført hver uke i 2017
2. Det er tilrettelagt for egen svømmetime kun for kommunale ansatte hver uke i 2017
3. Bedriftsidrettslaget har arrangert fysiske aktiviteter for ansatte i 2017

HMS/IA opplæring

Det er gjennomført felles HMS-kurs for ledere, verneombud og tillitsvalgte i Verdal og Levanger kommune:

- 40 timers HMS-kurs ble gjennomført i mars/april måned 2017, 36 ledere og verneombud deltok på kurset.
- Det ble gjennomført to dagers oppfriskningskurs HMS både på våren og høsten i 2017.
Februar/mars måned 24 ledere og verneombud deltok
November måned 14 ledere og verneombud deltok
- Forum for verneombud ble gjennomført
Mai måned – 26 verneombud deltok
Oktober måned - 58 verneombud deltok
- IA dag ble gjennomført - 47 ledere, tillitsvalgte og verneombud deltok. Tema var Oppfølgingssamarbeidet – Dialog og tillit. Med fokus på samarbeid mellom arbeidsgiver, ansatt og lege, samt tillitsskapende ledelse.

Seniortiltak

Det kan innvilges individuell tilrettelegging utover arbeidsmiljølovens og IA-avtalens bestemmelser for tilrettelegging, fra og med fylte 62 år til fylte 67 år. I tillegg kan det innvilges inntil 7 fridager, avhengig av den ansattes individuelle behov og stillingsstørrelse. Seniortiltak kan også brukes etter fylte 67 år, men er ingen rettighet. Seniortiltak kan ikke kombineres med delvis AFP. Nesten alle avtalene om seniortiltak inngås med fridager.

Det ble gjennomført 2 felles seniorseminar for ansatte i Verdal kommune, Innherred samkommune, Levanger kommune i januar 2017. Dette i samarbeid med Kommunal Landspensjonskasse. Personlig innbydelse til alle ansatte som fyller 60 år, med tema: Generell informasjon om pensjon og pensjonsrettigheter. Fra Verdal deltok 21 ansatte.

Kvalitetssystem Compilo

Målsetting med kvalitetssystemet er å ivareta kommunens plikt til, og behov for internkontroll og grunnlag for risikovurderinger og varsling. Kvalitetssystemet vårt består av et «Dokumentbibliotek» og et «Avvikssystem». Dokumentbiblioteket inneholder kommunens styrende dokumenter, slik som retningslinjer og planer (både eksterne og interne), prosedyrer, rutiner, etc. Avviksregistreringene gir grunnlag for å iverksette ulike forbedringstiltak, og er et dokumentasjonsgrunnlag for å rapportere blant annet nestenulykker, skader og fysiske og psykiske arbeidsmiljøsaker innad i kommunen.

Det er gjennomført felles kurs/samlinger og opplæring ute på enhetene i bruk av kvalitetssystemet Compilo, det er hovedsakelig avviksrapportering som er tema på opplæringen. Det har også vært gjennomført opplæring på dokumenthåndtering i kvalitetssystemet, dette gjelder revidering og innføring av nye prosedyrer og rutiner.

Det ble totalt rapportert 2476 avvik i Verdal kommune i 2017, dette er 371 flere avvik sammenlignet med 2016. Ledere og verneombud spiller en viktig rolle for å etablere en god avvikskultur ute på enheten. Opplæring i bruk av kvalitetssystemet og oppfølging av avvik har også en effekt på antall meldte avvik. Det er fortsatt ansatte som jobber innenfor helse som melder flest avvik. De har en annen bedriftskultur for å melde avvik innenfor helse, sammenlignet med ansatte som jobber innenfor skole, barnehager, samfunnsutvikling og kultur.

Tabellen viser totalt antall avvik som er rapportert i 2015, 2016 og 2017.

Kommune	Avvik 2015	Avvik 2016	Avvik 2017
Verdal	1 713	2 105	2476
ISK	20	51	29
Sum	1733	2156	2505

5.4 Diskriminering og likestilling

Alle som bor i Norge skal ha like muligheter til å bidra og til å delta i fellesskapet, uavhengig av kjønn, etnisk bakgrunn, seksuell orientering og funksjonsnedsettelse.

Kommunen har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Vern mot diskriminering i arbeidslivet sikres gjennom fire ulike lover:

Likestillingsloven forbyr diskriminering på grunn av kjønn, graviditet og foreldrepermisjon.

Diskrimineringsloven forbyr diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven forbyr diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Loven stiller også krav om individuell tilrettelegging på arbeidsplassen.

Arbeidsmiljøloven forbyr diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i fagforening, seksuell orientering og alder.

Tabell under viser den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen. Oppsett synliggjør kjønnsfordeling av personellressurs med hensyn til deltid, lederstillinger, snittlønn og sykefravær. Tabell viser og fordeling av menn/kvinner i kjønnsdominerte yrker. Status er pr desember 2017.

Ansatte	Kvinner	Menn	Totalt
Antall fast ansatte Verdal	958	202	1 160
Gj.sn. stillingsprosent	76,13 %	87,86 %	78,47 %
Gj.sn. lønn pr. årsverk	445 657	480 463	452 607
Rådmann og kommunalsjefer	1	3	4
Virksomhetsledere	5	5	10
Gj.sn. lønn virksomhetsledere	702 100	741 825	726 546
Andel deltidsstillinger			
0-49,99 %	10,33 %	8,46 %	10,00 %
50-99,99 %	53,21 %	25,37 %	48,35 %
100 %	36,46 %	66,17 %	41,65 %
Menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker - prosent			
Pleie og omsorg		8,02 %	
Barnehager		7,63 %	
Teknisk	20,41 %		
Oppvekst	Kvinner	Menn	Total
Stillingsprosent	85,23 %	88,70 %	85,88 %
Gjennomsnitt lønn pr årsverk	453 003	469 948	456 204
Omsorg og velferd	Kvinner	Menn	Total
Stillingsprosent	66,14 %	70,50 %	66,41 %
Gjennomsnitt lønn pr årsverk	428 591	440 546	429 623
Fravær	Fravær kvinner i dagsverk	Fravær menn i dagsverk	
Barns sykdom	883	193	
Fravær 1-16 dager	4 358	636	
Fravær >17 dager	11 820	1232	
Politiske lederverv	Kvinner	Menn	
Ordfører		1	
Varaordfører	1		

5.5 Etikk

Verdal kommune har etiske retningslinjer.

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med disse generelle etiske retningslinjene er at alle kommuneansatte skal være seg dette bevisst. De etiske retningslinjene skal være av overordnet karakter, og er ikke detaljerte regler.

De er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte ansatte. Bestemmelsene som er nedfelt er ikke alltid presise, men angir rettslige standarder.

Retningslinjene har sitt utspring i allmenngyldige etiske verdier og normer som for eksempel rettferdighet, lojalitet, ærlighet, pålitelighet, sannferdighet og at man skal behandle andre slik man selv ønsker å bli behandlet.

Det er mange rettsregler (lovfestede og ulovfestede) som har innvirkning på de etiske verdier og normer i kommuneforvaltningen. De til enhver tid gjeldende etiske normene påvirker utformingen av lover og annet regelverk. Slik sett utfyller retningslinjene de eksisterende rettsreglene.

6 KOMMUNAL PLANLEGGING OG STYRING

6.1 Kobling til andre planverk

Økonomiplanen er kommuneplanens handlingsdel og kommunestyrets arena for beslutninger om hvordan kommunene skal utvikles og hvilken innsats som skal prioriteres og gjennomføres de kommende 4 år. Fordeling og omfordeling av økonomiske rammer avgjør hvordan kommunal aktivitet innrettes og hvilke tiltak som settes i verk. Ved å legge samfunns mål og strategier for utviklingen i Planstrategien og Kommuneplanen til grunn, sikres langsiktighet i prioriteringene. Helhet sikres ved at prioriteringene skjer med utgangspunkt i og på tvers av kommunedelplanene, som bla. bygger på temaplanene.

Gjeldende Planstrategi 2017-2020, PS 32/17 vedtatt av kommunestyret april 2017 viser hvilke planoppgaver som skal prioriteres for å møte kommunenes behov. Planstrategien er ikke en plan, men en arena for samordna vurderinger av utviklingstrekk som ifølge den helhetlige samfunnsanalysen påvirker utviklingen av våre lokalsamfunn og kommuneorganisasjoner. Planstrategien gir retning, rammer inn og er forpliktende for all kommunal planlegging.

Tabell under viser status for planlagte aktiviteter i 2017 for kommunens planverk ref gjeldende Planstrategi.

KOMMUNALE PLANBEHOV	Gjennomføring/Status
Kommuneplanens samfunnsdel	Forberedende arbeid iverksatt i 2017, revidering starter i 2018.
Revidering av overordnede strategier	Samkommunestyret vedtok i sak 37/17 felles strategier for Klima og energi for Levanger og Verdal.
Klima og energi	Vedtak i kommunestyret i sak 6/18 Felles strategi for forskning, utvikling og innovasjon (FOUI-strategi).
Frivillighet	Det er enda ikke utarbeidet forslag til strategier for frivillighet og integrering.
Forskning, utvikling, innovasjon og kompetanse Integrering	
Kommuneplanens arealdel	Oppstart i 2018
Revidering av planen	
Kommunedelplaner	
Næring Levanger og Verdal, revidering	Kommunedelplan næring 2017-2020 for Levanger og Verdal ble vedtatt i møtet 19.06.17, PS i 62/17
Anlegg og infrastruktur, ny	Ikke påbegynt.
Kommunedelplan Verdal by, ny	Komite for plan og samfunn behandlet kommunedelplan Verdal byområde i november 2016. Det ble da gjort vedtak som nødvendiggjorde en ny høringsrunde. Komiteen behandlet saken på nytt i februar 2017. Det ble i mars holdt meklingsmøte med Fylkesmannen og Jernbaneverket. Meklingen førte ikke fram og planen ble

	vedtatt i k.sak. 45/17 i møtet 29.05.17. De forhold det foreligger innsigelse til ble tatt ut for videre behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet, slik at øvrig del av planen kunne vedtas med rettslig bindende virkning.
Oppvekst, revidering	2017 Som følge av nye føringer for både skole og barnehage i 2017 i form av ny rammeplan og ny overordnet del av læreplanverket ble prosessen med revidering forskjøvet til 2018
Områdeplaner	
Leklemsåsen	2017-2018 Videre framdrift knyttet til revidering av kommuneplanens arealdel, med oppstart 2018.
Nestvoldjordet	Områderegulering vedtatt i PS 49/17 i møte 29.05.17.
Temaplaner mm	
Oppvekst	2017 Som følge av nye føringer for både skole og barnehage i 2017 i form av ny rammeplan og ny overordnet del av læreplanverket ble prosessen med revidering forskjøvet til 2018
Skolebruk, ny	2017 Som følge av vedtak om ny skolestruktur, PS 56/17 – vil det jobbes med å ferdigstille framtidsrettede skolebygg. Behovet for planen utgår derfor.
Boligplan	2017-2019 Planprosess pågår.
Vold i nære relasjoner	2017-2018 Planprosess pågår.
Helhetlig ROS-analyse, revidering	Fortløpende
Beredskapsplan, revidering	Fortløpende
Nasjonaljubileum «1030 – 2030 Norge i tusen år» - <i>Temaplanprosessen og temaplanen samordnes og kobles med interkommunal planprosess og plan for Kultur-, opplevelses- og aktivitetsaksen Steinkjer-Trondheim.</i>	2017-2019 Planprosess pågår.
Anlegg for lek, idrett og aktivitet	2017 Planprosess pågår.
Landbruk felles, ny	Temaplan landbruk er felles for Verdal og Levanger kommuner. Vedtatt i samkommunestyrets sak 29/17 i møte 18.08.17. Før 01.08.2018 skal det utarbeides tiltaksplaner i kommunene.
Beredskapsplan for krisehåndtering i landbruket, felles, ny	Planen er utarbeidet gjennom et partnerskapsprosjekt med Verdal kommune, Levanger kommune og Levanger og Verdal landbruksforum, som har omhandlet forebygging og håndtering av kriser i landbruket.

6.1.1 Gjennomføring av driftstiltak i henhold til økonomiplanen

Tiltak, drift	Kostnad	
(Tall i mill)	2017	Status pr 31.12.17
PRIORITERTE TILTAK FRA ØKONOMIPLANEN 2017-2020		
FELLES		
Valg	0,4	Stortingsvalg høst 2017
Lærlingeordning	1,0	Omfatter ca 20 lærlinger, administreres av virksomhetene
Innkjøpssamarbeid med kommuner i Værnesregion(VR) og Inn-Trøndelagssamarbeidet (INT).		Nedsatt en arbeidsgruppe bestående av VR, INT samarbeidene og innkjøp Levanger/Verdal. Gruppe utarbeider et beslutningsgrunnlag til rådmennene som skal danne grunnlaget for saksframlegg om å formalisere samarbeidet. Fullføres vår 2018.
KULTUR, NÆRING, SAMFUNNSUTVIKLING ,TEKNISK DRIFT		
Anmodning fra IMDi om bosetting 40 personer		Mottok 37 flyktninger etter anmodning fra IMDi, i tillegg kom 19 personer i forbindelse med familiegjenforening.
Stiklestad nasjonale kultursenter, prosjektstilling knyttet til utvikling mot 2030	0,1	Årlig tilskudd for periode 2017-2019
Etablering av frivillighetsforum/revidering av temaplan frivillighet		Ikke gjennomført
Utbygging av digital infrastruktur		Innvilget utbyggertilskudd gjennom NKOM bredbåndstøtteordning
Anbud på førstelinje, etablerermottak og opplæring		Gjennomført off. anbudskonkurranse, leverandør valgt.
Reiseliv og destinasjonsutvikling		Gjennomført off anbudskonkurranse, for felles innkjøp av destinasjonsutvikling, leverandør valgt.
Deltakelse i prosjektet «Attraktive nordiske byer», initiert av Nordisk Ministerråd.		Søkt om deltakelse sammen med Levanger og Steinkjer. Prosjektet går over perioden 2017-2019.
Temaplan for klima og energi		Klimastrategi vedtatt av samkommunestyret oktober 2017
Felles næringsplan for Verdal og Levanger		Vedtatt av samkommunestyret juni 2017

Tiltak, drift	Kostnad	
NYE PRIORITERTE TILTAK		
OPPVEKST		
Ekstra time naturfag 5.-7. klasse	0,3	Innført som forutsatt og videreført
Ekstra årsverk u-trinn, lærertetthet	3,35	Innført som forutsatt, men opphørte høsten 2017
Ekstra årsverk 1. - 4. trinn, lærertetthet	1,7	Innført som forutsatt, og ordningen er videreført med helårseffekt i 2018
Utstyrsbua	0,53	Tiltak videreført med finansiering gjennom fattigdomsmidler
Ungdomslos	0,6	Tiltak videreført med finansiering gjennom fattigdomsmidler
Utviklingsprosjekter og kompetansehevinger i skole		Under innføring
Utviklingsprosjekter og kompetansehevinger i barnehage		Under innføring
Barnevernvakt	0,35	Fast ordning fra 2017
Ungdommens hus	1,4	Panzer åpnet våren 2017, med fast åpningstid to ettermiddager per uke
Moderasjonsordning barnehage	1,84	Ordningen er innført som forutsatt, helårsvirkning i 2017
Nasjonal norm for bemanning i barnehage	3,5	Økte kostnader vil komme i driftsåret 2018
Justering av skolestruktur		Ny skolestruktur vedtatt i PS 56/17
HELSE OG VELFERD		
Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester	0,97	Leder tilsatt, i drift fra april 2017.
Dag, læring og mestringstilbud		Frisklivsentralen overdratt fra ROS 01.07.17 og er organisert som en del av hjemmetjenesten. Samorganisering av dagtilbud og Frivillig Verdal realisert fra 01.08.17.
Hjemmetjeneste aktivitetsjustering		Årsverksinnsparing ved innføring av multidose, omfattet 3 årsverk - ikke realisert.
Avvikling av sykehjemsplasser	-4,5	Utført som forutsatt ØBH -1 årsverk, kjøkken -0,5 lærer, økte satser, adm. -0,2 årsverk

Tiltak, drift	Kostnad	
Samordning rustjenester og psykisk helse		Ikke realisert.
Bo og dagtilbud Avlastningstjeneste/		2 helgestillinger ble holdt vakant. Ressursbruk ble justert etter antall brukere pr helg og med en litt mindre bemanningstetthet.
Bo og dagtilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne		Ca 2,5 årsverk ble redusert på grunn av bruker som flyttet inn i et annet tjenesteområde. 1 årsverk ble redusert som følge av at en omsorgsleilighet ved Prost Brants vei ble holdt ledig. 1 årsverk redusert på Lysgård knyttet til bedre logistikk på tjenestene /mer effektivt utnyttet arbeidslister. Det ble imidlertid en ny stor økning i årsverk (ca 7 årsverk) knyttet til etablering av base ved Reinsholm Vest fra mai/juni 2017.
Psykiske helse		Endret turnus -0,6 årsverk. Det ble holdt ulike vakanser i løpet av året for å klare innsparingskravet. Større forbruk enn budsjettet i slutten av 2017 knyttet til økt brukerbehov. Dette startet en prosess med å etablere en egen institusjonsplass med styrket bemanning fra januar -18. Antall søknader/henvisninger til avd psykisk helse har økt med 40 % fra 2016 til 2017. I 2017 mottok avdelingen 303 søknader/henvisninger.
Rustjeneste		Bortfall av tilskuddsmidler, reduksjon av 1,5 årsverk, status.
Konseptutvikling helsehus	1,5	Planlegging og programmeringsarbeid igangsatt.
Tiltak i NAV		Leiekontrakt med Tryggården oppsagt – realisert fra 01.09.17. Økonomisk sosialhjelp er redusert fra august og ut året fra ca 180 tjenestemottakere til ca 120 tjenestemottakere.
Endret tilbud helse Ressurskrevende tjenester i omsorgstjenesten		Innført som forutsatt

6.1.2 Gjennomføring av investeringstiltak i henhold til økonomiplanen

Hovedoversikt investeringer fra økonomiplan 2017-2020 / 2018-2021 Tiltak	Status pr 31.12.17
IKT-utstyr i kommuneorganisasjonen	Avsatt 3,9 mill, tiltak gjennomført
IKT-utstyr i skoler og barnehager	Avsatt 3,0 mill, tiltak gjennomført
IKT-utstyr i helse/velferd	Avsatt 3 mill, tiltak ikke gjennomført
Velferdsteknologi helse/velferd	Avsatt 5 mill, tiltak gjennomført i liten grad
Oppgradering skolebygg	Avsatt Ørmelen 7 mill, Vinne 1,5 mill, Stiklestad 1,5 mill, Verdalsøra 1 mill Ørmelen og Verdalsøra utført, Vinne/Stiklestad mindre tiltak utført
Etablering ENGIA-rom ved MNRT	Avsatt 2,7 mill, tiltak gjennomført
Mindre tiltak barnehager	Avsatt 1,0 mill, planlagte tiltak utført
Vuku barnehage, nybygg	Avsatt 8,0 mill Forprosjekt gjennomført høst 2016. Bygging i gang, ferdig høst 2018
Oppgradering barnehagebygg	Avsatt 0,1 mill (Reinsholm barnehage) Ikke effektivert.
Utstyr/inventar omsorg og velferd	Avsatt 0,5 mill, planlagt utstyr innkjøpt
Brannsikring/nødstrøm Verdal bo- og helsetun	Avsatt 3,4 mill, prosjektet er i gang og fullføres vår 2018
Bygninger helsedrift m.v	Avsatt 4,0 mill, programmering og reguleringsplan igangsatt
Oppgradering kommunale boliger	Avsatt 1,0 mill, ikke effektivert
Oppgradering avlastningsbolig, Ringveien nord	Avsatt 4,8 mill, ferdigstilt
Oppgradering avlastningsbolig	Tiltak ferdigstilt
Kommunale uteområder og ulike idretts-, friluft- og kulturanlegg	Avsatt 5 mill, Klubbhus og basketballbane Vinne ferdig.
Friidrettsanlegg	Avsatt 13,2 mill, tiltak utsatt
Nord-Trøndelag teater	Avsatt 10 mill, tiltak ferdigstilt
Oppgradering bokbuss	Avsatt 0,3 mill, tiltak ferdigstilt

Hovedoversikt investeringer fra økonomiplan 2017-2020 / 2018-2021 Tiltak	Status pr 31.12.17
Sentrumsutvikling	Avsatt 5+6+0,5 mill, Uteareal Nord-Trøndelag teater, Moparken og skatepark. Prosjekter igangsatt og ferdigstilles vår 2018
Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	Avsatt 4 mill, Herredshuset ferdigstilt, Rådhuset påbegynt
Ungdommens hus	2 mill, ferdigstilt, kun mindre endringer gjenstår.
ENØK-tiltak kommunale bygg	Avsatt 0,5 mill, avsatte midler benyttet.
Holmen bro	Avsatt 7 mill, anbud ute vinter 2018. Bygging i løpet av 2018.
Kommunale veger	Avsatt 8 mill (Opprusting/asfaltering av Ravlov, Vistvikv, Østvollv, Sandstiv, Moholtv, Kokkv, Brennev) Tiltak utført.
Gang- og sykkelveger	Avsatt 5 mill (Sentrum til Ørin, sentrum til Reinsholm, skilting Verdal by) Tiltak delvis gjennomført
Havnekrysset forskuttering	Avsatt 9,3 mill, tiltak ferdigstilt
Maskiner, traktor klippere	Avsatt 0,3 mill, tiltak ferdigstilt
Brannordningen, overflate og redningsutstyr	Avsatt 0,25 mill, tiltak ferdigstilt
Boligfelt Leklemåsen	Avsatt 0,5 mill, mulighetsstudie utført
Boligfelt Lysthaugen, 14 boligtomter	Avsatt 8,5 mill, tiltak ferdigstilt
Kjøp av tjenestebiler	Avsatt 2 mill , tiltak ferdigstilt
Tiltak hovedplan vannforsyning	Avsatt 14,5 mill, Volhaugen pågår, Ulvilla ferdig.
Utbedring kloakkanlegg sentrum	Avsatt 8 mill Volhaugen, pågår, ferdigstilles 2018
Sanering av spredt avløp	Avsatt 5,5 mill Fætta, pågår og ferdigstilles vår 2018

6.2 Selvkost

I 2016 ble det på selvkostområde vann og avløp et merforbruk på 2,72 mill med en samlet dekningsgrad på 95,18%. Merforbruket ble finansiert med bruk selvkostfond, som pr 31.12.16 blir redusert til 7,97 mill kr.

I 2017 er fakturerte kommunale avgifter på selvkostområde vann og avløp 5,64 mill lavere enn kostnadene knyttet til drift og dekningsgraden er samlet på 90,2%. Merforbruket er også i 2017 finansiert ved bruk av selvkostfond. Selvkostfond er pr 31.12.17 redusert til 2,32 mill kr.

I kapittel 4.5.1 beregning av korrigert årsresultat, er det korrigert for at kommunen i 2017 finansierer større utgifter til selvkostområdene enn inntekter som kommer inn på gebyrer. Når kommunen i tidligere år har tatt inn for mye i gebyrinntekter, skal dette tilbakeføres innbyggerne i form av lavere gebyrer de påfølgende år. Altså er utgiftene til selvkostområdet kunstig høyt i 2017 som følge av plikten til å tilbakeføre. Dermed er også årsresultatet for kommunen i 2017 kunstig lavt.

For tjeneste vann er kvantumsavhengige satser for 2018 uendret fra 2017 til 2018 med unntak av fastgebyr på eiendom som er økt med kr 325. For tjeneste avløp er fastgebyret økt med kr 175, mens øvrige kvantumsavhengige satser er redusert.

7 INTERNKONTROLL

7.1 Rutiner for internkontroll

Kravet til internkontroll er hjemlet i KommuneLOvens § 23 og handler om å sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

I praksis er internkontroll formaliseringer, dokumenter og rutiner (arbeidsformer, kontrolltiltak, prosedyrer og rapporteringer) som utarbeides, vedlikeholdes, kontrolleres og følges opp for å sikre at kommunen har den ønskede utvikling, at lover og regler overholdes, at det er kvalitet og effektivitet i tjenestene, og at omdømme og legitimitet ikke svekkes.

I Verdal kommunes internkontroll inngår plan- og styringssystemet, årshjulet, planverket, tertialrapporter og årsberetning. Videre inngår kvalitets- og avvikssystemet, reglementer innenfor personalforvaltning og arbeidsgiverområdet, delegasjonsreglementet og etiske retningslinjer.

En viktig dimensjon i internkontrollen i Verdal kommune er arbeid med de grunnleggende verdier og etisk standard. Det er gjennom forståelse av dette grunnlaget også mekanismene for å forstå de skrevne regler og retningslinjer etableres. Denne forståelsen gir igjen grunnlag for en adferd som er i tråd med etiske standarder og god forvaltningsskikk, slik den nedforstående figuren viser.

15

Velg Vis – Maler – Lysbildemål for å endre denne teksten

Medarbeiderundersøkelser og brukerundersøkelser understøtter de faste aktivitetene de årene slike gjennomføres. Det samme gjør økonomireglement, som vedtas årlig, samtidig med behandling av budsjett/økonomiplan og reglement for finansforvaltning som vedtas en gang i hver kommunestyreperiode. Den økonomiske internkontrollen er også i stadig utvikling, med

rutinebeskrivelser og kontrollaktiviteter. Stadig større andel av kjøp av varer skjer gjennom e-handel, og dette bidrar også til stadig forbedret internkontroll.

Kommunen har faste etablerte rapporteringsstrukturer til kommunestyret for den økonomiske utviklingen gjennom året. Rapportering i henhold til finansreglementet skjer samtidig.

De vedtatte etiske retningslinjer og arbeidsreglement etterleves. Dette blant annet med tanke på ansattes adgang til å inneha ekstraervert og biert, styreverv eller annet lønnet oppdrag som er uforenelige med den kommunale arbeidsgivers legitime interesser, eller er egnet til å svekke tilliten til forvaltningen.

Det utvikles stadig sterkere kunnskapsgrunnlag for beslutningsstøtte, og med det redusert risiko. Stadig oftere blir risiko- og sårbarhetsanalyser gjennomført i forbindelse med beslutningsprosesser, og dette må fortsatt utvikles videre systematisk.

7.2 Håndtering av avvik, varsler og klagesaker

Verdal kommune benytter et eget kvalitetssystem Compilo for både å dokumentere interne rutiner og prosedyrer, samt til å varsle avvik internt. Dette foregår i en kontinuerlig prosess, hvor også Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er et aktivt organ.

Rutiner for varsling:

Verdal kommune har egne rutiner for hvordan den enkelte ansatte kan varsle. Når det gjelder saksbehandling av mottatte varsel, har det ikke vært egne rutiner for dette – utover det som følger av lovverk (bl.a. forvaltningslov og offentlighetslov). For å sikre at innkomne varsler blir behandlet etter gjeldende regelverk, er det utarbeidet egne rutiner for saksbehandling. Dette er behandlet i Arbeidsmiljøutvalget.

Klage- og tilsynssaker Helse- og omsorg

Kommunen vil i løpet av et år ha flere klage- og/eller tilsynssaker. Dette kan være knyttet til både klager fra brukere samt systemtilsyn fra Fylkesmannen. I perioden 17.02. til 22.03.17 gjennomførte Fylkesmannen i Nord-Trøndelag tilsyn knyttet til tildeling av langtidsopphold i sykehjem. Dette tilsynet ble avsluttet i mars -18 og avvik er med dette lukket. Tilsynssakene krever at kommunen gjennomgår en eller flere områder i sin tjenesteproduksjon knyttet til eks. saksbehandling, prosedyrer, utmåling av bistand eller kvalitet i tjenesten. Behandling av og tilbakemelding på klager/tilsynssaker er derfor viktig for kommunens helse- og omsorgstjenester. For å ivareta meroffentlighet har kommunen fra 2017 valgt å legge ut avgjørelser i tilsynssaker på kommunens hjemmesider.

8 KOSTRAANALYSE

8.1 Nøkkeltall og historisk utvikling

Tall i hele kroner.

Hovedtall for årene. (Kroner i 1000)	2013	2014	2015	2016	2017
Antall innbyggere v/ årets utgang	14 788	14 809	14 885	14 849	14 943
Endringstakt i %	1,71 %	0,14 %	0,51 %	-0,24 %	0,63 %
Skatt på inntekt og formue	266 391	279 742	280 360	303 298	319 010
Eiendomsskatt	33 898	34 061	31 174	34 365	35 568
Skatter totalt	300 289	313 803	311 534	337 663	354 578
Rammetilskudd	424 080	432 385	446 588	459 460	461 590
Andre generelle statstilskudd				4 050	3 341
Sum frie inntekter	724 369	746 188	758 122	801 173	819 509
Andre inntekter	292 629	320 442	342 403	302 199	322 011
Sum driftsinntekter	1 016 998	1 066 630	1 100 525	1 103 372	1 141 520
Netto driftsresultat	-17 809	-8 890	15 144	25 795	33 473
Netto driftsresultat i % av driftsinnt.	-1,75 %	-0,83 %	1,38 %	2,34 %	2,93 %
Disposisjonsfond	22 388	21 063	4 625	15 676	31 295
Regnskapsm. Mer / mindreforbruk	0	-10 509	9 284	23 966	27 560
Dispfond +regnsk.res i % av driftsinnt.	2,20 %	0,99 %	1,26 %	3,59 %	5,16 %
Investeringer i anlegg	60 305	70 434	64 412	178 036	135 474
Langsiktig gjeld	2 240 886	2 348 318	2 467 763	2 648 355	2 849 524
- herav påløpne pensjonsforpl.	1 123 312	1 197 610	1 233 056	1 282 645	1 398 269
Langsiktig gjeld i % av driftsinnt.	220,34 %	220,16 %	224,24 %	240,02 %	249,63 %
Renter og avdrag på lån	69 134	67 685	67 703	70 718	71 748
Vekst i frie inntekter	27 274	21 819	11 934	43 051	18 336
Vekst i renter og avdrag på lån	3 897	-1 449	18	3 015	1 030
%-andel frie inntekter til renter og avdrag på lån	9,54 %	9,07 %	8,93 %	8,83 %	8,75 %
Bto driftsres. i % av bto driftsinnt.*	0,3	1	2,8	3,7	4,2
Nto driftres. i % av bto driftsinnt.*	-1,20 %	-0,30 %	1,60 %	2,50 %	2,80 %
Frie inntekter pr. innbygger (hele kroner)*	46 691	48 087	48 838	51 368	52 245
Langsiktig gjeld i % av bto driftsinnt.*	222,60 %	223,80 %	228,30 %	231,90 %	244,20 %
Arbeidskapital ex. premieavvik i % av bto. driftsinntekter*	4,40 %	-1,70 %	6,20 %	10,50 %	12,80 %
Netto lånegjeld pr. innbygger*	66 751	68 176	68 511	75 061	79 324

* Tall fra KOSTRA – foreløpige tall for 2017 pr 15.03.18, endelige tall offentliggjøres i juni 2018. Eget vedlegg for Kostra 2017 utformes i forbindelse med arbeidet med Økonomiplan for perioden 2019-2022.

Tabellen ovenfor viser at Verdal for tredje år på rad har et positivt netto driftsresultat. Netto driftsresultat viser forholdet mellom årets eksterne driftsinntekter og eksterne driftsutgifter. Netto driftsresultat over tid er av teknisk beregningsutvalg for kommuneøkonomi vurdert som det beste

måltall for kommunenes økonomi. Det kan likevel være spesielle forhold i enkeltkommuner som gjør at tallet ikke tegner et korrekt bilde for et enkelt år. For eksempel kan netto driftsresultat være negativt som følge av planlagt nedbygging av frie fond. Det er derfor nødvendig å lese driftsmarginen i sammenheng med de andre nøkkeltallene. Netto driftsresultatet er det resultatbegrep i kommuneregnskapet som ligner mest på årsresultatet for en bedrift, og er anbefalt å ligge på ca. 2 % av kommunens brutto driftsinntekter. For Verdals del ligger resultatet på 2,9 % i 2017, dog påvirket av engangshendelser og forhold utenfor kommunens kontroll, ref omtale i kapittel 4.5.1.

Kommunens disposisjonsfond er etter noen års nedgang nå på tur opp igjen. Fylkesmannen anbefaler kommunene å ha minst 5-7 % disposisjonsfond i normalår. Fondet var nede i 4,6 mill kroner i 2015 og har økt gjennom 2016 og 2017 til 31,3 mill kroner gjennom disponering av regnskapsmessig mindreforbruk og budsjettert avsetning til fondet. Det er i årene framover ytterligere behov for fortsatt å styrke fondet. Ikke minst er dette viktig ettersom kommunen har et bokført premieavvik på samlet ca. 42 millioner kroner (inkl. arbeidsgiveravgift) som i årene fremover skal kostnadsføres i driftsregnskapet.

8.2 Indikatorer fra KOSTRA

Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter:

Indikatoren viser differansen mellom brutto driftsinntekter og brutto driftsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter. Avskrivninger, som er et uttrykk for verdiforringelsen på kommunale anleggsmidler, føres i driftsregnskapet, men blir eliminert før regnskapsmessig resultat fastsettes. I indikatoren brutto driftsresultat gis imidlertid avskrivningene resultateffekt, og kan følgelig brukes for sammenligning med det resultatorienterte regnskapssystem, som primært brukes i privat næringsliv. Fra og med regnskapsåret 2014 utgår mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien og medfører isolert sett at variabelverdiene vil bli lavere.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter:

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultatet av eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter, netto avdrag og tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler), samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Fra og med regnskapsåret 2014 utgår mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien da brutto driftsinntekter isolert sett vil bli lavere. I de fleste tilfeller vil også dette isolert sett medføre lavere indikatorverdi. Fra og med 2014 anbefales et netto driftsresultat på 2 %.

Frie inntekter pr. innbygger:

Indikatoren viser kommunekonsernets frie inntekter i kroner per innbygger. Med frie inntekter menes inntekter som kommunene kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten defineres som frie inntekter. Data hentet fra kommuneregnskapet og SSBs befolkningsstatistikk. Tallene for Verdal viser at man har inntekter like i underkant av landsgjennomsnittet pr innbygger uten Oslo som er 53 601 kr. Levanger har lavere

snittinntekt pr innbygger, mens Steinkjer er tilnærmet på nivå med landssnittet. Denne trenden har vært ganske jevn de siste årene.

	Frie inntekter i kroner per innbygger					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1702 Steinkjer (-2017)	44 933	46 540	47 920	48 990	51 768	53 335
1719 Levanger (-2017)	44 020	45 610	46 213	47 674	50 135	50 949
1721 Verdal (-2017)	45 695	46 691	48 087	48 838	51 368	52 245

Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter:

Indikatoren viser langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Ordinære renter og avdrag på lån skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i indikatoren. Pensjonsforpliktelser inngår. Langsiktige lån har normalt lengre løpetid enn et år.

Arbeidskapital ex. premieavvik i % av brutto driftsinntekter:

Indikatoren viser arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Arbeidskapital ex. premieavvik defineres som differansen mellom omløpsmidler ex. premieavvik og kortsiktig gjeld ex. premieavvik, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Premieavvik er holdt utenfor definisjonen for å gi et bedre uttrykk for likviditeten. Tallene viser at Verdal kommune hadde svak likviditet ved utgangen av 2014, men at man gjennom de tre siste årene har bedret denne kraftig. Sammenlignet med andre kommuner i Nord-Trøndelag og Kostragruppe 8 (som Verdal kommune tilhører) har Verdal likevel en betydelig dårligere likviditet enn andre kommuner.

Netto lånegjeld pr. innbygger:

Indikatoren viser netto lånegjeld i kroner per innbygger, for kommunekonsernet. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån. Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet. Utviklingen viser en svak vekst i gjeld pr. innbygger. Det er vanskelig å sammenligne disse tallene med andre kommuner uten å vite mer om hvordan gjeldsporteføljen er sammensatt med tanke på hvor stor del av gjelden som er selvberende (renter og avdrag dekkes av eksterne aktører, eks. avløp, vann).

**Til kommunestyret i
Verdal kommune**

Revisjon Midt-Norge SA
Postboks 2565
7735 Steinkjer

Besøksadresse:
Fylkets Hus
Seilmakergata 2
7735 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M knut.tanem@revisjonmidt-norge.no

T +47 958 92 654

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon med forbehold

Vi har revidert Verdal kommunes årsregnskap som viser kr 759 972 421 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 27 560 124. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet, med unntak av forholdene som er omtalt i avsnittene «Grunnlag for konklusjon med forbehold», avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Verdal kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Grunnlag for konklusjon med forbehold budsjett

Kommunen har ikke vedtatt pliktige budsjettskjema 2B i kommunestyret. Forholdet er i strid med budsjettforskriftens §6.

Grunnlag for konklusjon med forbehold klassifisering i balanse.

Egenkapitalinnskudd i KLP er i kommunens balanse for 31. desember 2017 klassifisert som pensjonsmidler, men skulle vært klassifisert som aksjeinvestering. Feilklassifiseringen utgjør et beløp på kr. 26 978 620.

Grunnlag for konklusjon med forbehold interkontroll

Kommunen har ikke tilfredsstillende rutiner for å sikre fullstendighet og nøyaktighet i årsregnskapsavleggelsen. Dette har gitt utslag i manglende pliktige noteopplysninger og noteopplysninger med feilinformasjon. På grunn av svakheter i den interne kontrollen rundt årsregnskapsavleggelsen kan vi ikke bekrefte fullstendigheten og nøyaktigheten av noteopplysninger i årsregnskapet.

Grunnlag for konklusjon med forbehold registrering og dokumentasjon

Flere vesentlige balansekonti i kommunens saldobalanse er ikke dokumentert. Det er også manglende dokumentasjon av kontantomsetning i kommunens driftsregnskap. Disse forholdene er i strid med bokføringsloven.

Forholdene ovenfor er omtalt i nummerert brev til kontrollutvalget med kopi til rådmannen.

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er

uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Rådmannen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Rådmannens ansvar for årsregnskapet

Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Rådmannen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon med forbehold om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet omtalt i avsnittet «Grunnlag for konklusjon med forbehold budsjett», at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen med unntak av forholdet som er omtalt i avsnittet «Grunnlag for konklusjon med forbehold registrering og dokumentasjon» ovenfor, har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 13. april 2018, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Fullstendig årsregnskap var på dette tidspunkt ikke avgitt av rådmann, og årsberetning var ikke utarbeidet.

Steinkjer 17. april 2018

Knut Tanem
registrert revisor
oppdragsansvarlig

Kopi:

Kontrollutvalget i Verdal kommune v/KonSek Trøndelag IKS
Rådmannen i Verdal kommune

Kontrollutvalget i Verdal kommune
v/KonSek Trøndelag IKS
Fylkes Hus
7735 Steinkjer

Kontaktperson:
Knut Tanem

Dato og referanse:
17. april 2018

Revisjon Midt-Norge SA
Postboks 2565
7735 Steinkjer

Besøksadresse:
Fylkets Hus
Seilmakergata 2
7735 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M knut.tanem@revisjonmidt-norge.no
T +47 958 92 654

Nummerert brev nr. 2 – 2018 til kontrollutvalget i Verdal kommune vedrørende mangler ved Verdal kommunes årsregnskap for 2017

Ifølge forskrift om revisjon § 4 plikter revisor å påpeke en del nærmere angitte forhold i nummerert brev til kontrollutvalget. Dette gjelder vesentlige forhold, som for eksempel forhold som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet eller mangler i rutiner for økonomisk intern kontroll.

Budsjett

Budsjett for regnskapsåret 2017 er ikke vedtatt med pliktige skjema. Budsjettforskriftens §6 «Årsbudsjettets innhold og inndeling» angir at følgende skjema skal vedtas i kommunestyret: 1A, 1B, 2A og 2B. Verdal kommune har ikke vedtatt skjema 2B for 2017. Forholdet medfører at vi må ta forbehold i vår konklusjon om budsjett i vår revisjonsberetning.

Internkontroll

Årets årsregnskap er avlagt med unøyaktige opplysninger og flere mangler i henhold til god kommunal regnskapsskikk. Dette gir utslag i manglende overholdelse av notekrav og unøyaktige opplysninger i note. Forholdene som er nevnt her medfører at vi må ta forbehold i vår revisjonsberetning relatert til internkontroll for økonomisk rapportering i Verdal kommune for regnskapsåret 2017.

Klassifisering balanse

Egenkapitalinnskudd i KLP er i balanse per 31. desember 2017 klassifisert som pensjonsmidler. Egenkapitalinnskuddet skal klassifiseres som aksjeinvestering. Beløpet utgjør kr. 26 978 620. Da dette beløpet er over vår arbeidsvesentlighetsgrense må vi ta forbehold om klassifisering i balanse i vår revisjonsberetning.

Bokføringsloven med forskrift

Bokføringslovens § 11 Dokumentasjon av balansen mv. angir følgende krav til dokumentasjon av balansen: «Ved utarbeidelse av årsregnskap og næringsoppgave skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige.» Vi kan ikke se at dette kravet er overholdt for flere vesentlige balanseposter i Verdal kommunes årsregnskap for 2017.

Kontantomsetning i Verdal svømmehall er ikke dokumentert iht. krav i bokføringsforskriftens kapittel 5-3. Forholdene medfører at vi må ta forbehold vedrørende bokføringsloven i vår revisjonsberetning.

Med vennlig hilsen

Knut Tanem
Oppdragsansvarlig revisor

Lars Petter Sørli Wist
Hovedrevisor

Kopi:
Verdal kommune, v/Rådmannen
Kommunestyret i Verdal Kommune

VERDAL KOMMUNE
Kontrollutvalget

Til Verdal kommunestyre

**KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL VERDAL KOMMUNES
ÅRSREGNSKAP FOR 2017**

Kontrollutvalget har i møte den 24.04.18 sak 18/18 behandlet Verdal kommunes årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter samt noter. Sammen med regnskapet foreligger rådmannens årsberetning for 2017 samt revisjonsberetning avgitt den 14.04.18 av Revisjon Midt-Norge SA.

I forbindelse med gjennomgangen har kontrollutvalget fått muntlig orientering av rådmannen og kommunens økonomiansvarlige. Kontrollutvalget har fått alle de opplysninger og dokumenter som det har bedt om.

Årsregnskapet er i hovedsak ført i samsvar med gjeldende lover og regler. Kontrollutvalget mener at presentasjonen av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter i hovedsak tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov. Kontrollutvalget vil likevel bemerke at flere av notene er til dels uleselige og/eller inneholder feil eller mangler.

Revisors beretning er avgitt med 3 forbehold, se revisjonsberetningen. Kontrollutvalget har videre mottatt 2 nummerte brev fra revisor, som omhandler de nevnte forbehold samt for sent avgitt årsberetning.

Kontrollutvalget mener i likhet med revisor at det fremlagte årsregnskap kan fastsettes som Verdal kommunes årsregnskap for 2017 og at årsberetningen kan godkjennes - men kontrollutvalget forutsetter at rådmannen vil gripe tak i revisors merknader og utbedre de nevnte mangler.

Verdal, 24.04.18

John Hermann
leder

Kristine Karlgård
nestleder

Astrid Tromsdal

Knut Snorre Sandnes

Kristine Johanne Hildrum

Kopi: Formannskapet

Verdal kommune.

Låneporteføljen

Rapport 31. desember 2017.

Forklaring av ord og uttrykk finnes på siste side i rapporten.

Innhold:

- Kort sammendrag.
- Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

Kort sammendrag:

Norges Bank sin rentebane fra desember indikerer at vi kan få en renteheving (0,25 prosentpoeng) mot slutten av 2018 eller tidlig i 2019. På mellommøtet nå i januar antydes det at en renteøkning heller kommer før, enn senere. Norsk økonomi vokser godt og sysselsettingen øker. Dette gjelder også mange andre steder i verden og resultatet blir sannsynligvis høyere nivå på både korte og lange renter i løpet av 2018. Økende aktivitet kombinert med det lave rentenivået gir stadig nye børsrekorder. Marginen på lån med kommunal- og fylkeskommunal risiko har falt svakt i 3. tertial. Kommunalbankens margin på flytende niborlån er uendret og ligger på 0,6 prosentpoeng.

Samlet lånevolum er 1.278 millioner pr. 31. desember. Herav utgjør lån med fast rente 23%. Lånene er etablert i Kommunalbanken og via verdipapirmarkedet. Gjennomsnittsrenten i låneporteføljen er 2,22%. Kommunen har 2 lån som forfaller i løpet av de neste 12 måneder. Disse har et volum på 309 millioner og utgjør 24% av samlet låneportefølje. Gjennomsnittlig tid til forfall på hele porteføljen er 8,3 år, mens porteføljens gjennomsnittsdurasjon er 0,63 år. Samlet finansiell risiko vurderes å være tilfredsstillende. Det har ikke forekommet brudd på finansreglementet i 2017.

Rapportering i hht. krav i forskrift og eget finansreglement.

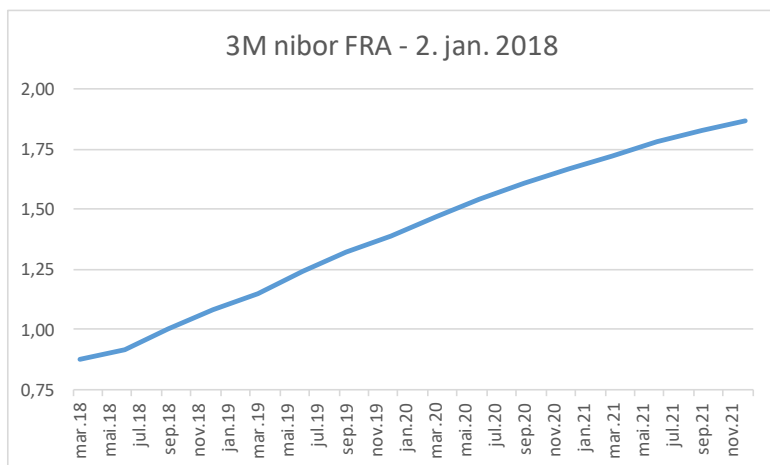
Markedet for lån med kommunal risiko.

I store deler av verden er den økonomiske veksten god. Dette genererer økt sysselsetting og optimisme. Aksjemarkedene stiger og det settes stadig rekorder. Samtidig er rentene fortsatt lave over alt, selv om noen sentralbanker har begynt å heve styringsrenten så smått. Her er USA fremst i løypa. De var først ute med å avvikle kvantitative lettelser (QE) og de har hevet styringsrenten noe. Den Europeiske sentralbanken kjører fortsatt et program med QE, men omfanget er redusert og det vil bli ytterligere trappet ned. Dog er styringsrenten fortsatt ikke økt fra sitt rekordlave nivå.

Her hjemme la Norges Bank i desember frem en rentebane som indikerer at vi vil få en renteøkning enten sent i 2018 eller tidlig i 2019. Etter mellommøtet i januar kan det likevel se ut som om at Sentralbanken heller mot at renteøkningen kan komme i år. Uansett hva utfallet blir, er det begrenset hva Norges Bank kan gjøre med styringsrenten uten å ta hensyn til hva som gjøres ellers i Europa pga. av hensynet til kronekursen. Nå på nyåret har vi fått en oppgang i de lange rentene og risikoen for at denne bevegelsen vil fortsette gjennom året fremstår som stadig mer sannsynlig.

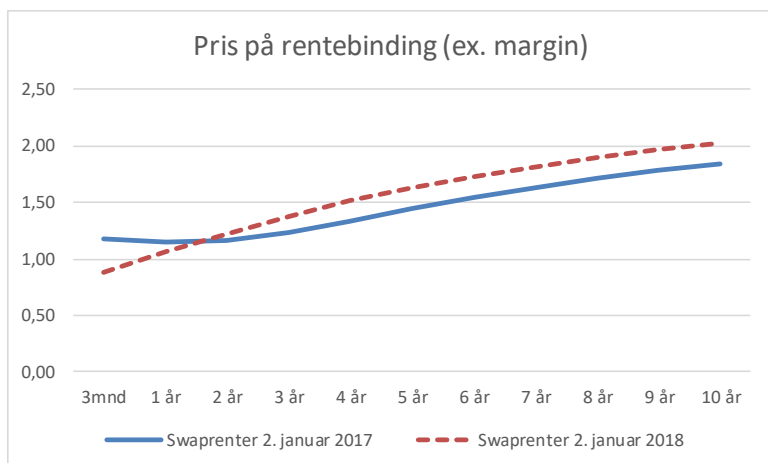
Boligmarkedet er fortsatt svakt, men mange markedsaktører mener det er forbigående og tror at prisfallet stopper allerede i 1. halvår. En viktig parameter her er hva som gjøres med boliglånsforskriften, som helt klart har bidratt til å redusere kraften på kjøpersiden. Positivt er det også at oljeprisen har kommet opp, men til tross for dette var krona veldig svak rundt årsskiftet. Denne uvanlige kombinasjonen forklares av enkelte med at et dyrt boligmarked legger demper på kroneinteressen. På nyåret har krona styrket seg noe.

Markedsaktørenes forventning til fremtidig kortrente (3M nibor) priser inn en renteøkning fra 2. halvår 2018. Det forventes videre en forsiktig, men jevn, renteøkning videre utover.

Forwardkurven (ovenfor) benyttes for å lage prognose for fremtidige rentekostnader på lån med flytende rente.

Grafen nedenfor sammenligner prisen på rentebinding (swaprenter) slik den var ved siste årsskifte mot tilsvarende nivåer ett år tidligere. At prisen på fastrente har steget noe i løpet av januar 2018 fremgår ikke her.

Marginen på lån kommer i tillegg til swaprenten som angis i grafen. Marginen på lån (kommunal og fylkeskommunal risiko) har vært svakt fallende, men ikke endret seg vesentlig i 3. tertial.

Sammensetning av låneporteføljen.

Ved utgangen av året består låneporteføljen av lån fra Kommunalbanken og verdipapirmarkedet. Samlet lånevolum utgjør 1.278 millioner kroner.

Långiver	31.des.17	andel
Kommunalbanken	969	0,76
Verdipapirmarkedet	309	0,24
(tall i mill)	1 278	1,00

Endringer i låneporteføljen/risikoeksponering i perioden (september - desember).

Bortfall fastrente.

Fastrente på 4,12% for et volum på 50 mill. kom til forfall IMM desember

Nytt lån.

Den 18. desember ble det avholdt anbudskonkurranse for nytt lån på 109.015.000,-. Beste tilbud kom fra Sparebank1 Markets som har tilrettelagt et sertifikatlån med rente 0,987% og løpetid fra 20. desember 2017 til 20. februar 2018. Lånet skal innfris i sin helhet 20. februar 2018.

Avdrag.

Det er betalt avdrag med 34.980.050,- mot lån 20100872 i Kommunalbanken i desember.

Løpetid på lånene.

Lånene som er etablert er benyttet til anskaffelse av langsiktige velferdsgoder. De fleste investeringsobjektene har lang levetid og skal avdras over mange år. Det er derfor også naturlig at finansieringen er langsiktig. Likevel er det slik at kortsiktige lån har en lavere pris (rente) enn de langsiktige lånene - og det er penger å spare på å finansiere seg kort. Det er på denne bakgrunn en kontinuerlig avveining i hvilken grad man skal benytte seg av kortsiktig finansiering for å redusere renteutgiftene. Med kort finansiering øker refinansieringsrisikoen. Finansforskriften for kommuner og fylkeskommuner fastslår at det skal synliggjøres i hvilken

grad man har lån som kommer til forfall (må refinansieres) de neste 12 måneder. Tabellen nedenfor viser en samlet oversikt over alle lån. Her fremgår långiver, lånevolum, andelen hvert lån utgjør av det totale lånevolumet, samt innfrielsestidspunkt. Det fremgår i kolonnen til høyre hvor mange år det er til forfall/innfrielse. Nederst til høyre i tabellen vises gjennomsnittlig vektet løpetid for hele låneporteføljen.

Vektet løpetid på lån.

Långiver	saldo 31.12.2017	andel av samlet volum	forfall/ innfrielse	Løpetid (år) (tid til forfall)
Obligasjonslån FRN +50 forfall 6/18	200 000 000	0,157	juni 2018	0,5
Sertifikatlån FF200218 (Spb1M)	109 015 000	0,085	februar 2018	0,1
Kommunalbanken FRN +36 forfall 6/20	178 411 351	0,140	juni 2020	2,5
Kommunalbanken flytende margin m/ avdrag	61 910 000	0,048	mars 2038	10,2
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	76 700 000	0,060	mars 2037	19,4
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	130 000 000	0,102	mars 2031	13,4
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	62 317 800	0,049	desember 2025	8,0
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	69 200 000	0,054	desember 2030	13,1
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	46 000 000	0,036	juni 2027	9,6
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	28 817 980	0,023	mars 2026	8,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	69 563 530	0,054	desember 2028	11,1
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	42 800 000	0,034	juni 2026	8,5
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	129 000 000	0,101	mars 2030	12,3
Kommunalbanken flytende margin u/ avdrag	73 800 000	0,058	desember 2036	19,2
	1 277 535 661	1,000	Vektet løpetid (år):	8,3
Lån som skal innfris/må refinansieres de neste 12 mndr.				

Lån som er markert med gult må refinansieres i løpet av de neste 12 måneder. Kommunen har to slike kortsiktige lån, med volum på 309 millioner – noe som utgjør 24% av låneporteføljen. Bruken av kortsiktige lån er innenfor rammene i finansreglementet.

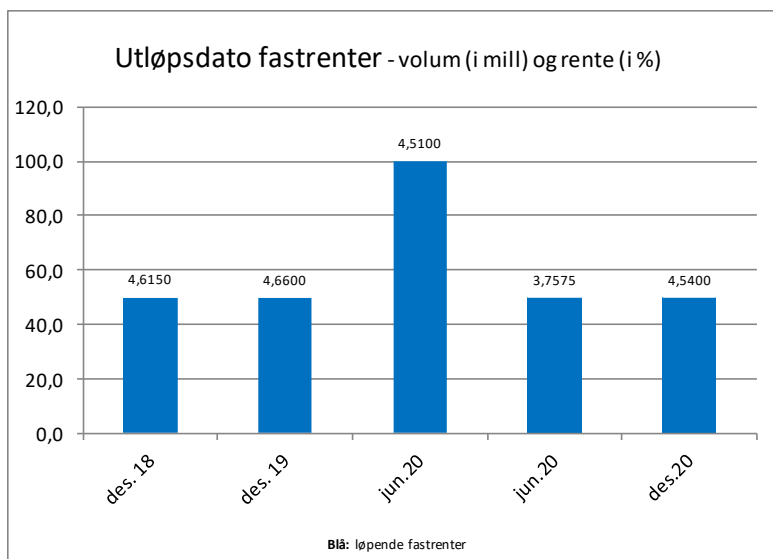
Om kommunens låneportefølje.

Det meste av porteføljen er etablert i Kommunalbanken som lån med flytende rente basert på 3M nibor. Renteregulering skjer hver 3. måned (mars / juni / september / desember) og renten er lik 3M nibor, med tillegg for en margin som kan endres av långiver på kort varsel. Ved utløpet av 2017 var denne marginen på 0,6 prosentpoeng, noe som gir en rente på 1,48%. Lånene har lang løpetid.

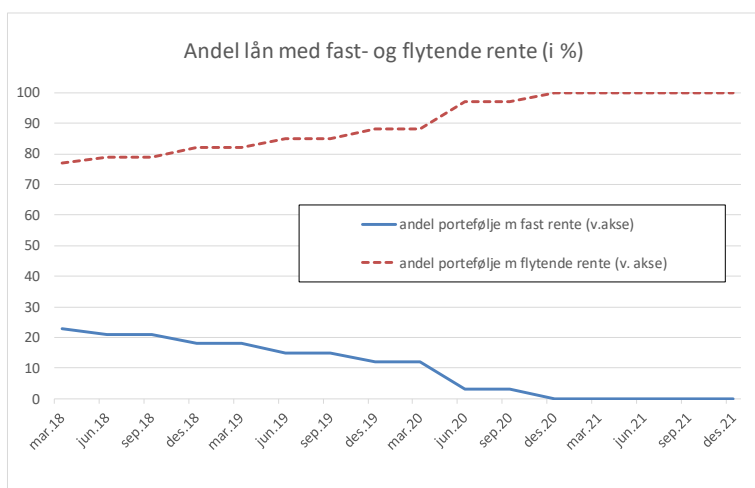
Kommunen har ett sertifikatlån pål. 109 mill. der renten er fast på 0,987%. Lånet forfaller til innfrielse 20. februar.

Videre er det ett obligasjonslån pål. 200 mill. Dette har flytende rente og reguleres på samme måte som lånene i Kommunalbanken. Marginen på obligasjonslånet er 0,5 prosentpoeng og det forfaller i juni 2018.

Fastrenteandelen i låneporteføljen er 23%. Fastrenteposisjonene er etablert ved bruk av rentebytteavtaler. Forutsigbarheten i renteutgiftene øker med bruk av fast rente. Tabellen under viser en samlet oppstilling over alle fastrenteposisjoner:

Når en fastrente kommer til forfall vil fastrenteandelen i porteføljen gå ned. I grafen under er fastrenteandelen i låneporteføljen fremskrevet ut 2021. Det er forutsatt at eksisterende fastrenter forblir uendret til de forfaller og at det ikke etableres nye fastrenter (selv om fastrenteandelen skulle komme under grensen i finansreglementet). Minimumsgrensen for fastrenteandel iflg. finansreglementet er 20%.

Låneporteføljen har en gjennomsnittlig durasjon (varighet) på 0,63 år, mens rentefølsomheten ligger på 0,85%. Lengste rentebinding utløper i 2020.

Strategi for rentesikringer.

Kommunens finansreglement inneholder regler og rammer for bruk av rentesikring. Rentesikringer tas i bruk for å skape forutsigbarhet og stabilitet i kontantstrømmen knyttet til renteutgifter. Etablering av rentesikring skjer i hht. intern strategi for innlån og rentesikring. Rentesikringene foretas under forutsetning om lang tidshorisont og at de vil bli holdt til forfall.

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer.

Kursen (verdien) på en fastrentesikring endres ved at markedsrenten for tilsvarende rentesikringer endres i tidsrommet mellom etablering av sikringen og opphøret av den. Jo lengre en fastrente er, jo større vil verdiendringen bli, gitt lik endring i markedsrenten. Når rentesikringen kommer til opphør er markedsverdien igjen lik pålydende (pari). I henhold til finansforskriften skal markedsverdi/markedskurs for sikringer ved bruk av swapper/rentebytteavtaler rapporteres. I tabellen nedenfor beskrives kommunens rentebytteavtaler og markedsverdien for hver enkelt sikring er beregnet.

Note til regnskapet.

Verdal kommune

Verdivurdering renteswapper

Renteswapper - motpart, kupong, kurs og verdi.

Anvendt sikringsinstrument: renteswap/rentebytteavtale.

Type risiko: variabilitet i kontantstrøm.

Sikringsobjekt: portefølje av flytende lånemasse.

Sikringseffektivitet: Høy, margin er usikret.

Formål med sikringen: sikring av kontantstrøm.

motpart	kupongrente	sluttdato	volum	markedskurs	markedsverdi	startdato	type sikring
Danske Bank	4,6150	imm des 18	50 000 000	103,50	51 750 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	4,6600	imm des 19	50 000 000	106,90	53 450 000	løpende	kontantstrøm
DNB	4,5100	imm jun 20	100 000 000	108,10	108 100 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	3,7575	imm jun 20	50 000 000	106,30	53 150 000	løpende	kontantstrøm
Danske Bank	4,5400	imm des 20	50 000 000	109,60	54 800 000	løpende	kontantstrøm

Oppstillingen ovenfor viser løpende rentebytteavtaler med motpart, hvilken fastrente som betales, sluttdato for fastrenten, volum og markedskursen på rentesikringen.

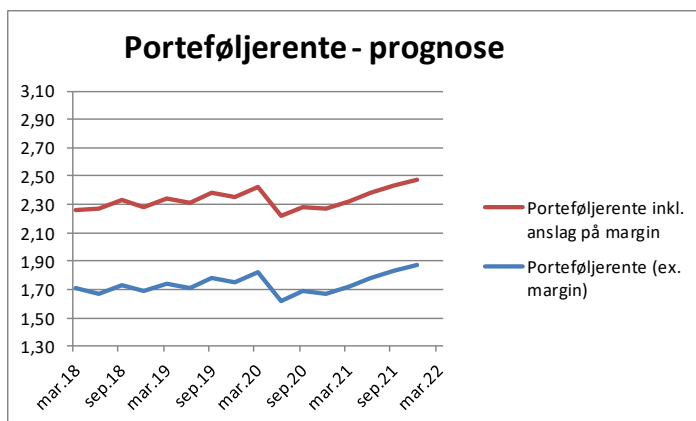
Lån med flytende rente har stort sett markedsriktig rente til enhver tid, da renteregulering foretas fortløpende til markedsriktig nivå. Det oppstår normalt ikke nevneverdige kursutslag på disse.

Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementet er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i perioden. I denne sammenheng vises til vedlegget "Avviksanalyse" lengre bak i rapporten.

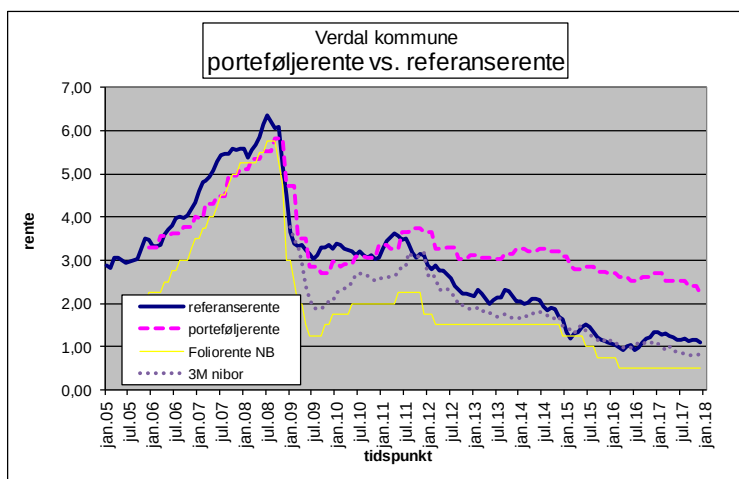
Markedsrenter og egne betingelser.

Gjennomsnittrenten i låneporteføljen er 2,22% ved årets utgang. Det er i tabellen nedenfor laget en prognose på porteføljerenten for de neste 4 årene. Forwardrenten (graf s. 2) er lagt til grunn for å beregne kostnaden på lån med flytende rente og det er i beregningen forutsatt at det ikke etableres nye fastrenter i perioden.

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).

Gjennomsnittsrenten i låneporteføljen sammenlignes med en referanserente som er sammensatt av flytende rente (3M nibor) og fast rente (4-års swaprente). De to faktorene er gitt en vekt på hhv. 34% og 66%. Årsaken til avviket mellom referanserenten og porteføljerenten de siste årene er at referanserenten oppgis uten margin, samt at markedsrenten har falt for de perioder det er etablert fastrente.

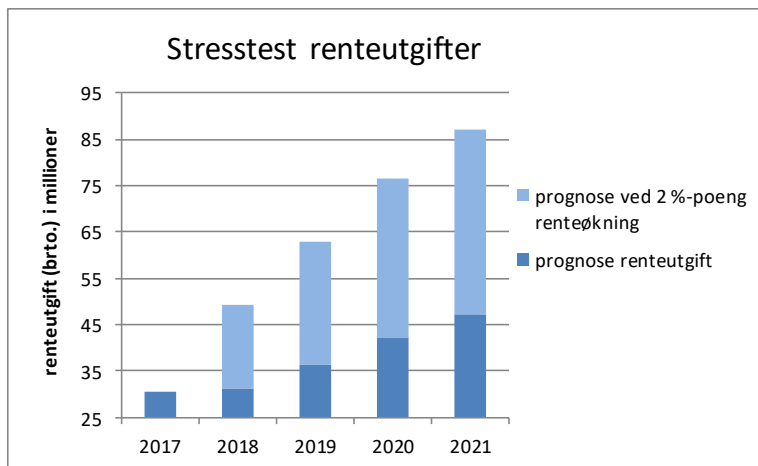
Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Kommunen vurderer den finansielle risikoen i henhold til interne rutiner for finansforvaltning. Dette innebærer periodiske vurderinger, i tillegg til vurderinger i forkant av risikotilpasninger og låneopptak. Vurderingene som gjennomføres blir arkivert.

Samlet vurderes den finansielle risikoen å være tilfredsstillende, ønsket og innenfor rammene i vedtatt finansreglement, intern låne-/sikringsstrategi, forskrift og gjeldende lov.

Rentesjokk.

I tabellen under vises en prognose på brutto renteutgifter for perioden frem til 2021 (mørk farge). Det er også illustrert hvordan en kraftig renteoppgang (2 prosentpoeng) vil påvirke renteutgiftene i låneporteføljen (lys farge).

En renteoppgang vil også ha betydning for selvfinansierende lån og aktivaside. Det ikke tatt høyde for slike forhold i beregningen ovenfor.

Verdal, januar 2018.
Helge Holthe

Avviksanalyse låneporteføljen - nøkkeltallsrapport.

Verdal kommune

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : IMM desember 2017
 Rapport "Forrige" : IMM september 2017

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	23 %	29 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	77 %	71 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for (resten av) 2017	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2018	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	0,63	0,73	Min.-/makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	0,62	0,72		-
Lengste rentebinding (utløpsår)	2020	2020	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	16 %	17 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,22 %	2,39 %		
Anslag renteutgift 2017 (mill. kroner)	30,54	30,68	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2018 (mill. kroner)	31,23	32,42		
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-1,70 %	-2,1		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-22	-25		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Vektet løpetid portefølje (år)	8,3			
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	24 %	17	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Små endringer i markedet for lån med kommunal- og fylkeskommunal risiko.

Begrensningene i Finansreglementet er overholdt.

Dato:

 signatur

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Risiko	Beskrivelse	Henvisning til kapittel i finansreglementet	ja	nei	merknad
Kredittrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Renterisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Likviditetsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Refinansieringsrisiko	Lån	Presisering i forskriften fra 01.01.17	X		
Valutarisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Systematisk/generell markedsrisiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Usystematisk/spesifikk risiko	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Finansiell risiko samlet	Plassering	5, 6, 8			
	Lån/sikring	5, 7, 8	X		
Rapportering/ rutiner	Finansreglementet kap 10. Er finansreglementets bestemmelser om rapportering oppfylt ?		X		

Ja = i samsvar med

finansreglement

Nei = avvik fra finansreglement

ORDLISTE - forklaring til ord og uttrykk.

Niborrente: interbankrente, en rente som bankene kan låne til seg imellom. Mer presist: hva de største bankene i kronemarkedet i utgangspunktet er villig til å tilby likviditet til gjennom valutabytte. Priser stilles for ulike perioder. Mest brukt er 3 mndr.

IMM: internasjonale oppgjørsdatoer - 3. onsdag i hhv. mars, juni, september og desember.

FRA (forward rate agreement): En FRA-kontrakt er en avtale mellom to parter om å låse rentesatsen for et lån eller en plassering for et gitt volum og en gitt periode på et fremtidig tidspunkt. Avtalen gjøres opp til gjeldende Niborrente på tidspunktet for avtalens begynnelse. Mest brukt er 3M-perioder. Det utveksles kun rentebeløp (netto) ved avregning, ingen hovedstol. Kontraktene avregnes på IMM (lik tidspunktet for renteregulering av underliggende lån). Prisen (renten) på kontrakten styres av balansepunktet der låntagere og långivere finner det attraktivt å handle. Dette balansepunktet styres igjen ut fra aktørenes forventninger til økonomisk utvikling og bl.a. Sentralbankens rentebane (prognose). Ved å sette de ulike kontraktene etter hverandre kan man finne **forwardkurven** - som blir markedets prising av fremtidig kortrente. Forwardkurven benyttes i budsjettssammenheng for å finne kostnaden på den flytende delen av låneporteføljen for fremtidige perioder (f.eks. økonomiplanperioden).

Durasjon: Lån (og plasseringer) tilbakebetales ved forfall - og renter underveis betales på avtalte terminatoer frem til forfall. Til sammen utgjør dette lånets/plasseringens kontantstrømmer. Durasjon er den gjennomsnittlige tid (antall år) det tar før disse kontantstrømmene utveksles. Kontantstrømmene veies med størrelsen. Mer folkelig (men ikke korrekt) kan man si at durasjonen er et uttrykk for gjennomsnittlig rentebinding.

Rentefølsomhet: et uttrykk som henger nært sammen med durasjon (modifisert durasjon) og gir uttrykk for hvor stor kurssvingningen (verdiendringen) på et lån (eller en plassering) blir ved renteendringer. Følsomheten oppgis i prosent. En rentefølsomhet på 2% betyr at et lån (eller en plassering) vil endre seg i kurs (verdi) med 2% dersom renten endres med ett prosentpoeng.

Obligasjon: En obligasjon er et rentebærende, omsettelig verdipapir, gjerne lagt ut som et standardisert lån i et organisert marked, med lengre løpetid enn ett år ved utleggelse.

Sertifikat: som obligasjon, men med løpetid under ett år ved utleggelse.

Renteswap: (også kalt rentebytteavtale) er en kontrakt mellom to parter (f.eks en bank og kommunen) om bytte av rente. En slik avtale innebærer bytte av fast rente mot flytende/kort rente (for eksempel 3M nibor). Kommunen benytter renteswapper for å få en ønsket struktur med fast-/flytende rente i sin låneportefølje. Det utveksles ingen hovedstol i en renteswap men kun rentedifferansen (mellom fast- og flytende rente) for det avtalte volum. Nåverdien av renteswappen er null ved inngåelse. Senere vil verdien av den svinge i takt med utviklingen for markedsrenten for den avtalte perioden. Ved utløpet av perioden vil nåverdien igjen være null.

Referanserente: en rente det er naturlig å sammenligne egne resultater (porteføljerenten) med (også kalt benchmarking).

Stresstest: Test for å måle effekten av et forhåndsdefinert markedssjokk. Eksempler på mulige stresstestscenarier er 30 prosents aksjekursfall og 2 prosent renteøkning.

Regnskap og årsberetning 2017 - Innherred samkommune

Saksbehandler: Helge Holthe E-post: helge.holthe@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2018/7194 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	28.05.2018	44/18

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Innherred samkommunes årsregnskap for 2017 fastsettes med et regnskapsmessig resultat på kr. 0,- etter en samlet overføring fra deltakende kommuner på 92,0 millioner kroner.
2. Administrasjonssjefens «Årsberetning for 2017» vedtas.

Vedlegg:

- 1 Årsberetning 2017 - Innherred samkommune
- 2 Regnskap 2017 - Innherred samkommune
- 3 Revisjonsberetning 2017 - Innherred samkommune
- 4 Kontrollutvalgets uttalelse til Innherred samkommunes årsregnskap 2017

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Med dette legges Innherred samkommunes årsberetning og årsregnskap for 2017 fram til behandling for kommunestyret i Verdal. Tidligere år er regnskap og årsberetning behandlet i Samkommunestyret, men ettersom Innherred samkommune er avviklet fra 01.01.18, er det nødvendig at behandlingen gjøres av kommunestyrene i både Verdal og Levanger.

Samkommunens regnskap for 2017 er gjort opp med et regnskapsmessig resultat på kr. 0,- etter en samlet overføring på kr 91.998.811,- fra de deltakende kommunene etter vedtatt fordelingsnøkkel. Overføringen er omlag 1,1 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Nedenfor presenteres et tallsammendrag av resultatet for alle enhetene i samkommunen sammenlignet med revidert budsjett for 2017 og regnskap 2016.

ENHET	31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	31.12.16	Endring 2016-2017
Politiske organer	396 305	354 000	112,0	-42 305	296 398	99 907
Felleskostnader	7 841 267	8 650 900	90,6	809 633	8 044 541	-203 274
Økonomienheten	7 592 863	7 929 800	95,8	336 937	6 870 459	722 404
IKT	16 704 806	17 685 600	94,5	980 794	17 003 720	-298 914
Organisasjonsenheten	7 484 987	7 689 600	97,3	204 613	6 917 902	567 085
Kemner	3 627 942	4 521 500	80,2	893 558	4 080 300	-452 358
Enhet for samfunnsutvikling	9 599 103	9 650 200	99,5	51 097	9 633 432	-34 329
Servicekontor	7 497 420	8 171 800	91,7	674 380	7 324 264	173 156
Dokumentsenter	6 543 315	6 456 000	101,4	-87 315	6 376 659	166 656
Brann og redning	24 710 804	22 020 300	112,2	-2 690 504	23 130 286	1 580 518
Overf. fra deltakerkommuner	-91 998 811	-93 129 700	98,8	-1 130 889	-89 677 961	-2 320 850
	0	0	-	0	0	0

Vurdering:

Rådmannens vurderinger fremkommer av vedlagte årsberetning.

Innherred samkommune

ÅRSBERETNING 2017

Foto: Øystein Kvistad

Administrasjonssjefen, 23.03.2018

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Årsberetningens rolle i plan- og styringssystemet	6
3	Mål for samfunnsutviklingen	6
4	Samkommunens bidrag til måloppnåelse	9
5	Dispensasjoner fra Arealplanen i forhold til arealformål	11
6	Organisasjonen	12
6.1	Organisasjonskart for Innherred Samkommune pr 31.12.17.....	12
6.2	Årsverksutvikling.....	12
6.3	Diskriminering og likestilling.....	13
6.4	Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	14
6.5	Etikk og ledelse	16
6.6	Sykefravær.....	17
6.7	Internkontroll.....	18
7	Økonomi.....	20
7.1	Hovedoversikt.....	20
7.2	Regnskapsresultat.....	20
7.3	Driftsinntekter	21
7.4	Driftsutgifter	21
7.5	Balanseregnskapet	22
7.6	Finansstrategi.....	22
7.7	Hovedtall fra regnskapet	22
7.8	Økonomisk resultat på enhetene.....	24
7.9	Regnskap med noter	28

Figur 1 Plan- og styringssystemet

Lenkedokumenter

[Plan- og styringssystem](#)

[Planstrategi 2017-2020](#)

[Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030](#)

[Økonomiplan Innherred samkommune 2017-2019](#)

[Kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning 2008-2020](#)

[Kunnskapsgrunnlaget og samfunnsanalysen](#)

[Regnskap og årsberetning Innherred samkommune 2016](#)

1 Innledning

Innherred samkommune ble etablert som en forsøksordning i 2004 for å løse Levanger og Verdal sine behov for å organisere betydelig interkommunalt samarbeid under folkevalgt styring og kontroll. Etter flere år med forsøk med ulike oppgaver og tilknytningsformer ble samkommunen lovfestet som varig samarbeidsform i 2012 etter intenst arbeid fra våre kommuner, fylkesmannen i Nord-Trøndelag og stortingsrepresentanter fra fylket. Før organisasjonsformen rakk å få utbredelse til andre deler av landet, tok regjeringen initiativ til å avvikle modellen i forbindelse med kommunereformen som ble varslet i 2015. Stortinget sluttet seg til dette forslaget selv om dagens samkommuner sterkt anmodet om å få fortsette. Årsaken til at ordningen ble avviklet var at regjering og Stortinget ønsket at kommuner som hadde så omfattende samarbeid heller slo seg sammen.

I henhold til nasjonale føringer utredet Levanger og Verdal sammenslåing, også med andre kommuner i 2015, og det ble framforhandlet intensjonsavtale om ny Innherred kommune i 2016. Ettersom denne ikke fikk flertall i begge kommuner ble det vedtatt å avvikle samkommunen fra 1.1.2018. 2017 ble således det siste året med Innherred samkommune. Administrasjonssjefen legger ikke skjul på at dette representerer et betydelig tap av effektivitet som får konsekvenser både for tjenesteproduksjon og utviklingskraft for våre kommuner. Oppløsningen av samkommunen er ekstra krevende når andre kommuner, fylker og statsetater går motsatt retning og lager større fagmiljøer og tar ut stordriftsfordeler. Det er grunn til å frykte dårligere økonomi for våre kommuner ettersom en går glipp av stordriftsfordeler samtidig som en gjennom inntektssystemet må bidra til å finansiere ekstra tilskudd til kommuner som slår seg sammen.

Som det framgår av årsberetningen har samkommunen også i 2017 levert gode og effektive tjenester både direkte til innbyggerne i de to kommunene og støtte- og rådgivningstjenester til de to deltakerkommunene. Se også organisasjonskart med beskrivelser av tjenesteenhetene.

Innbyggertall pr 1.1.2018 viser at Levanger i 2018 har hatt en vekst på 223 innbyggere, mens Verdal hadde vokst med 94. Prosentvis har Levanger dermed hatt en vekst på 1,1% i 2018 og Verdal 0,6%. Siden samkommunen ble etablert i 2004 har Verdal har økt med 8,1 % og Levanger med 12,5 %. Til sammen har folketallsveksten vært 3.300 innbyggere i de to kommunene. Det må bety at kommunene har maktet å framstå som attraktive bosteder og at en har et næringsliv som makter å tilby arbeid til stadig flere innbyggere. Arbeidsledigheten har gått ned i begge kommunene i 2017 og ligger godt under landsgjennomsnittet.

Kommunene gjennomfører Borgerundersøkelse for systematisk å måle innbyggernes oppfatning av kommunale tjenester og lokalsamfunn. Det er ikke gjennomført noen slik undersøkelse i 2017, men undersøkelsene for 2016 indikerer at innbyggerne har vært fornøyd også med de tjenestene samkommunen har levert.

En god del av de oppgavene samkommunen har hatt blir videreført i fortsatt samarbeidsløsninger organisert etter kommunelovens § 27, mens andre oppgaver er tilbakeført til deltakerkommunene. Etter administrasjonssjefens vurdering er det viktig at kommunene fortsatt høster på de gode resultatene av samarbeidet i 14 år og at det kan utvikles nye samarbeid både mellom Levanger og Verdal, men også med andre kommuner.

Regnskapet for samkommunen for 2017 vil bli behandlet av kommunestyrene i Verdal og Levanger.

Levanger 23.03.2018

Ola Stene
administrasjonssjef

2 Årsberetningens rolle i plan- og styringssystemet

I årsberetningen vurderes og rapporteres:

- Gjennomføring av vedtatt innsats i 2017 i økonomiplan/budsjett, med fokus på måloppnåelse og utvikling
- Utarbeidelse av planer i 2017 i hht Planstrategien
- Situasjonen i driften i forhold til planlagt utvikling og mål
- Nye utfordringer og behov
- Revideringsbehov i planverket
- Organisasjonsmessige tall
- Økonomi og regnskap

Årsberetningen for 2017 forholder seg til strategier og planer som gjaldt fra 2014. I 2014 ble ny, felles kommuneplan samfunnsdel 2015-2030 vedtatt for kommunene Levanger og Verdal. Denne planen var også styrende for aktiviteten i Innherred samkommune. Planstrategi 2015-2018, som peker på planbehov i perioden og strategiske valg for samfunnsutviklingen, legges også til grunn. I tillegg rapporteres gjennomføring av tiltak som ble vedtatt i Budsjett for 2017 og Økonomiplan 2017-2019.

3 Mål for samfunnsutviklingen

Målbilde for 2030 jfr. Planstrategien:

«I planstrategiens målbilde for 2030, har Levanger og Verdal gjennom samarbeid med hverandre og med andre, størrelse og slagkraft til å møte ulike utfordringer fra globale, nasjonale og lokale omgivelser.

Næringslivet er robust og omstillingsdyktig, og landbruket har en sterk posisjon i «landets største landbrukskommune». Kommuneorganisasjonene og næringslivet kjennetegnes av innovasjonskultur. Kreativitet og evne til nyskaping verdsettes høyt.

Et bredt kulturliv, gode lokalsamfunn og velutvikla sentrum bidrar til økt bosetting og at kommunene oppfattes som urbane og attraktive for unge og kompetente folk. Noen av disse har utviklet kompetansemiljøer innenfor velferdsteknologi.

Kommunene har stor tilflytting, innbyggere med ulik bakgrunn, og et arbeidsmarked som har bruk for alle.

Lokal ungdom har høy bevissthet om nåværende og framtidig behov for arbeidskraft og kompetanse. Barn og unge sine oppvekstvilkår stimulerer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Samarbeidet med de videregående skolene har styrket rekrutteringen til videregående opplæring både for unge og voksne, samt bidratt til at flere gjennomfører videregående opplæring.

Attraktivitet og kommunenes komplementære næringsstruktur er viktig som grunnlag for at kommunene har folketallsvekst på nivå med landsgjennomsnittet, og at innbyggertallet i 2030 er på 40 000 fordelt på 23 000 i Levanger og 17 000 i Verdal.

Samsvar mellom arealdisponering og samfunnsutvikling og prioritering av grønne verdier, har gitt kommunene en moderne infrastruktur og et vedlikeholdt kulturlandskap. Det tilbys attraktive boligområder og varierte botilbud, blant annet i form av felles boligfelt mellom Levanger og Verdal. Og det er høy kvalitet og effektivitet på de digitale kommunikasjonssystemene.

Utviklingen av veger, jernbane, havneforhold, sjøveis transport og av Værnes lufthavn har ført til god kommunikasjon og gode transportløsninger. Som følge av gode pendlermuligheter er arbeidsregionen utvidet til Trondheim-Steinkjer. Innbyggerne, inkludert en stor andel pensjonister, deltar på sosiale kulturarenaer, og er aktive, tilfredse og slutter opp om lokaldemokratiet.

De utviser selvstendighet og ansvar for egen og andres livskvalitet, helse og utvikling. Engasjementet i forhold til utviklingen av lokalsamfunnet er stort, ikke minst i de livskraftige grendene.

Kvalitet i tjenestetilbudet er sikret gjennom forventningsavklaring mellom innbyggere og tjenesteytere og tjenester som gis i partnerskap med andre aktører - både frivillig sektor, private aktører og andre forvaltningsnivå. Deltakelse fra enkelte individ er viktig på ulike samfunnsnivå.

Det er utviklet bygg som gir fleksible og rasjonelle løsninger. Kommunenes prioritering av beredskap og forebygging, bruk av teknologi og fleksible løsninger skaper trygghet hos befolkningen, og har ført til at eldre ønsker å bo i egen bolig fordi de opplever en trygg og god hverdag.»

Mål og strategier for samfunnsutviklingen

jfr. Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030

SAMFUNNSMÅL		
• Våre kommuner er gode samfunn å leve i hele livet, og alle føler seg som en verdsett del av fellesskapet • Alle barn får en best mulig start på livet • Alle innbyggere opplever trygghet, mestrer hverdagen, og har flere aktive leveår med god helse og trivsel • Våre kommuner er en utviklingskraft i en bærekraftig og robust del av Midt-Norge		
STRATEGIER		
A) Sikre et bærekraftig samfunn • Prioritere forebygging og tidlig innsats • Prioritere tiltak som favner store deler befolkningen • Sikre at kommunal innsats prioriteres etter innbyggernes behov • Legge til rette for et innovativt og lønnsomt arbeids- og næringsliv og økt matproduksjon • Ta tydeligere ansvar for miljø- og klimautfordringene • Mobilisere lokalsamfunnets ressurser gjennom åpenhet, medvirkning fra innbyggere og gjennom samspill og allianser med kunnskapsinstitusjoner, næringsliv, kulturliv, frivillighet og offentlige aktører • Sikre helhetsløsninger, koordinerte arbeidsprosesser og fremtidsretta og kunnskapsbaserte tjenester • Avstemme politikk og tjenesteproduksjon gjennom forpliktende, helhetlig og økonomisk bærekraftig planverk • Bidra til en bærekraftig utvikling av regionen med vekt på infrastruktur, næringsliv og samarbeid med andre kommuner	B) Prioritere en god start og mestring hele livet • Prioritere barns oppvekstvilkår og muligheter for å mestre livet • Legge til rette for inkludering, trygghet og deltakelse i sosiale fellesskap • Prioritere virkemidler som reduserer sosiale ulikheter i helse og livsvilkår • Legge til rette for og stimulere til sunne levevaner • Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer i tjenesteytingen • Vektlegge familie- og nettverksperspektiv som arbeidsform • Ha et nært og likeverdig samarbeid med innbyggerne • Forbedre læringsresultatene i skolen • Arbeide for et godt og inkluderende arbeidsliv • Gi alle innbyggere mulighet for kulturopplevelser	C) Skape rause og robuste livsmiljøer • Bygge opp under gode nærmiljø • Utvikle aktive og mer kompakte senterområder med konsentrert bebyggelse i de ulike delene av kommunene • Stimulere til vakre og levende sentra og sikre arealer til trygge grøntområder, møteplasser og tilrettelagt infrastruktur • Gjøre det enklere og mer attraktivt å gå og sykle • Legg til rette for lek, aktivitet, kultur- og naturopplevelser og fritidstilbud for alle uavhengig av alder og funksjonsnivå • Tilrettelegge for differensierte botilbud som svarer til innbyggernes behov • Stimulere til at innbyggerne tar bedre vare på hverandre og sine omgivelser • Legge til rette for kontinuitet og robusthet i frivilligheten, og tydeliggjøre ansvarsdeling og samspill mellom frivillige, offentlige og private aktører • Bygge opp under utvikling og innovasjon som naturlig i organisasjon og samfunn • Styrke identitet og attraksjonsverdi gjennom satsing på våre fortrinn og særpreg

Strategiske valg for samfunnsutviklingen *jfr. Planstrategien*

- 1) Innbyggerne skal ta større ansvar for sin egen situasjon og samfunnet
- 2) Kunnskap og komparative fortrinn skal gi vekst hos store private og offentlige næringsaktører
- 3) Bærekraftig arealbruk skal gi framtidsretta infrastruktur og attraktive bolig- og næringsområder
- 4) Vi skal utvikle effektive løsninger for tjenesteproduksjonen
- 5) Samarbeid skal gi regionen større slagkraft.

Mål for Innherred samkommune *jfr. samarbeidsavtalen*

Innherred samkommune skal bidra til

- 1) Utvikling av lokaldemokratiet gjennom helhetlig politisk styring av interkommunalt samarbeid
- 2) Bedre tjenester innenfor stramme økonomiske rammer
- 3) Effektiv offentlig ressursbruk og reduserte driftsutgifter på sikt
- 4) Samarbeid på fagområder/tjenesteområder for å støtte oppgaver som fortsatt skal ligge i morkommunen
- 5) Et positivt og utviklingsorientert bilde av regionen – omdømmebygging
- 6) Økt beredskap for å møte nye utfordringer
- 7) Sterke fagmiljø
- 8) Regional- og nasjonal utviklingskraft

4 Samkommunens bidrag til måloppnåelse

Med etableringen av Innherred samkommune (ISK) i 2004 ble et forpliktende samarbeid mellom Levanger og Verdal valgt som strategi for å håndtere noen av kommunenes utfordringer.

Sist gjeldende *samarbeidsavtale for ISK* ble vedtatt i kommunestyrene i Verdal og Levanger i november 2012. I samarbeidsavtalens § 2 framgår formålet med og hovedmål for samkommunen. Hovedmålene beskriver hvordan Innherred samkommune skal bidra til å underbygge drift og utvikling av kommunene Levanger og Verdal i den retning som er vedtatt i Planstrategien og i Kommuneplanens samfunnsdel.

Det opprinnelige målet om *lovfesting av samkommunen som modell for interkommunalt samarbeid fra 2004* ble nådd i 2012, da Stortinget vedtok endring i kommuneloven med virkning fra 1. juli 2012. Samkommunens 10 år ble markert våren 2014. Samtidig ble dette også en markering av at regjeringen, i forbindelse med kommunereformen og Stortingsmelding 14 (2014-2015), *ikke* ønsket at samkommunemodellen skulle være en mulig framtidig samarbeidsform. Høsten 2015 ble det i Stortinget lagt fram forslag til endringer i kommuneloven, som medfører at samkommune som samarbeidsform ikke vil være mulig etter 2019.

Som alternativ til sammenslåing, har samkommunen som samarbeidsform i mange henseender vist seg å være en god strategi for utviklingen av våre kommuner. Den har gitt resultater som er i overensstemmelse både med de strategiske målene for kommunene og hovedmålene for Innherred samkommune.

Samkommunen har hele tiden siden oppstarten i 2004 hatt god måloppnåelse, både i forhold til effektiv drift, sterke kompetansemiljø og utviklingsfokus. Slik har det også vært i 2017. I 2015 startet arbeidet med å utrede konsekvenser av avviklingen av samkommunen, og dette arbeidet ble videreført i 2016. I forlengelsen av beslutninger som ikke førte til sammenslåing, vedtok kommunestyrene i begge deltakerkommunene i november 2016 at oppløsningen av Innherred samkommune skulle skje allerede fra 1.1.2018. Det ble i den forbindelse vedtatt at noen tjenester skal videreføres i andre samarbeidsformer, mens andre tjenester og funksjoner skal tilbakeføres til deltakerkommunene.

At kommunene Levanger og Verdal har hatt så mange felles administrative oppgaver og utviklingsoppgaver, er unikt og har gitt gode forhold for læring og erfaringsdeling. Samkommunen har i alle år søkt å være en organisasjon der kunnskap og erfaring er utviklet mellom enheter og på tvers av kommunene.

Det er arbeidet med kvalitetsutvikling gjennom forbedring av rutiner og prosesser, organisasjons- og kompetanseutvikling. Dette har forbedret kvaliteten på tjenestene uten å øke de økonomiske rammene. Samarbeidsmodellen har bidratt til sterkere og mer sammensatte fagmiljø, og gitt utviklingskraft på flere områder både internt og mot innbyggerne og samfunnet omkring.

Samkommunen har bidratt til harmonisering og sammensmelting av blant annet lønnsnivå, reglementer, IT-systemer, økonomisystemer, lønns- og personalsystemer og ikke minst ulike kulturer

mellom deltakerkommunene. Dette har vært krevende og langvarige prosesser, men har samtidig gitt ansatte i både deltakerkommunene og samkommunen verdifull kunnskap og erfaring med tanke på framtidens omstillinger.

Det finnes ytterligere potensialer for forbedring, utvikling og rasjonaliseringsgevinst. Dette arbeidet må forsterkes for de tjenestene som skal fortsette i samarbeidsløsninger gjennom §27-samarbeid etter 2017. Ikke minst gjelder dette i grensesnittet mellom deltakerkommunenes og samarbeidsenhetenes tjenester. Det vil være behov for å utvikle tydelige forventningsavklaringer og avklarte oppgaveporteføljer mellom kommunene og §27-samarbeidet.

5 Dispensasjoner fra Arealplanen i forhold til arealformål

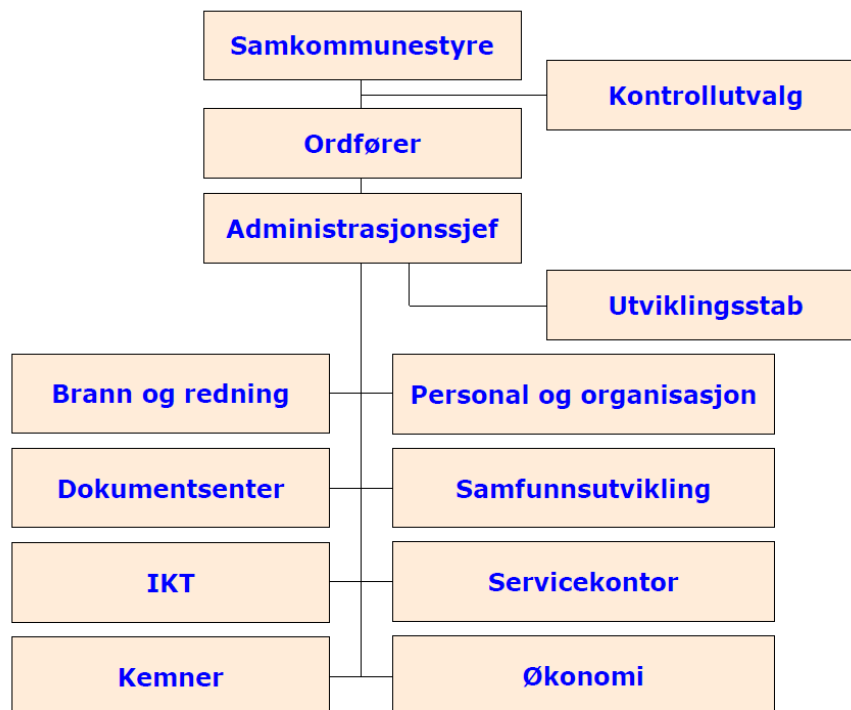
En oversikt over dispensasjoner til fradeling i LNFR-områder i 2017 er beskrevet i tabellen under (alle saker er godkjent etter jordloven):

Levanger:		
9/17	LNFR – Fradeling av generasjonsbolig	Omdisponering 0,45 dekar inneklemt dyrka jord
54/17	LNFR – Fradeling av tun	Salg av dyrka jord
110/17	LNFR – Tilleggsareal boligtomt	Areal som naturlig hører til boligtomta, ikke dyrka jord
221/17	LNFR – Fradeling av generasjonsbolig	Ikke behov for generasjonsbolig
247/17	LNFR – Tilleggsareal boligtomt	Kompensasjon for areal avgitt til gang- og sykkelveg
352/17	LNFR – Boligtomt	Udyrka areal, bruksendring eksisterende bebyggelse.
479/17	LNFR – Tilleggsareal boligtomt	Makeskifte med landbrukseiendom. Udyrka areal.
608/17	LNFR – Punktfeste renovasjonspunkt	Udyrka areal
692/17	LNFR – Punktfeste renovasjonspunkt	Udyrka areal
693/17	LNFR – Punktfeste renovasjonspunkt	Udyrka areal
706/17	LNFR – Parkering og uteareal barnehage	Fornyng av dispensasjon, allerede omdisponert
719/17	LNFR – Tilleggsareal boligtomt	Udyrka areal, samsvar med dagens bruk
730/17	LNFR – Fradeling av tun	Salg av dyrka jord
731/17	LNFR – Fradeling av tun	Salg av dyrka jord
PUK 55/17	LNFR – Boligtomt	Delvis udyrkbart areal, tidligere dispensasjoner
833/17	LNFR – Boligtomt	Udyrka areal
PUK 66/17	LNFR – Boligtomt	Delvis vanskelig dyrkbart areal, tidligere dispensasjoner
871/17	LNFR – Boligtomt	Delvis vanskelig dyrkbart areal, tidligere dispensasjoner
872/17	LNFR – Tilleggsareal boligtomt	Deles fra eksisterende boligtomt
986/17	LNFR – Tilleggsareal boligtomt	Samsvar med etablert bruk

Verdal:		
64/17	LNFR – Fradeling av tun	Salg av dyrkajord
KPS 12/17	LNFR - To boligtomter + tilleggsareal bolig	Mest udyrkbart areal, tidligere dispensasjoner
178/17	LNFR – Fradeling av tun	Salg av dyrkajord
229/17	LNFR – Boligtomt	Omdisponering ca. 1 dekar dyrkbar jord
322/17	LNFR – Fradeling av generasjonsbolig	Ikke behov for generasjonsbolig
440/17	LNFR – Fradeling av tun	Dyrkajord drives med annen landbrukseiendom
753/17	LNFR – Fradeling av tun	Dyrkajord drives med annen landbrukseiendom
834/17	LNFR – Fradeling av tun	Dyrkajord drives med annen landbrukseiendom
KPS 61/17	LNFR – To boligtomter	Påklaget av fylkesmannen. Er til settefylkesmann.

6 Organisasjonen

6.1 Organisasjonskart for Innherred Samkommune pr 31.12.17

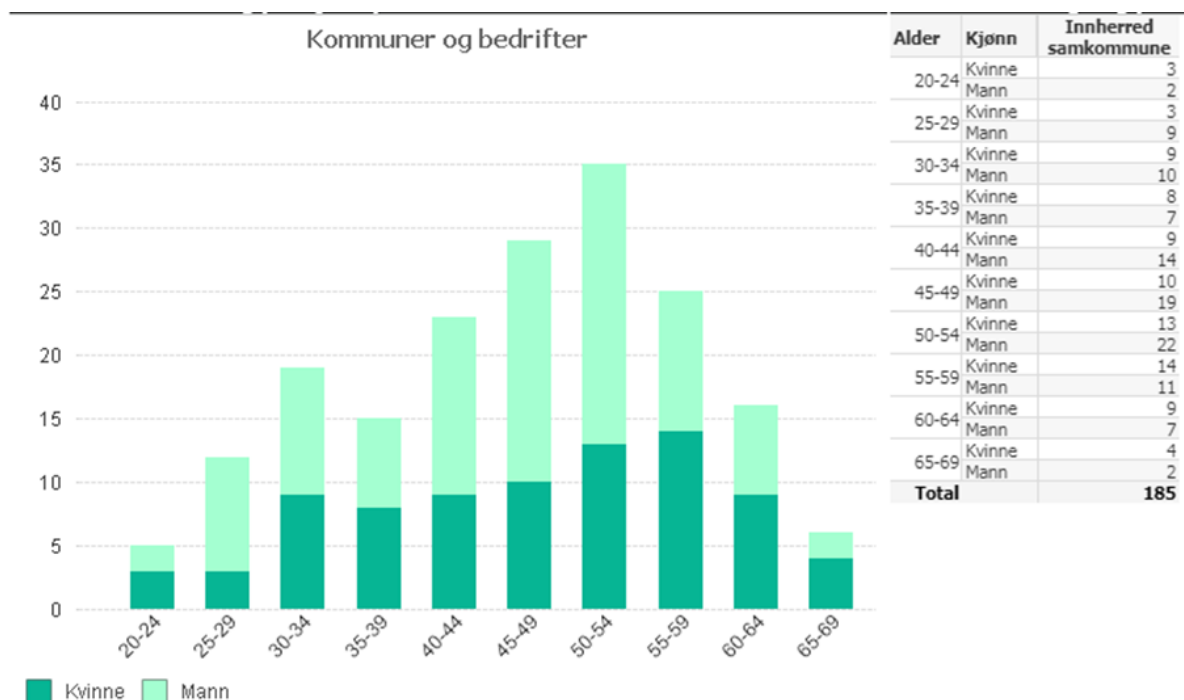
6.2 Årsverksutvikling

Kommunen hadde totalt 125,6 årsverk i 2017, med en fordeling som vist i tabellen under. Antall årsverk har økt med 5,0 fra 2016 til 2017.

Enheter	Pr. 31.12.15	Pr. 31.12.16	Pr. 31.12.17	Endring 2016-2017
Administrasjonssjef	8,1	8,6	8,4	-0,2
Økonomienheten	14,1	16,3	16,2	-0,1
IKT	9,6	10,5	11,0	0,5
Organisasjonsenheten	9,5	10,6	10,8	0,2
Kemner	7,0	6,8	6,3	-0,5
Samfunnsutvikling	24,2	27,9	29,6	1,7
Servicekontor	12,8	12,0	13,0	1,0
Dokumentcenter	12,0	12,0	12,3	0,3
Brann/redning (eks deltid)	15,0	15,9	18,0	2,1
TOTALT	112,3	120,6	125,6	5,0

Økningen på Samfunnsutvikling skyldes innleie av midlertidig ansatte i forbindelse med prosjektarbeid og rekruttering av ansatte i forbindelse med vakanser i stillinger.

Brann og redning har ansatt en feier i 100 % stilling grunnet tilsyn og feiing i fritidsboliger, samt at det i oversikten er medregnet en prosjektstilling som er finansiert av Gjensidigestiftelsen. Sistnevnte avsluttes i februar 2018.

Søylediagrammet viser sammensetningen av ansatte i Innherred samkommune registrert hos KLP i 2017. Diagrammet viser en relativt stor overvekt av mannlige ansatte i aldersgruppen 40 – 59. Dette skyldes primært at enheten brann/redning hovedsakelig består av menn. Tallene som er oppgitt viser alle typer ansettelsesforhold i samkommunen som er registrert i KLP.

6.3 Diskriminering og likestilling

Alle som bor i Norge skal ha like muligheter til å bidra og til å delta i fellesskapet, uavhengig av kjønn, etnisk bakgrunn, seksuell orientering og funksjonsnedsettelse.

Kommunen har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Vern mot diskriminering i arbeidslivet sikres gjennom fire ulike lover (likestillingsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, arbeidsmiljøloven).

Kommunen har rutiner for tilsetting som sikrer at bestemmelser i lov- og avtaleverk følges. Kommunen har IA-avtale med blant annet et punkt som sier at de skal øke sysselsettingen for personer med redusert funksjonsevne.

Tilstand Innherred samkommune:

Ansatte	Kvinner	Menn	Totalt	
Antall fast ansatte ISK*	69	104	173	
Gj.sn. ansettelsesprosent	91,1%	64,7%	74,2%	
Gj.sn. lønn pr. årsverk	511 371	486 545	495 593	
Rådmann og kommunalsjefer	3	5	8	
Enhetsledere	2	6	8	
Gj.sn. lønn enhetsledere	649 000	702 714	690 778	
Andel deltidsstillinger				
0-49,99 %	5,8 %	41,3 %	27,2 %	
50-99,99 %	17,4 %	4,8 %	9,8 %	
100 %	76,8 %	53,8 %	63,0 %	
Menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker:				
Brann/redning	2%			
Fravær	Fravær kvinner i dagsverk	Snitt pr. kvinne	Fravær menn i dagsverk	Snitt pr. mann
Barns sykdom	72	5,14	45	6,42
Fravær 1-16 dager	277	3,25	155	1,38
Fravær >17 dager	1 046	12,3	335	2,99
Politiske lederverv				
	Kvinner	Menn	Totalt	
Ordfører		1	1	
Varaordfører		1	1	

* Avviker fra figuren som viser sammensetningen av ansatte i Innherred samkommune registrert hos KLP på grunn av at ovenstående tabell kun inneholder faste ansatte. Endring fra rapporten i 2016 skyldes at deltidsansatte brann er medregnet. Ikke lagt inn hjemmel på de stillingene. Derfor avvik fra antall ansatte andre steder i årsberetningen.

6.4 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Arbeidsmiljøutvalget

Det er gjennomført AMU møter i Verdal og Levanger i 2017, to av disse AMU møtene har vært gjennomført i felles AMU. Det siste felles AMU møte ble gjennomført den 12.06.17.

Overordnet og lokale HMS/IA-planer

I 2017 har 6 av 8 enheter i Innherred samkommune evaluert og justert HMS/IA-planene. De to enhetene som ikke har oppdatert planene sine har blitt rapportert til arbeidsmiljøutvalget og videre til administrasjonssjef for ISK. Planene har en varighet på to år og fyller kravene til HMS-systematikk, jfr arbeidsmiljøloven, internkontrollforskriften og kommunens overordnede IA-avtale. Overordnet HMS/IA planen ble evaluert og oppdatert gjennom en egen arbeidsgruppe i 2017.

HMS-besøk (Internkontroll)

Det er ikke gjennomført noe HMS-besøk (internkontroll) hos ISK-enheter i løpet av 2017.

Bedriftshelsetjenesten

Bedriftshelsetjenesten ANT HMS og bedriftshelse AS har levert bedriftshelsetjenester for ansatte i Innherred samkommune i 2017. Bedriftshelsetjenesten har levert månedlige rapporter på forbruk av timer og tjenester.

Tabellen under viser forbruk av timer de tre siste årene for Levanger, Verdal og Innherred samkommune

	Timer i 2015	Timer i 2016	Timer i 2017
Totalbudsjett	1100 timer + avtalt overforbruk	1100 timer i budsjett	1200 timer i budsjett
Levanger	634	461	536
Verdal	535	370	582
ISK	100	261	220
SUM	1 269	1 092	1 338

Bedriftshelsetjenesten jobber mer med helsefremmende og forebyggende arbeid enn tidligere år hvor det har vært mer fokus på den «reparerende» fasen. Det største timeantallet er brukt på psykososialt/organisatorisk arbeid, arbeidsmedisin og ergonomi.

Hovedårsaken til overskridelsen av antall timer i 2017 skyldes blant annet:

- 01.01.17 kom nye krav om risikovurdering innen vold og trusler. I tillegg har risikostyring hatt stor fokus i Arbeidstilsynet, noe som har ført til en del pålegg i kommunen som har blitt lukket. ANT har bistått rundt 130 timer på dette punktet.
- Omorganiseringene i kommunene har ført til ytterligere behov for bistand fra BHT.
- Det har vært jobbet mye innenfor brann og redning – ut over det som var planlagt.

Seniortiltak

Seniortiltakene for Innherred samkommune, Levanger og Verdal er like. Det kan innvilges individuell tilrettelegging utover arbeidsmiljølovens og IA-avtalens bestemmelser for tilrettelegging, fra og med fylte 62 år til fylte 67 år. I tillegg kan det innvilges inntil 7 fridager. Avhengig av den ansattes individuelle behov og stillingsstørrelse. De fleste avtalene inngås med fridager. Når det gjelder seniortiltak som benyttes er dette tiltaket som gir mulighet for inntil 7 fridager. De fleste uttak skjer ift stillingsprosent og noen få har fullt uttak.

Det ble gjennomført 2 seniorseminar for ansatte i Innherred samkommune, Levanger og Verdal kommune i februar 2017. Dette i samarbeid med Kommunal Landspensjonskasse.

HMS-kurs /informasjon

Informasjon om HMS har vært formidlet ut til ansatte gjennom bruk av intranett og kvalitetssystemet. Det er en egen HMS/IA fane på kommunens intranett hvor det legges ut nyheter innen HMS- og IA-tiltak, dette gjelder blant annet treningstilbud for ansatte, HMS kurs, AKAN kurs og kurs for verneombud.

Felles HMS kurs gjennomført i 2017 for ledere, verneombud og tillitsvalgte i Verdal og Levanger kommune:

- 40 timers HMS kurs ble gjennomført våren 2017
- Oppfriskningskurs HMS (2 dager) ble gjennomført både på våren og høsten i 2017
- Det ble ikke gjennomført noen egen AKAN samling i 2017, dette tema har vært innbakt i HMS-kursene.
- Forum for verneombud ble gjennomført både vår og høst 2017.

Kvalitetssystem Compilo

Målsettingen med kvalitetssystemet er å bedre kvaliteten på tjenester og arbeidsprosesser. Avvikssystemet er tilrettelagt slik at alle ansatte, inkludert vikarer og studenter som utfører arbeid i Innherred samkommune, kan registrere avvik. Avvikene gir grunnlag for å iverksette ulike forbedringstiltak, og er et dokumentasjonsgrunnlag for å rapportere blant annet nestenulykker, skader og fysiske og psykiske arbeidsmiljøsaker i organisasjonen. Avviksmodulen i Compilo ivaretar krav om rutiner for internkontroll og grunnlag for risikovurderinger og varsling.

Det er generelt få avvik som meldes blant enhetene i Innherred samkommune. Det er hovedsakelig brann og redning som rapporterer avvik, de har meldt inn 27 av totalt 44 avvik som er registrert av enhetene i Innherred samkommune. Det er ofte flere årsaker til hvorfor det ikke meldes avvik. Det kan skyldes manglende kultur for å melde avvik, manglende kunnskap og opplæring i bruk av avvikssystemet og liten eller ingen fokus på avviksrapportering fra ledere og verneombud.

Tabellen viser antall avvik som er rapportert i Innherred samkommune i årene 2015 til 2017.

	2015	2016	2017
Innherred samkommune	20	51	44

6.5 Etikk og ledelse

Innherred samkommune har etiske retningslinjer.

Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med disse generelle etiske retningslinjene er at alle kommuneansatte skal være seg dette bevisst. De etiske retningslinjene skal være av overordnet karakter, og er ikke detaljerte regler. De er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte ansatte. Bestemmelsene som er nedfelt er ikke alltid presise, men angir rettslige standarder.

Retningslinjene har sitt utspring i allmenngyldige etiske verdier og normer som for eksempel rettferdighet, lojalitet, ærlighet, pålitelighet, sannferdighet og at man skal behandle andre slik man selv ønsker å bli behandlet.

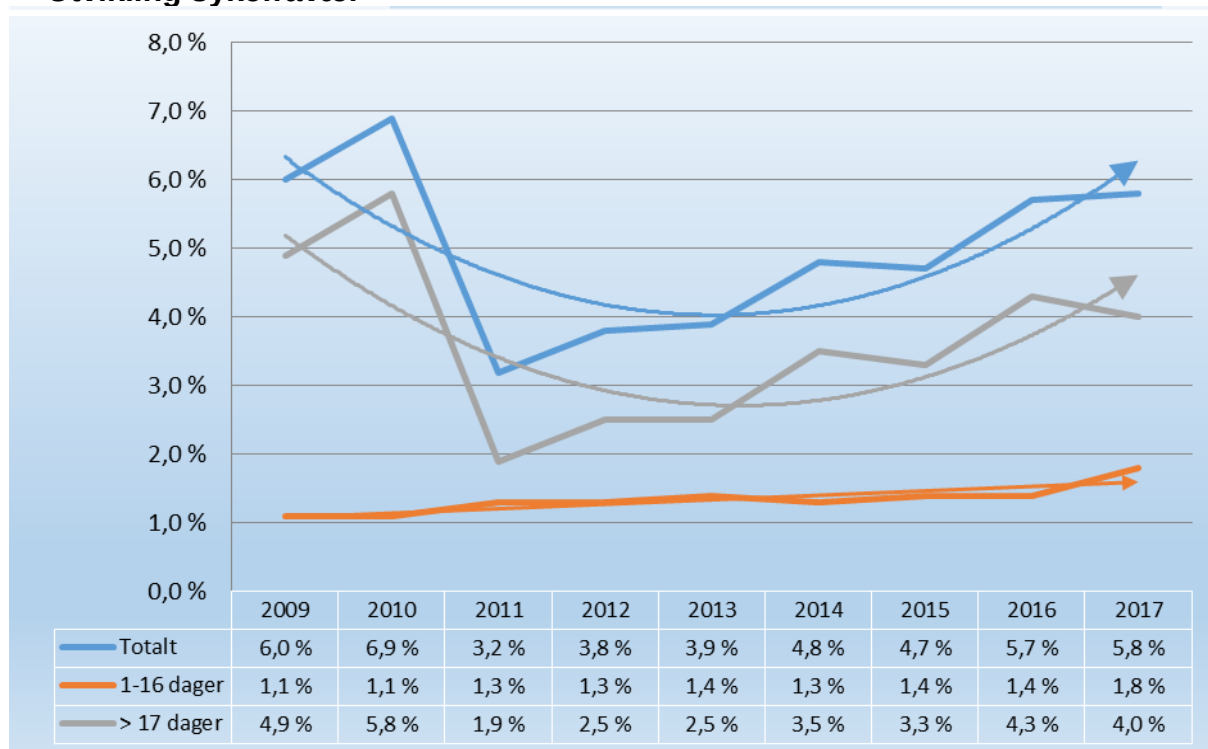
Det er mange rettsregler (lovfestede og ulovfestede) som har innvirkning på de etiske verdier og normer i kommuneforvaltningen. De til enhver tid gjeldende etiske normene påvirker utformingen av lover og annet regelverk. Slik sett utfyller retningslinjene de eksisterende rettsreglene. Noen av de gjeldende rettsreglene er nærmere omtalt under punktet «Forholdet til lov- og regelverk».

6.6 Sykefravær

Tabellen under viser endringen i sykefravær for hver enkelt enhet fra 2016 til 2017.

Sykefravær pr. enhet	2016			2017			Endr. 2016-2017
	Totalt	1-16 dager	>= 17 dager	Totalt	1-16 dager	>= 17 dager	
Utviklingsstab	8,3 %	0,6 %	7,7 %	4,1 %	0,3 %	3,8 %	-4,2 %
Økonomi	6,6 %	1,8 %	4,8 %	2,5 %	1,5 %	1,0 %	-4,1 %
IKT	3,3 %	1,3 %	2,0 %	8,8 %	2,8 %	6,0 %	5,5 %
Personal- og organisasjon	4,7 %	0,9 %	3,8 %	3,5 %	1,8 %	1,7 %	-1,2 %
Kemner	3,9 %	2,0 %	1,9 %	11,5 %	2,8 %	8,7 %	7,6 %
Samfunnsutvikling	2,3 %	1,1 %	1,2 %	3,9 %	1,7 %	2,2 %	1,6 %
Servicekontor	15,3 %	2,1 %	13,2 %	10,7 %	3,4 %	7,3 %	-4,6 %
Dokumentsenter	9,0 %	1,9 %	7,1 %	14,0 %	1,5 %	12,5 %	5,0 %
Brann og redning	1,9 %	0,7 %	1,2 %	1,3 %	1,0 %	0,3 %	-0,6 %
TOTALT	5,7 %	1,4 %	4,3 %	5,8 %	1,8 %	4,0 %	0,1 %

Utvikling sykefravær

Sykefraværet for ISK er tilnærmet likt foregående år. Fraværet er høyere enn for noen år tilbake. Det er vanskelig å si noe konkret om denne økningen, foruten at enkeltansattes fravær gir store utslag for enhetene, da den enkelte enhet har få ansatte. Denne trenden har vært størst innen langtidsfravær, men for 2017 hadde korttidsfraværet en økning mens langtidsfraværet sank noe.

6.7 Internkontroll

Innbyggernes tillit til offentlige institusjoner er viktig. En velfungerende egenkontroll sikrer både tillit og effektiv og riktig bruk av kommunale ressurser.

Kravet til internkontroll er hjemlet i Kommunelovens § 23 og handler om å sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

I praksis kan en si at internkontroll er formaliseringer, dokumenter og rutiner (arbeidsformer, kontrolltiltak, prosedyrer og rapporteringer) som utarbeides, vedlikeholdes, kontrolleres og følges opp for å sikre at kommunen har den ønskede utvikling, at lover og regler overholdes, at det er kvalitet og effektivitet i tjenestene, og at omdømme og legitimitet ikke svekkes.

KS har vist dokumentasjonsstrukturen for internkontroll i figuren under.

Fig.: Dokumentasjonsstruktur for internkontroll. Kilde: KS

I internkontroll inngår plan- og styringssystemet, årshjulet, planverket, tertialrapporter og årsberetning. Videre inngår kvalitets- og avvikssystemet, reglementer innenfor personalforvaltning og arbeidsgiverområdet, delegasjonsreglementet, etiske retningslinjer, ansattundersøkelser og brukerundersøkelser/Borgerundersøkelsen. Det samme gjør økonomireglement som vedtas årlig, samtidig med behandling av budsjett/økonomiplan og reglement for finansforvaltning som vedtas en gang i hver kommunestyreperiode.

Økonomistyring skjer gjennom regelmessige budsjettavviksanalyser som legges fram for formannskap/kommunestyre. Rapportering i henhold til finansreglementet skjer samtidig.

De vedtatte etiske retningslinjer og arbeidsreglement etterleves. Dette blant annet med tanke på ansattes adgang til å inneha ekstraerverv og bierverv, styreverv eller annet lønnet oppdrag som er uforenelige med den kommunale arbeidsgivers legitime interesser, eller er egnet til å svekke tilliten til forvaltningen.

Samkommunen – sammen med Levanger og Verdal - hadde tilsyn fra Datatilsynet i november 2015. Gjennom tilsynet ble det avdekket en del svakheter med rutiner, og gjennom de siste par årene er det jobbet med å lukke disse avvikene.

Innherred samkommune benytter et eget kvalitetssystem Compilo for både å dokumentere interne rutiner og prosedyrer, samt til å varsle avvik internt.

Styring har utviklet seg til å handle mer om utarbeidelse av strategiske planer og mindre om enkeltavgjørelser. Mer av kontrollen ligger i systemene. Framover bør det utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse i forhold til internkontrollen.

7 Økonomi

7.1 Hovedoversikt

ENHET	31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	31.12.16	Endring 2016-2017
Politiske organer	396 305	354 000	112,0	-42 305	296 398	99 907
Felleskostnader	7 841 267	8 650 900	90,6	809 633	8 044 541	-203 274
Økonomienheten	7 592 863	7 929 800	95,8	336 937	6 870 459	722 404
IKT	16 704 806	17 685 600	94,5	980 794	17 003 720	-298 914
Organisasjonsenheden	7 484 987	7 689 600	97,3	204 613	6 917 902	567 085
Kemner	3 627 942	4 521 500	80,2	893 558	4 080 300	-452 358
Enhet for samfunnsutvikling	9 599 103	9 650 200	99,5	51 097	9 633 432	-34 329
Servicekontor	7 497 420	8 171 800	91,7	674 380	7 324 264	173 156
Dokumentsenter	6 543 315	6 456 000	101,4	-87 315	6 376 659	166 656
Brann og redning	24 710 804	22 020 300	112,2	-2 690 504	23 130 286	1 580 518
Overf. fra deltakerkommuner	-91 998 811	-93 129 700	98,8	-1 130 889	-89 677 961	-2 320 850
	0	0	-	0	0	0

Økonomisk resultat for hver enhet kommenteres senere i rapporten.

Tall i tabellene nedenfor er påvirket av at regnskapet i samkommunen er nullstilt ved utgangen av regnskapsåret. Dette innebærer at det er bruk av, og avsetning til, bundne fond som avgjør om samkommunen får et positivt eller negativt netto driftsresultat.

7.2 Regnskapsresultat

Regnskapsresultat					Endring
Inntekter/utgifter	2014	2015	2016	2017	2016-2017
Sum driftsinntekter	128 442 048	134 914 819	151 776 131	153 829 652	2 053 521
Sum driftsutgifter	129 206 642	137 350 307	152 751 363	164 310 964	11 559 601
Brutto driftsresultat	-764 594	-2 435 488	-975 232	-10 481 312	-9 506 080
Sum eksterne finansinntekter	911 156	691 158	338 933	340 251	1 318
Sum eksterne finansutgifter	10 483	19 379	7 768	50 310	42 542
Resultat eksterne finanstrans.	900 673	671 779	331 165	289 941	-41 224
Motpost avskrivninger	-	-	-	-	-
Netto driftsresultat	136 079	-1 763 709	-644 067	-10 191 371	-9 547 304

Brutto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon av driftsinntektene etter at ordinære driftsutgifter er dekket.

Netto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon etter at netto finansutgifter er dekket. Beløpet tilsvarer summen av avsetninger til fond og bruk av bundne fond i 2017. Dette er spesielt, men Innherred samkommunes regnskap nullstilles ved utgangen av hvert regnskapsår og et eventuelt mer-/mindreforbruk avregnes mot deltakerkommunene. Med andre ord er det bruk av, og

avsetning til bundne fond, som avgjør om samkommunen får et positivt eller negativt netto driftsresultat.

Negativt netto driftsresultatet i 2017 skyldes årets bruk av fond, kr 2,5 mill, og overføringer av gjenstående fondsmidler, kr 7,7 mill, til deltakerkommunene.

7.3 Driftsinntekter

Tabellen nedenfor viser kommunens eksterne inntekter og fordelingen av disse de siste år.

Utvikling i inntekter (1000 kr)					%-vis endring
Type inntekt	2014	2015	2016	2017	2016-2017
Brukerbetalinger	0	0	0	0,6	0,00
Salgs- og leieinntekter	34 227	39 514	46 660	44 088	-5,51
Overføringer	13 842	12 706	14 663	14 992	2,24
Overføringer fra deltakerkommunene	80 373	82 694	90 452	94 750	4,75
Sum driftsinntekter	128 442	134 914	151 775	153 830	1,35

De samlede driftsinntektene øker med 1,35 prosent fra 2016 til 2017. Økningen skyldes økte overføringer fra deltakerkommunene for å dekke samkommunens kostnader. Samtidig er det verdt å merke seg at salgs- og leieinntekter er lavere i 2017 enn i 2016. Dette skyldes primært lavere gebyrinntekter innenfor byggesak enn tidligere.

7.4 Driftsutgifter

Tabellen under viser utviklingen de siste årene når det gjelder driftsutgiftene.

Utvikling i utgifter (1000 kr)					%-vis endring
Type utgift	2014	2015	2016	2017	2016-2017
Lønn, inkl. sos. utgifter	85 865	85 757	93 617	100 836	7,71
Kjøp av varer og tjenester	40 027	48 176	58 158	63 419	9,05
Overføringsutgifter	3 314	3 416	3 467	3 187	-8,08
Avskrivninger	-	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-2 491	-3 130	25,65
Sum driftsutgifter	131 220	139 364	152 751	164 312	7,57

Samkommunens samlede driftsutgifter i 2017 ligger 7,6 % høyere enn i 2016.

Lønnsutgiftene øker med samlet 7,7 %. Hovedsakelig skyldes dette økte lønnskostnader på følgende enheter:

- Økonomienhetens lønnskostnader øker med 10,7 % på bakgrunn av tilsettinger i vakante stillinger i løpet av 2016 som har gitt helårsvirkning på kostnadene i 2017.

- Brann og rednings lønnskostnader øker med 14,1 %, hovedsakelig er dette knyttet til økte beredskapskostnader på Levanger.

Den relativt store endringen på «Kjøp av varer og tjenester» begrunnes med at Regionalt næringsfond og bundne driftsfond på «Enhet for samfunnsutvikling» er nullstilt i samkommunen og tilbakeført til deltakerkommunene.

7.5 Balanseregnskapet

Følgende tabell viser hovedtallene fra samkommunens balanseregnskap.

Balanseregnskapet (tall i 1000 kr)	2015	2016	2017
Eiendeler:			
Omløpsmidler	42 394	43 246	0
Anleggsmidler	31 832	37 143	0
Sum eiendeler	74 226	80 389	0
Gjeld og egenkapital:			
Kortsiktig gjeld	31 559	33 054	0
Langsiktig gjeld	41 008	49 282	0
Bokført egenkapital	1 659	-1 948	0
Sum gjeld og egenkapital	74 226	80 389	0

Anleggsmidler har gjennom årene i sin helhet vært pensjonsmidler. Langsiktig gjeld er har vært framtidige pensjonsforpliktelser.

Alle balanseposter er overført til Verdal og Levanger ved avviklingen av Innherred samkommune, slik at balansen viser null ved årsskiftet.

7.6 Finansstrategi

Låneportefølje

Innherred samkommune hadde ved utgangen av 2017 ingen låneportefølje.

Omløpsmidler

Innherred samkommune har i 2017 hatt sin likviditet på konto i kommunens hovedbank, til en avkastning knyttet til utviklingen i 3M Nibor korrigert for fast margin.

7.7 Hovedtall fra regnskapet

Nedenfor presenteres et tallsammendrag av resultatet for alle enhetene i samkommunen sammenlignet med revidert budsjett 2017. Tallene inkluderer ev. bruk av fond, avsetninger til fond og finansposter for de enheter som har slike posteringer. I de obligatoriske regnskapsspesifikasjonene, benevnt Regnskapsskjema 1A og 1B i årsregnskapet, er dette tatt inn i

skjema 1A. Av den grunn blir det forskjellig innhold i skjema 1B og de spesifiserte tall for enhetene i tabellen i avsnittet nedenfor. Forskjellene forklares og avstemmes i følgende oversikt:

Enhet	Enhetens regnskap 2017	Differanse regnskap	Skjema 1 B Regnskap 2017	Enhetens rev budsjett 2017	Differanse budsjett	Skjema 1 B rev budsjett 2017	Forbruk enhet	Avvik enhet
POLITISKE ORGANER	396 305	59 730	456 035	354 000	100 000	454 000	112,0 %	-42 305
FELLESKOSTNADER	7 841 267	2 213 391	10 054 658	8 650 900	1 070 000	9 720 900	90,6 %	809 633
ØKONOMIENHETEN	7 592 863	278 493	7 871 356	7 929 800	248 000	8 177 800	95,8 %	336 937
IKT	16 704 806	-921	16 703 885	17 685 600	-	17 685 600	94,5 %	980 794
ORGANISASJONSENHETEN	7 484 987	300 000	7 784 987	7 689 600	-	7 689 600	97,3 %	204 613
KEMNER	3 627 942	-	3 627 942	4 521 500	-	4 521 500	80,2 %	893 558
ENHET FOR SAMFUNNSUTVIKLING	9 599 103	8 845 217	18 444 320	9 650 200	1 421 679	11 071 879	99,5 %	51 097
SERVICEKONTOR	7 497 420	67 173	7 564 593	8 171 800	-	8 171 800	91,7 %	674 380
DOKUMENTSENTER	6 543 315	-219	6 543 096	6 456 000	-	6 456 000	101,4 %	-87 315
BRANN OG REDNING	24 710 804	1 469 163	26 179 967	22 020 300	504 238	22 524 538	112,2 %	-2 690 504
OVERFØRT FRA DELTAKENDE KOMM.	-91 998 811	91 998 811		-93 129 700	93 129 700		98,8 %	-1 130 889
TOTALT	0	105 230 838	105 230 837	0	96 473 617	96 473 617		0

Differanse mellom de enhetenes regnskap og skjema 1B ovenfor er kun som følge av forskjellig bokføringsprinsipper. I kolonnene ovenfor forklares dette med poster som består av finansposter og bruk/avsetning til bundne fond. Kolonnen «avvik enhet» viser forskjellen mellom regnskap og revidert budsjett for hver enkelt enhet. Sammenlignet med revidert budsjett for 2017 er det samlet et mindreforbruk på ca 1,1 millioner kroner. Det vises til nærmere kommentarer under hver enkelt enhet.

Verdal kommune og Levanger kommune dekker ihht grunnavtalen i utgangspunktet kostnadene for tjenester lagt til ISK i forhold til folketallet i den enkelte kommune pr. 1.1. i regnskapsåret. For enheten Innherred brann og redning dekker imidlertid den enkelte kommune sine egne kostnader knyttet opp mot beredskap (dette skyldes ulike nivåer på og krav til tjenestene i kommunene).

Overføringer fra deltakende kommuner til samkommunen er for 2017 utført slik:

	Regnskap 2017	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Mer/mindre-forbruk	%-vis fordeling
Overført fra Levanger	53 881 779	51 201 600	50 051 000	-2 680 179	58,57 %
Overført fra Verdal	38 117 032	39 385 100	38 518 000	1 268 068	41,43 %
SUM	91 998 811	90 586 700	88 569 000	-1 412 111	100,00 %

I løpet av året er budsjettrammene justert for lønnsoppgjør. Skjevdeling i forhold til innbyggertall skyldes at Levanger har hatt høyere beredskapskostnader enn brann/redning enn Verdal.

7.8 Økonomisk resultat på enhetene

Politiske organer

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	185 317	244 174	75,9	58 857	226 203	-40 886
Øvrige kostnader	270 648	209 826	129,0	-60 822	247 150	23 498
Øvrige inntekter	-59 660	-100 000	59,7	-40 340	-176 955	117 295
Totalt	396 305	354 000	112,0	-42 305	296 398	99 907

Området har ingen ansatte, kun lønn som er godtgjøring til politisk virksomhet. Regnskap er omtrent i balanse med årsbudsjett.

Felleskostnader, inkl. administrasjonssjef og utviklingsstab

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	6 319 352	7 476 707	84,5	1 157 355	6 587 520	-268 168
Refusj. sykkelønn/nedkomst	-773 308	0	-	773 308	-500 406	-272 902
Øvrige kostnader	6 307 213	3 415 933	184,6	-2 891 280	5 210 308	1 096 905
Øvrige inntekter	-4 011 990	-2 241 740	179,0	1 770 250	-3 252 882	-759 108
Totalt	7 841 267	8 650 900	90,6	809 633	8 044 540	-203 273

Samlet har området et mindreforbruk på 0,8 mill kroner. Avviket på brutto lønn skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader enn budsjettet for samkommunen som helhet. Øvrige kostnader og inntekter må ses under ett og avvik skyldes i hovedsak at regionalt næringsfond har vært postert i Innherred samkommune, men nå er fordelt til Levanger og Verdal.

Økonomienheten

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	10 927 283	11 088 554	98,5	161 271	10 114 976	812 307
Refusj. sykkelønn/nedkomst	-84 320	-15 000	562,1	69 320	-317 871	233 551
Øvrige kostnader	2 054 189	1 945 343	105,6	-108 846	2 214 462	-160 273
Øvrige inntekter	-5 304 288	-5 089 097	104,2	215 191	-5 141 108	-163 180
Totalt	7 592 864	7 929 800	95,8	336 936	6 870 459	722 405

Enheten hadde i løpet av 2017 en del endringer i sammensetning av bemanningen. Tidvis vakanse i stillinger, og ansettelse av nye medarbeidere har medført lavere lønnskostnader enn forventet i 2017. Samtidig bidro refusjon av sykepenger til at netto lønnskostnader i 2017 var i overkant av 0,2 mill kroner lavere enn budsjettet. I tillegg fikk enheten inn ca. 0,2 mill kroner mer i gebyrinntekter enn forutsatt. Høyere inntekter og lavere lønnskostnader enn budsjettet har bidratt til at enheten har kunnet bruke mer ressurser på nødvendig kompetanseheving også i 2017.

Det er relativt små endringer i regnskapet mellom 2016 og 2017. De vakanser enheten hadde i 2016 hadde man i mindre grad i 2017, slik at samlet steg lønnskostnadene med om lag 0,8 mill. kroner.

IKT-enheten

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	7 744 766	8 251 520	93,9	506 754	7 242 621	502 145
Refusj. sykelønn/nedkomst	-270 058	0	-	270 058	-85 909	-184 149
Øvrige kostnader	33 045 094	23 114 536	143,0	-9 930 558	34 708 509	-1 663 415
Øvrige inntekter	-23 814 997	-13 680 456	174,1	10 134 541	-24 861 500	1 046 503
Totalt	16 704 805	17 685 600	94,5	980 795	17 003 721	-298 916

Enheten har et underforbruk på ca 1 mill kroner. Øvrige kostnader og øvrige inntekter er betydelig høyere enn budsjettet. Dette skyldes at enheten foretar sentrale innkjøp av datautstyr som igjen videreselges. IT-systemene er i daglig bruk, slik at nødvendig vedlikehold må gjennomføres utenom normal arbeidstid.

Regnskapet for samkommunen ble avsluttet relativt tidlig sammenlignet med et normalår, dette medførte at enheten ble belastet et stipulert beløp på kr. 800.000,- for påløpte kostnader som ennå ikke var fakturert. Mottatte fakturaer etter regnskapsslutt er belastet Levanger kommune, og en avregning mellom kommunene skjer i ettertid.

	2016			2017		
	Registrerte	Løste	Løsningsgrad	Registrerte	Løste	Løsningsgrad
Totalt	7 582	7 402	97.6 %	8 700	8 873	102.0 %
Anskaffelser	170	144	84.7 %	713	723	101.4 %
Infrastruktur	504	461	91.5 %	595	598	100.5 %
Servicedesk	6 747	6 637	98.4 %	6 576	6 606	100.5 %
Verksted	127	120	94.5 %	803	932	116.1 %
Andre	34	40	117.6 %	13	14	107.7 %

I 2017 hadde Kundesenteret IT en nedgang på henvendelser på telefonen. Totalt var det 7934 telefoner, hvorav 2060 henvendelser ikke ble besvart. De besvarte samtalene er samtaler hvor innringer legger på før samtalen blir besvart og anrop som er utenfor åpningstiden som er 0800 til 1400, bortsett fra på fredag som er 0800 til 1100. Gjennomsnittlig samtaletid i perioden var 4:31 minutt, med en gjennomsnittlig ventetid på 1:08 minutt.

Organisasjonsenheten

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	7 657 662	7 992 532	95,8	334 870	7 179 648	478 014
Refusj. sykelønn/nedkomst	-72 978	-150 000	48,7	-77 022	-204 509	131 531
Øvrige kostnader	792 514	704 540	112,5	-87 974	713 036	79 478
Øvrige inntekter	-892 211	-857 472	104,1	34 739	-770 273	-121 938
Totalt	7 484 987	7 689 600	97,3	204 613	6 917 902	567 085

Enheden har et samlet mindreforbruk på 0,2 mill kroner som i stor grad skyldes sykefravær uten innleie av vikar. Driften av enheten har i 2017 i stor grad vært preget av arbeid med avvikling av Innherred samkommune.

Kemner

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	4 243 181	4 752 074	89,3	508 893	4 492 802	-249 621
Refusj. sykelønn/nedkomst	-302 573	0	-	302 573	-46 129	-256 444
Øvrige kostnader	218 329	274 404	79,6	56 075	194 934	23 395
Øvrige inntekter	-530 995	-504 978	105,2	26 017	-561 307	30 312
Totalt	3 627 942	4 521 500	80,2	893 558	4 080 300	-452 358

Det positive avviket skyldes i hovedsak at en regnskapskontrollørstilling ble holdt vakant fra 01.01.2017 til 01.11.2017 da ny regnskapskontrollør ble ansatt. I tillegg har to medarbeider vært langtidssykemeldte i 2017. Enheden har også i 2017 hatt fokus på nøktern drift, kostnadskontroll og ikke hatt uforutsette utgifter som har medført ekstraordinære kostnader.

Enhet for samfunnsutvikling

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	21 421 271	21 574 807	99,3	153 536	19 651 875	1 769 396
Refusj. sykelønn/nedkomst	-652 505	-305 000	213,9	347 505	-323 911	-328 594
Øvrige kostnader	13 441 456	5 649 844	237,9	-7 791 612	9 270 217	4 171 239
Øvrige inntekter	-24 611 119	-17 269 451	142,5	7 341 668	-18 964 749	-5 646 370
Totalt	9 599 103	9 650 200	99,5	51 097	9 633 432	-34 329

Samlet har enheten et mindreforbruk på 0,05 mill kroner. Enheden har et noe lavere forbruk på lønnspostene, og noe høyere lønnsrefusjoner enn budsjettet, slik at netto personalkostnader er ca. 0,5 mill. kroner lavere enn forventet. Øvrigt avvik skyldes bruk av avsatte fondsmidler, enten direkte til ulike prosjekter eller ved at fondsmidlene er nullstilt og overført til den kommune hvor prosjektet har sin tilhørighet. Fondsmidler knyttet til sjølkost (primært byggesak) er tilbakeført deltakerkommunene etter innbyggertall.

Servicekontoret

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	7 757 973	8 172 967	94,9	414 994	7 549 092	208 881
Refusj. sykkelønn/nedkomst	-959 213	-500 000	191,8	459 213	-658 043	-301 170
Øvrige kostnader	2 457 336	2 235 801	109,9	-221 535	2 138 597	318 739
Øvrige inntekter	-1 758 676	-1 736 968	101,2	21 708	-1 705 382	-53 294
Totalt	7 497 420	8 171 800	91,7	674 380	7 324 264	173 156

Totalt leverer enheten et regnskap med 0,7 mill kroner i mindreforbruk, noe som i hovedsak skyldes sykefravær uten innleie av vikar.

Dokumentsenter

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	7 918 055	7 383 204	107,2	-534 851	7 088 503	829 552
Refusj. sykkelønn/nedkomst	-876 924	-50 000	1753,8	826 924	-359 059	-517 865
Øvrige kostnader	1 770 891	1 331 876	133,0	-439 015	1 712 076	58 815
Øvrige inntekter	-2 268 706	-2 209 080	102,7	59 626	-2 064 862	-203 844
Totalt	6 543 316	6 456 000	101,4	-87 316	6 376 658	166 658

Regnskapet til enheten er omtrent som budsjettet. Merforbruket på lønn må ses i sammenheng med refusjon sykkelønn og nedkomst.

Enheten har samlet et merforbruk på i underkant av 0,1 mill kroner. Dette skyldes i stor grad kostnader som har påløpt i forbindelse med avvikling av Innherred samkommune, f.eks. kostnader knyttet til splitting av tidligere felles arkivbase.

Brann og redning

	Regnskap 31.12.17	Budsjett inkl. endring	Forbruk i %	Avvik	Regnskap 31.12.16	Endring 2016-2017
Brutto lønn	26 418 964	22 534 315	117,2	-3 884 649	23 171 152	3 247 812
Refusj. sykkelønn/nedkomst	-291 387	0	-	291 387	-280 601	-10 786
Øvrige kostnader	7 826 961	6 507 471	120,3	-1 319 490	7 679 523	147 438
Øvrige inntekter	-9 243 735	-7 021 486	131,6	2 222 249	-7 439 787	-1 803 948
Totalt	24 710 803	22 020 300	112,2	-2 690 503	23 130 287	1 580 516

Det er utarbeidet en egen årsmelding for 2017 for Innherred og Frosta brann og redning.

Økonomien i 2017 har vært utfordrende for våre brannvesen, både i form av økte utgifter til nødnett og 110-sentral, samt etterslep av grunnutdanning for mannskaper. I tillegg til høyere beredskapskostnader enn både budsjettet, og også enn i 2016, har dette bidratt til et relativt stort merforbruk ved enheten. Stort fokus på kostnader, og økte inntekter har bidratt til å redusere merforbruket.

7.9 Regnskap med noter

Fullstendig regnskap med noter foreligger som eget dokument.

**Innherred
samkommune**

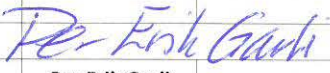
Årsregnskap 2017

Verdal, 16. januar 2018

 Innherred sammkommune	NOTER	Økonomisk oversikt - drift			
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger		600,00	-	-	-
Andre salgs- og leieinntekter		44 087 720,62	33 976 600,00	33 876 600,00	46 660 614,91
Overføringer med krav til motytelse		14 991 806,86	11 478 211,00	14 693 387,00	14 663 212,91
Andre direkte og indirekte skatter	11	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum driftsinntekter		153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	2	80 129 018,16	76 747 194,00	74 491 619,00	73 630 900,36
Sosiale utgifter	3	20 707 297,71	22 893 660,00	22 299 260,00	19 986 359,95
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		47 899 756,08	32 972 439,00	32 849 039,00	50 844 201,12
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		15 518 760,84	8 597 826,00	8 597 826,00	7 313 788,35
Overføringer		3 186 615,53	3 647 309,00	7 701 160,00	3 466 864,05
Avskrivninger		-	-	-	-
Fordelte utgifter		-3 130 483,97	-2 930 000,00	-2 930 000,00	-2 490 750,94
Sum driftsutgifter		164 310 964,35	141 928 428,00	143 008 904,00	152 751 362,89
Brutto driftsresultat		-10 481 311,76	-3 273 917,00	-3 256 917,00	-975 231,84
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)		-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån		-	-	-	-
Sum eksterne finansinntekter		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)		-	-	-	-
Avdrag på lån		-	-	-	-
Utlån		-	-	-	-
Sum eksterne finansutgifter		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Resultat eksterne finanstransaksjoner		289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Netto driftsresultat		-10 191 370,55	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av bundne fond	4,6	11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Sum bruk av avsetninger		11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Avsatt til bundne fond	4,6	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Sum avsetninger		1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		-	-	-	-

Innherred samkommune		Anskaffelse og anvendelse av midler			
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Anskaffelse av midler					
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)		153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Sum anskaffelse av midler		154 169 903,58	139 004 511,00	140 101 987,00	152 115 063,74
Anvendelse av midler					
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)		164 310 964,35	142 061 255,00	143 141 731,00	152 751 362,89
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)		-	-	-	-
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner		50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Sum anvendelse av midler		164 361 274,13	142 063 255,00	143 143 731,00	152 759 130,65
Anskaffelse - anvendelse av midler		-10 191 370,55	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Endring i arbeidskapital	1	-10 191 370,55	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Avsetninger	4	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av avsetninger	4	11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger		-10 191 370,55	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Int. overføringer og fordelinger					
Interne inntekter mv		3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94
Interne utgifter mv		3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94
Netto interne overføringer		-	-	-	-

 Innherred sammokommune	7	Oversikt - balanse			
		Regnskap 2017			Regnskap 2016
EIENDELER					
Anleggsmidler		-			37 143 258,00
Herav:					
Pensjonsmidler	3	-			37 143 258,00
Omløpsmidler		-			43 245 840,01
Herav:					
Kortsiktige fordringer	10	-			36 745 241,77
Kasse, postgiro, bankinnskudd		-			6 500 598,24
SUM EIENDELER		-			80 389 098,01
EGENKAPITAL OG GJELD					
Egenkapital		-			-1 947 579,45
Herav:					
Bundne driftsfond	4	-			10 191 370,55
Kapitalkonto	5	-			-12 138 950,00
Langsiktig gjeld		-			49 282 208,00
Herav:					
Pensjonsforpliktelser	3	-			49 282 208,00
Kortsiktig gjeld		-			33 054 469,46
Herav:					
Annen kortsiktig gjeld		-			25 443 931,72
Premieavvik	3	-			7 610 537,74
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		-			80 389 098,01
MEMORIAKONTI					
Memoriakonto		-			175,24
Herav:					
Ubrukte lånemidler		-			-
Ubrukte konserninterne lånemidler		-			-
Andre memoriakonti		-			175,24
Motkonto til memoriakontiene		-			-175,24

 Innherred sammune		Oversikt endring arbeidskapital			
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
OMLØPSMIDLER					
Endring betalingsmidler	7	-6 500 598,24			-2 209 993,81
Endring kortsiktige fordringer	7	-36 745 241,77			3 061 771,36
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)		-43 245 840,01			851 777,55
KORTSIKTIG GJELD					
Endring kortsiktig gjeld (B)		33 054 469,46			-1 495 844,46
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	1	-10 191 370,55			-644 066,91
Verdal 31.desember 2017					
16.jan.18					
 Ola Stene Administrasjonssjef		 Per Erik Garli Fagansvarlig Regnskap/Innfordring			

 Innherred sammkommune	Regnskapsskjema 1A - drift			
	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
	2017	budsjett	budsjett	2016
Regnskapsskjema 1A - drift				
Skatt på inntekt og formue	-	-	-	-
Ordinært rammetilskudd	-	-	-	-
Skatt på eiendom	-	-	-	-
Andre direkte eller indirekte skatter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum frie disponible inntekter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Renteinntekter og utbytte	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Netto finansinnt./utg.	289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Til bundne avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av bundne avsetninger	11 478 066,55	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger	10 191 370,55	2 925 917,00	2 908 917,00	644 066,91
Til fordeling drift	105 230 836,87	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	105 230 836,87	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-

 Innherred sammkommune	Regnskapsskjema 1B			
	Regnskap	Regulert	Opprinnelig	Regnskap
	2017	budsjett	budsjett	2016
POLITISKE ORGANER	456 034,66	454 000,00	454 000,00	451 728,25
FELLESKOSTNADER	10 054 658,08	9 720 900,00	9 431 000,00	8 699 624,68
ØKONOMIENHETEN	7 871 355,75	8 177 800,00	7 803 000,00	7 052 228,10
IKT	16 703 884,77	17 685 600,00	17 543 000,00	17 003 720,04
ORGANISASJONSENHETEN	7 784 986,59	7 689 600,00	7 483 000,00	7 225 101,52
KEMNER	3 627 941,77	4 521 500,00	4 428 000,00	4 080 299,96
ENHET FOR SAMFUNNSUTVIKLING	18 444 320,39	11 071 879,00	10 635 679,00	9 957 055,02
SERVICEKONTOR	7 564 592,68	8 171 800,00	8 022 000,00	7 324 263,88
DOKUMENTSENTER	6 543 095,56	6 456 000,00	6 275 000,00	6 376 659,14
BRANN OG REDNING	26 179 966,62	22 524 538,00	22 364 238,00	23 256 854,48
Totalt Regnskapsskjema 1 B	105 230 836,87	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07

Note 0 Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering (jfr. KRS nr.6)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Innherred Samkommune avvikles 31.12.17 og derfor er regnskap 2017 det siste regnskapet som avlegges. Regnskapet avlegges i tråd samarbeidsavtalen vedtatt i Kommunestyrene i Verdal og Levanger i november 2012 og kommunestyrevedtak i Verdal og Levanger mars 2017 om avvikling av samkommunen. Alle balanseposter overføres til Verdal og Levanger slik at regnskapet avlegges med alle balanseposter i null bortsett fra mellomværendekonti mellom deltagerkommunene. Disse gjøres opp mellom Verdal og Levanger i deres regnskap for 2017.

Note 9 viser driftsregnskap og balanse før overføring av balanse. Det er dette regnskapet enhetene

Det lages egen note for balanseføring av disse postene i Levanger og Verdal sine regnskap for 2017.

En samkommune er aldri tidligere avviklet og det finnes ikke noen egen regnskapsstandard for en slik avvikling. Regnskapet er derfor avsluttet etter reglene i Kommunelovens § 5 B - Samkommune, og så langt det passer i samsvar med KRS nr 10 og KRS nr 12 som iser noe om regnskapsmessige problemstillinger i kommunale foretak og interkommunale selskap.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunale regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarter (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunale regnskapsskikk (GKRS).

Note 1 Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	0	43 245 840	
2.3 Kortsiktig gjeld	0	33 054 469	
Arbeidskapital	0	10 191 371	-10 191 371

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	153 829 653	
Inntekter investeringsregnskap	0	
Innbet. ved eksterne finanstransaksjoner	340 251	
Sum anskaffelse av midler	154 169 904	154 169 904
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	164 310 964	
Utgifter investeringsregnskap	0	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	50 310	
Sum anvendelse av midler	164 361 274	164 361 274
Anskaffelse - anvendelse av midler		-10 191 371
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)		0
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		-10 191 371
Endring arbeidskapital i balansen		-10 191 371
Differanse (forklares nedenfor)		0

Forklaring til differanse i arb.kapital :	Beløp	Sum
	0	
	0	
	0	
	0	0

Note 2 Ytelser til ledende personer og revisor

	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs- godtgjørelse	Natural- ytelser
Ytelser til ledende personer				
Administrasjonssjef Ola Stene	228 400	0	0	0
Ordfører Bjørn Iversen	12 000	0	0	0

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor i 2017 var KomRev IKS. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 198.000,-. Revisjonen omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

Note 3 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2017	2016
Innestående på premiefond 01.01.	4522	6003
Tilført premiefondet i løpet av året	693482	385877
Bruk av premiefondet i løpet av året	689927	387360
Innestående på premiefond 31.12.	8077	4520

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, og med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr 2). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 20x1 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er **kr. xxx lavere (ev. høyere)** enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,50 %	
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	10 568 012	9 935 112
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	2 062 105	1 906 152
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 684 258	-1 522 749
Administrasjonskostnader	470 207	439 656
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	11 416 066	10 758 171
Betalt premie i året	9 307 484	9 029 821
Årets premieavvik	2 108 582	1 728 350

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2017		2016	
	Arb.giveravg.		Arb.giveravg.	
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	51 696 442	7 289 198	47 782 126	6 737 280
Pensjonsmidler pr. 31.12.	41 612 572	5 867 373	37 143 258	5 237 199
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	10 083 870	1 421 826	10 638 868	1 500 080
Årets premieavvik	-2 108 582	-297 310	-1 728 350	-243 697
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-6 670 060	-940 478	-5 816 867	-820 178
Sum amortisert premieavvik dette året	1 122 064	158 211	875 157	123 397
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-7 656 578	-1 079 577	-6 670 060	-940 478

	2017		2016	
	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Estimatavvik og planendringer				
Estimatavvik 31.12. dette år	0	0	0	0
Virkningen av planendr. etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

Premiefond, pensjonsforpliktelser, AGA av pensjonsforpliktelser og premieavvik er fordelt til deltakerkommunene.

Note 4 - Avsetning og bruk av fond

Jfr. forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5 nr. 6

Bundne driftsfond - kap. 251	2017	2016
Beholdning pr.01.01	10 191 370,55	
Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	11 478 066,55	
Bruk av bundne driftsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Avsetning til bundne driftsfond	1 286 696,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Ubundne investeringsfond - kap. 253	2017	2016
Beholdning pr.01.01	0,00	
Bruk av ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Avsetning til ubundne investeringsfond	0,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Bundne investeringsfond - kap. 255	2017	2016
Beholdning pr.01.01	0,00	
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Avsetning til bundne investeringsfond	0,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Disposisjonsfond - kap. 256	2017	2016
Beholdning pr.01.01	0,00	
Bruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet	0,00	
Bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet	0,00	
Avsetning til disposisjonsfond	0,00	
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Samlet avsetning og bruk av fond i året	2017	2016
Beholdning pr.01.01	10 191 370,55	0,00
Avsetninger	1 286 696,00	0,00
Bruk av avsetninger	11 478 066,55	0,00
Netto avsetninger (Negativt tall betyr netto forbruk)	-10 191 370,55	0,00
Beholdning pr. 31.12	0,00	0,00

Alle fond er fordelt til deltakerkommunene.

NOTE 5 KAPITALKONTO

Innherred Samkommune

2017

	DEBIT		KREDIT
1.1 2017 Saldo (undersk. i kapital)	12 138 950,00		
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Oppskrivning fast eiendom/anlegg	0,00
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0,00		
Salg aksjer/andeler	0,00	Kjøp av aksjer/andeler	0,00
Nedskrivning aksjer/andeler	0,00	Oppskrivning av aksjer/andeler	0,00
Avdrag på utlån - sosiale utlån	0,00	Utlån - sosiale utlån	0,00
Avdrag på utlån - andre utlån	0,00	Utlån - andre utlån	0,00
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	0,00	Avdrag på eksterne lån	0,00
Avskrivning på utlån - andre utlån	0,00		
Bruk av lånemidler	0,00		
Endring pensjonsforpliktelser (økning)		Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	49 282 208,00
Endring pensjonsmidler SPK		Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	37 143 258,00	Endring pensjonsmidler KLP	
Endring pensjonsmidler andre selskap		Endring pensjonsmidler andre selskap	
Urealisert kursstap utenlandslån		Urealisert kursgevinst utenl.lån	
			Belap må legges inn hvis aktuell Ligger til disp. Ligger til disp. Ligger til disp. Ligger til disp. Ligger til disp. Hentes automatisk fra punkt C
31.12 2017 Balanse (kapital)	0,00		
	49 282 208,00		49 282 208,00

Note 6 Selvkostområder

	Resultat 2017					Balansen 2017	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Feiing	5 176 347	5 823 512	-647 165	88,9 %	0,0 %	-647 165	821 998
Plan- og byggesak	8 601 296	10 202 259	-1 600 963	84,3 %	0,0 %	-1 600 963	309 830

	Resultat 2016					Balansen 2016	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Feiing	5 289 303	5 415 871	-126 568	97,7 %	0,0 %	-126 568	1 469 163
Plan- og byggesak	10 052 406	9 585 261	467 145	104,9 %	0,0 %	467 145	1 910 793

Balanseregnskapet FØR overføring av balanseposter

Regnskap 2017

EIENDELER		
Anleggsmidler	41 612 572,00	
Herav:		
Pensjonsmidler	41 612 572,00	
Omløpsmidler	25 132 559,04	
Herav:		
Kortsiktige fordringer	16 712 525,08	Inneholder mellomværendekonti
Kasse, postgiro, bankinnskudd	8 420 033,96	
SUM EIENDELER	66 745 131,04	
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	-3 569 338,92	
Herav:		
Bundne driftsfond	7 936 359,08	
Kapitalkonto	-11 505 698,00	
Langsiktig gjeld	53 118 270,00	
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	53 118 270,00	
Kortsiktig gjeld	17 196 199,96	
Herav:		
Annen kortsiktig gjeld	8 460 045,22	
Premieavvik	8 736 154,74	
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	66 745 131,04	

Nullstilling av balansen i ISK mot Verdal

21350021 Mellomværende Verdal	41 612 572,00	22041001 Pensjonsmidler
21350021 Mellomværende Verdal	254 381,00	21310010 Oppgjørskonto for momskomp.
21350021 Mellomværende Verdal	1 100 593,00	21375002 Debitorer ordinære krav
21350021 Mellomværende Verdal	299 652,00	21399003 Motpost sykepengerefusjon
21350021 Mellomværende Verdal	5 404 902,32	21020140 8673 11 71655 ISK Utbetalingskonto
21350021 Mellomværende Verdal	2 250 358,16	21020143 8673 11 71647 ISK Lønnsutbetaling
21350021 Mellomværende Verdal	407 150,93	21020150 8673 11 71671 ISK OCR
21350021 Mellomværende Verdal	11 505 698,00	25990001 Kapitalkonto
21350021 Mellomværende Verdal	992 077,00	23214004 Oppgjørskonto moms §11.2
21350021 Mellomværende Verdal	9 770,72	23275001 Leverandørgjeld
24014001 AGA av netto pensjonsforpliktelser	1 421 828,00	21350021 Mellomværende Verdal
24041001 Pensjonsforpliktelser	51 696 442,00	21350021 Mellomværende Verdal
23275817 Avsatt feriepenges 2017	8 285 630,81	21350021 Mellomværende Verdal
23275891 Avsatt arbeidsgiveravgift av feriepe	1 176 262,13	21350021 Mellomværende Verdal
23914410 AGA avb premieavvik	1 079 577,10	21350021 Mellomværende Verdal
23941410 Premieavvik KLP	7 656 577,64	21350021 Mellomværende Verdal

Nullstilling av balansen i ISK mot Levanger

21350019 Mellomværende Levanger	357 622,55	21070001 Coop Inntrøndelag - kjøpeutbytte
21350019 Mellomværende Levanger	13 810 323,19	
21350021 Mellomværende Verdal	-13 810 323,19	

Overføring av fondskonti til Levanger				Fordelings-
Tiltak ISK	Navn	Beløp		nøkkel
25100068 ansvar 7064	rydding vilt	6 330,00		Hele fondet
25100068	1500 nærvær	12 000,00		Folketall
25100068	3007 folkehelseiltak	400 000,00		Folketall
25100068	3009 DelTa tverrfaglig rusforebygging	138 225,00		Hel fondet
25100068	5025 Biologisk mangfold	10 077,76		Folketall
25100068	5026 Rovvilt	115 725,90		Reell bruk
25100068	5028 Fiskefond Levanger	144 048,00		Hele fondet
25100068	5029 Sjøppelrydding i verneområder	20 000,00		Reell bruk
25100068	5030 Fremmede arter	25 012,31		Folketall
25100068	5062 Hotranvassdraget	113 282,00		Hele fondet
25100068	5120 Ålegras	36 073,80		Folketall
25100068	7002 Ulovlig bygging	195 000,00		Hele fondet
25100063 ansvar 7063	Viltfond	21 674,51		Hele fondet
25100073 funksjon 3381	Feierfond	470 675,79		Folketall
25100051 ansvar 7072	Byggesak	177 409,00		Folketall
25100013 ansvar 7013	Næringsfond	518 050,00		Halve fondet
	SUM	2 403 584,07		

Overføring av fondskonti til Verdal				Fordelings-
Tiltak ISK	Navn	Beløp		nøkkel
25100068	1500 nærvær	8 000,00		Folketall
25100068	3007 folkehelseiltak	220 218,00		Folketall
25100068	5025 Biologisk mangfold	7 522,24		Folketall
25100068	5026 Rovvilt	116 380,10		Reell bruk
25100068	5029 Sjøppelrydding i verneområder	6 000,00		Reell bruk
25100068	5030 Fremmede arter	18 669,69		Folketall
25100068	5031 Informasjonstiltak kalksjøer	24 800,00		Hele fondet
25100068	5053 Ramsarsenteret	3 100 000,00		Hele fondet
25100068	5057 Sjøørettbekker Verdal	182 416,00		Hele fondet
25100068	5066 Innfallsport i Verdal kommune	108 297,00		Hele fondet
25100068	5120 Ålegras	26 926,20		Folketall
25100068	5134 Fuglekikkertårn	90 498,00		Hele fondet
25100065 ansvar 7065	Viltfond	403 490,45		Hele fondet
25100073 funksjon 3381	Feierfond	351 321,74		Folketall
25100051 ansvar 7072	Byggesak	132 421,79		Folketall
25100013 ansvar 7013	Næringsfond	518 050,00		Halve fondet
	SUM	5 315 011,21		

	Økonomisk oversikt - drift			
	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	600,00	-	-	-
Andre salgs- og leieinntekter	44 087 720,62	33 976 600,00	33 876 600,00	46 660 614,91
Overføringer med krav til motytelse	14 991 806,86	11 478 211,00	14 693 387,00	14 663 212,91
Andre direkte og indirekte skatter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum driftsinntekter	153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	80 129 018,16	76 747 194,00	74 491 619,00	73 630 900,36
Sosiale utgifter	20 707 297,71	22 893 660,00	22 299 260,00	19 986 359,95
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	47 899 756,08	32 972 439,00	32 849 039,00	50 844 201,12
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	7 582 401,76	8 597 826,00	8 597 826,00	7 313 788,35
Overføringer	3 186 615,53	3 647 309,00	7 701 160,00	3 466 864,05
Fordelte utgifter	-3 130 483,97	-2 930 000,00	-2 930 000,00	-2 490 750,94
Sum driftsutgifter	156 374 605,27	141 928 428,00	143 008 904,00	152 751 362,89
Brutto driftsresultat	-2 544 952,68	-3 273 917,00	-3 256 917,00	-975 231,84
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Sum eksterne finansinntekter	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Sum eksterne finansutgifter	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Resultat eksterne finanstransaksjoner	289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Netto driftsresultat	-2 255 011,47	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av bundne fond	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Sum bruk av avsetninger	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Avsatt til bundne fond	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Sum avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-

	Anskaffelse og anvendelse av midler			
	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	153 829 652,59	138 654 511,00	139 751 987,00	151 776 131,05
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	-	-	-	-
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Sum anskaffelse av midler	154 169 903,58	139 004 511,00	140 101 987,00	152 115 063,74
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	156 374 605,27	142 061 255,00	143 141 731,00	152 751 362,89
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Sum anvendelse av midler	156 424 915,05	142 063 255,00	143 143 731,00	152 759 130,65
Anskaffelse - anvendelse av midler	-2 255 011,47	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Endring i arbeidskapital	-2 255 011,47	-3 058 744,00	-3 041 744,00	-644 066,91
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av avsetninger	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger	-2 255 011,47	-2 925 917,00	-2 908 917,00	-644 066,91
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94
Interne utgifter mv	3 130 483,97	2 930 000,00	2 930 000,00	2 490 750,94

	Oversikt - balanse	
	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER		
Anleggsmidler	41 612 572,00	37 143 258,00
Herav:		
Pensjonsmidler	41 612 572,00	37 143 258,00
Omløpsmidler	25 132 559,04	43 245 840,01
Herav:		
Kortsiktige fordringer	16 712 525,08	36 745 241,77
Kasse, postgiro, bankinnskudd	8 420 033,96	6 500 598,24
SUM EIENDELER	66 745 131,04	80 389 098,01
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	-3 569 338,92	-1 947 579,45
Herav:		
Bundne driftsfond	7 936 359,08	10 191 370,55
Kapitalkonto	-11 505 698,00	-12 138 950,00
Langsiktig gjeld	53 118 270,00	49 282 208,00
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	53 118 270,00	49 282 208,00
Kortsiktig gjeld	17 196 199,96	33 054 469,46
Herav:		
Annen kortsiktig gjeld	8 460 045,22	25 443 931,72
Premieavvik	8 736 154,74	7 610 537,74
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	66 745 131,04	80 389 098,01
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	-	175,24
Herav:		
Andre memoriakonti	-	175,24
Motkonto til memoriakontiene	-	-175,24

	Oversikt endring arbeidskapital	
	Regnskap 2017	Regnskap 2016
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	1 919 435,72	-2 209 993,81
Endring kortsiktige fordringer	-20 032 716,69	3 061 771,36
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	-18 113 280,97	851 777,55
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	15 858 269,50	-1 495 844,46
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	-2 255 011,47	-644 066,91

	Regnskap 2017	Regnskapsskjema 1A - drift Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Andre direkte eller indirekte skatter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Sum frie disponible inntekter	94 749 525,11	93 199 700,00	91 182 000,00	90 452 303,23
Renteinntekter og utbytte	340 250,99	350 000,00	350 000,00	338 932,69
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	50 309,78	2 000,00	2 000,00	7 767,76
Netto finansinnt./utg.	289 941,21	348 000,00	348 000,00	331 164,93
Til bundne avsetninger	1 286 696,00	-	-	2 143 323,30
Bruk av bundne avsetninger	3 541 707,47	2 925 917,00	2 908 917,00	2 787 390,21
Netto avsetninger	2 255 011,47	2 925 917,00	2 908 917,00	644 066,91
Til fordeling drift	97 294 477,79	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	97 294 477,79	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-
	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
POLITISKE ORGANER	456 034,66	454 000,00	454 000,00	451 728,25
FELLESKOSTNADER	8 084 117,88	9 720 900,00	9 431 000,00	8 699 624,68
ØKONOMIENHETEN	7 871 355,75	8 177 800,00	7 803 000,00	7 052 228,10
IKT	16 703 884,77	17 685 600,00	17 543 000,00	17 003 720,04
ORGANISASJONSENHETEN	7 764 986,59	7 689 600,00	7 483 000,00	7 225 101,52
KEMNER	3 627 941,77	4 521 500,00	4 428 000,00	4 080 299,96
ENHET FOR SAMFUNNSUTVIKLING	13 320 499,04	11 071 879,00	10 635 679,00	9 957 055,02
SERVICEKONTOR	7 564 592,68	8 171 800,00	8 022 000,00	7 324 263,88
DOKUMENTSENTER	6 543 095,56	6 456 000,00	6 275 000,00	6 376 659,14
BRANN OG REDNING	25 357 969,09	22 524 538,00	22 364 238,00	23 256 854,48
Sum Regnskapsskjema 1 B	97 294 477,79	96 473 617,00	94 438 917,00	91 427 535,07

Note 10 Fordringer og gjeld til deltakerkommune

Kommunal virksomhet - navn:	31.12. 2017		31.12. 2016	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
Kortsiktige poster				
Levanger kommune	kr 13 810 323	kr -	kr 18 537 712	kr -
Verdal kommune	kr -	kr 13 810 323	kr 1 958 636	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum kortsiktige poster	kr 13 810 323	kr 13 810 323	kr 20 496 348	kr -
Langsiktige poster				
	kr -	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum langsiktige poster	kr -	kr -	kr -	kr -

Note 11 Overføring fra deltakerkommuner

Oversikten viser overføringer fra deltakerkommunene til Innherred Samkommune.

Mellomværende	Innherred Samkommune	Budsjett
Overføring fra Levanger kommune	kr 53 881 779	51 201 600,00
Overføring fra Verdal kommune	kr 38 117 032	39 385 100,00
Resultat av overføringer	kr 91 998 811	90 586 700,00

Note 12 Vesentlige poster - avsetning pga tidlig regnskapsavslutning

På grunn av tidlig regnskapsavslutning avsettes følgende i 2017-regnskapet:

IKT	kr 800.000,-	Overføres til Levanger
Arkiv og service	kr 250.000,-	Kr 150.000,- overføres til Levanger Kr 100.000,- overføres til Verdal
Brann og redning	Kr 100.000,-	Overføres til Levanger

**Til samkommunestyret i
Innherred samkommune**

Revisjon Midt-Norge SA
Postboks 2565
7735 Steinkjer

Besøksadresse:
Fylkets Hus
Seilmakergata 2
7735 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no

T +47 907 30 300

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Innherred samkommunes årsregnskap som viser kr 105.230.836,87 til fordeling drift og et regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk på kr 0,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og økonomisk oversikt for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Innherred samkommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av samkommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrativ leder er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av [informasjon i samkommunens årsrapport], men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen

inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrativ leders ansvar for årsregnskapet

Administrativ leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrativ leder er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av samkommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Steinkjer 9. april 2018

Knut Tanem
registrert revisor
oppdragsansvarlig

VERDAL KOMMUNE
Kontrollutvalget

Til Verdal kommunestyre

**KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL INNHERRED
SAMKOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2017**

Kontrollutvalget har i møte den 24.04.18, sak 17/18, behandlet Innherred samkommunes årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av driftsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter samt noter. Sammen med regnskapet foreligger administrasjonssjefens årsberetning for 2017, samt revisjonsberetning avgitt den 09.04.18 av Revisjon Midt-Norge SA.

I forbindelse med gjennomgangen har utvalget fått muntlig orientering av administrasjonssjefen og den økonomiansvarlige. Kontrollutvalget har fått alle de opplysninger og dokumenter som det har bedt om.

Kontrollutvalget mener at presentasjonen av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsberetningen omfatter.

Det framlagte årsregnskap kan etter kontrollutvalgets oppfatning fastsettes som Innherred samkommunes årsregnskap for 2017.

Verdal, 24.04.18

John Hermann
leder

Astrid Tromsdal

Kristine Johanne Hildrum

Kopi: Formannskapet

**Til samkommunestyret i
Innherred samkommune**

Revisjon Midt-Norge SA
Postboks 2565
7735 Steinkjer

Besøksadresse:
Fylkets Hus
Seilmakergata 2
7735 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no

T +47 907 30 300

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Innherred samkommunes årsregnskap som viser kr 105.230.836,87 til fordeling drift og et regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk på kr 0,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og økonomisk oversikt for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Innherred samkommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av samkommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrativ leder er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av [informasjon i samkommunens årsrapport], men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen

inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrativ leders ansvar for årsregnskapet

Administrativ leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrativ leder er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av samkommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Steinkjer 9. april 2018

Knut Tanem
registrert revisor
oppdragsansvarlig

Hvilken boform skal det nye helsebygget ha?

Saksbehandler: Anne Kari Haugdal	Arkivref: 2018/4302 - /
E-post: anne.kari.haugdal@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74 04 85 72	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komité mennesker og livskvalitet - utgått	23.05.2018	20/18
Formannskap	24.05.2018	47/18
Kommunestyre	28.05.2018	45/18

Saksprotokoll i Komité mennesker og livskvalitet - 23.05.2018

BEHANDLING:

Repr. Bård Storhaug ble innvilget permisjon under behandlingen av saken. Til stede 7 representanter.

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Konseptet og løsningene for framtidens helse- og omsorgstjenester i Verdal står fast.

Kapasitetsøkningen i kommunestyrets vedtak i PS 98/17 ivaretar på kort sikt en tilfredsstillende økning for omsorgsboliger med heldøgns omsorg, slik at det kan prioriteres en rendyrket institusjonsutbygging i fase 1. Kommunestyret ber derfor rådmannen i denne omgang (fase 1) legge institusjonsplasser som boform til grunn i det videre programmeringsarbeidet. Nytt produksjonskjøkken og dag- og aktivitetstilbud for hjemmeboende inngår i dette.

Videre kapasitetsutvikling for omsorgsbolig med heldøgns omsorg og lokalisering av driftsapparat for hjemmebaserte tjenester kommer da i fase 2.

Rådmannens innstilling:

Konseptet og løsningene for framtidens helse- og omsorgstjenester i Verdal står fast.

Kapasitetsøkningen i kommunestyrets vedtak i PS 98/17 ivaretar på kort sikt en tilfredsstillende økning for omsorgsboliger med heldøgns omsorg, slik at det kan prioriteres en rendyrket institusjonsutbygging i fase 1. Kommunestyret ber derfor rådmannen i denne omgang (fase 1) legge institusjonsplasser som boform til grunn i det videre programmeringsarbeidet. Nytt produksjonskjøkken og dag- og aktivitetstilbud for hjemmeboende inngår i dette.

Videre kapasitetsutvikling for omsorgsbolig med heldøgns omsorg og lokalisering av driftsapparat for hjemmebaserte tjenester kommer da i fase 2.

Vedlegg:

1. Omsorgsboliger og/eller institusjonsplasser – likheter/ulikheter/fordeler/ulemper.
2. Faktagrunnlag.
3. Husbankens tilskuddsordning https://husbanken.no/tilskudd/tilskudd-investeringstilskudd/veileder_2012/ovrige_vikaar_tilbakebetaling/
4. Uttalelse fra Eldrerådet datert 03.05.18.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Revidert statsbudsjett:

https://www.statsbudsjettet.no/upload/Revidert_2018/dokumenter/pdf/prop85.pdf

PS 98/17 Beredskapsplan heldøgns omsorgsplasser fram til nytt helsebygg står ferdig 2020

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/20171127/9817-Heldogns-omsorgsplasser/>

PS 4/18 Nytt helsebygg – rammer for neste fase i programmeringsarbeidet

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/20180129/00418-Nytt-helsebygg/>

NOU 1992:1 «Trygghet – Verdighet – Omsorg» - Sammendrag

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/odn/tmp/2002/0034/ddd/pdfv/154788-nou1992-1.pdf>

St.meld.35, 1994-95 «Velferdsmeldingen»

https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1994-95&paid=3&wid=c&psid=DIVL443&pgid=c_0352

PS 30/18 Tilstandsanalyse Verdal bo og helsetun og Ørmelen bo og helsetun

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/20180423/03018-Tilstandsanalyse/>

PS 31/16 Hvor mange døgnbemannede plasser skal Verdal kommune ha?

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/25042016/3116-Dognbemannede-plasser/>

PS 86/14 -Utredning omsorgsboliger for demente

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2011-2015/27102014/8614-Omsorgsboliger-demente/>

PS 77/15 Boligbehov i helse- og omsorgstjenestene fram mot 2040 i Verdal kommune

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2011-2015/31082015/7715-Boligbehov-helse-omsorg/>

PS 100/14 -Økonomiplan 2015-2018 og Budsjett 2015 - Verdal kommune

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2011-2015/15122014/10014-Økonomipla>

PS 112/15 Budsjett 2016 og Økonomiplan 2016-2019 Verdal kommune

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/14122015/11215-Budsjett-2016/>

PS 106/16 Budsjett 2017 og Økonomiplan 2017-2020 Verdal kommune

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/12122016-104-108/10616-Budsjett-2017/>

PS 108/17 Budsjett 2018 og Økonomiplan 2018-2021 Verdal kommune

<http://www.verdal.kommune.no/Politikk/Kommunestyret-2015-2019/20171211/#10817>

Saksopplysninger:

Saken gjelder avklaring av kommunestyrets vedtak PS 31/16 punkt 1 og 2:

1. *I tråd med økonomiplan 2016 – 2019 etableres heldøgns omsorgsplasser tilsvarende ca 25% dekningsgrad i 2018. Dette innebærer bygging av 43 omsorgsboliger med individuelt tilpasset omsorgstilbud. Kommunen vil med det ha 61 omsorgsboliger og 89 sykeheimsplasser.*
2. *Utvikling i antall innbyggere over 80 år gjør at dekningsgrad vil synke til ca 20% i 2025. I perioden 2021 – 2022 gjøres nye helhetlige vurderinger for ny kapasitetsøkning til om lag 25% for perioden 2025 - 2035. I disse vurderingene skal også eventuelt behov for økning i antall sykeheimsplasser i perioden inngå, basert på faktisk befolkningsutvikling og den kunnskap som foreligger på det tidspunktet.*
3. Kommunestyret viser til uttalelsen fra Eldrerådet og ber administrasjonen vurdere denne i den videre planleggingen av heldøgns omsorgsboliger og nye institusjonsplasser.

Programmeringsarbeidet med det nye helsebygget er i en fase hvor det er behov for å avklare om 43 omsorgsboliger med individuelt tilpasset omsorgstilbud er hensiktsmessig å samlokalisere med 89 sykehjemsplasser eller ikke.

Når nytt helsebygg er ferdig i 2020 har kommunen 168 heldøgns plasser (132 i nytt helsebygg + 18 i Vuku bo og helsetun + 18 G/H-bygget). Allerede til 2024 er det behov for nye 16 plasser hvis dekningsgraden på 25% skal opprettholdes. For perioden 2024 til 2034 er det behov for ytterligere 150 nye plasser, totalt 334 plasser.

I 2015 ble det gjennomført en analyse av institusjonsbeboernes funksjonsnivå, og ca 90% av beboerne hadde kognitiv svikt av ulik grad. Mange av beboerne kunne hatt nytte av et tjenestetilbud på et lavere omsorgsnivå, og en kapasitetsøkning av omsorgsbolig med heldøgns bemanning ble vedtatt. Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget viser imidlertid at samlokalisering av institusjonsplasser og omsorgsplasser er krevende for målgruppen og organisasjonsutviklingsprosessene. Det betyr at rekkefølgen på kapasitetsøkning av heldøgns omsorgsboliger og institusjonsplasser i de ulike byggetrinnene bør justeres for å redusere risiko for disse momentene. Dette understøttes av kommunestyrets vedtak i PS 98/17.

Kommunestyrets vedtak i PS 98/17 ivaretar deler av behovet for kapasitetsøkning av omsorgsboliger med heldøgns bemanning (fortsatt under utredning, 18 plasser). Denne kapasitetsøkningen ivaretar på kort sikt da en tilfredsstillende økning for dette omsorgsnivået, slik at det kan prioriteres en rendyrket institusjonsutbygging i fase 1. Denne opptrappingen er etter rådmannens syn en vesentlig endring i fra opprinnelig plangrunnlag.

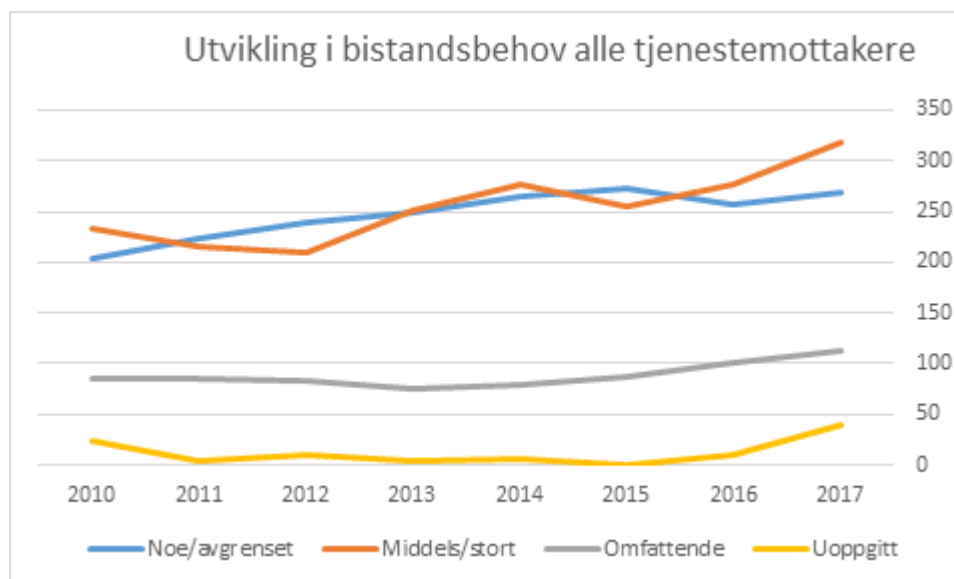
Institusjonsplasser bygges etter dette i fase 1, og omsorgsboliger med tilhørende driftsapparat for hjemmebaserte tjenester kommer i fase 2. I fase 2, 2021/22, prioriteres omsorgsboliger med heldøgns bemanning. Mulighetsviften for videre utvikling av dette tjenestenivået er bred, og må utredes helhetlig. Dette innbefatter en fase 2-utbygging som nabobygg til institusjonsetableringen, herunder avklart videre bruk av VBH på kort og mellomlang sikt (jf tilstandsrapport, PS 30/18, kommunestyret 23.03.2018). I dette lange bildet mot 2040 må også mulighetene ved for eksempel å tilpasse G/H bygget med deler av Ørmelen bo- og helsetun (jf PS 30/18), omsorgsboliger på Stekke og Vuku bo- og helsetun bli en del av den samlede vurderingen. I forkant av fase 2 er det behov for utredning av hvordan endret bosettingsmønster og standard på boligene påvirker innbyggernes videre behov for kommunale helse- og omsorgstjenester, jf. vedlagte bosettingskart. Dagens erfaring viser at søknad om tilrettelegging i private eide boliger og søknad om omsorgsboliger uten heldøgns bemanning, er redusert. I tillegg pågår oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten i rus og psykiatri til kommunene, og det er uklart hva dette fordrer av kompetanse og kapasitet.

Å framskrive behov har ofte betydelig usikkerhet, blant annet kan pågående forskning knyttet til Alzheimer føre til nye behandlingsmetoder som endrer behovene. Andre usikkerhetsmomenter er knyttet til betydningen av at bosettingsmønster, effekt av teknologi, rekrutteringsutfordringer til sektoren og politiske valg.

Kommunestyret ga i sak 04/18 samspillsgruppa mandat til å gå videre med funksjonsprogrammering slik det er belyst i saken. Samspillsgruppa vurderer det som hensiktsmessig at hjemmetjenesten prioriteres i fase 2. Det har sammenheng med at hjemmetjenesten har ansvaret for drift av omsorgsboliger med heldøgns omsorg. Utover dette er legesenter tatt ut av programmeringsarbeidet (kontor for institusjonsleger er fortsatt med). Utover dette planlegges Helsebygget videre slik det er beskrevet i sak 04/18.

Målgruppen er innbyggere med store og omfattende bistandsbehov knyttet til nedsatt funksjon, kognitivt og/eller fysisk/somatisk. Uavhengig av hvor mange plasser som defineres som omsorgsbolig og institusjonsplasser vil målgruppen være den samme.

Helse og velferd arbeider strukturert for å ha god oversikt og innsikt i styringsdata, jf økonomiplan 2017 – 2020 og 2018 – 2021. Dette arbeidet viser en økning i antall brukere med omfattende tjenestebehov. Tabellen «Bistandsbehov alle tjenestemottakere» viser utviklingen i alle aldersgrupper og tjenester.

Kilde: IPLOS Sum rapport.

Historikk

Siden 1992 har det vært en oppfatning av at omsorgsbolig er en billigere driftsform enn institusjon for kommunene. NOU 1992:1 "Trygghet-Verdighet-Omsorg", Gjærevollutvalget, var starten på boliggingjøringen av pleie og omsorgstilbudet i Norge. Begrunnelsen var i stor grad ideologisk hvor eldre og funksjonshemmede skulle ha sin egen bolig som alle andre samfunnsborgere, og slik styrke mulighetene for å bo i eget hjem så lenge som mulig, (Daatland og Slagsvold, rapport nr 16/14 «Boliggingjøring av eldreomsorgen»). Behovet for institusjonsomsorg skulle reduseres ved at det ble satset på omsorgsboliger slik at familieomsorgen i større grad kunne stimuleres og involveres. Det lå også økonomiske motiver til grunn hvor omsorgsboligen skulle være et individuelt ansvar, mens kommunen skulle stå for nødvendige hjemmetjenester. Innstillingen fra Gjærevollutvalget ble fulgt opp i

Velferdsmeldingen, St.meld.nr 35, 1994-95 med økt satsing på utbygging av omsorgsboliger kombinert med et godt hjemmetjenestetilbud, samtidig som sykehjemstilbudet ble styrket med enerom og større grad av hjemliggjøring. Fra den gang har det skjedd en dreining fra selvstendige omsorgsboliger mot et større innslag av bofellesskap og bokollektiv. Grensesnittet mellom omsorgsbolig og institusjon er etterhvert blitt flytende.

I programmeringsarbeidet får samspillgruppa faglige innspill fra tverrfaglig sammensatt gruppe av ansatte- og tillitsvalgte om hva som er hensiktsmessig utforming av beboerrommenes størrelse og innhold når det gjelder omsorgsboliger og institusjonsplasser. Samspillgruppa ser ut i fra kunnskap, erfaringsinnhenting og innspill at 4 poster à 8 beboerrom med tilgang på fellesrom som kjøkken og stuer utgjør ei hensiktsmessig avdeling. Denne måten å utforme ei avdeling på gir fleksibilitet med tanke på endringer i behov. Et beboerrom er 28m². Dette er innenfor Husbankens anbefalinger. (Dagens beboerrom på Verdal bo- og helsetun er 18m²).

Hva er et langtidsopphold i institusjon?

«Opphold uten sluttdato der pasient eller brukerens helsetilstand og behov for helse- og omsorgstjenester gjør at det ikke er sannsynlig av vedkommende vil flytte hjem eller få tilbud om lavere grad av helse- og omsorgstjenester», jf lokal forskrift §3.

Plassene må være tilrettelagt for demente. Dette betyr ikke at de er forbeholdt demente, men det som er tilrettelagt for demente er også funksjonelt for de som ikke er demente. I avdelinger for langtidsopphold er det viktig at opplevelsen av et hjem tilpasses hver enkelt beboer. Ved planlegging av institusjoner er det likevel viktig at avdelingene bygges så fleksible at de kan benyttes til korttidsopphold dersom behovene endres. Innenfor kategorien langtidsplass er det også behov for ulike tilpasninger i avdelingene.

Ordinær plass

For beboere som har behov for langtidsplass, men ikke spesielle behov utover dette.

Skjermet plass

For beboere som mister funksjonsnivå hvis de uroes for mye, og som trenger å avgrense inntrykk fra omgivelsene.

Forsterket plass for demens eller psykiatri

For beboere som trenger ekstra tilpassede omgivelser og som forstyrrer andre. De kan også trenge begrensninger i hvor de kan ferdes.

Hva er en omsorgsbolig med heldøgns omsorg?

I prinsippet kan alle få den helsehjelp de trenger i sitt eget hjem. Ved store funksjonsutfall vil det være store behov for praktisk hjelp, og det kan være behov for hyppige tilsyn døgnet rundt. Mange kommer til et punkt hvor de ønsker å ha noen tilstede i bolig/boligkomplekset hele tiden, og ønsker da heldøgns omsorg og pleie.

I boformer med heldøgn omsorg har beboeren i utgangspunktet de samme rettigheter og plikter som om han/hun bor i eget hjem. I praksis betyr det at beboeren beholder sin fastlege og sine muligheter til å velge og søke tjenester fra kommunen eller andre. Dersom dette er vanskelig å ivareta for beboeren kan det etableres ordning med verge som ivaretar det beboeren vil overlate til denne.

For kommunen som skal yte tjenester i omsorgsboliger er det hensiktsmessig at disse bygges i bokollektiv/boligkompleks slik at personellressursene brukes godt. Bokollektiv kan utformes på ulike måter for ulike grupper av beboere, og det kan være helt likt en institusjon. Et bokollektiv

må imidlertid være slik at beboerne kan bevege seg fritt der de vil på arealer som hører til boenheten (inklusive rom med felles adgang).

Når en innbygger skal velge om han/hun vil bo i bokollektiv eller institusjon er det avgjørende punktet hvilken valgfrihet vedkommende ønsker med hensyn til å administrere egen økonomi, hushold og helsetjeneste, eventuelt med hjelp av verge. Dersom vedkommende ikke lenger er samtykkekompetent og ikke i en tilstand at han/hun kan forholde seg til bevegelsesfrihet i et bokollektiv er institusjon eneste alternativ.

Forvaltning av de ulike plassene vil være ulik i og med at det er vederlagsforskriften som ligger til grunn for institusjon og husleieloven for omsorgsboligene. Beboere i omsorgsbolig er pr definisjon hjemmeboende og tildeles deltjenester etter søknad som andre hjemmeboende i kommunen.

Institusjonsplasser som boform:

- **Fleksibilitet i sammensetning av beboergrupper.**
Større mulighet til å la beboer skifte rom/post/avdeling ut fra endret behov.
- **Driftsform**
Den administrative arbeidsmengden knyttet til søknad, saksbehandling og vedtak reduseres.
- **Lege/medisiner/hjelpemidler**
Sykehjemslege gir bedre kontinuitet i behandling og legemiddelgjennomganger, det er mindre ressurskrevende for ansatte å forholde seg til en lege kontra ulike antall fastleger. Felles hjelpemidler er plassbesparende og felles lager for utstyr og forbruksvarer gir mindre administrasjon, enklere logistikk og bedre plass i beboernes private rom.
- **Logistikk**
Tildeling av langtidsplasser i institusjon skjer raskere enn i omsorgsbolig. Tiden mellom utflytting og innflytting er vesentlig kortere i institusjon. Møblerte rom er en fordel, spesielt med tanke på arbeidsforhold for ansatte, logistikk for inn og utflytting, slitasje på bygg ved flytting etc.
- **Økonomi**
Beregninger viser at det er liten forskjell i økonomi knyttet til drift mellom de to organisasjonsformene. Det er beregnet en driftsfordel på ca kr 7 000 pr år pr boenhet fordel omsorgsbolig. Dette inkluderer ikke administrasjon av ordningen.

Omsorgsboliger med heldøgns bemanning som boform:

- **Interne prosesser/samhandling:**
Ved samlokalisering av institusjon og omsorgsboliger som boform, må Helse- og omsorg sammen med Teknisk drift vurdere prosessene rundt inn- og utflytting slik at disse gjøres mest mulig effektive, og tiden mellom om ut- og innflytting reduseres. Dette inkluderer planlagt oppussing / klargjøring av omsorgsboliger.
- **Beboerrom:**
Når det gjelder beboerrom og møblering av disse så sees det på som et pluss at Helsebygget har sykesenger på hvert rom uavhengig av boform. Dette letter inn- og utflytting samt at det bedrer arbeidsforholdene til de ansatte. Muligheten for at

kommunen bekoster slike senger på alle beboerrom uavhengig av om det er institusjonsplass eller omsorgsbolig kan være en løsning. Alternativt kan kommunen inngå avtale med NAV hjelpemiddelsentral hvor hjelpemidler overføres fra en beboer til en annen.

- **Registreringsrutiner:**

Registrering av abonnement på mat (flere tjenestetyper) er utfordrende i hjemmetjenestene/ omsorgsboligene i og med at brukerne selv kan velge hvilke måltider de ønsker å abonnere på i tillegg til at det må registreres opphold de dagene de ikke mottar mat eks pga sykehusinnleggelse, på besøk hos andre etc. For å kvalitetssikre dette kreves det gode prosedyrer/retningslinjer, tydelig ansvars plassering og god opplæring.

- **Legetjenester:**

Ved å kombinere ulike boformer i Helsebygget vil ansatte måtte forholde seg til både sykehjemslege(r) og et antall fastleger (i omsorgsboligdelen). Det finnes en mulighet for å etablere avtaler hvor også sykehjemsleger kan ivareta beboere i omsorgsbolig. Dette kan føre til en bedre kontinuitet og dialog med beboers behandler og andre tjenesteytere, men det vil samtidig lages modeller som ikke følger regelen for hjemmeboende. Den vil også gi kommunen en høyere utgift til legetjenester.

- **Ansattperspektiv**

Arbeidstilsynet stiller samme krav til arbeidsmiljø og personalfasiliteter uavhengig om det er plasser i institusjon eller omsorgsbolig. Ulikhetene består først og fremst i at en jobber i andres hjem i omsorgsbolig og at det er bruker som er ansvarlig for søknader på en del hjelpemidler (eks sykeseng, takheis, etc).

Organisasjonsform

Samlokalisering av institusjon og omsorgsbolig kan være en utfordring for både ansatte, beboere og pårørende. Dette krever kompetanse og opplæring i å forstå hvilke rettigheter den enkelte beboer har alt etter om det er en pasient i institusjon eller en hjemmeboende i omsorgsbolig.

Lik boform, forvaltning og tjenestetildeling kan forenkle arbeidsprosesser og gevinsten kan gi økt kvalitet på informasjon, råd og veiledning og tjenesteyting.

Uavhengig av boform er det viktig å tilrettelegge miljøet for de som skal ha dette som et langvarig botilbud slik at det i stor grad preges av hjemlighet. Nasjonale føringer (St.melding 25, 2005-2006) sier at tilrettelegging for personer med demens og kognitiv svikt må være et hovedprinsipp ved bygging av omsorgsboliger og sykehjem. De to boformene kan til forveksling se like ut. Byggets utforming vil ikke synliggjøre om det driftes som institusjon eller omsorgsboliger. Hva kommunen velger av boform kan handle om andre verdier eller faktorer f.eks. økonomi, effektivitet, fleksibilitet.

Husbankens investeringstilskudd

Investeringstilskuddet skal stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av plasser i sykehjem og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester.

Endringer i ordningen fra 2017:

I 2017 ble det gjort endringer i ordningen. Fra 2021 vil det være krav om netto tilvekst for å få tildelt tilskudd. Denne ordningen skal gradvis innføres i 2017, 2018, 2019 og 2020. Om lag 40 prosent av tilsagnsrammen i 2018 skal forbeholdes plasser som gir netto tilvekst. Denne andelen skal økes til henholdsvis 60 og 80 prosent de neste årene.

Anleggskostnadene per boenhet i omsorgsboliger og sykehjem, er 3 226 000 kroner i landet for øvrig.

De maksimale tilskuddssatsene er 1 452 000 kroner for en omsorgsbolig og 1 774 000 kroner for en sykehjemsplass.

Ved omgjøring fra sykehjem til omsorgsbolig, må kommunen tilbakebetale differansen i tilskuddsutmålingen mellom omsorgsboliger og sykehjemsplasser for den delen av investeringstilskuddet som ikke er avskrevet. I de tilfellene der det er gitt oppstartingstilskudd og kompensasjonstilskudd i henhold til tidligere regelverk, skal det foretas justering av både oppstartingstilskuddet og kompensasjonstilskuddet.

Revidert statsbudsjett per 15.05.18

Post 63 Investeringsstilskudd, kan overføres

På grunn av stor søknadsinngang til investeringsstilskuddet i 2018, foreslås bevilgningen økt med 59,3 mill. kroner i 2018, slik at det kan gis tilsagn om tilskudd til ytterligere 700 heldøgns omsorgsplasser. Dette innebærer en økning av tilsagnsrammen i 2018 på 1 186 mill. kroner. Total tilsagnsramme for 2018 blir etter dette på 4 235,5 mill. kroner, svarende til 2 500 heldøgns omsorgsplasser. 40 pst. av rammen er forbeholdt netto tilvekst i 2018. Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 462 av 13. februar 2018 om likebehandling av nybygg og oppgradering og modernisering i statsbudsjettet for 2019. Tilsagnsfullmakten foreslås økt til 10 916,1 mill. kroner.

Medvirkningsprosesser:

Problemstillingen er lagt fram for eldrerådet, formannskapet og referansegruppa, og er drøftet med ledergruppa, ansatte og tillitsvalgte i helse og omsorg i løpet av april/mai-18. I møtene er faktagrunnlaget supplert med en gjennomgang av planene for utforming av beboerrommene og fellesområder. Ut fra drøftingene vi har hatt med de ulike gruppene er det gitt ulike innspill.

Eldrerådet har gitt skriftlig tilbakemelding, se vedlegg. Eldrerådet er av den oppfatning at institusjonsplasser er det som bør prioriteres i bygget i denne fasen.

Referansegruppa for det nye helsebygget gir ulike innspill alt fra at de 43 omsorgsboligene omgjøres til 43 institusjonsplasser til at noen av de 43 omsorgsboligene omgjøres til institusjonsplasser og resten beholdes som omsorgsboliger.

Formannskapet har et ønske om å få differensiert bo-kartene slik at de synliggjør hvor aldersgrupper over 67 år bor i kommunen. Dette er tatt inn som en del av vedlegget Faktagrunnlag i saken.

Ledergruppa, ansatte og tillitsvalgte gir tilbakemelding om at det kan være utfordrende med samlokalisering av institusjonsplasser og omsorgsboliger med heldøgns omsorg fordi det er krevende å skille hva som er hva både for beboere, pårørende, ansatte og ledere. Dette krever kompetanse og opplæring i å forstå hvilke rettigheter den enkelte beboer har alt etter om det er en pasient i institusjon eller en hjemmeboende i omsorgsbolig med heldøgns tjenester. Dette vil være knyttet til om beboer har vedtak på deltjenester, medisiner på huset eller på resept, sykehjemslege eller fastlege, mat på huset eller gjennom enkeltvedtak, egenandel eller ikke osv. Ansatte og ledere mener det er hensiktsmessig at det nye helsebygget består av institusjonsplasser, samtidig understreker de at det er behov for omsorgsboliger med heldøgns bemanning.

Vurdering:

Nytt Helsebygg skal i utgangspunktet planlegges med en kombinasjon av institusjonsplasser og omsorgsboliger, og programmeringsarbeidet synliggjør at det er utfordringer med ulike boformer i det nye bygget.

Den demografiske utviklingen, med et sterkt økende antall eldre 80+ utfordrer kommunen til å utvikle tjenester som er fleksibel med tanke på framtidige behov. Eksempelvis muligheten til å endre antall korttidsplasser. Denne fleksibiliteten er størst i et bygg med samme boform, og etter rådmannens vurdering bør dette vektlegges i det videre arbeidet med programmering av bygget. Det er fortsatt ikke avklart hvilken logistikk bygget må ha for å ha en god driftseffektivitet, blant annet gjelder dette bemanningsbehov og sammensetning, valg av omsorgsideologi for langtidsplasser, hvor mange og hvilke typer korttidsplasser det er behov for, effekt av velferdsteknologiske løsninger i bygget mm.

Det er imidlertid viktig å slå fast at det helhetlige konseptet i tjeneste- og kapasitetsutvikling står fast. Samtidig er det viktig å fortløpende gjøre tilpasninger, slik det er redegjort for i denne saken, til stadig utviklet kunnskapsgrunnlag og de til enhver tid gjeldende sammenhenger og statlige satte handlingsrom.

Kommunestyret har vedtatt at det skal gjøres en ny vurdering i 2021/22 om videre kapasitetsøkning i helse- og omsorgstjenesten. Kunnskapen kommunen tilegner seg i det pågående programmeringsarbeidet for det nye helsebygget gir et godt grunnlag for de vurderinger som skal gjøres i 2021/22. Ferdigstilling av fase 1 i bygging av infrastruktur for å møte framtidens behov for heldøgns omsorgstilbud i form av nytt helsebygg vil sammenfalle i tid med vurderingstidspunkt for fase 2 og ny kapasitetsøkning for årene 2025-2035. I og med at fase 1 er noe etter opprinnelig plan gir dette en komprimert faseovergang.

Det er krevende prosesser i arbeidet med å programmere et nytt helsebygg, og kommunestyret blir utfordret på å ta beslutninger i delprosesser i dette arbeidet. Rådmannen forstår at dette kan være vanskelig i og med at helheten i prosjektet ikke trer fram før kravspesifikasjonen for bygget er ferdigstilt. Etter planen legges denne fram for kommunestyret i september 2018. For å komme videre i programmeringsarbeidet er det viktig å få avklart boformen i bygget.

Ut fra redegjørelsen i dette saksframlegget ber rådmannen kommunestyret om å gi rådmannen mandat til å legge denne boformen til grunn i det videre programmeringsarbeidet. Fordeling av korttids- og langtidsplasser i bygget blir lagt fram som egen sak for kommunestyret i august 2018.

Denne rekkefølge-endringen gir bedre risikokontroll m.h.t. tjenestekvalitet og driftseffektivitet og er tilpasset det utviklede kunnskapsgrunnlaget og kommunestyrets beslutninger underveis i prosessen, samtidig som konseptet står fast. Den senere ferdigstilling av fase 1 enn ved opprinnelig tenking, gjør at fase 1 og 2 omtrent overlapper hverandre. Dette medfører at det blir en fortsatt naturlig og helhetlig utviklingsprosess, hvor institusjonsdimensjonen blir effektivert i en og samme fase.

OMSORGSBOLIGER og/eller INSTITUSJONSPLASSE
LIKHETER/ULIKHETER
FORDELER/ULEMPER

Per Tore Sandsaunet
Verdal kommune
Pr. 11.05.18

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn	3
1.1. Hvordan kartleggingen er gjennomført	3
2. Fordeler og ulemper fra kommunalt perspektiv	3
2.1 Tildeling/inn og utflytting	3
2.1.1 Omsorgsbolig	3
2.1.2 INSTITUSJON	4
2.2 Boligene/Private arealer	5
2.2.1 OMSORGSBOLIG	5
2.2.2. INSTITUSJON	5
2.2.3 FELLESAREAL	5
2.3 Mat	6
2.3.1 OMSORGSBOLIG	6
2.3.2 INSTITUSJON	6
2.4 Rengjøring/Praktisk bistand vedtak	6
2.4.1 OMSORGSBOLIG	6
2.4.2 INSTITUSJON	7
2.5 Legetjeneste	8
2.5.1 OMSORGSBOLIG	8
2.5.2 INSTITUSJON	8
2.6 Medisiner/ Medisinsk utstyr/ Hjelpemidler	9
2.6.1 OMSORGSBOLIG	9
2.6.2 INSTITUSJON	9
2.7 Drift/bemannings	9
2.7.1 Administrative driftsoppgaver omsorgsboliger kontra institusjon	9
2.7.2 Bemanning	10

2.8 Frivillighet/aktivitet/kultur	10
2.9 Lovverk.....	11
2.9.1 OMSORGSBOLIG	11
2.9.2 INSTITUSJON	11
3 Fordeler og ulemper fra beboer perspektiv	11
3.1 Tildeling/Inn og utflytting/ Beboerrom	11
3.1.1 OMSORGSBOLIG	11
3.1.2 INSTITUSJON	12
3.2 Økonomi	12
3.2.1 OMSORGSBOLIG	12
3.2.2 INSTITUSJON	13
3.3 Lege/Medisiner/Hjelpemidler	13
3.3.1 OMSORGSBOLIG	13
3.3.2 INSTITUSJON	13
3.4 Mat/Vask av tøy/rengjøring.....	13
3.4.1 OMSORGSBOLIG	13
3.4.2 INSTITUSJON	13
3.5 Økonomi	13
4. Oppsummering.....	15
4.1 Målgruppe i nytt Helsebygg.....	16
4.1.1 Konsept	16
4.1.2 Fordeler med bare institusjonsplasser	17
4.1.3 Områder som må forbedres hvis en velger omsorgsboliger med heldøgns bemanning.	18
5. Ansattperspektiv.....	19
5.1 Arbeidstilsynet	19
6. Vedlegg	19
7.Bidragstyttere til kartleggingen.....	19

1. Bakgrunn

I nytt helsebygg i Verdal er det lagt inn en kapasitet på 132 plasser med fordeling 89 institusjonsplasser og 43 omsorgsboliger i tillegg til sentralkjøkken. Jfr [kommunestyrevedtak PS 4/18](#) er det i tillegg bedt om at det gjøres gode analyser av hvilke effekter helsebygget vil gi for framtidig fleksibilitet og driftseffektivitet i helse- og omsorgstjenestene.

I lys av dette er det også vurdert at det er viktig å vurdere hvilke fordeler og ulemper både for kommune og bruker som ligger i de ulike driftsformene. Det søkes etter forskjeller knyttet til både økonomi, effektivitet og kvalitet.

I Husbankens regelverk ligger en forskjell i tilskudd til institusjonsplasser (kr 1 774 000) og omsorgsboligplasser (kr 1 452 000). På 43 omsorgsboliger kan dette utgjøre en forskjell i tilskudd på kr 13 846 000,-. I tilknytning til dette vil det også være viktig at det tas riktige valg med tanke på driftsform i det nye Helsebygget.

1.1. Hvordan kartleggingen er gjennomført

Vi har tilegnet oss informasjon om tilsvarende prosesser i Bærum kommune og har utforsket deres prosess. Kartleggingen er gjennomført ut i fra modellen til Bærum, men med bruk av tverrfaglige ressurser i egen kommune. Det er brukt erfaringsbasert kompetanse, faktagrunnlag der dette finnes (eks SSB og egen omsorgsstatistikk) samt erfaringstall og regnskap for 2017.

2. Fordeler og ulemper fra kommunalt perspektiv

2.1 Tildeling/inn og utflytting

2.1.1 Omsorgsbolig

Ved tildeling av en omsorgsbolig er det samhandling mellom 4 parter (bruker/pårørende/verge, forvaltningskontor, teknisk drift og tjenestested). Prosessen innbefatter søknad fra bruker, kartlegging/vurdering/vedtak fra Forvaltningskontoret, husleiekontrakt fra teknisk drift, overtakelsesmøte. Det kreves en god logistikk og koordinering for å få fylt opp de ledige boligene så raskt som mulig.

Gjennomsnittlig ant dager fra oppsigelse til innflytting i omsorgsboliger		
Vuku bo- og helsetun	Grunnlag 4 oppsigelser/tildelinger	21 dager
Trygghetsboligene	Grunnlag 4 oppsigelser/tildelinger	42 dager
Stekke	Grunnlag 4 oppsigelser/tildelinger	73 dager
Totalt	Grunnlag 12 oppsigelser/tildelinger (545 dager)	45 dager

Tabellen gir en oversikt over gjennomsnitt antall dager mellom oppsigelse og innflytting i 4 tilfeller ved 3 ulike omsorgsboligområder i 2017/18. I dette ligger også tid brukt til oppussing av leiligheter. Utflyttingsprosessen tar lengre tid i omsorgsbolig en i en institusjon på grunn av at det reguleres etter husleieloven. I tillegg må det legges inn tid til nødvendig oppussing mellom leietakerne.

Det finnes mulighet for å flytte en beboer internt mellom ulike omsorgsboligavdelinger men dette er mer krevende enn flytting mellom ulike institusjonsplasser. Dette er det ikke gjort nærmere vurderinger rundt.

Belegg i omsorgsboliger 2017 (hentet fra fagsystemet PROFIL)

Heldøgns oms.bolig	Ant. Plasser	Beleggsprosent	Ant ledige døgn-17
Vuku bo- og helsetun	18	94,35 %	370 døgn
Omsorgsbolig – uten heldøgns bemanning			
Trygghetsbolig ØBH	18	95,34 %	305 døgn
Stekke	36	97,96 %	275 døgn
Stekke rehab.leil	3	25,37 %	815 døgn

Viser antall døgn hvor omsorgsboliger har vært ledige gjennom 2017.

2.1.2 INSTITUSJON

Tildeling av institusjonsplass skjer etter søknad fra bruker. Tildeling av institusjonsplass er en enklere prosess med færre involverte (bruker/pårørende, forvaltningskontor, tjenestested). Det er færre oppgaver som skal ivaretas.

Institusjonsplassene kan tildeles fortløpende etter hvert som de blir ledige og det tar sjelden mer enn 2-4 dager mellom ut- og innflytting, jfr. tilbakemelding fra avdelingsledere.

Kommunen har større mulighet til å la beboer skifte rom/post/avdeling ut fra endrede behov.

Liggedøgnstatistikk sykehjem 2017 (hentet fra fagsystemet PROFIL)

Institusjon	Ant. plasser	Beleggsprosent	Ant ledige døgn-17
ØBH	20	98,41 %	116 døgn
VBH	67	99,28 %	174 døgn
VBH KAD-senger	2	39,31 %	443 døgn

Tabellen viser en høy utnyttelse av institusjonssengene med tanke på hvor mange inn og utflyttinger det er gjennom et år. Institusjonene bør ha en gitt tomgang for å skape fleksibilitet til å kunne gi institusjonstilbud til rett bruker til rett tid. De 2 KAD-sengene (kommunalt øyeblikkelig hjelp) viser et belegg på knapt 40 % og er tatt ut av den øvrige statistikken for å tydeliggjøre forskjell i bruk av tilbudene.

Oppsummert

Oversikten viser at det er en større kapasitetsutnyttelse på institusjonsplasser kontra omsorgsboliger fordi ut- og innflyttingsprosessene går raskere. Administrativt vil færre aktører være involvert ved tildeling av institusjonsplass kontra omsorgsbolig.

2.2 Boligene/Private arealer

2.2.1 OMSORGSBOLIG

Beboer har med/bekoster egne møbler og er pr definisjon ansvarlig for vedlikehold av alt som ikke er fastmontert i leide lokaler. Møbler/inventar som går under tekniske hjelpemidler (eks. sykeseng, hev/senk hvilestol) kan bli tildelt beboer ut fra den enkeltes behov for hjelpemiddelet av Hjelpemiddelsentralen.

Beboere i omsorgsbolig velger i utgangspunktet selv hvilket inventar de møblerer med. Det vil være en fordel for arbeidsmiljøet til ansatte at det velges inventar med hev-senk funksjon. Kommunen kan velge å investere i denne type «standard» hjelpemidler også i omsorgsboliger, men da utnyttes ikke muligheten for at beboer får dekket dette gjennom hjelpemiddelsentralen. Det kan oppleves som en inngripen i den enkeltes selvråderett hvis kommunen har en slik tilnærming.

2.2.2. INSTITUSJON

Kommunen er ansvarlig for møblering av arealer, vanligvis sykeseng, nattbord, lene-/hvilestol mm. Utgifter er kostnadsberegnet i økonomioversikten (vedlegg 16.1).

Møblerte rom med hev- senkbare senger og stoler gir beboeren mulighet til større selvstendighet i hverdagen og et bedre arbeidsmiljø for ansatte. I tillegg forenkler og forkorter det prosessen rundt inn- og utflytting. Det gir også mindre slitasje på bygningsmassen (heiser, karder, dører) når flytting av store møbler ikke blir nødvendig.

2.2.3 FELLESAREAL

Kommunen dekker utgifter til fellesarealer uavhengig av organisering.

2.3 Mat

2.3.1 OMSORGSBOLIG

Beboerne dekker i utgangspunktet alle kostnader selv. De fleste (se tabell under) beboere i omsorgsbolig med heldøgns bemanning har tildelt mat som tjeneste (middag eller full forpleining). I tjenesten «full forpleining» er det i praksis tilgang til mat og drikke hele døgnet (også utenom faste måltider), veldig likt tilbudet i institusjon.

Det må foreligge søknad fra bruker. Forvaltningskontor har oppgaver knyttet til saksbehandling og vedtak. Tjenestested har administrative oppgaver knyttet til registrering av abonnement på måltider og midlertidige opphør i disse tjenestene. Merkantiltjenesten har oppgaver knyttet til fakturering.

Boenhet	Full forpleining	2-retters middag
Vuku Bo- og helsetun (18 boenheter)	7 beboere	9 beboere
Trygghetsboligene Ørm. (18 boenheter)	18 beboere	

2.3.2 INSTITUSJON

All mat er inkludert i vederlagsbetaling. Kommunen dekker alle kostnader

Utgifter til produksjon av mat er sentralisert i ett kjøkken uavhengig av om det produseres til institusjon, omsorgsbolig eller andre hjemmeboende. Det betyr at tilvirkningskostnad (lønn og råvarekostnader) er lik på de som mottar denne type tjeneste uavhengig av hvor de bor. Det er ut i fra denne vurderingen ikke tatt inn noen utgiftsberegning på mat knyttet til de to ulike tjenestene (institusjon eller omsorgsbolig med heldøgns bemanning).

2.4 Rengjøring/Praktisk bistand vedtak

2.4.1 OMSORGSBOLIG

Beboerne får, etter søknad, vedtak på praktisk bistand knyttet til rengjøring av private areal samt vask av tøy. Kostnaden for beboerne er inntektsavhengig. Renhold av fellesareal / korridorer er kommunes ansvar. Det kan etableres abonnementsordninger hvor beboere kan leie sengetøy, håndklær etc av kommunen for en pris pr mnd. Det samme kan etableres i forhold til forbruksvarer (eks toalett-/tørkepapir etc..)

Mulige inntekter på praktisk bistand er synliggjort i økonomioversikten.

Egenandeler for hjemmehjelp	
	2018
For brukere med inntekt under 2 G:	kr 205
For brukere med inntekt 2 - 3 G:	kr 1 700
For brukere med inntekt 3 - 4 G:	kr 2 450
For brukere med inntekt 4 - 5 G	kr 3 110
For brukere med inntekt over 5 G	kr 4 025
For enkeltoppdrag i hjemmehjelpstjenesten, der bruker ikke betaler abonnement, brukes en timesats på	kr 290

2.4.2 INSTITUSJON

Alt er inkludert i vederlagsbetalingen

En bruker i institusjon betaler egenandel i henhold til egen forskrift om egenandel for helse og omsorgstjenester. En beboer betaler 75 % av første G fratrasket et fribeløp, av inntekter utover 1 g betales 85 %. Det tas økonomiske hensyn til hjemmeboende ektefelle og andre boutgifter i en overgangsperiode. Vederlagsbetaling i institusjon påvirkes av flere faktorer;

- Grunnpensjon
- Særtilllegg
- Tilleggspensjon
- Andre pensjoner utbetalt fra NAV
- Private pensjoner
- Formuesinntekter
- Skatt
- Om vedkommende har hjemmeboende ektefelle
- Gjeldsrenter/andel av kostnader i boligselskap
- Fradrag i eventuelle boutgifter

2.5 Legetjeneste

2.5.1 OMSORGSBOLIG

I omsorgsbolig har beboerne sine egne fastleger.

I omsorgsboliger hvor fastlegene følger opp sine pasienter vil ansatte måtte forholde seg til mange flere leger, og kontakten vil nødvendigvis i all hovedsak foregå ad hoc. Kommunikasjon med fastleger foregår i stor grad pr telefon og/eller gjennom e-meldinger. For tjenesten vil det å forholde seg til flere fastleger erfaringsmessig føre til at det brukes mer ressurser på timebestilling, følge/koordinere følge til og fra lege, samstemming av legemidler etc.

Samordning av visitt slik at en fastlege kan få oppdatering for alle «sine» og besøke de som har behov har vist seg vanskelig å gjennomføre i praksis andre steder. For beboere (og evt pårørende) som ønsker å styre mer selv, kan det å få fortsette med sin fastlege være positivt og bety kontinuitet i lege-pasientforholdet.

2.5.2 INSTITUSJON

I institusjon er det krav om tilsynslege/sykehjemslege som er til stede på huset.

Institusjonslegetjeneste vil være en lett tilgjengelig og forutsigbar tjeneste bestående av få personer. Den vil kunne bidra i planlegging og oppfølging av korttidsoppholdene slik at disse kan utnyttes bedre til medisinske formål, og til systematisk tenking rundt alle beboerne. Legetjenesten vil være en ressurs i fagutvikling og internundervisning. Jevnlig tilstedeværelse av kjente leger vil redusere behovet for bruk av legevakt og fjerne arbeidet med å få tak i fastlege samt en del praktisk logistikkarbeid ved f.eks. medisinbestilling til hver enkelt beboer etc. Det tverrfaglige samarbeidet vil i større grad kunne planlegges og bør kunne være mer rasjonelt.

Det er tenkelig at utgiftene til poliklinisk behandling i sykehus faktisk vil kunne øke, fordi sykehjemslegen vil være i stand til å gjøre mer forberedende og oppfølgende arbeid i forbindelse med undersøkelser og behandlinger i spesialisthelsetjenesten, slik at pasienter som ellers ville blitt innlagt håndteres poliklinisk. I så fall vil dette på kort sikt være dyrere for kommunen, men bedre for pasienten.

Fordelene med institusjonslegetjeneste er avhengig av stabiliteten i tjenesten. Siden den består av få personer er den også sårbar for endringer. Andre kommuner har erfart at det kan være hyppige skifter av sykehjemsleger, fordi dette er stillinger som også appellerer til de som er i overgangsfaser.

Ved ulikhet i botilbud:

Ved ulike løsninger i Helsebygget vil det kunne oppstå noen misforståelser, og både beboere/pårørende og personalet må forholde seg til at de ulike avdelingene/postene har ulike ordninger.

Samtidig vil f.eks. det at institusjonsdelen har sitt medikamentlager bidra til fleksibilitet med hensyn til hjemmebehandling av akutte tilstander hos de som bor i omsorgsbolig ved at det er praktisk mulig å låne medisiner fra institusjonen.

2.6 Medisiner/ Medisinsk utstyr/ Hjelpemidler

2.6.1 OMSORGSBOLIG

Brukerne betaler sine egne medisiner, inkontinens utstyr via blå resept, hjelpemidler via hjelpemiddelsentralen. Medisinsk utstyr (Bandasje/ sårutstyr) dekkes av kommunen, dette er kostnadsberegnet i økonomioversikten.

Det er mange fastleger å forholde seg til, mye koordinering og administrative oppgaver. Dette er tid- og ressurskrevende oppgaver for personale. Tilknyttet omsorgsboliger er det krav om egne lager som vil øke totalarealet i bygget. Erfaring fra andre kommuner er at disse ofte blir lite brukt.

2.6.2 INSTITUSJON

Kommunene dekker alle kostnader rundt medisiner, medisinsk utstyr, inkontinensutstyr og hjelpemidler. Dette er kostnadsberegnet i økonomi oversikten.

I samhandling med sykehjemslege vil det være lettere å administrere medisiner fra felles lager. Felles lager for inkontinens utstyr samt «felles» hjelpemidler, personløftere etc. vil også være plassbesparende

2.7 Drift/bemannning

Driftsformen mellom omsorgsbolig og institusjonsplasser er forskjellige.

2.7.1 Administrative driftsoppgaver omsorgsboliger kontra institusjon

Forskjellen i administrative oppgaver mellom omsorgsbolig og institusjon vil i størst grad være knyttet til administrasjonen rundt hjemmeboende brukere kontra pasienter i institusjon.

Revurdering av vedtak knyttet til brukere i omsorgsbolig.

Lege/medisiner/følge til og fra/bestilling og koordinering av hjelpemidler/utfordres på oppgaver som ligger i gråsonene mellom tjeneste og pårørende.

Logistikk knyttet til midlertidig opphør av betalingstjenester når bruker eks er innlagt i sykehus eller ikke-deltagende på aktiviteter.

Logistikk og registrering av middag/mat som danner grunnlaget for fakturering.

Disse to figurene viser forskjeller i ulike tjenester/vedtak som ligger til grunn for hjemmeboende beboere i omsorgsboliger med heldøgns bemanning kontra pasienter i institusjon.

2.7.2 Bemanning

Med unntak av sykehjemslege som det er et krav om i institusjon kan bemanning være lik uavhengig om det er institusjon eller omsorgsbolig. Bemanning/kompetanse styres for både institusjon og omsorgsbolig av kravet om faglig forsvarlighet. (§ 4 helse- og omsorgstjenesteloven). Spesialavdelinger i institusjon (eks forsterket demensavdeling) vil ut i fra dette kunne ha større bemanningstetthet og høyere kompetanse.

2.8 Frivillighet/aktivitet/kultur

I utgangspunktet skal det kommunale tilbudet være likt for beboere i omsorgsbolig og pasienter i institusjon. Det kan være ulikheter knyttet til at beboere i omsorgsbolig kan søke på og få tildelt dagtilbud utenfor bofellesskapet med en egenbetaling.

Det er uansett viktig å utvikle et godt samarbeid med frivillige, lag og foreninger, pårørende og andre for å bygge en kultur for aktivitet og godt innhold i hverdagen uavhengig av boform. Beboere i samme bygg har samme tilgang på å kunne delta på fellesaktiviteter/-tilstelninger uavhengig av om

de bor i omsorgsbolig eller institusjon. Dette vil være mer knyttet til funksjonsnivå og interesser/egne valg.

2.9 Lovverk

Helse- og omsorgstjenesteloven reguler både institusjon og omsorgsbolig.

Institusjon reguleres i tillegg av Forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon.

2.9.1 OMSORGSBOLIG

Forholdet til pasient- og brukerrettighetsloven:

Kapittel 4A Helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen mv. kan benyttes med unntak av tilbakeholdelse/ stengt dør.

Ved atferdsproblemer hvor beboer er i fare for seg selv og andre må beboer flytte til en institusjonsplass.

Andre forhold

Beboer vil få enkeltvedtak knyttet til de ulike tjenester en søker på. Individuelle vurderinger og utmålinger i tilknytning til dette kan oppleves mer brukervennlig med tanke på medvirkning og evt klage.

2.9.2 INSTITUSJON

Forholdet til pasient- og brukerrettighetsloven:

Kapittel 4A Helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen mv. kan benyttes i sin helhet.

Andre forhold:

Beboer får vedtak på opphold. Vedtaket beskriver ikke hvilken helsehjelp, personlig eller praktisk bistand beboer vil motta. Dette utformes etter kartlegging i lag med pasient/pårørende i tiltaksplaner i pasientens elektroniske pasientjournal. Bruker har klagerett på både vedtak og innhold i tjenesten.

3 Fordeler og ulemper fra beboer perspektiv

3.1 Tildeling/Inn og utflytting/ Beboerrom

3.1.1 OMSORGSBOLIG

Samhandling mellom 4 parter (se punkt 3.1) tidkrevende for bruker/pårørende, kontraktsmøte, overtakelsesmøte, ut /innlevering av nøkler.

Beboer står mer fritt til å kunne møblere som en ønsker selv. Krav til lagerplass pr leilighet.

For mange er det et viktig perspektiv å kunne bo i sin «egen» bolig lengst mulig, ikke i en institusjon.

3.1.2 INSTITUSJON

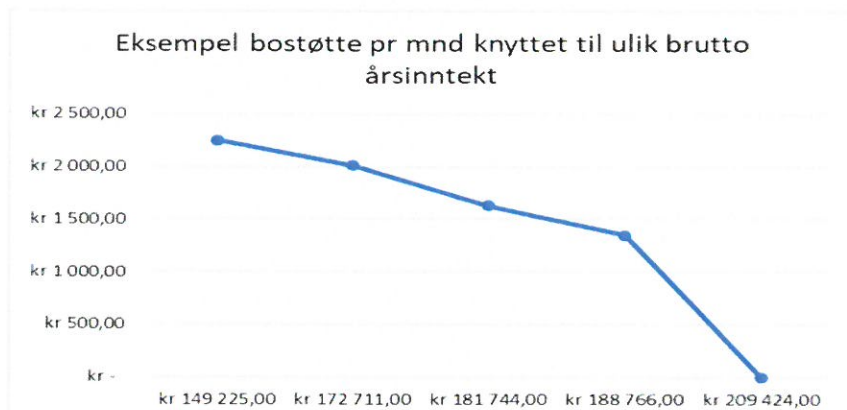
Samhandling mellom 3 parter (se punkt 3.2) Enklere og raskere prosess for bruker/pårørende.

3.2 Økonomi

3.2.1 OMSORGSBOLIG

Bruker betaler husleie/strøm/fellesutgifter. Det er mulighet for å søke om statlig bostøtte.

Bostøtte:

Figuren viser eksempel på bostøtte ut i fra ulike årsinntekter. Grensen for å få bostøtte går ved inntekt på kr 209 424,-. En søker sin formue og også andre faktorer kan påvirke bostøtte. (Kilde: bostøtteansvarlig Servicekontoret).

Den øvre boutgiftsgrensen for 1 person er på kr 5 414,-. En høyere husleie en boutgiftsgrensen vil ikke påvirke den bostøtten en person vil kunne få.

Enkelte kommuner har innført en kommunal bostøtteordning knyttet til kommunale omsorgsboliger som supplerer den statlige i de tilfeller hvor det er nødvendig å redusere boutgiftene til brukerne. Eks [Levanger kommune](#). Dette kan være et nødvendig tiltak hvis husleie blir satt for høyt.

Bruker betaler ellers egenandeler for tildelte kommunale betalingstjenester (matombringing, trygghetsalarm, praktisk bistand). Erfaringsmessig så inngår tilrettelagte aktiviteter og varslingssystem i botilbudene når det er omsorgsbolig i kollektiv med heldøgn bemanning (jfr. opplysninger fra Vuku bo- og helsetun og Stokkbakken omsorgssenter Levanger). Dette utgjør derfor ingen ekstra egenandel for beboeren hvis dette videreføres.

Beboer er selv ansvarlig for telefon, abonnement, transport, egenandeler knyttet til lege, sykehus etc. Minstepensjonister er fritatt egenandel på blåresept, men må betale egenandel opp til frikort knyttet til legebesøk.

Beboere trenger ofte hjelp fra pårørende/verge til å administrere sin hverdag knyttet til innkjøp, faktura, søknader/brev etc.

Vedlagt følger en oversikt med eksempler på brukeres inntekt etter fradrag av bostøtte og fradrag av andre egenandeler (vedlegg 16.2).

3.2.2 INSTITUSJON

Vederlagsbetaling (se punkt 6.2)

3.3 *Lege/Medisiner/Hjelpemidler*

3.3.1 OMSORGSBOLIG

Her beholder beboerne sine fastleger. Beboer må selv dekke alle kostnader til medisiner og legehjelp (minstepensjonister fritatt for egenandel på blå resept) Pårørende/verge må betale medisinfakturaer. Egne hjelpemidler via hjelpemiddelsentralen. Ansvarlig for tilbakelevering av hjelpemidler etc. når behovet opphører.

3.3.2 INSTITUSJON

Sykehjemslege i institusjonen. Alle medisiner og hjelpemidler dekkes av kommunen. Personlig tilpassede hjelpemidler (eks rullestol) dekkes av hjelpemiddelsentralen.

Bruker kan ha mulighet for å få det nyeste som finnes av hjelpemidler når det søkes og tildeles fra Hjelpemiddelsentralen kontra fra et lager med kommunaleide hjelpemidler.

3.4 *Mat/Vask av tøy/rengjøring*

3.4.1 OMSORGSBOLIG

Matkostnader kommer i tillegg til husleie og andre utgifter. Hvis dette gis som en kommunal tjeneste betales det egenandel.

Vedtak på praktisk bistand (vask av tøy/ rengjøring av private arealer). Egenandel er knyttet til husstandens inntekt. Minstesats er regulert av Stortinget, mens de andre satsene vedtas av kommunestyret.

Beboer har valgfrihet knyttet til om en ønsker å søke om å få tildelt dette som en kommunal tjeneste, har bistand fra pårørende/familie eller ønsker å kjøpe denne tjenesten fra andre (eks private tilbydere).

3.4.2 INSTITUSJON

Alt er inkludert i vederlagsbetaling.

3.5 *Økonomi*

En beregning knyttet til ulikheter i kostnader/inntekter for kommunen (vedlegg) viser at det er en beregnet kostnadsforskjell i drift mellom omsorgsbolig og institusjonsplass. Drift av en

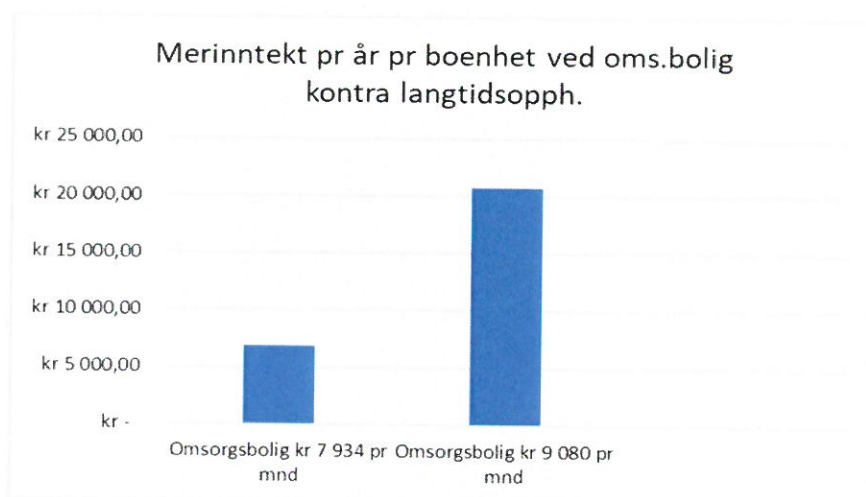

institusjonsplass er beregnet til en merkostnad på ca kr 7 000,- pr år sammenliknet med en omsorgsboligplass med husleie på kr 7 934,- pr mnd. En husleiekostnad ut over dette øker denne forskjellen (se tabell nedenfor).

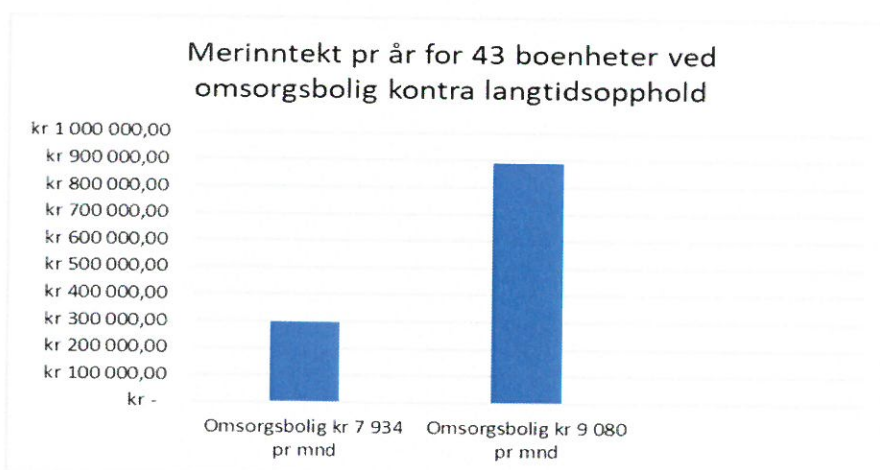
I tillegg til husleiekostnad er det flere variabler som kan endre denne beregningen. Eksempler på dette er endring i vederlagsforskriften for betaling, endring i egenandeler for helse- og omsorgstjenester og endringer i inntektene til framtidige beboere.

I beregningen er det lagt til grunn at bemanningsbehovet er det samme uavhengig av driftsform, likeså andre drifts- og vedlikeholdsutgifter.

Så lenge det ikke er fastsatt husleie i nytt Helsebygg vil det være riktig å vise til ulike alternativ. En husleie på kr 7 934,- pr mnd er likt nivået på de siste omsorgsboligene med heldøgns bemanning som ble bygget (Veslefrikk bofellesskap, G/H-bygget Ørmelen og Stekke).

Figur viser merinntekt pr omsorgsbolig pr år sammenlignet med et langtidsopphold i institusjon. I kolonne 2 sammenlignes med husleiesats for siste omsorgsboligutbygging i Levanger kommune – Stokkbakken Omsorgssenter på Åsen

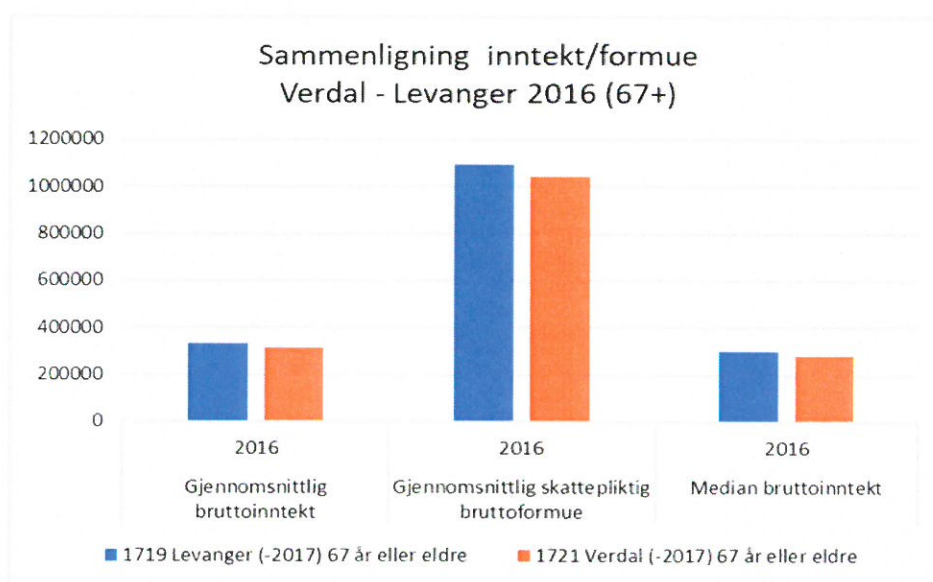

Figur viser merinntekt for 43 boenheter pr år sammenlignet med et langtidsopphold i institusjon. Kolonne 2 er relatert til husleiesats på siste omsorgsboligutbygging i Levanger kommune – Stokkbakken.

Sammenlikning med betaling i institusjon (vederlagsbetaling) er gjort ved beregning av gjennomsnittlig vederlagsbetaling i en måned i 2017 (se info om vederlagsbetaling i punkt 6.2).

Når en sammenlikner husleiesatser mellom Verdal og Levanger bør en også vurdere om det er ulikheter i inntekt mellom kommunene. Gjennomsnittlig bruttoinntekt inntekt i 2016 for innbyggere 67 + viser at en Verdaling tjener i snitt kr 19.700,- mindre enn en samme innbygger i Levanger. Denne forskjellen har vært stabil siden 2012. Se for øvrig flere opplysninger i vedlegg 16.3.

Kilde SSB.

4. Oppsummering

Nytt Helsebygg er i utgangspunktet planlagt med en kombinasjon av institusjonsplasser og omsorgsboliger. Alle beboere i bygget vil ha sine rettigheter ut i fra Pasient- og brukerrettighetsloven og Helse- og omsorgstjenesteloven. Forvaltning av de ulike plassene vil derimot være ulik i og med at det er vederlagsforskriften som ligger til grunn for institusjon og husleieloven som ligger til grunn for omsorgsboligene. Beboere i omsorgsbolig er pr definisjon hjemmeboende og tildeles deltjenester etter søknad som andre hjemmeboende i kommunen.

Uavhengig av driftsform så må det vurderes løsninger som støtter opp under det konseptet som velges og må ha fokus på effektivisering av tjenestene som skal ytes. Uansett hvilke botilbud som velges vil det være behov for å se på nye løsninger både når det gjelder rutiner, driftsmåter og samhandling i og mellom tjenester.

4.1 Målgruppe i nytt Helsebygg

Målgruppen vil være den samme uavhengig av hvor mange plasser som defineres som omsorgsbolig og institusjonsplasser. Målet er at alle beboere/brukere skal kunne nyttiggjøre seg av de tilbud og aktiviteter huset inneholder, avhengig av egen situasjon knyttet til helse, funksjonsnivå og interesser (hverdagsmestring).

4.1.1 Konsept

Både institusjonsplasser og omsorgsboliger med heldøgns bemanning har en viktig plass i omsorgstrappa. Omsorgsboliger med heldøgns bemanning kan dekke et tilbud til mange ulike grupper.

Sykehjem/institusjonsplasser kan brukes til:

- Rehabilitering og overgangspleie etter sykehusbehandling
- Avlastning
- Langtidssyke eldre som trenger mye pleie
- Pleie ved livets slutt / lindrende behandling
- Skjermede enheter for personer med demens

Omsorgsboliger i bokollektiv med fast tilsatt personale kan brukes til:

- Skjermede botilbud for personer med demens
- Botilbud for langtidssyke som trenger mye pleie

Selvstendige omsorgsboliger med fellesrom kan brukes til:

- Botilbud for langtidssyke (ikke demens) som trenger mye pleie.

«Kilde: Jfr. Rom for trygghet og omsorg – veileder for utforming av omsorgsboliger og sykehjem (Husbanken mars 2009)»

I tillegg til det kommunale perspektivet knyttet til drift og effektivitet er det også viktig å ivareta innbyggernes/brukernes perspektiv og valgmulighet. For enkelte brukergrupper (eks eldre som trenger mye pleie men ikke har sterk redusert kognitiv funksjon) kan det være viktig å fortsatt få bo i sin egen selvstendige omsorgsbolig med tjenestetrygghet når de må flytte fra sitt eget hjem.

Uavhengig av boform er det viktig å tilrettelegge miljøet for de som skal ha dette som et langvarig botilbud slik at det blir et hjem med stor vekt på trivsel med muligheter for en aktiv hverdag etter

egne forutsetninger.

Nasjonale føringer (St.melding 25 (2005-2006) sier at tilrettelegging for personer med demens og kognitiv svikt må være et hovedprinsipp ved bygging av omsorgsboliger og sykehjem.

I dette ligger også at de to boformene kan være veldig like og at en gjennom byggets utforming ikke nødvendigvis vil vite om det er driftet som institusjon eller omsorgsboliger i bokollektiv. Dette fører til at det kan være andre verdier eller faktorer som blir liggende til grunn for dette valget. Eks. økonomi, effektivitet, fleksibilitet, samme driftsform i samme bygg eller mulighet for bedre kontinuitet/kvalitet.

4.1.2 Fordeler med bare institusjonsplasser

Områder som peker på at det kan være fordel å hjemle alt som institusjonsplasser

Muligheten til å flytte beboere.

Større mulighet til å la beboer skifte rom/post/avdeling ut fra endrede behov.

Driftsform

I institusjonsdrift blir driften vektet mer ut i fra brukergruppen som skal ytes tjenester og ikke ut i fra den enkelte brukers vedtakstid. I omsorgsboliger tildeles alle beboere tjenester ut i fra enkeltvedtak. Enkeltvedtakene revurderes også jevnlig ut i fra brukers behov og helsetilstand. Mengden enkeltvedtak og revurdering av vedtak i omsorgsbolig øker den administrative arbeidsmengden for tjenesten sammenliknet med institusjon.

Lege/medisiner/hjelpemidler

Dette håndteres enklere i en institusjon. Sykehjemslege på huset gir bedre kontinuitet i behandling og legemiddelgjennomganger, det er mindre ressurskrevende for ansatte å forholde seg til en lege kontra ulike antall fastleger. Felles hjelpemidler er plassbesparende samt at felles lager for inkontinens utstyr gir besparelser på administrasjons oppgaver, koordinering, levering og gir bedre plass i beboernes private rom.

En organisasjonsform under samme tak

Institusjon og omsorgsbolig under samme tak kan være en utfordring for både ansatte, beboere og pårørende. Dette krever kompetanse og opplæring i å forstå hvilke rettigheter den enkelte beboer har alt etter om det er en pasient i institusjon eller en hjemmeboende i omsorgsbolig med heldøgns tjenester. Dette vil være knyttet til om beboer har vedtak på deltjenester, medisiner på huset eller på resept, sykehjemslege eller fastlege, mat på huset eller gjennom enkeltvedtak, egenandel eller ikke osv.

En lik organisering, forvaltning og enhetlig tjenestetildeling kan forenkle mange arbeidsprosesser og gi mer kvalitet på informasjon, råd og veiledning og tjenesteyting.

I tillegg viser kartleggingen at det er en enklere og raskere prosess med å tildele plasser i institusjon. Tiden mellom utflytting og innflytting er også vesentlig kortere i institusjon. Det at rommene er

møblert med seng sees på som en fordel, spesielt med tanke på arbeidsforhold for ansatte, logistikk for inn og utflytting, slitasje på bygg ved flyttetransport etc.

Teknisk drift er ikke en del av tildelings/inn og utflyttingsprosessen ved tildeling av plass i institusjon, eventuelle besparelser på arbeidsmengde ved valg av institusjonsplasser kontra omsorgsbolig vil ligge hos dem.

Den type beboere som er aktuell for innflytting i nytt Helsebygg vil i veldig liten grad ha forutsetninger for å ivareta et eget ansvar for vedlikehold/ta vare på det de leier jfr. ansvar i en husleiekontrakt knyttet til omsorgsbolig. Ansvaret for dette vil nok i stor grad tilflyte den kommunale tjenesteytingen / teknisk drift uavhengig av organisering.

4.1.3 Områder som må forbedres hvis en velger omsorgsboliger med heldøgns bemanning.

Interne prosesser/samhandling:

Ved valg av en kombinasjon av institusjon og omsorgsboliger som boform må Helse- og omsorg sammen med Teknisk drift vurdere prosessene rundt inn og utflytting slik at disse gjøres mest mulig effektive, og tiden mellom om ut og innflytting reduseres. Dette inkluderer planlagt oppussing / klargjøring av omsorgsboliger.

Beboerrom:

Når det gjelder beboerrom og møblering av disse så sees det på som et pluss at Helsebygget har sykehussenger på hvert rom uavhengig av boform. Dette letter inn og utflytting samt at det bedrer arbeidsforholdene til de ansatte. Det kan vurderes muligheten for at kommunen bekoster slike senger på alle beboerrom uavhengig av om det er institusjonsplass eller omsorgsbolig (mulighet for å søke hjelpemiddelsentralen). Alternativt lage gode prosedyrer/avtaler med hjelpemiddelsentral for å søke hjelpemidler overført fra en beboer til en annen.

Registerings rutiner:

Registrering av abonnement på mat (flere tjenestetyper) er utfordrende i hjemmetjenestene/ omsorgsboligene i og med at brukerne selv kan velge hvilke måltider de ønsker å abonnere på i tillegg til at det må registreres opphold de dagene de ikke mottar mat eks pga sykehusinnleggelse, på besøk hos andre etc. For å kvalitetssikre dette kreves det gode prosedyrer/retningslinjer, tydelig ansvars plassering og god opplæring.

Legetjenester:

Ved å kombinere ulike boformer i Helsebygget vil ansatte måtte forholde seg til både sykehjemslege(r) og et antall fastleger (i omsorgsboligdelen). Det finnes en mulighet for å etablere avtaler hvor også sykehjemsleger kan ivareta beboere i omsorgsbolig. Dette kan føre til en bedre kontinuitet og dialog med beboers behandler og andre tjenesteytere, men det vil samtidig lages

modeller som ikke følger regelen for hjemmeboende. Den vil også gi kommunen en høyere utgift til legetjenester.

5. Ansattperspektiv

5.1 Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet stiller samme krav til arbeidsmiljø og personalfasiliteter uavhengig om det er institusjonsplasser eller omsorgsboligplasser.

Det vil være de samme krav til det fysiske og psykiske arbeidsmiljø uavhengig av boform. Ulikhetene består først og fremst i at en jobber i andres hjem i omsorgsbolig og at det er bruker som er ansvarlig for søknader på en del hjelpemidler (eks sykeseng, takheis, etc). Alle beboerrom bør tilrettelegges for å kunne ta i bruk hjelpemidler når beboer har behov for det.

Det vil stilles de samme krav til rommene/arbeidslokalene med hensyn til luft/lyd/temperatur.

6. Vedlegg

16.1 Grensesnitt kostnader omsorgsbolig med heldøgns bemanning - institusjon

16.2 Eksempler på brukeres inntekt etter bostøtte og betaling av andre egenandeler

16.3 Sammenlikning inntekt og formue mellom Verdal og Levanger for gruppen 67+

7. Bidragsyttere til kartleggingen

Kommuneoverlege Ragnhild Aunsmo, Servicekontoret ved bostøtteansvarlig Sandra Marlen Aanensen, teknisk drift ved Inger Holmli, merkantil helse ved Siv Nordås, Øystein Lunnan Levanger kommune (SSB statistikk), kjøkkensjef Leif Erik Reinan, virksomhetsledere og avdelingsledere i helse- og omsorg.

Erfaringsdeling fra Bærum kommune og Levanger kommune, Stokkbakken Omsorgssenter Levanger ved avdelingsleder Vigdis Einangshaug.

Verdal kommune

Vedlegg 16.1

GRENSESNITT KOSTNADER OMSORGSBOLIG-INSTITUSJONSPLASS

Faktorer	Omsorgsbolig kr 7 934 pr	Omsorgsbolig kr 9 090	Institusjon	Kommentarer
Husleie	kr -95 208,00	kr -109 080,00		
Vederlagsbetaling			kr -159 180,00	
Egenbetaling kost	kr -44 895,00	kr -44 895,00	kr -	full forpleining kr 123,- pr døgn x 365
Utgifter til matvarer	kr -	kr -	kr -	
Medisiner	kr -	kr -	kr 6 163,00	forbruk pr plass jfr regnskap 2017
Lege/sykehus utenom sykehjemslege	kr -	kr -	kr 455,00	forbruk pr plass jfr regnskap 2017
Sykehjemslege (0,5 timer pr uke pr plass)	kr -	kr -	kr 1 064,00	532,- pr time / 2 timer pr plass pr mnd
Inkontinensutstyr/med.forbr varer	kr -	kr -	kr 5 803,00	gjennomsnittlig forbruk jfr regn - 17
Praktisk bistand daglige gjøremål	kr -2 460,00	kr -2 460,00	kr -	
Trygghetsalarm	kr -	kr -	kr -	
Hjelpemidler	kr -	kr -	kr 5 000,00	anslag 25 000 pr plass / nedskrivning 5 år
Inventar			kr 5 000,00	anslag 25 000 pr plass / nedskrivning 5 år
	kr -142 563,00	kr -156 435,00	kr -135 695,00	

Husleie omsorgsbolig	
Nyere omsorgsboliger i VK	kr 7 934,00
Stokkbakken omsorgssenter LK (30 kvm)	kr 9 080,00

Verdal kommune

Tilskudd Husbanken	
Omsorgsbolig	kr -1 452 000,00
Institusjon	kr -1 774 000,00
Differanse	kr -322 000,00
Effekt 43 enheter	kr -13 846 000,00

Vedlegg 16.2

Eksempler på brukeres inntekt etter bostøtte og betaling av andre egenandeler

HUSLEIE KR 7 934 PR MIND
2G = kr 187 268

Minstepensjonist		ordinær sats		Høy sats		Særskilt sats enslige				Kommentarer
Brutto årsinntekt	kr	149 225,00	kr	172 711,00	kr	181 744,00	kr	188 766,00	kr	
Inntekt pr måned	kr	12 435,00	kr	14 392,00	kr	15 145,00	kr	15 731,00	kr	25 000,00
Husleie	kr	-7 934,00	kr	-7 934,00	kr	-7 934,00	kr	-7 934,00	kr	-7 934,00
Bostøtte pr mnd	kr	2 252,00	kr	2 014,00	kr	1 632,00	kr	1 348,00	kr	-
Inntekt etter fradrag boutgifter	kr	6 753,00	kr	8 472,00	kr	8 843,00	kr	9 145,00	kr	17 066,00
Andre egenandler										
Egenandel praktisk bistand		-205		-205		-205	kr	-1 700,00	kr	-2 450,00
Full forpleining	kr	-3 690,00	kr	-3 690,00	kr	-3 690,00	kr	-3 690,00	kr	-3 690,00
Aktivitetstilbud	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
Trygghetsalarm	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
Egenandel lege/medisin	kr	-188,00	kr	-188,00	kr	-188,00	kr	-188,00	kr	-188,00
Inntekt etter fradrag egenandeler	kr	2 670,00	kr	4 389,00	kr	4 760,00	kr	3 567,00	kr	10 738,00

Verdal kommune

HUSLEIE KR 9 080 PR MND
2G = kr 187 268

Minstepensjonist	Lav sats	Ordinær sats	Høy sats	Særskilt sats enslige	Kommentarer	
Brutto årsinntekt	kr 149 225,00	kr 172 711,00	kr 181 744,00	kr 188 766,00	kr 209 424,00	kr 300 000,00
Inntekt pr måned	kr 12 435,00	kr 14 392,00	kr 15 145,00	kr 15 731,00	kr 17 452,00	kr 25 000,00
Husleie	kr -9 080,00	kr -9 080,00	kr -9 080,00	kr -9 080,00	kr -9 080,00	kr -9 080,00
Bostøtte pr mnd	kr 2 252,00	kr 2 014,00	kr 1 632,00	kr 1 348,00	kr -	kr -
Inntekt etter fradrag bougifter	kr 5 607,00	kr 7 326,00	kr 7 697,00	kr 7 999,00	kr 8 372,00	kr 15 920,00
Andre egenandler						
Egenandel praktisk bistand	-205	-205	-205	kr -1 700,00	kr -1 700,00	kr -2 450,00
Full forpleining	kr -3 690,00	kr -3 690,00	kr -3 690,00	kr -3 690,00	kr -3 690,00	kr 123 pr døgn, minus dager med akt.tilbud
Aktivitetstilbud	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	aktiviteter inngår erfaringsmessig i botilbudet
Trygghetsalarm	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	pasientvarsling inngår erfaringsmessig i botilbudet
Egenandel lege/medisin	kr -188,00	kr -188,00	kr -188,00	kr -188,00	kr -188,00	1/12 del av 2 258 pr år - minstepensjonister har fritak for å
Inntekt etter fradrag egenandeler	kr 1 524,00	kr 3 243,00	kr 3 614,00	kr 2 421,00	kr 2 794,00	betale med på blå resept
					kr 9 592,00	

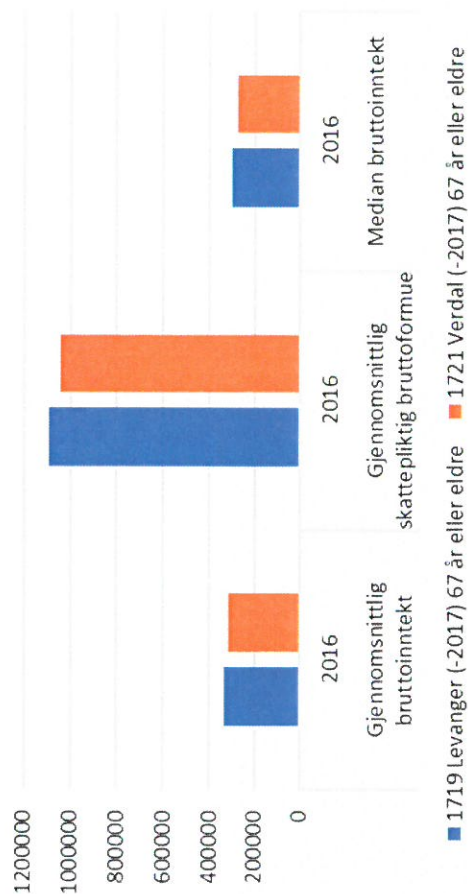
Verdal kommune

Vedlegg 16.3

Sammenlikning inntekt og formue mellom Verdal og Levanger for gruppen 67+

	Gjennomsnittlig bruttoinntekt		Gjennomsnittlig personinntekt (lønn)		Gjennomsnittlig alminnelig inntekt etter særfradrag		Gjennomsnittlig bankinnskudd		Gjennomsnittlig skattepliktig bruttoformue		Median bruttoinntekt		Median alminnelig inntekt etter særfradrag		Median bankinnskudd	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
67 år eller eldre	291000	334100	15400	22500	219100	249700	420600	513800	819100	1094900	260300	301400	183900	211600	228300	274000
67 år eller eldre	272900	314400	17900	19500	203800	233400	399500	494900	755300	1043800	238600	278900	168800	191300	211700	244900

Sammenlikning inntekt/formue
Verdal - Levanger 2016 (67+)

Verdal kommune

FAKTAGRUNNLAG:
VALG AV BOFORM I NYTT
HELSEBYGG

Innhold

INNLEDNING	2
Drøftingsgrunnlag i gjennomførte medvirkningsprosesser.....	3
FAKTAARK – Befolkningsframskriving 2016 – 2040.....	5
FAKTAARK – Bosettingskartlegging 67+ i ulike områder i Verdal.....	6
FAKTAARK – Befolkningsframskriving 2016-2030 80+ og dekning av omsorgsplasser	10
FAKTAARK – Grensekostnad institusjonsplass - hjemmetjeneste.....	11
FAKTAARK – Rekrutteringsbehov Helse- og omsorg 2018—24 knyttet til pensjon (65+).....	12
SCENARIEVURDERING – Ant framtidige plasser aktivitetstilbud for eldre	13

INNLEDNING

Dette er en oversikt over faktagrunnlaget som ligger til grunn for valg av boform i det nye helsebygget.

Det er gjennomført en omfattende medvirkningsprosess fram til saken politisk behandles i mai 2018. *Eldrerådet, Formannskapet og Ledergruppa i helse og velferd, Referansegruppa for det nye helsebygget, og ansatte i helse og velferd har gitt sine innspill.*

Vennlig hilsen

Anne Kari Haugdal
Kommunalsjef helse og velferd
Verdal kommune

Drøftingsgrunnlag i gjennomførte medvirkningsprosesser.

MÅL: Å styrke beslutningsgrunnlaget for valg av boform i det nye helsebygget.

Kommunestyret i Verdal har vedtatt bygging av 89 sykehjemsplasser og 43 omsorgsboliger med heldøgns omsorg for demente jf. sak 31/16. Siden vedtaket i 2016 viser gjennomgangen at de to boformene har styrker og svakheter som gjør at det er et grunnlag for å revurdere vedtaket fra april 2016, se tabell under. Rådmannen vil legge fram sak til politisk behandling i mai-18, hvor helsebyggets boform endelig besluttes.

I oversikten benevnes institusjon som **bo- og behandlingssenter** av den grunn at bygget består av korttidsplasser med ulikt innhold, kommunalt akutt døgntilbud og langtidsplasser. Oversikten er et grunnlag for råd og innspill fra ansatte.

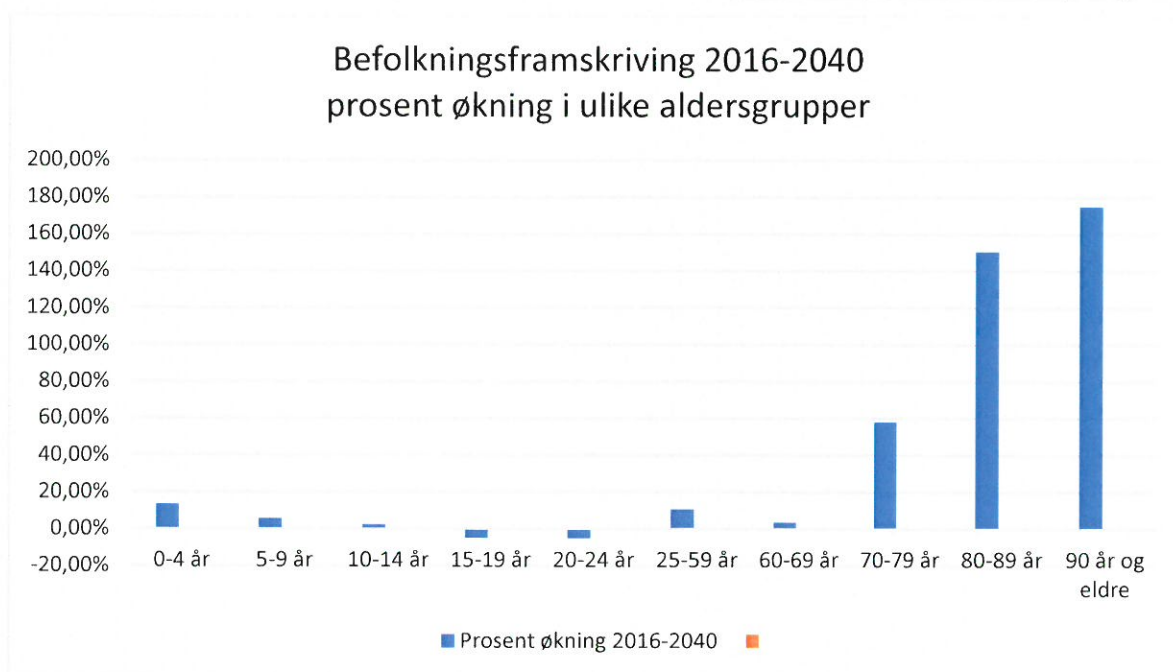
	<i>Omsorgsbolig med heldøgns bemanning</i>	<i>Bo- og behandlingssenter</i>
Rammer og innhold sett fra brukerens side		
Definisjon	En beboer i omsorgsbolig bor juridisk sett hjemme og tildeles hjemmetjenester i henhold til enkeltvedtak.	En beboer i sykehjem bor juridisk sett i institusjon, og har derfor krav på heldøgns sykepleie- og omsorgstjenester, organisert legetjeneste, fysioterapitjeneste, tannlegetjeneste mv. (jf sykehjemsforskriften).
Lovverk	Helse- og omsorgstjenesteloven. Pasient- og brukerrettighetsloven unntatt kapittel 4a som omhandler tilbakeholdelse.	Helse- og omsorgstjenesteloven. Pasient- og brukerrettighetsloven.
Tildeles etter	Husleieavtale jf. Husleieloven.	Vedtak om opphold, jf helse- og omsorgstjenesteloven.
Betaling	Kommunalt fastsatt husleie.	Vederlag etter vederlagsforskriften for opphold i sykehjem.
Tjenesteinnhold	Bruker må søke på de tjenester de ønsker å ha/har behov for.	Får tilpasset tjenesteinnholdet etter individuelle behov jf de lov- og forskriftsbestemte krav som hører til boformen.
Hjelpemidler	Søkes om og dekkes av NAV hjelpemiddelsentral	Kommunens ansvar å anskaffe
Valg av tjenesteleverandør	Står fritt til å velge tjenesteleverandør med tanke på fastlege, praktisk bistand, aktiviteter m.m.	Liten eller få valgmuligheter i hvem som leverer deltjenestene.
Utforming av boenhetene	Bokollektiv for 8 beboere med fellesareal.	Bokollektiv for 8 beboere med fellesareal.
Aktivitet	Likt tilbud uavhengig av boform.	Likt tilbud uavhengig av boform.
Pasientvarslingssystem	Likt tilbud uavhengig av boform.	Likt tilbud uavhengig av boform.
Økonomi – brukerperspektivet	Husleie Bostøtte Innboforsikring Egenandel praktisk bistand	Alt dekkes av vederlagsbetalingen.

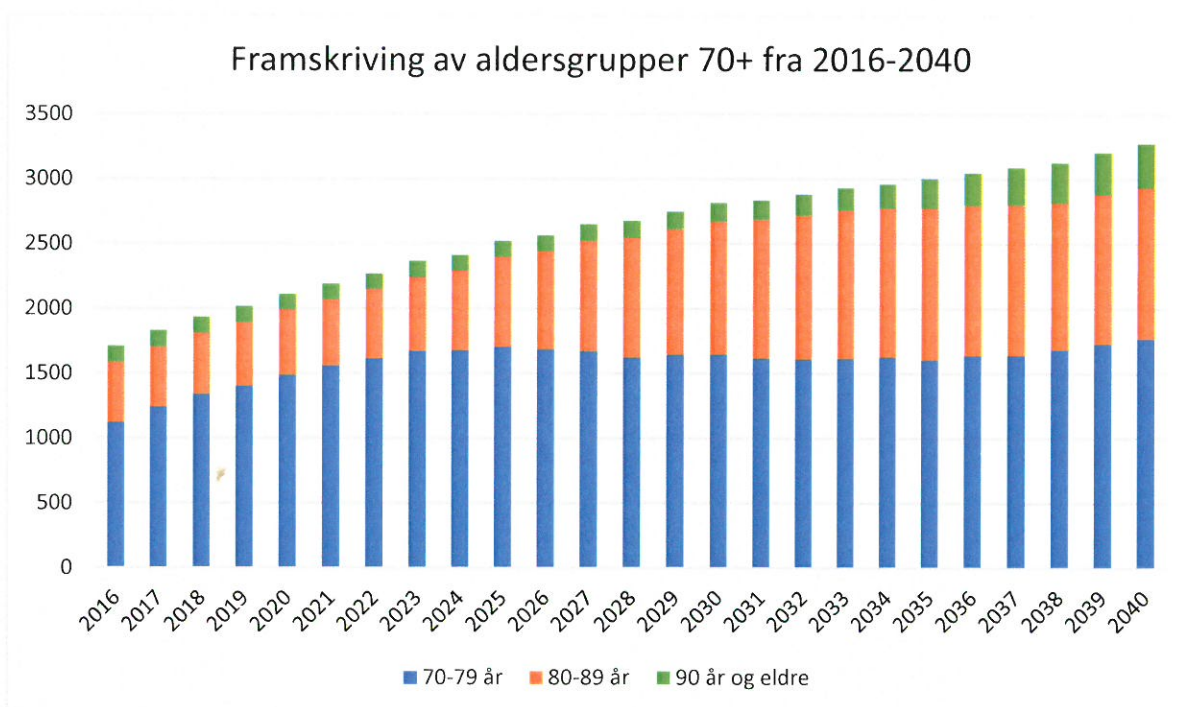
	Egenandel kost/mat Egenandel fastlege ev. fysio, legevakt, sykehus, tannlege mm. Egenandel medisin/ inkontinensutstyr Skyssutgifter	
Pårørendeperspektivet	I og med at brukeren har mer ansvar for sin egen bolig og hverdag, vil brukeren ofte bli mer avhengig av bistand fra sine pårørende/verge.	Bolig og bistand koordineres og ivaretas av ansatte.
	<i>Omsorgsbolig med heldøgns bemanning</i>	<i>Bo- og behandlingssenter</i>
Konsekvenser for kommunens drift og økonomi		
Bemanning (ca. 90% av driftsutgiftene)	Bemanningsbehovet er likt uavhengig av boform.	Bemanningsbehovet er likt uavhengig av boform.
Investeringsstilskudd per plass (Husbanken)	Inntil kr 1.452.000,- per plass (45% dekning av utgift per plass). Totalt for 43 plasser utgjør dette inntil kr 62.436.000,-	Inntil kr 1.774.000,- per plass (55% dekning av utgift per plass). Totalt for 43 plasser utgjør dette inntil kr 76.282.000,-
Investeringsstilskudd per dagtilbudsplass (Husbanken)	Inntil 55% dekning av kostnader per plass. Husbankens tilskudd knyttet til maks 10 m ² per bruker.	Likt uavhengig av boform.
Utnyttelse av plasser	Reguleres av husleieloven med oppsigelsestid som gjør at boligen står tom i flere døgn sammenlignet med bo- og behandlingssenter.	I bo- og behandlingssenter frigjøres plassene i løpet av kort tid (2-4 døgn).
Driftsøkonomi knyttet til boform	ca. kr 7.000,- rimeligere per plass per år.	

FAKTAARK – Befolkningsframskriving 2016 – 2040

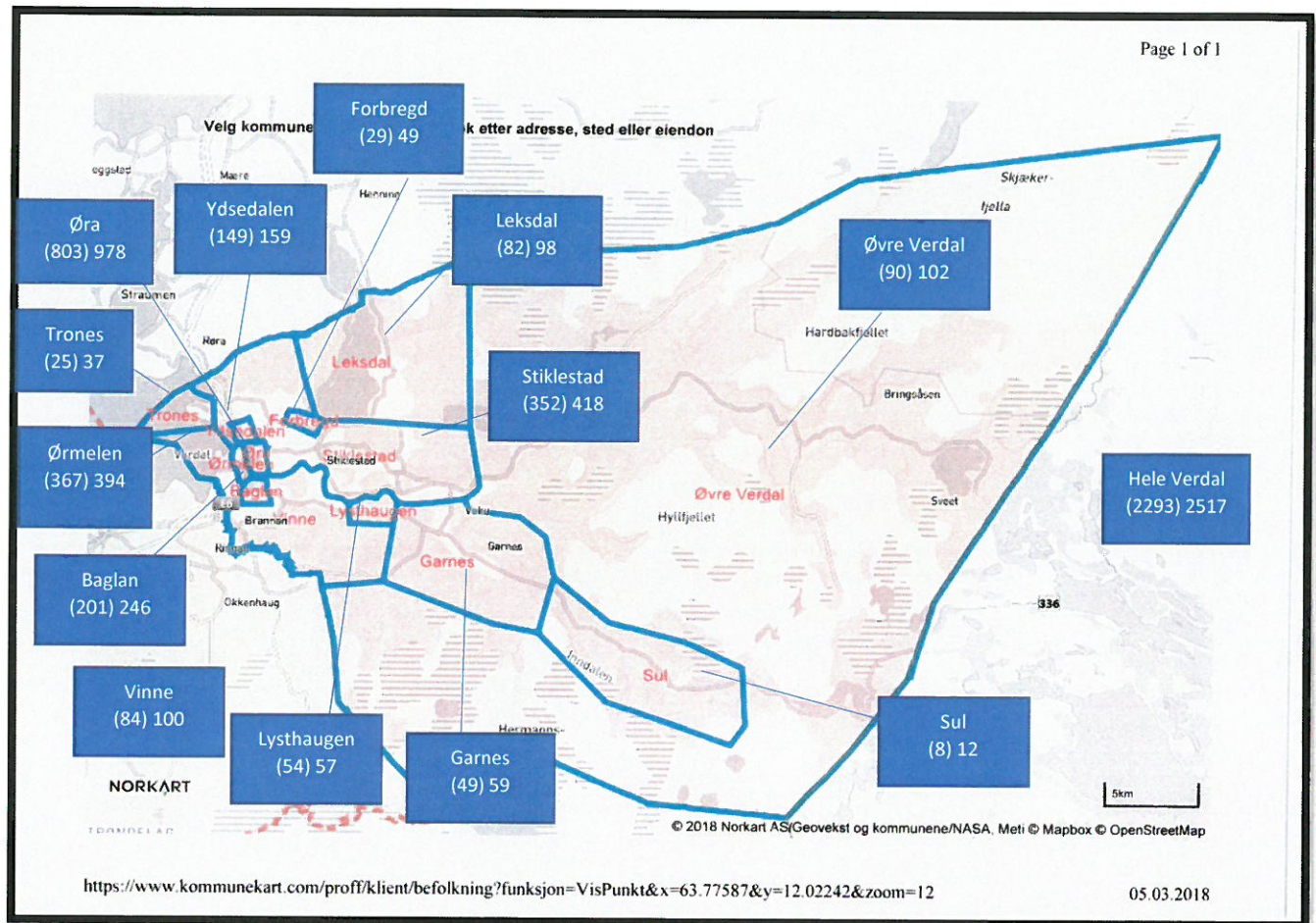

Økning i prosent i de ulike aldersgruppene

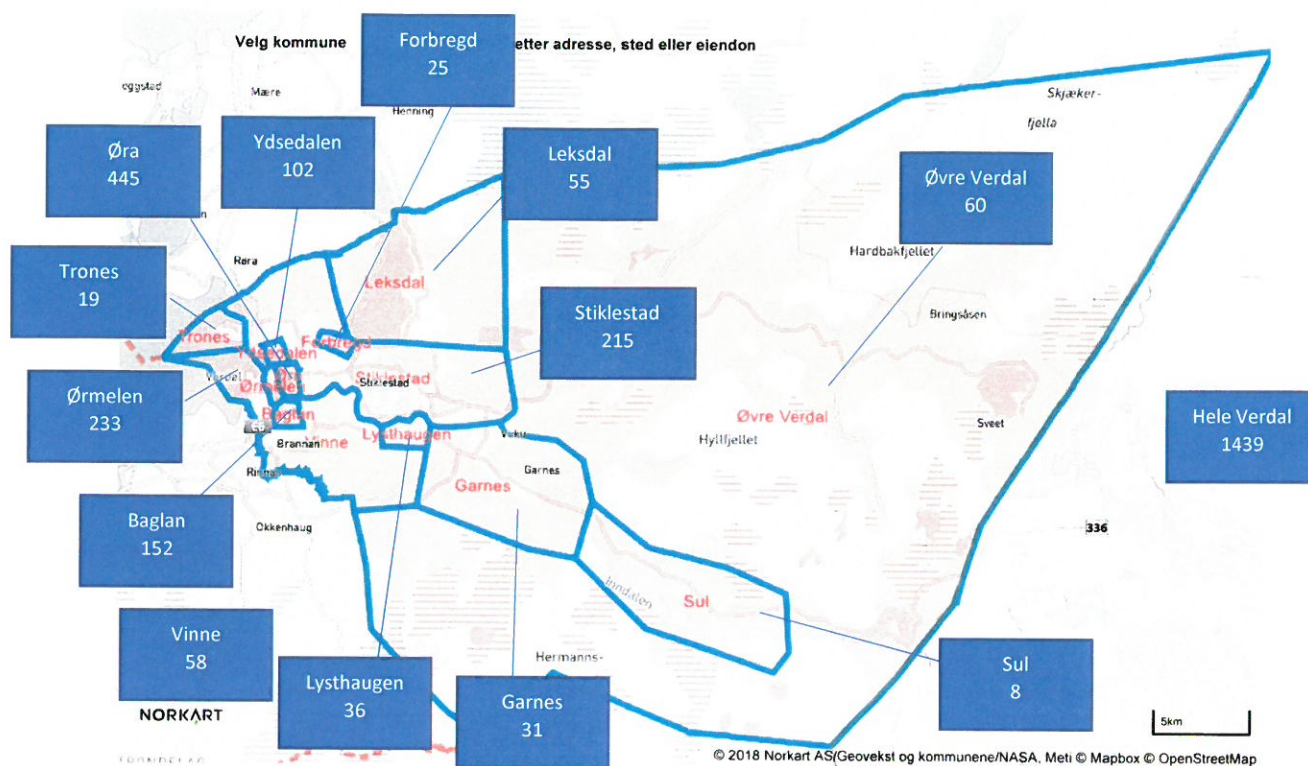
Framskrevet antall i de ulike eldste aldersgruppene i perioden 2016 – 2040

FAKTAARK – Bosettingskartlegging 67+ i ulike områder i Verdal

Kilde: NORKART AS
antall i 2015.

Antall 67+ for ulike boområder pr februar 2018. Tall i (parentes) viser

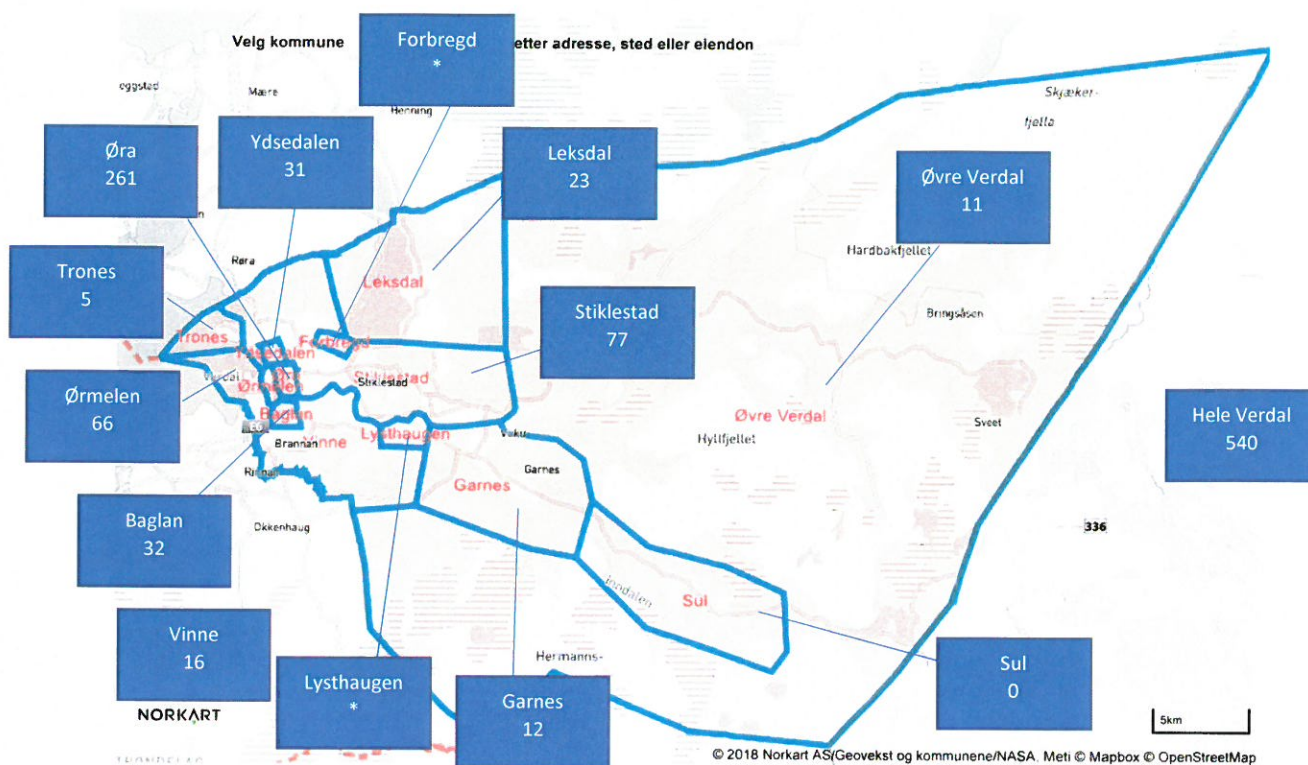

<https://www.kommunekart.com/proff/klient/befolkning?funksjon=VisPunkt&x=63.77587&y=12.02242&zoom=12>

05.03.2018

Figur viser antall innbyggere i aldersgruppen 70-79 fordelt på bo-områder i Verdal pr febr. 2018.

Kilde: NORKART AS

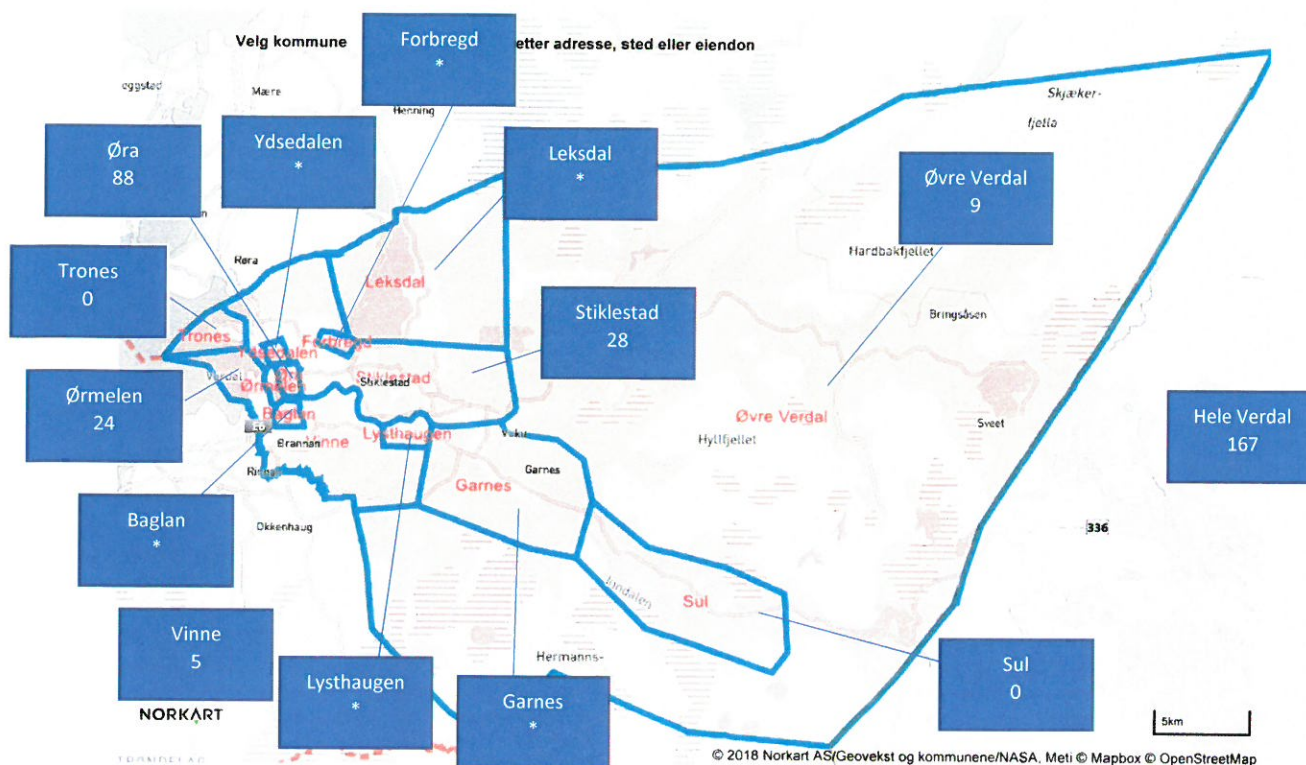
<https://www.kommunekart.com/proff/klient/befolkning?funksjon=VisPunkt&x=63.77587&y=12.02242&zoom=12>

05.03.2018

Figur viser antall innbyggere i aldersgruppen 80-89 fordelt på bo-områder i Verdal pr febr. 2018.

* = antall under 5

Kilde: NORKART AS

<https://www.kommunekart.com/proff/klent/befolkning?funksjon=VisPunkt&x=63.77587&y=12.02242&zoom=12>

05.03.2018

Figur viser antall innbyggere i aldersgruppen 90+ fordelt på bo-områder i Verdal pr febr. 2018.

*** = antall under 5**

Kilde: NORKART AS

Du er her: Husbanken > Om tilskudd > Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem > Veileder for søknadsprosess og bruk av investeringsstilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger >

Retningslinjene er gjengitt i farget boks. Veiledningsteksten utfyller retningslinjene og er til hjelp i forståelsen av regelverket

6.8 Krav om tilbakebetaling

Hvis sykehjemsplassene/omsorgsboligene i løpet av de første 30 årene etter utbetaling selges/overdras til andre eller ikke brukes til de formål som er forutsatt ved tilskuddstildelingen, skal Husbanken som hovedregel kreve at kommunen betaler tilbake investeringsstilskuddet i sin helhet. Dette gjelder uavhengig av om det er kommunen eller helseforetak som bruker plasser i strid med forutsetningene. For tilskudd innvilget i årene 2008 til 2010 skal Husbanken på tilsvarende måte kreve slik tilbakebetaling de første 20 årene.

Dersom det foreligger helt spesielle forhold, kan Husbanken kreve at kun den delen av investeringsstilskuddet som ikke er avskrevet skal tilbakebetales.

Ved omgjøring fra sykehjem (jf. punkt 2a i retningslinjene) til omsorgsbolig (jf. punkt 2b i retningslinjene) i henhold til punkt 6.5, må kommunen tilbakebetale differansen i tilskuddsutmålingen mellom omsorgsboliger og sykehjemsplasser for den delen av investeringsstilskuddet som ikke er avskrevet. I de tilfellene der det er gitt oppstartingsstilskudd og kompensasjonstilskudd i henhold til tidligere regelverk, skal det foretas justering av både oppstartingsstilskuddet og kompensasjonstilskuddet.

Hvis sykehjem omgjøres til omsorgsboliger eller omsorgsboliger omgjøres til sykehjem til tross for at vilkårene for dette ikke er oppfylt, må kommunen som hovedregel betale tilbake gjenstående investeringsstilskudd. Hvis det er gitt oppstartings- og kompensasjonstilskudd i henhold til tidligere regelverk, skal den gjenstående delen av oppstartingsstilskuddet kreves tilbake.

Hvis det er gitt oppstartings- og kompensasjonstilskudd i henhold til tidligere regelverk, kan Husbanken kreve at kommunen tilbakebetaler den delen av oppstartingsstilskuddet som ikke er avskrevet hvis boligene/sykehjemsplassene i løpet av de første 20 årene etter utbetaling brukes til andre formål enn det som er forutsatt ved tilskuddstildelingen. Kompensasjonstilskuddet vil samtidig opphøre.

Hvis boligene/sykehjemsplassene overdras eller brukes til andre formål enn forutsatt ved tildeling av tilskuddet er det den kommunen som har mottatt tilskuddet som blir ansvarlig for å tilbakebetale til Husbanken. Dette gjelder også hvis kommunen frasier seg retten til å tildele boligene der tilskuddsmottaker misligholder inngåtte avtaler.

Forholdet mellom kommunen og eier reguleres av alminnelige avtale- og erstatningsrettslige regler.

Spesielt om vilkåret for netto tilvekst brytes

Fra søknadstidspunktet til et prosjekt med netto tilvekst må kommunen sørge for at den i 10 år fremover opprettholder nettotilveksten. Kommunen vil være i en slik situasjon dersom det totale antall heldøgns omsorgsplasser reduseres. (I tillegg har kommunene, en plikt til å melde fra til Husbanken dersom vilkårene ikke oppfylles.)

Vilkår om netto tilvekst brytes når

- en bolig med pleie og omsorgsformål eller en plass i helse- og omsorgsinstitusjon, tidligere finansiert av Husbanken, avvikles
Kommunen må da tilbakebetale tilskudd i tråd med føringene i retningslinjenes pk 6.7). Dette representerer en videreføring av dagens praksis.
- en bolig med pleie og omsorgsformål eller en plass i helse- og omsorgsinstitusjon som ikke er finansiert av Husbanken, avvikles.
Kommunen må da tilbakebetale tilskudd tilsvarende samme antall plasser som er avviklet i det prosjektet som sist fikk investeringstilskudd. Representerer avviklede plasser et større antall plasser enn det som inngår i dette tilsagnet, gjøres tilsvarende med tilsagn gitt før dette.

Spesielt om omgjøringstilfellene der det er gitt tilskudd etter den tidligere ordningen

I de avhjemlingstilfellene der det er gitt oppstartingstilskudd og kompensasjonstilskudd i henhold til tidligere regelverk, skal man i stedet for å kreve tilbake for mye utbetalt oppstartingstilskudd, la beløpet gå til fradrag på beregningsgrunnlaget for kompensasjonstilskuddet.

Tidspunkt for tilbakebetaling i omgjøringstilfellene

Husbanken sender krav om tilbakebetaling til kommunen når det er bekreftet at avhjemling/omgjøring er foretatt.

Ikke ytterligere tilskudd ved omgjøring til sykehjem

Omgjøring av omsorgsboliger til sykehjem vil ikke gi rett til ytterligere tilskudd.

Omgjøring til tross for at vilkårene ikke er oppfylt

Kommunen må som hovedregel betale tilbake gjenstående investeringstilskudd hvis sykehjemsplassene omgjøres til omsorgsboliger, eller omsorgsboliger omgjøres til sykehjem til tross for at vilkårene for dette ikke er oppfylt. Hvis det er gitt oppstartings- og kompensasjonstilskudd i henhold til tidligere regelverk, skal den gjenstående delen av oppstartingstilskuddet kreves tilbake og utbetaling av kompensasjonstilskuddet stoppes.

[GÅ TIL NESTE SIDE » \[/tilskudd/tilskudd-investeringstilskudd/veileder_2012/andre_bestemmelser/\]](#)

[GÅ TIL INNHOLDSLISTE » \[/tilskudd/tilskudd-investeringstilskudd/veileder_2012/\]](#)

Sist oppdatert: 31.07.2017

BEREGNINGSEKSEMPLER

KONTAKT

Anne Kari Haugdal

Deres ref:

Vår ref: INST 2018/4302

Dato: 03.05.2018

Boform i det nye helsebygget - uttalelse fra Eldrerådet

Viser til sak 3 i Eldrerådets møte 23. april d.å.: Arbeidsøkt i forbindelse med det nye helsebygget.

Eldrerådet vedtok følgende uttalelse:

1. Institusjon eller heldøgns omsorgsbolig.

Eldrerådet er positiv til at det legges opp til en ny vurdering av kommunestyrets vedtak i sak 31/16, på bakgrunn av innhentet ny informasjon i Innsiktsfasen. Det er viktig at de valgene vi gjør er ut i fra oppdaterte vurderinger av behov.

På bakgrunn av utsendte dokumenter og informasjon gitt i møtet, vil Eldrerådet tilrå at kommunen i dette byggetrinn bør velge kun institusjonsplasser.

Slik det går fram av drøftingsnotatet vil beboere i heldøgns bolig ha ansvar for egen økonomi og praktiske gjøremål i boligen sin. Bistand til en del gjøremål kan det søkes om hjelp til, men brukeren vil ofte bli avhengig av bistand fra sine pårørende da ikke alle behov dekkes av hjelp fra offentlig ansatte. Eldre uten pårørende i nærheten, vil derfor kunne få store utfordringer i hverdagen.

For eldre med behov for heldøgns hjelp vil det være viktig hvilken legehjelp de får. I institusjon er det legen som er ansatt i Bo og behandlingssenteret (Helsebygget) som gir legehjelp. I en heldøgns omsorgsbolig er det i utgangspunktet fastlegen og legevakta som skal yte legehjelp. En ordning med lege ansatt i Bo- og behandlingssenteret, og som yter behandling til alle, synes bedre enn at mange ulike leger skal behandle de som bor i omsorgsboligene og at disse beboerne må ha hjelp til å komme seg på legekantorene.

Det er en uttalt målsetting at eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig med bistand fra det offentlige og evt. fra pårørende. Slik utviklingen er i Verdal kommune bygges det mange nye leiligheter i sentrum og mange eldre flytter inn i boliger med livsløps standard. Det vil kunne innebære at den dagen behovet for å skifte bolig er til stede, vil den eldre være så hjelpetrengende at det er institusjonsomsorg det er behov for og ikke en ny egen bolig med heldøgns omsorg.

For demente vil det i en del tilfeller kunne være viktig med tilbakeholdelse, som kun kan gjøres i institusjon og ikke i en heldøgns bolig, fordi den defineres som beboerens egen heim.

Det vil kunne bli en utfordring å skaffe nok kvalifisert hjelp framover. Eldrerådet er redd for at det vil kunne gå utover bemanningen i omsorgsboligene, selv om det i notatet står at bemanningsbehovet er likt uavhengig av boform.

Dersom kommunen har for få institusjonsplasser for langtidsopphold, vil det kunne gå utover plasser som er satt av til korttidsopphold, rehabilitering og for de med kortvarig behov pga alvorlig sykdom.

Å flytte inn i et bokollektiv for 8 beboere, likt utformet som institusjonsplasser, men hvor du betaler egen husleie og må søke på den hjelpen du trenger, synes derfor ikke å være en god løsning. Det vil også kunne bli en utfordring å finne en «riktig» husleien i omsorgsboligen i forhold til størrelsen på boligen, sammenlignet med det som betales i institusjon. Det bør også legges vekt på utnyttelsen av boligene da en omsorgsbolig kan bli stående tom i flere døgn sammenlignet med institusjonsplassene, på grunn av reglene i husleieloven.

Institusjonsplasser bør prioriteres i det nye bygget. Dersom det blir behov for flere heldøgns omsorgsboliger bør en i første omgang kunne vurdere omgjøring av boligene på Stekke og GVH bygget, i tillegg til de omsorgsboligene vi allerede har i Vuku. Dette må også sees i forhold til om Verdal bo- og helsetun kan brukes til personer som kan gis tilbud i heldøgns omsorgsboliger.

2. Tomtevalg

Det er allerede gjort mye planlegging og vurderinger i forhold til nytt Bo- og behandlingssenter (Helsebygg). Utforming av selve bygget er enda ikke startet og må tilpasses den tomte som brukes.

Eldrerådet er gjennom media gjort kjent med at det skal selges et småbruk i sentrum på 16 mål, som er regulert til boligformål. Dette er ei tomt som synes å være interessant i forbindelse med plassering av Bo- og behandlingssenter og denne tomten vil kunne gi større fleksibilitet med hensyn til utforming av bygninger og uteområder.

Denne tomten er også nær videregående skole mht samarbeid med skolen. Den ligger også nært en barnehage. Dette område har ikke samme utfordringer vedr. trafikk til og fra bygget og parkeringsplasser som valgte tomt.

I forbindelse med at sak vedr. Helsebygg skal opp i kommunestyret i mai i år, vil vi be om at vedtak vedr. tomtevalg i k-sak 19/17 også vurderes på nytt, dersom kommunen finner at dette alternativet kan være aktuelt.

Med hilsen

Inger Storstad
sekr. for Eldrerådet

Investeringer/gebyrer innenfor vann/avløpssektoren

Saksbehandler: Bård Kotheim	Arkivref: 2018/6796 - /
E-post: baard.kotheim@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74 04 85 27	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Komité plan og samfunn - utgått	22.05.2018	44/18
Formannskap	24.05.2018	48/18
Kommunestyre	28.05.2018	46/18

Saksprotokoll i Komité plan og samfunn - 22.05.2018

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Kommunestyret gjør følgende prioriteringer når det gjelder vann/avløp i neste 4-årsperiode.

Vannforsyning:

- 2018:
- Rehabilitering vannledningsnett Volhaugvegen
 - Detaljprosjektering høydebasseng Hallia
 - Utskifting eternittledninger Vuku
 - Vannforsyning Ulvilla, sluttoppgjør
 - Planlegging vannledningsnett Vinne
 - Sluttoppgjør Ørin/Sørgata
- 2019:
- Rehabilitering vannledningsnett Tinna/Ørin
 - Planlegging nytt høydebasseng Ulvilla
 - Planlegging og bygging av nytt vannledningsnett Leksdal
 - Bygging av nytt ledningsnett Vinne
 - Oppstart bygging av nytt høydebasseng Hallia
 - Planlegging og bygging av nytt høydebasseng Ulvilla/Vuku
- 2020:
- Bygging av nytt vannledningsnett Vinne
 - Utvivelse av vannrenseanlegg Hallemsåsen, forprosjekt
 - Bygging av nytt høydebasseng Hallia
 - Rehabilitering av vannledningsnett Tinna/Ørmelen
 - Bygging av nytt høydebasseng Vuku/Ulvilla
- 2021:
- Utvivelse av vannrenseanlegg Hallemsåsen, forprosjekt
 - Ferdigstillelse av nytt høydebasseng Hallia
 - Bygging av nytt høydebasseng Vuku/Ulvilla

Planlegging og bygging av vannledningsnett Ørmelen/Prærien/Garpa/Ørin
Oppgradering reservevann Leklem

Avløp:

- 2018: Rehabilitering av ledningsnett Volhaugvegen
Detaljprosjektering og oppstart av nytt ledningsanlegg Leksdal
Ferdigstillelse avløpsanlegg Fætta
Nytt avløpsanlegg Vuku sentrum
Detaljprosjektering Tinna
Sluttoppgjør Ørin/Sørgata
- 2019: Rehabilitering av ledningsnett Tinna
Avløpsanlegg Leksdal
Sanering av avløpsanlegg Ørmelen/Garpa/prærien/Ørin, planlegging
- 2020: Sanering av avløp Tinna
Avløpsanlegg Leksdal
Avløpsanlegg Vuku
Sanering av avløpsanlegg Prærien/Garpa/Ørin, planlegging
- 2021: Sanering av avløp Ørmelen
Planlegging og bygging av avløpsanlegg Prærien/Garpa/Ørin
Planlegging avløp Vinne

Rådmannen foreslår at tiltaksplan revideres årlig.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret gjør følgende prioriteringer når det gjelder vann/avløp i neste 4-årsperiode.

Vannforsyning:

- 2018: Rehabilitering vannledningsnett Volhaugvegen
Detaljprosjektering høydebasseng Hallia
Utskifting eternittledninger Vuku
Vannforsyning Ulvilla, sluttoppgjør
Planlegging vannledningsnett Vinne
Sluttoppgjør Ørin/Sørgata
- 2019: Rehabilitering vannledningsnett Tinna/Ørin
Planlegging nytt høydebasseng Ulvilla
Planlegging og bygging av nytt vannledningsnett Leksdal
Bygging av nytt ledningsnett Vinne
Oppstart bygging av nytt høydebasseng Hallia
Planlegging og bygging av nytt høydebasseng Ulvilla/Vuku

- 2020: Bygging av nytt vannledningsnett Vinne
 Utvidelse av vannrenseanlegg Hallemsåsen, forprosjekt
 Bygging av nytt høydebasseng Hallia
 Rehabilitering av vannledningsnett Tinna/Ørmelen
 Bygging av nytt høydebasseng Vuku/Ulvilla
- 2021: Utvidelse av vannrenseanlegg Hallemsåsen, forprosjekt
 Ferdigstillelse av nytt høydebasseng Hallia
 Bygging av nytt høydebasseng Vuku/Ulvilla
 Planlegging og bygging av vannledningsnett Ørmelen/Prærien/Garpa/Ørin
 Oppgradering reservevann Leklem

Avløp:

- 2018: Rehabilitering av ledningsnett Volhaugvegen
 Detaljprosjektering og oppstart av nytt ledningsanlegg Leksdal
 Ferdigstillelse avløpsanlegg Fætta
 Nytt avløpsanlegg Vuku sentrum
 Detaljprosjektering Tinna
 Sluttoppgjør Ørin/Sørgata
- 2019: Rehabilitering av ledningsnett Tinna
 Avløpsanlegg Leksdal
 Sanering av avløpsanlegg Ørmelen/Garpa/prærien/Ørin, planlegging
- 2020: Sanering av avløp Tinna
 Avløpsanlegg Leksdal
 Avløpsanlegg Vuku
 Sanering av avløpsanlegg Prærien/Garpa/Ørin, planlegging
- 2021: Sanering av avløp Ørmelen
 Planlegging og bygging av avløpsanlegg Prærien/Garpa/Ørin
 Planlegging avløp Vinne

Rådmannen foreslår at tiltaksplan revideres årlig.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I de senere år har rådmannen lagt fram en sak vedrørende investeringer/drift innenfor vann/avløpssektoren. For å få et helhetsbilde har rådmannen i tillegg knyttet dette opp til avgiftsnivået på disse tjenestene.

Investeringer innenfor vannforsyningssektoren de siste 2 år (2016 og 2017)

Innenfor vannforsyningssektoren har investeringsmidlene i de 2 siste år stort sett gått til følgende formål:

- Vannledning Hammer – Lein. Ferdigstillelse.
Anleggskostnad 1,2 mill.kr.
- Reservevannsledning mot Levanger.
5,2 mill.kr. Anlegget er ferdigstilt.
- Vannforsyning på vest og nordøstsiden av Leksdalsvatnet mot Steinkjer grense.
Anleggskostnad 0,2 mill.kr.
- Ny vannledning Holmen-Ulvilla, 8,4 mill.kr. Ca. 50 nye abonnenter ble innkoblet til kommunal vannforsyning høsten 2017 i dette området.
- Utskifting vannledningsnett Nordgata/Volhaugvegen.
9,3 mill.kr. Ferdigstilles 2018.
- Nytt vannledningsnett Felleskjøptomta. Ørin.
1,0 mill.kr. Anlegget er ferdigstilt.
- Nytt vannledningsnett Fætta.
0,5 mill.kr. Ferdigstilles 2018.
- Vannledningsnett Sørgata:
0,5 mill.kr. Anlegget ferdigstilles 2018
- Hallemåsrenseanlegg/Hallia høydebasseng.
0,5 mill.kr

Total investeringskostnad vannforsyning siste 2 år: 26,8 mill.kr.

Investeringer innenfor avløpssektoren de siste 2 år (2014 og 2015):

Innenfor avløpssektoren har investeringsmidlene i de senere år stort sett gått til følgende formål:

- Sanering eksisterende kloakk Ørmelen, etappe 4, Setervegen, Skogvegen og Furuvegen.
Anleggskostnad 0,5 mill.kr.
- Nytt avløpsanlegg Fætta.
Kostnad 14,3 mill.kr. Ferdigstilles 2018.
- Sanering og utskifting av eksisterende avløpsanlegg Nordgata/Volhaugvegen.
Kostnad 9,0 mill.kr. Ferdigstilles 2018.
- Nytt avløpsanlegg Felleskjøptomta Ørin.
Kostnad 1,0 mill.kr. Anlegget er ferdigstilt.
- Avløp Sørgata.
0,9 mill.kr. Ferdigstilles 2018.
- Planlegging sanering avløpsanlegg Tinden.
0,3 mill.kr.

Total investeringskostnad avløp siste 2 år: 26,0 mill.kr.

Utvikling av årsgebyrer vann eks.mva i perioden 2012-2018

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Årsav.m3	10,04	10,04	10,24	11,26	10,70	10,70	10,70
Fastledd	525	525	525	525	525	525	850
Rente %	2,44	2,63	2,52	1,94	1,68	1,98	2,0
Fond 1/1	2834175	2496135	101927	802075	4022185	2742398	419000

Som en ser av tabellen ovenfor er årsavgiften pr/m³ vann steget med 6,6 % fra 2012 til 2018. I tillegg ble det i 2008 innført et fastledd på årsavgiften på kr.500,- pr.eiendom som i 2009 ble økt til kr.525,-. For 2018 ble dette fastleddet økt til kr. 850,- eks.mva.

Vannforsyningssektoren gikk i 2017 med et underskudd på ca. kr. 2.350.000,- noe som medførte at fastleddet ble økt til kr.850,- i 2018. Det forutsettes at rentenivået holder seg noenlunde stabilt i 2018. Pr.01.01.18 har vi et bundet driftsfond på i overkant av 400.000,- kr på vannforsyningssektoren.

Utvikling av årsgebyrer avløp eks.mva i perioden 2012-2018

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Årsav.m3	16,58	19,07	20,98	21,40	20,33	20,33	19,36
Fastledd	525	525	525	525	525	525	700
Rente %	2,44	2,63	2,52	1,94	1,68	1,98	2,00
Fond 1/1	1333168	-1578317	-23114	1913369	6670094	5229000	1655000

Som en ser av tabellen ovenfor er årsavgiften pr/m³ avløp steget med 16,7 % fra 2012 til 2018. I tillegg ble det i 2008 innført et fastledd på årsavgiften på kr. 500,- pr. eiendom som ble forhøyet til kr. 525,- fra 2009. For 2018 ble dette fastleddet økt til kr. 700,- eks.mva.

I 2012 gikk avløpssektoren med et forholdsvis stort underskudd. På grunn av at kommunen hadde et negativt resultat på avløpssiden så en seg tvunget til å øke avløpsgebyret med 15% i 2013 og 10 % i 2014. Økte driftskostnader til behandling av avvannet slam var en av hovedgrunnene til dette. Med disse økningene gikk avløpssektoren nå med kraftig overskudd igjen i 2014 og 2015 noe som medførte at m³-prisen ble satt litt ned igjen. Dette medfører at vi pr.01.01.18 har vi et bundet driftsfond innenfor avløpssektoren på 1,7 mill. kr. Sannsynligvis vil vi få en svak økning på m³-prisen på avløp i de nærmeste år for å gå i selvkost igjen.

Rentesatsens innvirkning på fondsavsetting vann/avløpssektoren

Rentesats for periode 2012 - 2018 har vært svært lave. Dersom rentene stiger igjen vil dette medføre en økning på avgiftene.

Avgiftsnivå i forhold til nabokommunene i 2018

Gjennomsnittlig forbruk for en husstand ligger på 150m³. Årsavgift vann/avløp for en gjennomsnittshusstand vil da bli for sammenlignbare kommuner:

- Verdal: Kr.6.059,- eks.mva (Kr.7.574,- inkl.mva)
- Levanger: Kr.5.865,- eks.mva (Kr.7.331,- inkl.mva)
- Steinkjer: Kr.5.481,- eks.mva (Kr.6.851,- inkl.mva)
- Inderøy: Kr.5.928,- eks.mva (Kr.7.409,- inkl.mva)

For 2018 har Verdal et litt høyere avgiftsnivå enn Steinkjer og forholdsvis likt avgiftsnivå med Levanger og Inderøy. I Verdal må en påregne et jevnt investeringsnivå i årene framover. Kloakkavgiften må forventes å ha en økning på nivå med den generelle prisstigning ellers i samfunnet. Innenfor vannsektoren må kommunen påberegne investeringer til nye høydebasseng og modernisering av dagens vannrenseanlegg. Dette vil nok medføre en liten økning i vannavgiften i årene framover. Spesielt er det viktig å øke kapasiteten på vannrenseanlegget. Pr.dato er dette har dagens anlegg ikke kapasitet til å dekke en ny stor vannforbruker på Ørin industriområde.

Planlagte investeringer innen vannforsyning i perioden 2019-2021:

I vedtatt økonomiplan er det avsatt 12,0 mill.kr. i 2019 og 24 mill.kr i 2020 og 2021 innenfor vannforsyningssektoren. Det vil i 2020/2021 bli utarbeidet et forprosjekt for utvidelse av Hallemsåsen vannrenseanlegg. Bygging av ett nytt høydebasseng i Hallia, på nabotomt til eksisterende basseng er planlagt utført i 2019/2021. Dette kan nok medføre at investeringene innenfor vannforsyningssektoren må justeres noe opp i slutten av økonomiplanperioden. Dette vil bli sett på når forprosjektet for utvidelse av Hallemsåsen vannrenseanlegg foreligger. I tillegg må det bygges nytt høydebasseng for Ulvilla/Vuku for sikring av vannforsyningen i dette området. Ellers vil det bli benyttet en del investeringsmidler til sanering av ledningsnett i sentrumsområdet av Verdal og Vuku.

- Nytt høydebasseng Hallia: 25 mill.kr
- Sterkt økende vannforbruk ved TINE medført at reservekapasiteten ved Hallemsåsen vannrenseanlegg begynner å bli bekymringsfull. Av den grunn foreslår rådmannen å utrede kapasitetsøkning ved vannrenseanlegget. TINE har økt vannforbruket fra 200000 m³/år i 2012 til 400000 m³/år i løpet av de senere år. Dette er 25% av produsert vannmengde ved Hallemsåsen vannrenseanlegg i 2018. Denne økningen har medført at ved normalt vannforbruk benyttes 75 % av vannrenseanleggets kapasitet ved normal drift. Dersom det skulle komme en sterkt vannforbrukende industribedrift til på Ørin vil vi snart komme opp i kapasitetstaket.
 - Utrede kapasitetsøkning Hallemsåsen vannrenseanlegg: 1,0 mill.kr

- For utvidelse av vannverket er det områder i Vinne som pr .dato er planlagt tilknyttet Verdal Vannverk. Dessuten må det bygges et nytt høydebasseng for sikring av vannforsyningen i området Vuku/Ulvilla.
Grove kostnadsestimater er prøvd satt opp nedenfor.
 - Nytt høydebasseng Ulvilla/Vuku: 6 mill.kr
 - Vannforsyning Vinne. 4 mill.kr
- Utskifting av dårlig ledningsnett i Verdal/sentrum/Vuku/Ørin
 - Utskifting av eksisterende vannledningsnett 5-7 mill. årlig
- I forbindelse med kloakkutbygging i Leksdal vil det også bli utført en del vannledningsarbeider.
 - Vannledningsarbeider Leksdal: 6 mill.kr

Planlagte investeringer innenfor avløpssektoren:

Innenfor avløpssektoren er det avsatt 13,5 mill. årlig i perioden 2019 – 2021.

- Midlene til sanering av spredt avløp er planlagt benyttet til kloakk Vuku og Leksdal. I Leksdal er det planlagt bygd ny kloakkledning fra Lundskammen til skolen. Detaljprosjektering av dette anlegget er i full gang og forventes utsendt på anbud til høsten.
 - Leksdal, 1.bygetrinn: 9 mill.kr
- I Vuku må det avsettes penger til deltagelse av forbygningsanlegg Vuku sentrum og ledningsanlegg dette medfører. Grove kostnadsestimater er prøvd satt opp nedenfor.
 - Sanering Vuku: 6 mill.kr
- I sentrum har vi en rekke nødvendige rehabiliteringsprosjekt på eksisterende avløpsnett på Ørmelen og Verdalsøra. De omfattende arbeidene kommunen har utført i sentrum de senere år har medført at vi nesten ikke har hatt tilbakeslagsskader av kloakk inn i hus siden 2004. Før den tid hadde kommunen bortimot årlig store skadetilfeller med omfattende innslag av kloakk inn i kjellere. Sanering av avløpsnett i Nordgata-Volhaugenområdet pågår nå og vil bli ferdigstilt i 2018. Neste planlagte etapper er sanering av kloakk på Tinda, Ørmelen og Garpa/Prærien.
 - Sanering kloakk sentrum: 7 – 9 mill årlig

Ved denne investeringstakten innenfor vann/avløp vil avgiftsnivået ha en økning tilnærmet prisstigningen ellers i samfunnet.

Som en ser er det mange tiltak som står for tur. Spesielt må en se på om det er riktig å øke investeringstakten innenfor vannforsyning. Dette vil eventuelt bli gjort i forbindelse med revidering av økonomiplanen.

Vurdering:

Rådmannen foreslår følgende prioriteringer når det gjelder investeringer vann/avløp i neste 4-årsperiode.

Vannforsyning:

- 2018: Rehabilitering vannledningsnett Volhaugvegen
Detaljprosjektering høydebasseng Hallia
Utskifting eternittledninger Vuku
Vannforsyning Ulvilla, sluttoppgjør
Planlegging vannledningsnett Vinne
Sluttoppgjør Ørin/Sørgata
- 2019: Rehabilitering vann Tinna/Ørin
Planlegging nytt høydebasseng Ulvilla
Planlegging og bygging av nytt vannledningnett Leksdal
Bygging av nytt ledningsnett Vinne
Oppstart bygging av nytt høydebasseng Hallia
Planlegging bygging av nytt høydebasseng Ulvilla/Vuku
- 2020: Bygging av nytt vannledningsnett Vinne
Utvidelse av vannrenseanlegg Hallemsåsen, forprosjekt
Bygging av nytt høydebasseng Hallia
Sanering av vannledningsnett Tinna/Ørmelen
Bygging av nytt høydebasseng Vuku/Ulvilla
- 2021: Utvidelse av vannrenseanlegg Hallemsåsen, forprosjekt
Ferdigstillelse av nytt høydebasseng Hallia
Bygging av nytt høydebasseng Vuku/Ulvilla
Planlegging og bygging av vannledningsnett Ørmelen/Prærien/Garpa/Ørin
Oppgradering reservevann Leklem

Avløp:

- 2018: Rehabilitering av ledningsnett Volhaugvegen
Detaljprosjektering og oppstart av nytt ledningsanlegg Leksdal
Ferdigstillelse avløpsanlegg Fætta
Nytt avløpsanlegg Vuku sentrum
Detaljprosjektering Tinna
Sluttoppgjør Ørin/Sørgata
- 2019: Rehabilitering av ledningsnett Tinna
Avløpsanlegg Leksdal
Sanering av avløpsanlegg Ørmelen/Garpa/prærien/Ørin, planlegging
- 2020: Sanering av avløp Tinna
Avløpsanlegg Leksdal
Avløpsanlegg Vuku
Sanering av avløpsanlegg Prærien/Garpa/Ørin, planlegging
- 2021: Sanering av avløp Ørmelen

Planlegging av avløpsanlegg Prærien/Garpa/Ørin
Planlegging avløp Vinne

Rådmannen foreslår at tiltaksplan revideres årlig.

Valg av nye varamedlemmer i innvandrerrådet

Saksbehandler: Line Therese Ertsås E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no Tlf.: 74048257	Arkivref: 2018/4627 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	24.05.2018	51/18
Kommunestyre	28.05.2018	47/18

Rådmannens innstilling:

Følgende oppnevnes som nye varamedlemmer i innvandrerrådet for resten av valgperioden 2015-2019:

1. Zeynab Khodadadi
2. Abdel Moneim Dibo
3. Reem Abdul Majed Alatasi
4. Mehari Tsegay Berhane

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

4 av 5 oppnevnte varamedlemmer fra innvanderne har flyttet fra kommunen, og er dermed ikke valgbar. Innvandrerrådet har i møte 19. april 2018 foreslått følgende nye varamedlemmer:

1. Zeynab Khodadadi
2. Abdel Moneim Dibo
3. Reem Abdul Majed Alatasi
4. Mehari Tsegay Berhane

Innvandrerrådet har i dag følgende medlemmer og varamedlemmer:

Rådets medlemmer i perioden 2015-2019:

Emmanuel Glordy Bowah, leder
Anne Segtnan, nestleder
Ricardo Rugama,
Ahmed Mohamed Mohyidin
Nele Griet Verhoeve
Fionna Leigh Gratton

Varamedlemmer:
Anne-Gudrun C. Klæth Lyngsmo
John Hermann
Marcin Piotrowski

Reglement for innvandrerrådet har bl.a. følgende bestemmelser:
Valgbar til innvandrerrådet er alle som har stemmerett ved lokalvalg
4 av medlemmene (av totalt 6) skal velges blant kommunens innvandrere, 2 kvinner og 2 menn.
2 av disse medlemmene skal være fra landgruppe 1 (EU/EØS, Nord-Amerika, Australia eller New Zealand) og 2 av medlemmene skal være fra landgruppe 2 (Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS).

Det samme bør også gjelde for varamedlemmene.

Vurdering:

Av de 4 som er foreslått er det 2 kvinner og 2 menn. Alle de foreslåtte er fra landgruppe 2. Det vil si at om innvandrerrådets forslag på nye varamedlemmer blir vedtatt så vil varamedlemmene i rådet være 1 fra landgruppe 1 og 4 fra landgruppe 2. Det optimale, og i henhold til reglementet, ville vært en jevn fordeling, men pr nå har ikke innvandrerrådet klart å rekruttere flere varamedlemmer fra landgruppe 1.

Rådmannen tilrår ut i fra dette at forslag på nye varamedlemmer i innvandrerrådet vedtas.

Joachim Waade Nessemo - søknad om fritak fra vervet som varamedlem i kommunestyret

Saksbehandler: Line Therese Ertsås	Arkivref: 2018/7056 - /
E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048257	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	24.05.2018	52/18
Kommunestyre	28.05.2018	48/18

Rådmannens innstilling:

1. Kommunestyret imøtekommer søknaden fra Joachim Waade Nessemo om fritak fra vervet som varamedlem i kommunestyret for partiet Venstre for resten av valgperioden 2015-2019.
2. Varamedlemmer på Venstres liste i kommunestyret rykker opp i uforandret rekkefølge.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Joachim W. Nessemo søker i epost datert 21. april 2018 om fritak fra vervet som varamedlem i kommunestyret for partiet Venstre for resten av valgperioden. Søknaden er begrunnet med jobbsituasjon. Han har også opplyst at han flytter fra kommunen til høsten.

Joachim W. Nessemo er innvalgt som varamedlem i kommunestyret på Venstres liste.

Kommuneloven § 15 nr. 2 har slik ordlyd:

«Kommunestyret eller fylkestinget kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller for resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.»

Rådmannen vil ut i fra dette tilrå at søknaden om fritak fra vervet som varamedlem i kommunestyret for partiet Venstre imøtekommes.

PS 49/18 Orienteringer

Interpellasjon fra Arvid Wold (MDG) - Ørin Nord

Saksbehandler: Bjørn Iversen E-post: bjorn.iversen@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 56	Arkivref: 2018/6814 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	28.05.2018	50/18

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Arvid Wold (MDG) har fremmet slik interpellasjon til ordfører:

Interpellasjon Ørin Nord

Som sak til kommunestyremøtet mandag 28. mai 2018

Rådmannen skrev i budsjett og økonomiplan for 2017 – 2020 at industriarealet på Ørin Nord må gis prioritet i neste fireårsperiode. I tråd med dette fremmet Sp, FrP, MDG, SV og Venstre følgende forslag:

«Kommunestyret slutter seg til rådmannens forslag om at arbeidet med klargjøring av nytt industriareal på Ørin Nord, må gis prioritet i planperioden. Kommunen bør også bidra til at det blir en bedre utnytting av det arealet som i dag brukes til næringsformål, samt bidra til bedre tilgang til området for syklistene.»

Ap, H og KrF stemte imot forslaget. Pr i dag har vi bare anslag for hva istandsetting av Ørin Nord koster og hvordan det kan finansieres. Ordføreren har i den offentlige debatten, bl.a. med Fætten Vel, etterlatt inntrykk av at Ørin Nord ikke har prioritet. Imidlertid har Trondheim Havn IKS og Verdal kommune nylig inngått intensjonsavtale som gjelder utviklinga av havna og Ørin Nord. Dette er positivt. Trondheim Havn er på kort sikt i ferd med å detaljprosjekttere utvidelse av Verdal havn, med sikte på oppstart alt til høsten. Det framgår av planene at det skal mudres 100.000m³ som vil gi 26 daa nytt landareal, men også en overskuddsmasse som kan ende opp i

sjødeponi heller enn brukt til begynnende oppfylling av Ørin Nord. Saken viser at kommunen trenger å engasjere seg raskt for å medvirke til at overskuddsmassen blir brukt inn mot Ørin Nord som ledd i en større plan for å klargjøre området.

Med de mange problematiske sidene som en utvidelse av industriområdet mot Fætten reiser, framstår det som særdeles viktig for kommunen å engasjere seg langt sterkere i denne saken og den nevnte intensjonsavtalen er positiv i så måte. Men den er ikke tilstrekkelig for å få satt nok tempo på saken. Ørin Nord er ikke en isolert Verdal-sak, men en regional sak. Framtidig industriareal med isfri havn og nærhet til veg og bane er noe som angår hele Trøndelag. Verdal kommune bør kunne regne med støtte fra det nye Trøndelag fylke i denne saken. Det må også nevnes at saken bør være en naturlig oppgave for det nystartede regionrådet. Saken er også av en slik dimensjon at det bør kunne påregnes statlig finansiering. Verdal kommune har historikk for samarbeid med statlige myndigheter. Staten ved Industridepartementet var avgjørende for etablering av Verdal havn på 1960 tallet. På 1970 tallet var så staten delaktig i industrireising på området gjennom SIVA – Statens industrivekstanlegg.

Spørsmål:

- a) Vil ordføreren sørge for at kommunen engasjerer seg for at overskuddsmasse fra den planlagte havneutbygginga blir anvendt på Ørin Nord, og at det blir framlagt sak for formannskapet om dette?
- b) Vil ordføreren sørge for at det blir arbeidet inn mot Trøndelag fylke, evt. via regionrådet, samt inn mot statlige myndigheter, departement og andre relevante etater, for å få fram en finansieringsplan for Ørin Nord, og at formannskapet får seg forelagt en sak om dette i løpet av dette året.

Ordfører vil besvare interpellasjonen i møtet.

Interpellasjon fra Høyre - Forebyggende helse i Verdal kommune

Saksbehandler: Bjørn Iversen	Arkivref: 2018/7226 - /
E-post: bjorn.iversen@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74 04 82 56	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	28.05.2018	51/18

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Verdal Høyre v/Oddleiv Aksnes har fremmet slik interpellasjon til ordfører:

«Forebyggende helse i Verdal kommune

Verdal kommune står overfor store investeringer og omstruktureringer innen eldreomsorg og helse for å møte «eldrebølgen» som kommer de neste årene.

I den forbindelse er det mange prosesser på gang og under gjennomføring for å møte disse utfordringene i form av investeringer i bygg, behovsavklaringer for brukeren, pårørende, ansatte og organisatoriske tilpasninger for å møte fremtidens behov.

Når det gjelder kompetansebehov innen helsesektoren er det viktig å planlegge hvilke ressurser man trenger og hvordan disse skal organiseres for å møte dagens og fremtidens behov.

Ut i fra det vi kjenner til har 2 fastleger i kommunen sagt opp sine fastlegestillinger, og vi har observert at legehjemlene både er og har vært utlyst uten at ny fastlege er ansatt. Det har tidligere vært utlyst en 0-legehjemmel i kommunen, som heller ikke er besatt.

Det vekker bekymring hos Verdal Høyre da vi får tilbakemeldinger fra innbyggere i kommunen om at det ikke er mulig å skifte fastlege i Verdal dersom det skulle være ønskelig, da det er lite

ledig kapasitet hos våre fastleger. Kommunen plikter å ha en legedekning slik at innbyggerne kan skifte fastlege. Dette er ikke tilfredsstilt i dag.

Verdal Høyre ønsker en redegjørelse fra Verdal kommune generelt mht

1. Hvordan det planlegges å møte dagens og fremtidige behov for fagkompetanse innen helsesektoren ut fra situasjon nå og behov om 2-5 år?
2. Hvilke tiltak iverksettes på kort og lang sikt og ser Verdal kommune på nye arbeidsmetoder og organisatoriske grep for å sikre fremtidens helsebehov? På hvilken måte?

Verdal kommune har i dag 2 turnusleger. Disse to legestillingene har nylig vært utlyst til legesentra i Verdal. Etter de opplysninger vi kjenner til skal en turnuslege ha kapasitet på 500 pasienter/år. Hvilke resultater har dette medført for å bedre legedekningen i kommunen? Hvilken plan har kommunen for bruken av disse to legeressursene fremover i tid?

3. Det nye Helsehuset vil skape nye behov og hvordan skal det helsefaglige behovet ivaretas og organiseres i form av tverrfaglig fagkompetanse ut fra den eldrebølgen som kommer, og den populasjonen som skal være brukere av helsehuset?
4. Hvordan er det planlagt legedekning i helsehuset og når fremkommer dette behovet?